

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 33 11

E: gp.mgts@gov.si

www.mgts.gov.si

Številka: 007-351/2023/98
Ljubljana, 26. 6. 2025
EVA: 2023-2180-0053
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog zakona o Poslovnem registru Slovenije – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o Poslovnem registru Slovenije in ga predloži Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po rednem zakonodajnem postopku.
Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA
Priloga:
– Predlog zakona o Poslovnem registru Slovenije.
Sklep prejmejo:
– Državni zbor Republike Slovenije,
– Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg Martina Gašperlin, sekretarka, vodja Sektorja za gospodarsko pravo, Direktorat za notranji trg Aleš Gorišek, sekretar
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Zunanji strokovnjaki niso sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport mag. Dejan Židan, državni sekretar mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg Martina Gašperlin, sekretarka, vodja Sektorja za gospodarsko pravo, Direktorat za notranji trg Aleš Gorišek, sekretar
5. Kratek povzetek gradiva:
Predlog zakona vsebuje rešitve, ki so v skladu z izhodišči za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji, s katerimi se je Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) seznanila 17. 7. 2014 in njenimi spremembami, s katerimi se je Vlada RS seznanila 4. 7. 2019.

Najpomembnejše rešitve predloga zakona so:

1. opredeljen je pomen in namen vodenja poslovnega registra, načelo zaupanja in učinki vpisa (2., 4. in 5. člen predloga zakona),
2. določene so pristojnosti AJPES (6. in drugi členi predloga zakona),
3. določeni so subjekti vpisa v poslovni register in njihovi deli (3. člen predloga zakona),
4. določeni so podatki, ki se o tujih pravnih osebah, subjektih vpisa in njihovih delih pridobivajo in obdelujejo v poslovnem registru (10., 15., 16. in 17. člen predloga zakona),
5. predlaga se vpis podatka o naslovu elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja v poslovni register (15., 54. člen predloga zakona),
6. določena so pravila za določitev matične številke, enotnega identifikatorja, glavne dejavnosti in institucionalnega sektorja subjektov vpisa in njihovih delov (8. do 14. člen predloga zakona)
7. določeni so postopki in poslovni procesi v sistemu za podporo poslovnim subjektom ter pravila za delovanje točk za podporo poslovnim subjektom (21. do 23. člen predloga zakona),
8. opredeljeni so postopki vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register (24. do 40. člen predloga zakona),
9. določena so pravila uporabe in dostopa do podatkov poslovnega registra (42. in 43. člen predloga zakona),
10. določena je pravna podlaga za vodenje in upravljanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis (19. člen predloga zakona),
11. omeji se vpis drugih dejavnosti v poslovni register (tretji odstavek 16. člena predloga zakona).

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

Finančne posledice, povezane z nadgradnjo informacijskega sistema Poslovnega registra Slovenije (620.000 EUR), informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (500.000 EUR) in informacijske rešitve za izračun velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednje velikih podjetij (UL L št. 124 z dne 20. 5. 2003, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Priporočilo Komisije 2003/361/ES) (500.000 EUR), bodo znašale 1.620.000 EUR (brez DDV). Sredstva v višini 810.000 EUR, zagotovljena v finančnem načrtu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za leto 2026, bodo prerazporejena iz proračunskih postavk Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport na proračunsko postavko Ministrstva za finance, medtem ko so sredstva v višini 500.000 EUR zagotovljena v finančnem načrtu Ministrstva za digitalno preobrazbo za leto 2026. Sredstva v višini 310.000 EUR bo zagotovila Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve iz lastnih virov.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za digitalno preobrazbo	3130-20-0009 Zagotavljanje e-poslovanja	231400 Razvoj in vzdrževanje e-storitev		500.000
SKUPAJ				500.000
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2180-23-0001 Javna pooblastila gospodarskih zbornic	231092 Oblikovanje gospodarskega sistema in ekonomskih politik		150.000
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2180-24-2024 Tehnična pomoč kohezijske politike 2021-2027	231095 EU 21-27 - EKP - Tehnična pomoč – integrala		50.000
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2130-16-0005 Spodbujanje lesne industrije	231413 Spodbujanje lesne industrije		50.000

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2130-23-0020 Promocija inovativnosti	231417 Spodbujanje inovativnosti		50.000
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2130-18-0004 Reševanje gospodarskih družb in zadrug v težavah 2018-2021	231733 Privatizacija in upravljanje državnega premoženja		160.000
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2130-20-0003 Spodbujanje internacionalizacije	231790 Spodbujanje internacionalizacije		50.000
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2111-09-0125 Garancije s subvencijo obrestne mere	231793 Inovacijsko okolje in razvoj gospodarstva		200.000
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2180-24-0002 Spodbude za ključne digitalne tehnologije	241061 Spodbujanje digitalnega in zelenega prehoda		50.000
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport	2180-25-0020 Spodbujanje industrije	251046 Spodbujanje napredka industrije in razvoja v gospodarstvu		50.000
SKUPAJ				810.000

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,

– projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in – proračunske postavke. Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi. II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a. II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.	
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev /	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	DA/NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: <u>DA/NE</u> – Združenju občin Slovenije ZOS: <u>DA/NE</u> – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: <u>DA/NE</u> Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: od 30. 11. 2023 do 5. 1. 2024. V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije,	

- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Mnenja, predloge in pripombe so poslali Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES), Banka Slovenije, Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS), Gospodarska zbornica Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za digitalno preobrazbo (v nadaljnjem besedilu: MDP), Ministrstvo za finance, Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: MNZ), Notarska zbornica Slovenije, Odvetniška zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Statistični urad Republike Slovenije, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vrhovno sodišče) in Združenje delodajalcev Slovenije g.i.z.

Iz Agencije za trg vrednostnih papirjev ter Ministrstva za vzgojo in izobraževanje so sporočili, da nimajo pripomb.

Mnenja, predlogi in pripombe predlagateljev bodo priložene po medresorskem usklajevanju.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

AJPES je mnenja, da vpis tujih pravnih oseb v poslovni register za potrebe vpisa v kazensko evidenco ni v skladu z osnovnim namenom vodenja poslovnega registra.

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (v nadaljnjem besedilu: MGTŠ) pojasnjuje, da je predlog podalo Ministrstvo za pravosodje, pri tem pa sledilo 2. točki tretjega odstavka 250.a člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12, 54/15, 11/18, 200/20 – ZOOMTVI, 141/22 in 83/24; v nadaljnjem besedilu: ZIKS-1), da se v kazensko evidenco vpiše tudi matična številka pravne osebe. Enako obveznost povzema tudi določba 2. točke prvega odstavka 6. člena Pravilnika o kazenskih evidencah (Uradni list RS, št. 3/18). Drugi odstavek 250.a člena ZIKS-1, ki je bil spremenjen z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 83/24), določa, da mora upravljavec poslovnega registra pravno osebo, ki potrebuje enolično identifikacijsko številko za vpis v kazensko evidenco, vpisati v poslovni register, tudi če po splošnih pravilih zakona, ki ureja poslovni register, ta pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za vpis v ta register.

AJPES je mnenja, da podatka o poreklu in državi ustanovitvenega kapitala nista dovolj kvalitetna podatka, da bi lahko bila skladna z namenom (vodenja) poslovnega registra.

MGTŠ pojasnjuje, da sta bila podatka ponovno uvrščena med podatke o subjektih vpisa na podlagi izjave Banke Slovenije, da se podatka uporabljata pri oceni vrednosti kapitala tujih lastnikov, ki so fizične osebe, v primerih, ko je bilančna vsota pod 5 milijonov EUR. Banka Slovenije je predlagala, da se obdrži trenutno veljavna ureditev. MGTŠ predlaga, da se v okviru priprave novega navodila o vrsti

in obsegu podatkov opravi strokovna izmenjava mnenj, kako bi lahko izboljšali kvaliteto omenjenih podatkov.

V zvezi s podatkom o *lastniških deležih v gospodarskih družbah* je **AJPES** mnenja, da se podatek nanaša na lastniške deleže v družbah z omejeno odgovornostjo.

MGTŠ pojasnjuje, da se že na podlagi veljavne ureditve o enotah poslovnega registra vodijo podatki o lastniških deležih v gospodarskih družbah. V ta namen je dana pravna podlaga AJPES, da pridobiva podatke o lastniških deležih gospodarskih družb, ki jih posreduje Vrhovno sodišče, ki vodi sodni register, ali lastniških deležih delniških družb, ki jih posreduje Centralna klirinško-depotna družba. Določba se v praksi ne izvaja.

AJPES pojasnjuje, da med AJPES in KDD, d.d., ni bil sklenjen dogovor o posredovanju podatkov. AJPES je mnenja, da bi z vodenjem podatkov o delničarjih in lastniških deležih v delniških družbah v poslovnem registru prišlo do podvajanja evidenc in neracionalne porabe virov. Ažurno posodabljanje in primerjava podatkov je glede na nenehne spremembe v Centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev v praksi praktično neizvedljivo. Podatki bi po vsebini sodili v sodni register, saj gre za lastniške deleže v delniških družbah, ki so subjekti vpisa v sodni register.

MGTŠ je mnenja, da neizvajanje določb do sedaj ne more biti razlog, da se določbe ne bi izvajale v prihodnje, zlasti ker podatke zagotavljajo ponudniki na trgu. Namen predlagane določbe je, da AJPES pridobi podatke o delničarjih in lastniških deležih v delniških družbah, jih vnese v poslovni register in javno objavi. Cilj je na enem mestu zagotoviti podatke o gospodarskih družbah in njihovih lastnikih. Nujno in v interesu vseh je, da so obstoječi uradni registri in evidence čim bolj povezani in da se na enem mestu zagotavlja čim več podatkov. Podatke o delničarjih in lastniških deležih v delniških družbah je treba zagotoviti tudi zaradi zagotavljanja podatkov o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES.

AJPES je izpostavil vprašanja pravne in izvedbene narave glede določanja *podatka o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES*. AJPES ne more zagotoviti podatka, razen v primeru, da MGTŠ pripravi model izračuna in določi vire podatkov, na podlagi katerih bo AJPES določil velikost po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES.

MGTŠ pojasnjuje, da izvaja potrebne aktivnosti z namenom, da (1) se zagotovijo pravne podlage za določanje navedenega podatka in pridobivanje podatkov iz drugih uradnih registrov in evidenc ter (2) pripravijo tehnične specifikacije oziroma model izračuna podatka. MGTŠ vključuje AJPES v navedene aktivnosti, da bi lahko aktivno soustvarjal končne rešitve.

Vodenje podatka o velikosti v poslovnem registru bo po mnenju MGTŠ bistveno zmanjšalo administrativno obremenitev v postopkih dodeljevanja sredstev iz evropskih strukturnih skladov, kjer je treba upoštevati merila za določitev velikosti podjetja na podlagi Priporočila Komisije 2003/361/ES. V praksi mora vsak nosilec javnega razpisa za dodelitev sredstev izvesti izračun velikosti posameznih prijaviteljev. Če se posamezno podjetje prijavi na javne razpise večjega števila nosilcev javnih razpisov, se velikost ugotavlja v vsakem konkretnem primeru. S tem pa na ravni države prihaja do nepotrebnega podvajanja dela, izgube časa, povečuje se možnost napak, posledično lahko pride tudi do različnih opredelitev velikosti.

Če bo opredelitev velikosti podjetij urejena centralno, se bodo privarčevali čas in stroški ter zmanjšala možnost napak. Vodenje in upravljanje podatka o velikosti podjetij po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES na ravni države, na enem mestu v poslovnem registru bo uporabno tudi za sama podjetja, za katera se bo določala velikost. Podjetja so potencialni prijavitelji na javne razpise. V ta namen se morajo sama opredeliti po velikosti. Na ravni države namreč ni pristojnega organa za določanje

velikosti. Sama opredelitev po velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES predstavlja večjo težavo za posamezna podjetja kot za dodeljevalce pomoči, saj pogosto nimajo potrebnega znanja, da bi to izvedli, pri čemer so možne napačne opredelitve velikosti. Zaradi tega se lahko podjetja prijavijo na javne razpise, na katerih niso upravičeni sodelovati, ali pa napačna opredelitev vodi do napačnega izračuna višine sredstev, ki bi jo lahko pridobila na posameznem javnem razpisu, saj je ta pogosto odvisna tudi od velikosti podjetja. Podatek o velikosti bo ob vsem naštetem uporaben tudi za statistične in raziskovalno-analitične namene ter bo zagotavljal primerljivost podatkov z državami članicami EU.

FURS je predlagala, da se v poslovnem registru glede na njegov namen vodijo *podatki o dejanskih lastnikih*. Podatki o dejanskih lastnikih so že na voljo in bi se lahko samodejno zagotavljali iz Registra dejanskih lastnikov.

MGTŠ je do predloga zadržano. Sodišče Evropske unije je v združenih zadevah C-37/20 in C-601/20 WM and Sovim SA/Luxembourg Business Register dne 22. 11. 2022 izdalo sodbo, s katero je zavzelo stališče, da je javni dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v nasprotju s 7. in 8. členom Listine EU o temeljnih pravicah, ki urejata pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja ter pravico do varstva osebnih podatkov. Dostop do teh podatkov bi morale imeti le osebe ali organizacije s pravnim interesom.

Z navedeno sodbo Sodišča EU je bila razveljavljena sprememba iz Direktive (EU) 2018/843 k členu 30(5) Direktive (EU) 2015/849 v delu, ki od držav članic zahteva, da zagotovijo, da so informacije o dejanskem lastništvu družb in drugih pravnih subjektov, registriranih na njihovem ozemlju, v vseh primerih dostopne vsem članom splošne javnosti.

FURS je predlagala, da se med podatke poslovnega registra vključi:

- *podatek o prenosu podjetja na prevzemnika in o prenosu dela podjetja na prevzemnika ter o pogodbi, ki je bila pravni temelj prenosa podjetja ali dela podjetja na prevzemnika,*
- *datum obračuna prenosa podjetja na prevzemnika, prenosa dela podjetja na prevzemnika in materialnega statusnega preoblikovanja (združitve, delitve, prenosa premoženja ali statusnega preoblikovanja podjetnika).*

Vrhovno sodišče in **AJPES** predlogu nista bila naklonjena. Vrhovno sodišče je mnenja, da datum obračuna prenosa podjetja, dela podjetja in statusnega preoblikovanja, kolikor se nanaša na gospodarske družbe, nima zveze z registrskimi postopki. Podatek se vodi le za davčne namene in nima narave podatka, ki bi bil zanimiv širši javnosti oziroma bi šlo za obče pomembno pravno dejstvo, ampak je namenjeno samo FURS. AJPES je mnenja, da gre za podatek finančne, računovodske narave in ne registrski podatek. FURS prejema bazo poslovnega registra. Podatek bi bilo mogoče pridobiti iz podatkov o vrsti spremembe in vrsti izbrisa. AJPES prav tako nima ustreznih resursov za vpis navedenega podatka v poslovni register.

MNZ je predlagalo, da se vzpostavi *pravna podlaga*, ki bi *AJPES omogočila samostojno določanje EMŠO tujcem* v primerih, ko je ta potrebna za urejanje pravic, povezanih z vpisom v poslovni register. Na MNZ imajo razvit servis za določitev EMŠO. Gre za tehnološko rešitev, ki jo že več let uporabljajo tudi drugi (npr. zdravstvene ustanove, Zavod za zaposlovanje Slovenije, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter FURS). Uporaba servisa omogoča, da se EMŠO določi »avtomatizirano z vnosom podatkov v lasten informacijski sistem« in to takoj, kar se odraža v Centralnem registru prebivalstva. **AJPES** predlogu ni naklonjen.

MNZ je predlagalo, da se v 22. členu predloga zakona določi, da informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom za namene priprave vloge o posamezni osebi pridobi tudi podatek o poslovni sposobnosti. Kljub temu, da se podatek o poslovni sposobnosti ne vodi v registru društev ali političnih strank, ga bodo pristojni organi potrebovali za namen preverjanja osebnih podatkov ustanoviteljev in zastopnikov na podlagi posebnega zakona. Tako Zakon o društvih kot tudi Zakon o političnih strankah

določata, da je lahko ustanovitelj (zastopnik) le poslovno sposobna fizična oseba, zato mora pristojni organ ta podatek preveriti pred izdajo ugotovitvene odločbe (česar pa ne bo mogel, če ta podatek ne bo na voljo).

MGTŠ predloga ni upoštevalo. AJPES, ki je pristojni in registrski organ za vpis samostojnih podjetnikov posameznikov v poslovni register (teh je bilo na dan 31. 12. 2024 že 120.071), kot tudi Vrhovno sodišče, katerega registrska sodišča odločajo o vpisih podatkov o gospodarskih družbah in drugih osebah v sodni register (gospodarskih družb je bilo na dan 31. 12. 2024 76.915) podatka o poslovni sposobnosti ne potrebuje. MDP in Finančna uprava Republike Slovenije sta izpostavila zadržke vsebinske in tehnične narave.

Vidikov poslovne sposobnosti je več. S podatkom o poslovni sposobnosti bi zajeli samo en vidik poslovne sposobnosti. Ministrstvo za pravosodje je npr. predlagalo, da se podatek o »omejitvi ali odvzemu poslovne sposobnosti teh oseb« nadomesti z besedilom »postavitvi pod skrbništvo«. Podatki o skrbništvu in o prenehanju tega ukrepa so del podatkov, ki se o posamezni osebi vodijo v matičnem registru (prim. 9. točka 4. člena Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19)). Z Družinskim zakonikom Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 94/22 – odl. US, 5/23 in 34/24 – odl. US) se je dotedanji institut odvzema poslovne sposobnosti nadomestil z institutom postavitve pod skrbništvo, katerega postopkovni del pa je urejen v Zakonu o nepravdnem postopku (Uradni list RS, št. 16/19; v nadaljnjem besedilu: ZNP-1) kot postopek za postavitve odrasle osebe pod skrbništvo (57. in naslednji člen ZNP-1), ki je del nepravdnih postopkov za ureditev osebnih stanj in družinskih razmerij.

MGTŠ pojasnjuje, da je namen predloga zakona na podlagi izhodišč za prenovu registrske zakonodaje digitalizirati postopek vpisa društva in politične stranke v poslovni register prek sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki obsega postopek od pristojne upravne enote oziroma MNZ (pristojna organa v pomenu predloga zakona) do AJPES. Pravila postopka po predlogu zakona ne zajemajo vseh aktivnosti postopka vpisa društev in političnih strank v poslovni register. Vključene so aktivnosti od pozitivne odločitve pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev društva ali politične stranke za registracijo, priprave in posredovanja prijave za vpis v poslovni register, ki poteka v sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT), in odločitve AJPES do vpisa v poslovni register. Predlog zakona ne posega v aktivnosti, povezane z ugotavljanjem popolnosti vloge in izpolnjevanja pogojev za registracijo društva ali politične stranke, ki se izvajajo pri pristojnem organu. Med temi aktivnostmi je tudi ugotavljanje poslovne sposobnosti ustanoviteljev in zastopnikov. Slednje ureja področna sektorska zakonodaja. Poslovna sposobnost ustanoviteljev in zastopnikov se bo tudi v novi ureditvi vpisov v poslovni register ugotavljala kot do sedaj. Glede tega MGTŠ ni zaznalo posebnih težav ali pomanjkljivosti, ki bi jih bilo treba nasloviti v predlogu zakona.

Vrhovno sodišče je predlagalo, da se v prehodnih določbah predloga zakona uredi izbris poslovnih subjektov, ki so ostali vpisani v poslovnem registru, ker se niso preoblikovali v predpisano novo organizacijsko obliko, ki jo je določil zakon, niti se niso izbrisali na podlagi predloga (zastarele pravnoorganizacijske oblike). Med subjekti vpisa v sodni register so npr. obrtne in kmetijske zadruge, ki se niso preoblikovale v zadruge po Zakonu o zadrukah. Glede na to, da takšni poslovni subjekti niso več subjekti vpisa v sodni register, jih registrska sodišča ne morejo izbrisati. Predlagalo je, da se uredi ustrezen postopek, da jih AJPES kot upravljavec registra izbriše po uradni dolžnosti, skupaj s podobnimi zastarelimi oblikami v poslovnem registru. **MGTŠ** je mnenja, da bi se moral postopek izbriisa zastarelih pravnoorganizacijskih oblik urediti v področni sektorski zakonodaji, npr. Zakon o zadrukah, če gre za poslovne subjekte, ki so zadruge.

Vrhovno sodišče je tudi predlagalo, da se s prehodno določbo v predlogu zakona poseže v tretji odstavek 27.a člena Zakona o sodnem registru (v nadaljnjem besedilu: ZSReg), v pristojnosti Ministrstva za pravosodje, ki določa, da se mora predlagatelj vpisa pred sestavo predloga za vpis

ustanovitve enoosebne d.o.o. na predpisanem obrazcu akta o ustanovitvi, predhodno prijaviti v sistem za podporo poslovnim subjektom s sredstvom elektronske identifikacije visoke ravni identifikacije.

Vrhovno sodišče je predlagalo, da se posebna ureditev v ZSReg izključi glede na splošno ureditev v četrtem odstavku 21. člena predloga zakona, ki določa, da se »oseba, ki pripravi in odda vlogo v (informacijskem) sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) identificira z uporabo sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni identifikacije, če zakon ne določa drugače, ali...«.

Vrhovno sodišče je mnenja, da se morajo zahtevane ravni identifikacije izenačiti in tudi subjektom vpisa v sodni register omogočiti uporabo sredstev elektronske identifikacije najmanj srednje ravni identifikacije. Trenutno je v sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) zahtevana enaka raven identifikacije za vse postopke, ki jih je mogoče izvesti v sistemu, saj prilagoditve v skladu s spremenjenimi določbami 27.a člena ZSReg še niso bile izvedene. Srednja raven identifikacije zadostuje tudi za dostop do elektronskih storitev FURS. Pred uporabo elektronskih storitev FURS uradna oseba pri organu izvede identifikacijo fizične osebe s fizično prisotnostjo, fizična oseba izkaže identiteto z uporabo sredstva visoke ravni identifikacije na osebni izkaznici ali kvalificiranega potrdila za elektronski podpis.

MGTŠ predlogu ni naklonjeno. S pravnosistemskega vidika je način spreminjanja vsebinskih določb zakona z drugim zakonom, neprimeren in nedopusten. Tak način ogroža načelo pravne varnosti in krni jasnost ter določnost predpisov. Tudi Resolucija o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09) zahteva, da se zaradi preglednosti pravnega reda in zagotavljanja pravne varnosti sprejemajo spremembe in dopolnitve osnovnega zakona le z njegovimi novelami, ne pa v okviru drugih zakonov.

MGTŠ pojasnjuje, da so bile spremenjene določbe 27.a člena ZSReg sprejete leta 2023 skupaj s spremembami Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljnjem besedilu: ZGD-1), s katerimi so bile prenesene določbe prve digitalizacijske direktive na področju prava družb. Za izkazovanje digitalne osebne identitete pri uporabi sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) za vložitev elektronskih predlogov za vpis so bila določena sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti, glede katerih v razmerju do sredstev elektronske identifikacije srednje ravni zanesljivosti zakonodaja izdajatelju takega sredstva nalaga, da pred izdajo preveri tudi pristnost in veljavnost javne listine, s katero se oseba izkaže izdajatelju, v javnih evidencah. Visoka raven zanesljivosti sredstev elektronske identifikacije je določena tudi za izkazovanje istovetnosti strank, kadar notar notarska opravila opravi brez njihove fizične prisotnosti (prim. četrti odstavek 39. člen Zakona o notariatu). Mednarodni pravni pregled je pokazal, da imata Hrvaška in Nemčija določena sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti, Italija pa sredstva elektronske identifikacije srednje ali visoke ravni zanesljivosti.

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	<u>DA</u>/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	<u>DA</u>/NE
Zakon o Poslovnem registru Slovenije je bil vključen v Okvirni načrt normativne dejavnosti Vlade Republike Slovenije v letu 2024.	

mag. Dejan Židan
državni sekretar

ZAKON
O POSLOVNEM REGISTRU SLOVENIJE

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

– ocena stanja na področju urejanja:

Poslovni register Slovenije (v nadaljnjem besedilu: poslovni register) je osrednja baza podatkov o vseh poslovnih subjektih s sedežem na območju Republike Slovenije, ki opravljajo pridobitno ali nepridobitno dejavnost, o njihovih delih in o podružnicah tujih podjetij, kot jih določa Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O, 75/23 in 102/24; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1).

V poslovnem registru je bilo 31. 12. 2024 vpisanih 245.819 enot poslovnega registra: poslovnih subjektov, njihovih delov in podružnic tujih podjetij. V obdobju med 30. 6. 2008 in 30. 6. 2024 se je število vpisanih enot poslovnega registra povečalo za 79.307 enot ali za 47,6 %.

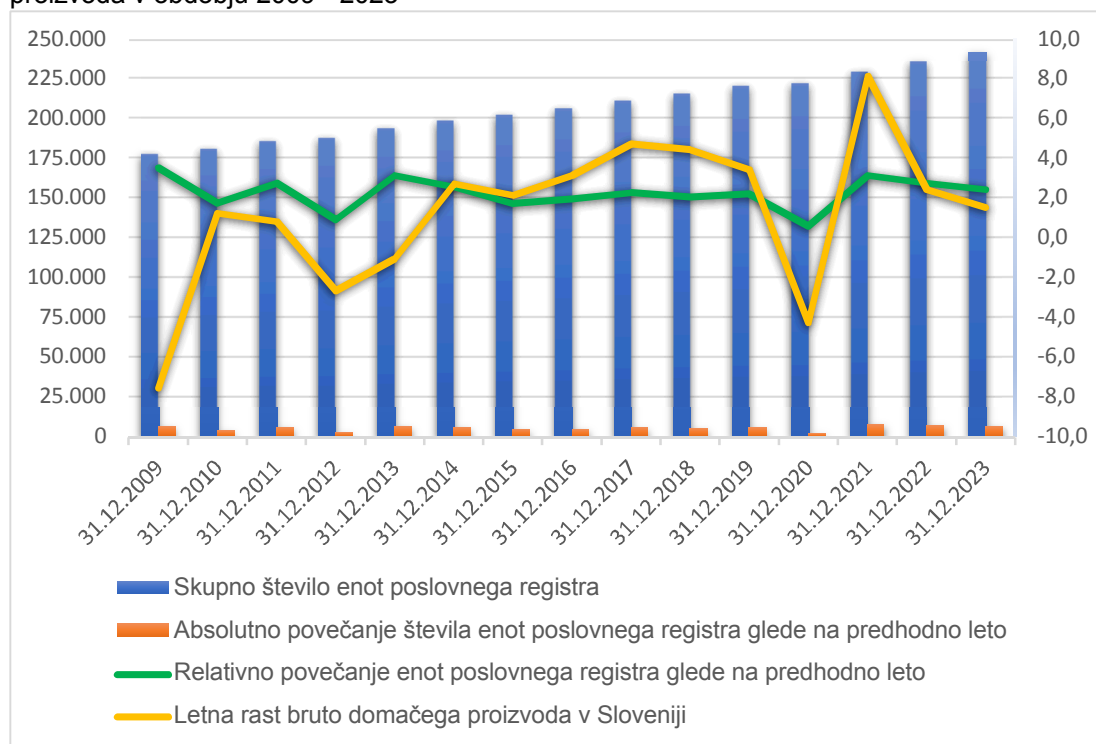
Tabela 1: Število vpisanih enot poslovnega registra in letna rast bruto domačega proizvoda v obdobju 2008 - 2024

Stanje na dan	Skupno število enot poslovnega registra	Absolutno povečanje števila enot poslovnega registra glede na predhodno leto	Relativno povečanje enot poslovnega registra glede na predhodno leto	Letna rast bruto domačega proizvoda v Sloveniji
30.06.2008	166.781	-	-	-
31.12.2008	171.126	-	-	-
31.12.2009	177.281	6.155	3,6	-7,5
31.12.2010	180.501	3.220	1,8	1,3
31.12.2011	185.585	5.084	2,8	0,9
31.12.2012	187.426	1.841	1,0	-2,6
31.12.2013	193.412	5.986	3,2	-1,0
31.12.2014	198.521	5.109	2,6	2,8
31.12.2015	202.057	3.536	1,8	2,2
31.12.2016	206.101	4.044	2,0	3,2
31.12.2017	210.884	4.783	2,3	4,8
31.12.2018	215.354	4.470	2,1	4,5
31.12.2019	220.236	4.882	2,3	3,5
31.12.2020	221.711	1.475	0,7	-4,2
31.12.2021	228.795	7.084	3,2	8,2
31.12.2022	235.266	6.471	2,8	2,5
31.12.2023	241.128	5.862	2,5	1,6

31.12.2024	245.819	4.691	1,9	1,6
-------------------	----------------	-------	------------	-----

Vir: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES), Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SURS), lastni izračun (2. 8. 2024, 28. 3. 2025)

Grafikon 1: Gibanje števila vpisanih enot poslovnega registra in letne rasti bruto domačega proizvoda v obdobju 2009 - 2023

Med enotami poslovnega registra je bilo 31. 12. 2024 vpisanih največ samostojnih podjetnikov posameznikov (v nadaljnjem besedilu: podjetnik) (120.071). Sledile so gospodarske družbe (76.915), društva (23.182), druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane oziroma s predpisom določene dejavnosti (13.327), nepridobitne organizacije - pravne osebe zasebnega prava (9.119), pravne osebe javnega prava (2.754) in zadrage (451).

Tabela 2: Število in delež vpisanih enot poslovnega registra po skupinah na dan 31. 12. 2024

Število / Delež na dan 31. 12. 2023	Gospodar- ske družbe	Zadrage	Podjetniki	Pravne osebe javnega prava	Nepridobitne organizacije - pravne osebe zasebnega prava	Društva	Druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane oziroma s predpisom določene dejavnosti
Število	76.915	451	120.071	2.754	9.119	23.182	13.327
Delež v %	31,3	0,2	48,8	1,1	3,7	9,4	5,4

Vir: AJPES, lastni izračun (28. 3. 2025)

Glede na podatke o vpisanih enotah poslovnega registra 31. 12. 2008 se je v obdobju 2008 – 2024 najbolj povečalo število podjetnikov (69,3 %). Število vpisanih gospodarskih družb se je v navedenem obdobju povečalo za 35,5 %, število vpisanih zadrug za 23,2 %, nepridobitnih

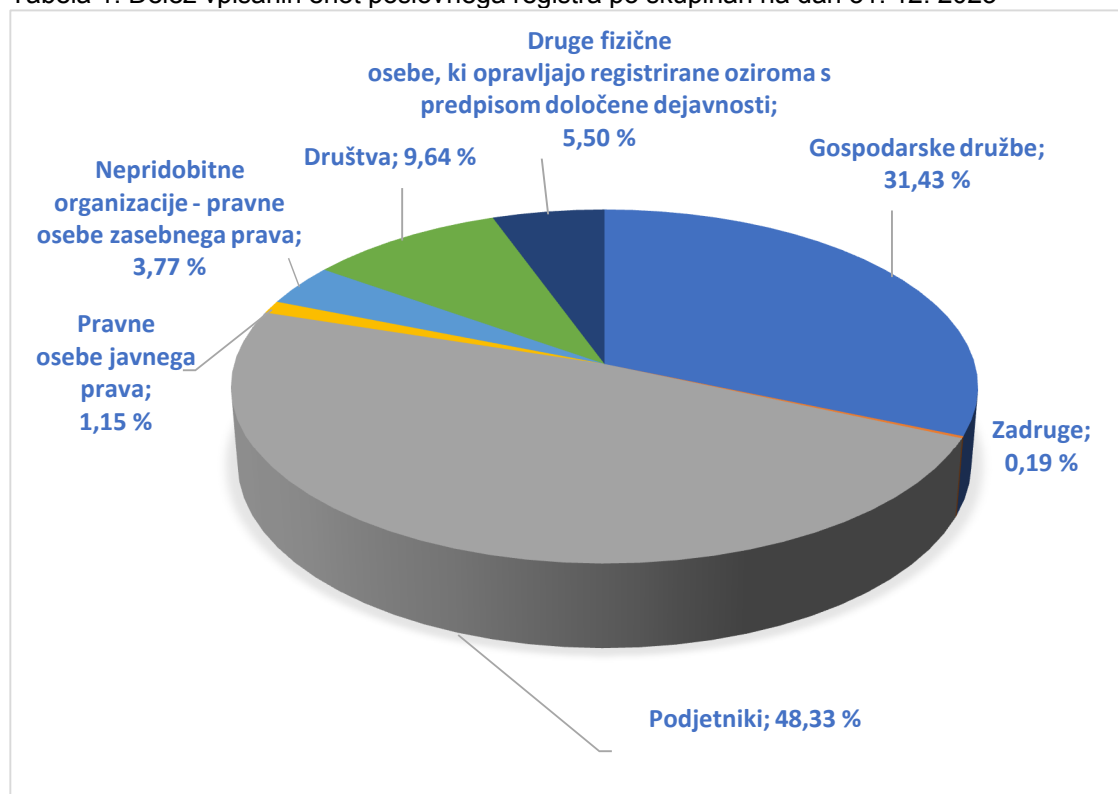
organizacij - pravnih oseb zasebnega prava za 23,1 %, število vpisanih drugih fizičnih oseb, ki opravljajo registrirane oziroma s predpisom določene dejavnosti, pa za 13,2 %.

Tabela 3: Rast števila enot poslovnega registra po skupinah v obdobju 2008 – 2024

Število / rast v obd. 2008 – 2023 2008 – 2024	Gospo- darske družbe	Zadruge	Podjetniki	Pravne osebe javnega prava	Nepridobitne organizacije - pravne osebe zasebnega prava	Društva	Druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane oziroma s predpisom določene dejavnosti
31.12.2008	56.768	366*	70.903	2.803	7.405	21.479	11.768
31.12.2023	75.789	457	116.544	2.761	9.079	23.238	13.260
Rast v %	33,5	24,9	64,4	-1,5	22,6	8,2	12,7
31.12.2024	76.915	451	120.071	2.754	9.119	23.182	13.327
Rast v %	35,5	23,2	69,3	-1,75	23,1	7,9	13,2

Vir: AJPES, lastni izračun (5. 8. 2024, 28. 3. 2025), *podatek za zadruge je na dan 31. 12. 2013. Podatki o zadrugah so bili v obdobju 2008 – 2012 zajeti med gospodarskih družbami.

Tabela 1: Delež vpisanih enot poslovnega registra po skupinah na dan 31. 12. 2023

Vir: AJPES (5. 8. 2024)

Iz podatkov AJPES o številu enot poslovnega registra po pravnoorganizacijskih oblikah izhaja, da je bilo dne 31. 12. 2024 največ podjetnikov (120.071), ki jim sledijo družbe z omejeno odgovornostjo (75.556), društva in zveze društev (23.111), nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (5.214), zavodov (4.095), samozaposlenih v kulturi (2.869), sindikatov (2.746), sobodajalcev (2.269), javnih zavodov (1.411), odvetnikov (1.117) ter verskih skupnosti in podobnih verskih organizacij (1.090).

Tabela 4: Število enot poslovnega registra po pravnoorganizacijskih oblikah z več kot 1.000 vpisanimi enotami na dan 31.12. 2008 in 31. 12. 2024

Enote poslovnega registra po pravnoorganizacijskih oblikah na dan 31. 12. 2008			Enote poslovnega registra po pravnoorganizacijskih oblikah na dan 31. 12. 2024		
1	Podjetnik	70.903	1	Podjetnik	120.071
2	Družba z omejeno odgovornostjo	51.407	2	Družba z omejeno odgovornostjo	75.556
3	Društvo, zveza društev	21.416	3	Društvo, zveza društev	23.111
4	Sindikar	3.534	4	Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji	5.214
5	Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji	3.108	5	Zavod	4.095
6	Družba z neomejeno odgovornostjo	2.300	6	Samozaposleni v kulturi	2.869
7	Samozaposleni v kulturi	2.448	7	Sindikar	2.746
8	Registrirani zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdravstveni delavec	1.621	8	Sobodajalec	2.269
9	Zavod	1.614	9	Javni zavod	1.411
10	Javni zavod	1.425	10	Odvetnik	1.117
11	Sobodajalec	1.257	11	Verska skupnost in podobne verske organizacije	1.090
12	Verska skupnost in podobne verske organizacije	1.151			
13	Delniška družba	1.034			
14	Odvetnik	1.016			

Vir: AJPES (22. 8. 2024, 28. 3. 2025)

Najpomembnejše pravnoorganizacijske oblike enot poslovnega registra v poslovnem registru so bile konec leta 2008 in 2024 podjetniki, družbe z omejeno odgovornostjo in društva oziroma zveze društev. Konec leta 2024 je bilo navedenih pravnoorganizacijskih oblik več kot konec leta 2008. Rast števila najpomembnejših pravnoorganizacijskih oblik je bila zabeležena še pri nosilcih dopolnilne dejavnosti na kmetiji, samozaposlenih v kulturi, zavodih, sobodajalcih in odvetnikih. Močno pa se je zmanjšalo število delniških družb, družb z neomejeno odgovornostjo ter registriranih zdravnikov, zobozdravnikov in zasebnih zdravstvenih delavcev, ki jih je bilo konec leta 2024 382, 291 in 801.

Prvi Zakon o poslovnem registru Slovenije

Osnovno registrsko infrastrukturo Slovenije so v začetku 90. let 20. stoletja sestavljali Centralni register prebivalstva Slovenije (v nadaljnjem besedilu: CRP), Register organizacij in skupnosti, Enotni register obratovalnic za Republiko Slovenijo, registri prostorskih enot in drugi administrativni registri. Registracijo poslovnih subjektov, upravljanje in vodenje področnih registrov, evidenc, imenikov, seznamov in razvidov so urejali različni predpisi.¹

Zakon o poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 13/95 in 49/06 – ZPRS-1; v nadaljnjem besedilu: ZPRS) je bil sprejet februarja 1995 in je začel veljati 18. marca 1995. Z njim je bil leta 1997 vzpostavljen poslovni register kot osrednja javna zbirka podatkov o vseh poslovnih subjektih

¹ Državni zbor Republike Slovenije. 1994. Predlog zakona o poslovnem registru Slovenije – EPA 537 - prva obravnava.

s sedežem na območju Republike Slovenije, ki so opravljali pridobitno ali nepridobitno dejavnost, o njihovih podružnicah in drugih delih poslovnih subjektov ter o podružnicah tujih poslovnih subjektov, ki opravljajo dejavnost na območju Republike Slovenije (2. člen ZPRS)². Poslovni register je združil podatke registra organizacij in skupnosti ter enotnega registra obratovalnic.

Obravnava ZPRS je potekala vzporedno z oblikovanjem novega pravnega sistema Republike Slovenije, evropskim procesom harmonizacije poslovnih registrov v skladu z Uredbo Sveta (EGS) št. 2186/93 z dne 22. julija 1993 o koordinaciji Skupnosti pri vzpostavljanju poslovnih registrov v statistične namene (UL L št. 196 z dne 5. 8. 1993, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2186/93/EGS)³ in pogajanji Republike Slovenije za sklenitev Evropskega sporazuma o pridružitvi⁴. 95. člen Evropskega sporazuma o pridružitvi je predvidel sodelovanje med sopogodbenicami sporazuma na področju statistike z namenom, da Republiki Sloveniji omogoči sprejem načel in standardov statističnega sistema Skupnosti. Sodelovanje na področju statistike naj bi prispevalo k razvoju učinkovitega statističnega sistema, ki bo hitro in pravočasno zagotavljal zanesljive statistične podatke za načrtovanje in spremljanje reform ter razvoj zasebnih družb v Republiki Sloveniji.

Sprejem so narekovali tudi drugi razlogi, predvsem potreba po izbranih podatkih o poslovnih subjektih na enem mestu za potrebe države in poslovnih subjektov, težnja po razbremenitvi nekaterih poslovnih subjektov ob registraciji ter potreba po enolični identifikaciji poslovnega subjekta in njeni obvezni uporabi v pravno-poslovnem prometu ter za statistične, davčne, finančne, zunanjetrgovinske in druge namene.⁵

Za vodenje, vzdrževanje in upravljanje poslovnega registra je bil določen Zavod Republike Slovenije za statistiko (3. člen ZPRS), od leta 1995 dalje SURS, ki je moral poslovni register vzpostaviti v dveh letih po uveljavitvi ZPRS (22. člen ZPRS). 15. 7. 2002 je vodenje, vzdrževanje in upravljanje poslovnega registra prevzel AJPes. Sprememba v upravljanju registra je bila v skladu z evropskimi smernicami, po katerih se poslovni register kot administrativni register ni mogel voditi pri organu, zadolženem za področje državne statistike.⁶

Seznam podatkov o enotah poslovnega registra

SURS je podatke o poslovnih subjektih in podružnicah vodil in vzdrževal glede na področno sektorsko zakonodajo, ki je urejala registracijo posamezne pravnoorganizacijske oblike poslovnega subjekta. O posameznem poslovnem subjektu so se vodili in vzdrževali naslednji podatki:

1. identifikacijska številka,
2. firma oziroma ime (tudi skrajšana firma oziroma ime),
3. sedež in naslov (občina, naselje, ulica, hišna številka, dodatek k hišni številki, poštna številka in geokoda),
4. datum akta o ustanovitvi,
5. podatki o vpisu pri registrskem organu (organ, datum in zaporedna številka vpisa),

² Za navedene skupine se je v ZPRS uporabljal izraz »enota poslovnega registra«.

³ Uredbo 2186/93/EGS je nadomestila Uredba (ES) št. 177/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o vzpostavitvi skupnega okvira za poslovne registre v statistične namene in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 2186/93 (UL L št. 61 z dne 5. 3. 2008, str. 6).

⁴ Zakon o ratifikaciji Evropskega sporazuma o pridružitvi med Republiko Slovenijo na eni strani in Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami, ki delujejo v okviru Evropske unije na drugi strani s sklepno listino ter protokola, s katerim se spreminja Evropski sporazum o pridružitvi med Republiko Slovenijo na eni strani in Evropskimi skupnostmi ter njihovimi državami članicami, ki delujejo v okviru Evropske unije na drugi strani (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 44/97, Uradni list RS, št. 110/99, 123/00 in 17/01).

⁵ Državni zbor Republike Slovenije. 1994. Predlog zakona o poslovnem registru Slovenije – EPA 537 - prva obravnava.

⁶ Državni zbor Republike Slovenije. 2005. Predlog zakona o poslovnem registru Slovenije – EPA 531-IV - prva obravnava.

6. glavna dejavnost,
7. pravnoorganizacijska oblika,
8. datum začetka poslovanja,
9. osebno ime ustanovitelja,
10. poreklo ustanovitvenega kapitala (domači, tuji, mešani),
11. države ustanovitvenega kapitala (do 5 držav),
12. vrsta lastnine,
13. osebno ime zastopnika,
14. podatki za povezavo (za povezane oziroma združene oblike),
15. dejavnosti (registrirane oziroma določene s predpisom ali z aktom o ustanovitvi),
16. telefon, teleks, telefaks (elektronska pošta),
17. podatki o spremembah (vrsta in datum)

ter

18. podatek o poslovanju (posluje: da, ne),
19. velikost glede na število zaposlenih in
20. številka prvega računa odprtega pri organizaciji, pooblaščen za spremljanje plačilnega prometa.

O podružnicah in podružnicah tujih poslovnih subjektov pa so se v poslovnem registru vodili in vzdrževali naslednji podatki:

1. identifikacijska številka,
2. ime in firma,
3. sedež in naslov (občina, naselje, ulica, hišna številka, dodatek k hišni številki, poštna številka in geokoda,
4. o podružnicah tujih poslovnih subjektov tudi država sedeža poslovnega subjekta,
5. vrsta podružnice,
6. datum vpisa,
7. dejavnosti,
8. osebno ime zastopnika in
9. podatki o spremembah (vrsta in datum).

Prijava za vpis v poslovni register

Poslovni subjekt, ki se je registriral pri registrskem organu, je moral registrskemu organu⁷ poleg predloga za vpis v register oziroma drugo uradno evidenco in listin predložiti tudi prijavo za vpis v poslovni register, na podlagi katere je SURS kot upravljavec registra poslovnemu subjektu določil identifikacijo in ga razvrstil v glavno dejavnost (prvi odstavek 9. člena ZPRS). Brez identifikacije registrski organ ni smel izdati sklepa oziroma odločbe o vpisu v register oziroma drugo uradno evidenco (tretji odstavek 8. člena ZPRS). Z vpisom v register je poslovni subjekt – pravna oseba, pridobil pravno osebnost, podružnica tujega poslovnega subjekta ali fizična oseba pa je izpolnila pogoje za začetek opravljanja registrirane dejavnosti oziroma dejavnosti, določene s predpisom ali aktom o ustanovitvi (četrti odstavek 8. člena ZPRS).

Poslovni subjekt, ki se je ustanovil na podlagi zakona ali drugega predpisa in se ni registriral pri registrskem organu, je moral upravljavcu registra sam posredovati prijavo za vpis v poslovni register (drugi odstavek 9. člena ZPRS).

Viri in pretok podatkov

⁷ Registrski organi so bili opredeljeni kot organi oziroma organizacije, ki so bile s predpisom pooblaščen za vodenje in upravljanje uradne evidence oziroma registra.

Registrski organi so morali upravljavcu registra brezplačno pošiljati podatke o enotah poslovnega registra iz svojih registrov in drugih uradnih evidenc, ki jih je upravljavec registra potreboval za vodenje in vzdrževanje podatkov v poslovnem registru (prvi odstavek 8. člena ZPRS). Poleg prijave za vpis v poslovni register so morali upravljavcu registra poslati kopijo sklepa oziroma odločbo o vpisu v primarni register in podatke o registriranih dejavnostih oziroma s predpisom ali z aktom o ustanovitvi določenih dejavnosti. Registrski organi so lahko podatke pošiljali na elektronskih medijih oziroma prek računalniških komunikacij ali na druge načine (prvi odstavek 10. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 70/95; v nadaljnjem besedilu: Uredba PRS95)).

Uporaba podatkov poslovnega registra

ZPRS je določal tudi pravila uporabe, dostopa ter vpogleda v podatke poslovnega registra.

Upravljavec registra je smel individualne podatke o enotah poslovnega registra povezovati s podatki iz drugih javnih registrov in podatki, ki so se zbirali z nacionalnim programom statističnih raziskovanj. Povezovanje podatkov je bilo dovoljeno za namene evidentiranja, zbiranja, obdelovanja, analiziranja in izkazovanja podatkov, pomembnih za spremljanje stanja in gibanj na vseh področjih nacionalnega gospodarstva (15. člen ZPRS).

Podatki o enotah poslovnega registra so bili javni in pod enakimi pogoji dostopni vsem uporabnikom. Uporabljali so se lahko za evidenčne, statistične in analitične namene. Dobljenih podatkov uporabniki niso smeli spreminjati ali pošiljati drugim uporabnikom (prvi in tretji odstavek 16. člena ZPRS).

Posamezna enota poslovnega registra je imela pravico do vpogleda v svoje podatke. Če je ugotovila, da so podatki nepopolni, netočni ali neažurni, jih je moral upravljavec registra dopolniti ali popraviti ter obvestiti registrski organ in enoto poslovnega registra (17. člen ZPRS).

Upravljavec registra je ugotavljal dejstva in preverjal podatke o enotah poslovnega registra z občasnimi anketami ali preverbami pri že ustanovljenih enotah poslovnega registra oziroma s preverjanjem zajetja vseh enot poslovnega registra. Če je upravljavec registra ugotovil napake, je nanje opozoril registrski organ in poslovni subjekt z namenom, da se podatki popravijo oziroma uskladijo pri registrskem organu in v poslovnem registru (22. člen Uredbe PRS95).

Drugi Zakon o Poslovnem registru Slovenije

ZPRS je prenehal veljati 27. maja 2006, ko ga je nadomestil nov Zakon o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-10 in 75/23 – ZGD-1L; v nadaljnjem besedilu: ZPRS-1).

Razlog za sprejem ZPRS-1 v letu 2006 je bila posodobitev že zastarelega zakona, glede vsebinskih sprememb pa sta bili med pomembnejšimi uvedba posebnega primarnega registra za podjetnike v okviru poslovnega registra in uvedba evidence digitalnih potrdil zakonitih zastopnikov enot poslovnega registra.

Cilj ZPRS-1 je bil vzpostaviti osrednjo, povezano, ažurno, evropsko primerljivo in priznano ter informatizirano javno zbirko podatkov o vseh poslovnih subjektih s sedežem v Republiki Sloveniji.

Pomen poslovnega registra se po sprejemu ZPRS-1 ni spremenil. Poslovni register ostaja osrednja baza podatkov o vseh poslovnih subjektih s sedežem na območju Republike Slovenije, ki opravljajo pridobitno ali nepridobitno dejavnost, o njihovih delih in o podružnicah tujih podjetij, kot jih določa ZGD-1. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni

list RS, št. 19/15; v nadaljnjem besedilu: ZPRS-1A) se je izraz »poslovni register« vsebinsko dopolnil tako, da je razvidno, da je poslovni register primarni register za tiste poslovne subjekte, za katere zakon določa, da se vpišejo samo v poslovni register, in za poslovne subjekte, ki se ustanovijo neposredno s predpisom ali na podlagi predpisa in se ne vpišejo v noben drug register.

ZPRS-1 je bil spremenjen in dopolnjen petkrat, in sicer z:

1. Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 33/07; v nadaljnjem besedilu: ZSReg-B);

ZSReg-B je seznam podatkov o enotah poslovnega registra v 8. členu ZPRS dopolnil s podatkom o drugih dejavnostih poleg glavne dejavnosti, določene v aktu o ustanovitvi subjekta, ki jih subjekt dejansko opravlja in pomenijo pomemben del njegovega poslovanja.

2. ZPRS-1A;

Z ZPRS-1A so bile v slovenski pravni red delno prenesene določbe Direktive 2012/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2012 o spremembi Direktive Sveta 89/666/EGS ter direktiv 2005/56/ES in 2009/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede povezovanja centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb (UL L št. 156 z dne 16. 6. 2012; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2012/17/EU).

Poleg tega sta bila vzpostavljena iskanje in vpogled v podatke poslovnega registra po zastopniku in ustanovitelju z namenom učinkovitejšega ugotavljanja nasprotij interesov zastopnikov in ustanoviteljev, s katerim so (bili) povezani številni pojavi oškodovanja poslovnih subjektov in družbenikov, zlasti manjšinskih družbenikov, zagotavljanja zadostne informiranosti uporabnikov javnih podatkov poslovnega registra o poslovnih subjektih, zlasti obstoju povezav poslovnega subjekta z drugimi poslovnimi subjekti ter vlogi zastopnikov in ustanoviteljev v drugih poslovnih subjektih, večjega upoštevanja pravnih pravil med poslovnimi subjekti in posamezniki ter razbremenitve registrskih sodišč.

Prvič po letu 2006, ko je bil sprejet ZPRS-1, so bile odpravljene tudi manjše pomanjkljivosti ZPRS-1, v okviru katerih sta bila AJPES in Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) določena za vir podatkov o transakcijskih računih doma in v tujini.

Z namenom večje točnosti in ažurnosti podatkov v poslovnem registru je bila določena podlaga, s pomočjo katere lahko AJPES samodejno prevzema spremembe tistih osebnih podatkov v CRP, ki se vodijo tudi v poslovnem registru.

Z ZPRS-1A je bila zagotovljena večja preglednost pri vlaganju prijav za vpis podatkov o tistih enotah poslovnega registra, za katere je AJPES registrski organ. Z novo ureditvijo ni bilo več mogoče vložiti prijave za vpis podatkov v poslovni register, dokler niso bili vpisani podatki iz prijave v obravnavi. Namesto nove prijave je mogoče spremeniti in dopolniti podatke v že vloženi prijavi ali prijavo umakniti.

Končno se je v ZPRS-1 dopolnila ureditev o javni objavi podatkov enot poslovnega registra na spletni strani AJPES tako, da so javno objavljeni tudi vsi sklepi o vpisu podatkov enot poslovnega registra, za katere je AJPES registrski organ.

3. Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 54/17; v nadaljnjem besedilu: ZPRS-1B),

Z ZPRS-1B so bile v slovenski pravni red delno prenesene določbe Direktive 2012/17/EU, na podlagi katerih je bila določena obveznost AJPES za pošiljanje podatkov in listin o slovenskih kapitalskih družbah v sistem povezovanja poslovnih registrov (v nadaljnjem besedilu: BRIS) in prejemanje podatkov in listin o tujih podjetjih iz držav članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) in Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: EGP) ter pošiljanje podatkov in listin registrskemu sodišču.

AJPES je postal pristojen za dodeljevanje enotnih identifikatorjev slovenskim kapitalskim družbam in podružnicam tujih podjetij, ki jih v Sloveniji odprejo tuja podjetja iz EU in EGP.

Določena je bila tudi obveznost AJPES, da zagotavlja podatke in listine o kapitalskih družbah in podružnicah tujih podjetij prek sistema BRIS.

V skladu z Zagonskim elaboratom vladnega strateškega razvojnega projekta P6.3 VEM za poslovne subjekte so bile iz Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17, 16/19 – ZNP-1, 75/23 in 102/23 – ZViS-M; v nadaljnjem besedilu: ZSReg) prenesene in prenovljene določbe o postopkih v sistemu »Vse na enem mestu« (VEM). Sistem »Vse na enem mestu« se je preimenoval v sistem za podporo poslovnim subjektom.

Z ZPRS-1B so bile odpravljene manjše pomanjkljivosti obstoječe ureditve.

S spremembami 14. in 15. člena ZPRS-1 je bil spremenjen način vročanja pozitivnih sklepov AJPES. Vročanje v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; v nadaljnjem besedilu: ZUP) je v primeru pozitivne odločitve AJPES o vpisu v poslovni register nadomestilo vročanje z navadno pošto pošiljko z dostavo v predalčnik na naslov, ki ga določi enota poslovnega registra v prijavi, ali osebno v prostorih upravljavca registra. Določena je bila tudi pravna domneva, da je sklep vročen na dan objave na spletni strani AJPES.

Zaradi spremembe prvega odstavka 75. člena ZGD-1 leta 2012 je bil popravljen 16. člen ZPRS-1, ki določa, najkasneje kdaj mora poslovni subjekt vložiti prijavo za izbris iz poslovnega registra (namesto 15 dni le 3 dni prej).

Zaradi terminološke uskladitve z Uredbo (EU) 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in razveljavitvi direktive 1999/93/ES (UL L št. 257 z dne 28. 8. 2014, str. 73; v nadaljnjem besedilu: Uredba eIDAS) se je izraz »digitalno potrdilo« nadomestil z izrazom »kvalificirano potrdilo za elektronski podpis«.

Prenovljene so bile tudi kazenske določbe, ki se bile terminološko usklajene z Zakonom o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US in 38/24), zneski v tolarjih pa so bili pretvorjeni v zneske v evre.

4. Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 18/23; v nadaljnjem besedilu: ZDU-1O);

Z ZDU-1O so se zaradi prenosa zagotavljanja informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom in povezanih nalog na Ministrstvo za digitalno preobrazbo (v nadaljnjem besedilu: MDP), pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, uskladile določbe 2., 11.a in 11.b člena ZPRS-1.

5. Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 75/23; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1L).

Z ZGD-1L so bile v ZPRS-1 določene dodatne splošne obveznosti AJPEs glede posredovanja in prejemanja podatkov in listin prek sistema BRIS. Obveznosti se nanašajo na izmenjavo:

1. podatkov o podružnicah, ki so jih ustanovile ali registrirale slovenske kapitalske družbe v državah članicah EU in EGP, in podružnicah, ki so jih v Sloveniji ustanovila ali registrirala tuja podjetja iz držav članic EU in EGP,
2. podatkov v zvezi s prepovedmi opravljanja funkcije direktorja med slovenskimi in tujimi pristojnimi organi držav članic EU in EGP prek sistema BRIS,
3. podatkov in listin v zvezi s čezmejnimi preoblikovanji, čezmejnimi združitvami ali čezmejnimi delitvami na območju držav članic EU in EGP.

Poleg tega je bila določena obveznost brezplačnega zagotavljanja javnih podatkov in listin o čezmejnih preoblikovanjih, čezmejnih združitvah ali čezmejnih delitvah prek sistema BRIS na Evropskem portalu e-pravosodje.

Seznam podatkov o enotah poslovnega registra

Seznam podatkov, ki se o enotah poslovnega registra vodijo v poslovnem registru, se je povečal z novimi podatki. Z uveljavitvijo ZPRS-1 so se o enotah poslovnega registra obdelovali naslednji podatki:

1. datum vpisa v poslovni register,
2. matična številka,
3. davčna številka in oznaka o zavezanosti za DDV,
4. firma ali ime,
5. skrajšana firma, če ta obstaja,
6. sedež (ulica, hišna številka, dodatek k hišni številki, naselje, občina, poštna številka, ime pošte, upravna enota in podatki o geokodi),
7. datum akta o ustanovitvi,
8. o vpisu pri registrskem organu (organ, datum, številka akta o vpisu in zaporedna številka vpisa),
9. registrirane oziroma z aktom o ustanovitvi določene dejavnosti po uredbi, ki določa standardno klasifikacijo dejavnosti,
10. glavna dejavnost po uredbi, ki določa standardno klasifikacijo dejavnosti,
11. o institucionalnem sektorju po uredbi, ki določa standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev,
12. pravnoorganizacijska oblika,
13. vrsta društva,
14. poseben status,
15. šifra proračunskega uporabnika,
16. o velikosti po merilih zakona, ki ureja gospodarske družbe,
17. o velikosti po standardih Evropske unije,
18. o ustanoviteljih (osebno ime oziroma firma, sedež in naslov oziroma naslov stalnega ali začasnega prebivališča, enotna matična številka občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO) ali matična številka, davčna številka),
19. poreklo ustanovitvenega kapitala,
20. država ustanovitvenega kapitala,
21. vrsta lastnine po pretežnem deležu,
22. lastniški delež Republike Slovenije,
23. o lastniških deležih v gospodarskih družbah,

24. o zastopnikih (osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, davčna številka, EMŠO in vrsta zastopnika),
25. o poslovanju (posluje: da, ne),
26. o številkah računov,
27. o oznaki k zavezanosti po zakonu, ki ureja dostop do informacij javnega značaja,
28. o začetku postopka v skladu z zakonom, ki ureja prisilno poravnavo, stečaj in likvidacijo,
29. telefon, telefaks, elektronski naslov in naslov spletne strani,
30. o spremembah (vrsto in datum) in
31. o izbrisu (vrsta, datum, pravni naslednik).

Dopolnitev seznama podatkov, ki se o enotah poslovnega registra vodijo v poslovnem registru

Z uveljavitvijo ZSReg-B leta 2007 je bil na seznam podatkov dodan podatek o drugih dejavnostih poleg glavne dejavnosti, ki so določene v aktu o ustanovitvi, ki jih poslovni subjekt dejansko opravlja in pomenijo pomemben del njegovega poslovanja. Za te dejavnosti je prevladovala ocena, da so poslovno in statistično pomembne. Dopolnitev je bila posledica spremembe 6. člena ZGD-1, po kateri se dejavnosti, določene v statutu ali družbeni pogodbi, ne vpisujejo v register.

Leta 2017 je bil seznam podatkov dopolnjen še s podatkom o enotnem identifikatorju. Z ZPRS-1B je bila v slovenski pravni red prenesena Direktiva 2012/17/EU, ki je določila, da imajo družbe, za katere velja Direktiva 2009/101/ES⁸ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o usklajitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim pododstavkom člena 54 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L št. 258 z dne 1. 10. 2009, str. 11; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/101/ES⁹), in podružnice tujih podjetij, ki so jih odprla tuja podjetja iz držav članic EU in EGP, za katere velja Direktiva 2009/101/ES, enotni identifikator, ki bo omogočil nedvoumno identifikacijo družb in podružnic tujih podjetij v komunikaciji med registri prek sistema povezovanja poslovnih registrov.

Elektronsko poslovanje AJPES, registrskih organov, točk za podporo poslovnim subjektom, poslovnih subjektov in uporabnikov

Z ZPRS-1 je bila vzpostavljena podlaga za elektronsko poslovanje tako med AJPES in registrskimi organi kot tudi med poslovnimi subjekti, uporabniki in AJPES. Na elektronsko poslovanje je vplivala tudi uveljavitev Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 65/08; v nadaljnjem besedilu: ZSReg-D), na podlagi katerega je bil v Republiki Sloveniji vzpostavljen sistem »Vse na enem mestu« (v nadaljnjem besedilu: sistem VEM). Sistem VEM kot celota postopkov in informacijskih rešitev je omogočil poslovnim subjektom, da na enem mestu oddajo prijave, predloge ali druge vloge za vpise v poslovni in sodni register ter za druge postopke, potrebne za začetek poslovanja podjetnika ali gospodarske družbe. Sistem VEM je omogočil pripravo prijav v postopkih, pridobivanje podatkov za prijavo, pripravo listin, ki jih je treba priložiti prijavam, in elektronsko oddajo prijav. Leta 2017 je bil sistem VEM prenovljen, pravna ureditev pa prenesena v ZPRS-1. Sistem VEM je bil preimenovan v sistem za podporo poslovnim subjektom.

Na podlagi veljavne ureditve registrski organi pošiljajo podatke AJPES z neposredno računalniško povezavo v roku 15 dni po vpisu enote poslovnega registra, vpisu spremembe podatkov ali izbrisu enote poslovnega registra iz primarnega registra ali druge evidence. Samo če registrski organi

⁸ V Sloveniji so to kapitalske družbe, tj. družba z omejeno odgovornostjo, komanditna delniška družba in (evropska) delniška družba.

⁹ Direktiva 2009/101/ES je bila kodificirana z Direktivo (EU) 2017/1132 Direktiva (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb (kodificirano besedilo) (UL L št. 169 z dne 30. 6. 2017, str. 46; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2017/1132/EU).

podatkov ne vodijo na elektronski način, jih lahko posredujejo tudi na papirju (prvi odstavek 11. člena ZPRS-1).

Poslovni subjekti lahko pošljejo prijavo za vpis podatkov v poslovni register v pisni ali elektronski obliki (šesti odstavek 10. člena ZPRS-1). Prijava mora biti podpisana z lastnoročnim ali elektronskim podpisom.

V postopkih vpisa enot poslovnega registra, za katere je AJPES registrski organ, lahko posameznik izpolni in vloži prijavo z uporabo kvalificiranega potrdila za elektronski podpis, izdanega tudi za namen avtentikacije, prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (prvi odstavek 12. člena ZPRS-1). Točka za podporo poslovnim subjektom podatke s prijave v elektronski obliki skupaj s priloženimi skeniranimi dokumenti prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom posreduje AJPES (13. člen ZPRS-1).

Uporabniki lahko na podlagi vloge zaprosijo AJPES za izbor javnih podatkov v papirni ali elektronski obliki (četrti odstavek 22. člena ZPRS-1).

Pridobivanje podatkov za vodenje poslovnega registra

Pridobivanje podatkov o enotah poslovnega registra za vodenje poslovnega registra urejajo drugi odstavek 8. člena ter 10. in 11. člen ZPRS-1.

Registrski organi, pri katerih se enote poslovnega registra najprej registrirajo, posredujejo AJPES podatke o enotah poslovnega registra, ki jih vodijo v primarnih registrih ali drugih evidencah in v poslovnem registru (prvi odstavek 11. člena ZPRS-1).

Nekatere podatke pošiljajo AJPES tudi pristojni organi iz svojih uradnih registrov in evidenc. FURS pošilja podatke o davčnih številkah, identifikacijskih številkah za DDV in številkah računov, ki so odprti v tujini, Ministrstvo za notranje zadeve podatek o EMŠO, Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vrhovno sodišče) podatek o lastniških deležih gospodarskih družb, Centralna klirinško-depotna družba podatek o lastniških deležih delniških družb, Banka Slovenije podatek o poslovanju (posluje: da, ne), Geodetska uprava Republike Slovenije podatek o naslovu, enotah in geokodi, Uprava Republike Slovenije za javna plačila podatek o šifri proračunskih uporabnikov in sodišča podatek o začetku postopka v skladu z zakonom, ki ureja prisilno poravnavo, stečaj in likvidacijo (drugi odstavek 8. člena ZPRS-1). Spremembe osebnih podatkov o fizičnih osebah, ki se vodijo v poslovnem registru, AJPES samodejno pridobiva iz CRP z uporabo EMŠO (tretji odstavek 11. člena ZPRS-1).

AJPES zagotavlja podatke o poslovanju (posluje: da, ne), številkah računov, ki jih zagotavlja iz registra transakcijskih računov, zavezanosti po zakonu, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, ki jih zagotavlja iz registra zavezancev za dostop do informacij javnega značaja, in velikosti po merilih ZGD-1 (drugi odstavek 8. člena ZPRS-1).

Enote poslovnega registra sporočajo AJPES podatke in spremembe podatkov, ki se ne vodijo pri registrskih organih, so pa predmet vpisa v poslovni register. Podatke in spremembe podatkov morajo sporočiti v roku 15 dni po ustanovitvi, nastanku spremembe (drugi odstavek 11. člen ZPRS-1), registraciji ali prenehanju (tretji do peti odstavek 10. člena ZPRS-1). Podatke in spremembe podatkov predložijo na prijavi za vpis podatkov v poslovni register, ki jo lahko vložijo v elektronski ali papirni obliki (šesti odstavek 10. člena ZPRS-1). Vzorci obrazcev za prijavo so objavljeni na spletni strani AJPES (sedmi odstavek 3. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 30/19; v nadaljnjem besedilu: Uredba PRS19)).

ZPRS-1 določa obveznost posredovanja prijave za tri skupine poslovnih subjektov: poslovne subjekte, za katere je upravljavec registra tudi registrski organ, poslovne subjekte, ki se ustanovijo na podlagi zakona ali drugega predpisa in se ne registrirajo pri registrskem organu ter vse ostale poslovne subjekte, ki se najprej registrirajo pri registrskem organu in naknadno še pri upravljavcu registra (10. člen ZPRS-1).

Postopek vpisa enot poslovnega registra v poslovni register

ZPRS-1 določa postopek vpisa enot poslovnega registra, za katere je AJPES registrski organ, in postopek vpisa ostalih enot poslovnega registra, Uredba PRS19 pa vsebino prijave in podrobnejša pravila glede načina vložitve prijave za vpis v poslovni register. Zakon o gostinstvu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZGos) z odstopanjem od 12. in 13. člena ZPRS-1 določa postopek vpisa sobodajalcev v poslovni register. Enote poslovnega registra, ki so subjekti vpisa v sodni register, se v poslovni register vpišejo v skladu z ZSReg.

Za vpis enote poslovnega registra v poslovni register, vpis sprememb podatkov o enoti poslovnega registra v poslovni register in izbris enote poslovnega registra iz poslovnega registra mora poslovni subjekt vložiti prijavo, ki vsebuje podatke, ki se vodijo in vzdržujejo v poslovnem registru, in druge podatke, ki so potrebni za vodenje in vzdrževanje poslovnega registra. Prijavi morajo biti priložene listine, ki jih določa zakon ali drug predpis in Uredba PRS19 (prvi in drugi odstavek 3. člena Uredbe PRS19).

Poslovni subjekt vloži prijavo v papirni ali elektronski obliki. Prijava mora biti podpisana z lastnoročnim ali elektronskim podpisom zastopnika poslovnega subjekta. Prijava v elektronski obliki se vloži z uporabo kvalificiranega potrdila za elektronski podpis, izdanega tudi za namen avtentikacije. Če so izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji, se lahko prijava v elektronski obliki vloži tudi neposredno prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (šesti odstavek 3. člena Uredbe PRS19).

AJPES o vpisu enote poslovnega registra v poslovni register, za katere je AJPES registrski organ, izda sklep (prim. četrti odstavek 14. člena ZPRS-1), o vpisu ostalih enot poslovnega registra pa obvestilo (prim. drugi odstavek 18. člena ZPRS-1). O vpisu sobodajalca v poslovni register AJPES izda potrdilo (drugi odstavek 14.a člena ZGos). Subjektom vpisa v sodni register AJPES pošlje obvestilo o določitvi šifre glavne dejavnosti in šifre institucionalnega sektorja ter matične številke (tretji odstavek 35.a člena ZSReg).

Status in naloge AJPES

AJPES je bil ustanovljen leta 2002 s Sklepom o ustanovitvi Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Uradni list RS, št. 53/02, 87/02 in 16/07; v nadaljnjem besedilu: Sklep AJPES) na podlagi Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 131/06 – ZBan-1, 102/07, 126/07 – ZFPPIPP, 58/09 – ZPlaSS, 34/10 – ZPlaSS-A in 59/10 – ZOPSPU; v nadaljnjem besedilu: ZPlaP).

AJPES je pravna oseba javnega prava, ki opravlja naloge prek svojih organizacijskih enot.

Med **temeljne naloge AJPES** v skladu s prvim odstavkom 71. člena ZPlaP spada:

1. zbiranje, prevzemanje, vodenje in pripravljane povezanih evidenčnih javnopravnih podatkov v zvezi s poslovnim registrom za nadaljnjo evidenčno, analitsko in informativno uporabo v ministrstvih ter vladnih službah za potrebe državne statistike ter za raziskovalne namene,

2. **vodenje poslovnega registra** Republike Slovenije, registra zastavnih pravic na premočninah ter drugih registrov, evidenc in zbirk podatkov, določenih z drugimi predpisi, za potrebe Republike Slovenije oziroma državnih organov,
3. **zbiranje, obdelovanje in posredovanje podatkov iz letnih poročil** poslovnih subjektov v skladu z zakoni in javno objavljane letnih poročil ter drugih podatkov gospodarskih družb, podjetnikov in drugih poslovnih subjektov v skladu z ZGD-1 in drugimi zakoni,
4. **zbiranje, obdelovanje, objavljane in posredovanje podatkov iz letnih poročil o premoženjskem in finančnem položaju ter poslovnem izidu** družb in podjetnikov ter drugih poslovnih subjektov za izdelavo uskupinjenih informacij o ekonomskih gibanjih,
5. **izvajanje statističnega raziskovanja** o prejemkih in izdatkih poslovnih subjektov,
6. **opravljanje drugih statističnih, informativnih in drugih nalog**, določenih z drugimi zakoni in predpisi,
7. sodelovanje pri vodenju in obdelavi statističnih podatkov v zvezi z javnimi naročili za potrebe Ministrstva za finance in Gospodarske zbornice Slovenije ter opravljanje nalog pri presoji finančne in poslovne sposobnosti ponudnikov izvedbe javnih naročil,
8. opravljanje posebnih informacijsko-tehnoloških nalog ter drugih nalog, za katere jo pooblasti Republika Slovenija oziroma lokalna skupnost,
9. opravljanje določenih nalog pri vzpostavitvi evidenc o plačanih prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter
10. brezplačno pošiljanje podatkov, ki so potrebni za izvajanje nalog davčne službe, FURS, ter podatkov, ki so potrebni za vodenje registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter drugih oseb javnega sektorja, Upravi Republike Slovenije za javna plačila (šesti odstavek 71. člena ZPlaP).

AJPES lahko kot **gospodarsko dejavnost** opravlja storitve izdelave bonitetnih poročil, storitve obdelave in posredovanja nalogov za poravnavo in druge podobne storitve (drugi odstavek 71. člena ZPlaP).

Registrski organ za vpis podjetnikov

Od 1. 7. 2005 je AJPES tudi **registrski organ za vpis podjetnikov** v poslovni register. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 139/04; v nadaljnjem besedilu: ZGD-H) je v skladu z medinstitucionalnim dogovorom določil, da se pristojnost registracije podjetnikov iz Davčne uprave Republike Slovenije prenese na AJPES, pristojnost oblikovanja podzakonske podlage pa na ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Z uveljavitvijo določb 17. in 18. člena ZGD-H se podjetniku ni bilo več treba priglasiti Davčni upravi Republike Slovenije in v poslovnem registru pri AJPES. Podjetnik je lahko začel opravljati dejavnost z vpisom v poslovni register pri AJPES.

V ZGD-H je bila določena tudi vsebina prijave za vpis v poslovni register, medtem ko je ZPRS-1 uredil postopek vpisa. Navedene spremembe so prispevale k enostavnejši registraciji podjetnikov tako v fizični kot elektronski obliki in zaradi tega k prijaznejšemu statusno-pravnemu okolju.

Vodenje evidence digitalnih potrdil zakonitih zastopnikov

ZPRS-1 je prispeval k zmanjšanju administrativnih ovir pri preverjanju zakonitih zastopnikov in njihovih podpisov. Vzpostavljena je bila evidenca digitalnih potrdil zakonitih zastopnikov enot poslovnega registra, ki omogoča prijavo digitalnih potrdil zakonitih zastopnikov enot poslovnega registra na enem mestu. Enotam poslovnega registra se z novo ureditvijo ni bilo več treba prijavljati za vsako od elektronskih storitev javne uprave. Prijavljeno digitalno potrdilo omogoča enoti poslovnega registra poslovanje z elektronskimi storitvami javne uprave, medtem ko so organi razbremenjeni vzdrževanja lastnih sistemov pooblastil.

Ureditev je bila spremenjena in dopolnjena z ZPRS-1B, ko se je izraz »digitalno potrdilo« v skladu s poimenovanjem v Uredbi e-IDAS, ki se je začela uporabljati 1. 7. 2016, nadomestil z izrazom »kvalificirano potrdilo za elektronski podpis«. Izraz »zakoniti zastopnik« pa se je nadomestil z izrazom »zastopnik« kot nadpomenko različnim vrstam zastopanja.

Evidenco kvalificiranih potrdil za elektronski podpis vodi in vzdržuje AJPES. Evidenca potrdil v skladu z 2. členom Uredbe o evidenci digitalnih potrdil (Uradni list RS, št. 128/06) vsebuje potrdila vsakega zakonitega zastopnika, prokurista enote poslovnega registra, samostojnega podjetnika posameznika ali druge fizične osebe, ki opravlja registrirano dejavnost, ki jih je zastopnik pridobil v skladu s predpisi, ki urejajo elektronski podpis.

O vsakem potrdilu se v evidenci vodijo naslednji podatki:

- identifikator enote poslovnega registra (matična številka, davčna številka);
- identifikator kvalificiranega potrdila za elektronski podpis (oznaka izdajatelja, serijska številka kvalificiranega potrdila za elektronski podpis);
- identifikator zastopnika (davčna številka), ki je imetnik potrdila.

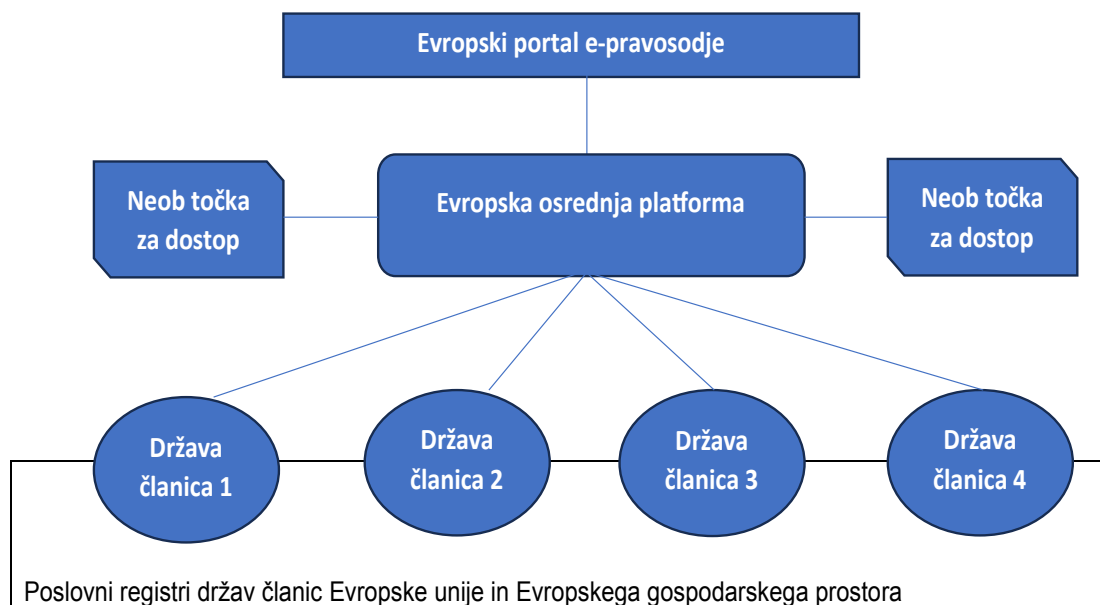
AJPES pridobiva podatke o izdanih potrdilih, ki jih je treba uvrstiti v evidenco, z vsakodneвно elektronsko izmenjavo podatkov z overitelji ali od zastopnikov na podlagi vloge za vpis potrdila v evidenco. Javni podatki iz evidence so javno in brezplačno dostopni na spletnih straneh AJPES. Iskanje po posameznem vpisu je mogoče na podlagi matične ali davčne številke enote poslovnega registra in hkrati oznake overitelja ter serijske številke ali drugi oznake potrdila.

Upravljevec nacionalnega vozlišča pri povezovanju centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb držav članic EU in EGP

Direktiva 2012/17/EU je s spremembo Direktive 2009/101/ES zagotovila podlago za vzpostavitev sistema BRIS. Sistem BRIS deluje od 8. 6. 2017. Upravlja ga Evropska komisija.

Sistem BRIS sestavljajo poslovni registri držav članic EU in EGP, evropska osrednja platforma in portal kot evropska elektronska točka za dostop.

Shema 1: Sestava sistema BRIS

Vir: Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (v nadaljnjem besedilu: MGTŠ)

Platforma deluje kot centraliziran skupek orodij informacijske tehnologije z različnimi funkcionalnostmi (uvodna izjava 9 Direktive 2012/17/EU).

Na eni strani povezuje poslovne registre držav članic EU in EGP. Prek platforme se izmenjujejo:

1. informacije med registrom tujega podjetja ter registrom podružnice tujega podjetja v primeru vpisa ustanovitve ali prenehanja podružnice tujega podjetja ter informacije o spremembah podatkov in listin tujega podjetja,
2. informacije o osebah, ki jim je prepovedano opravljati funkcijo direktorja,
3. informacije v postopkih čezmejnih združitve, čezmejnih delitev in čezmejnih preoblikovanj.

Na drugi strani ima platforma funkcijo vmesnika z Evropskim portalom e-pravosodje¹⁰ – evropsko točko za dostop in neobveznimi točkami za dostop, ki jih lahko vzpostavijo države članice EU in EGP, Evropska komisija ali druge institucije EU. Na portalu se z uporabo platforme obravnavajo poizvedbe, ki jih vlagajo posamezni uporabniki glede podatkov o gospodarskih družbah in njihovih podružnicah v drugih državah članicah, ki so shranjeni v nacionalnih poslovnih registrih (uvodna izjava 9 in 13 Direktive 2012/17/EU). Na portalu je mogoče predstaviti rezultate iskanja, med drugim tudi razlagalne oznake, v katerih so navedeni podatki, v vseh uradnih jezikih EU. Podatke zagotavljajo poslovni registri držav članic EU in EGP.

Upravljevec nacionalnega vozlišča sistema BRIS v Sloveniji je AJPes. Nacionalno vozlišče sistema BRIS je celota postopkov in informacijskih rešitev, ki omogoča prejem in pošiljanje podatkov ter listin in zagotavljanje javnosti določenih podatkov ter listin v okviru sistema BRIS.

V skladu z navedenim je bila z ZPRS-1B leta 2017 določena splošna obveznost AJPes, da iz sistema BRIS prejema podatke in listine o tujih podjetjih iz držav članic EU in EGP, za katere velja Direktiva 2009/101/ES, in jih posreduje sodišču, ki vodi sodni register, ter na drugi strani v sistem BRIS posreduje podatke in listine, ki jih posreduje sodišče, ki vodi sodni register, o slovenskih kapitalskih družbah, za katere velja Direktiva 2009/101/ES.

Leta 2023 so bile z ZGD-1L, ki je v prehodnih določbah posegel v ZPRS-1, določene dodatne splošne obveznosti AJPes glede posredovanja in prejemanja podatkov in listin prek sistema BRIS. Obveznosti se nanašajo na izmenjavo:

1. podatkov o podružnicah, ki so jih ustanovile ali registrirale slovenske kapitalske družbe v državah članicah EU in EGP, in podružnicah, ki so jih v Sloveniji ustanovila ali registrirala tuja podjetja iz držav članic EU in EGP,
2. podatkov v zvezi s prepovedmi opravljanja funkcije direktorja med slovenskimi in tujimi pristojnimi organi držav članic EU in EGP prek sistema BRIS,
3. podatkov in listin v zvezi s čezmejnimi preoblikovanji, čezmejnimi združitvami ali čezmejnimi delitvami na območju držav članic EU in EGP.

Vsebina obvestil in tehnične podrobnosti so urejene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2021/1042 z dne 18. junija 2021 o določitvi pravil za uporabo Direktive (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s tehničnimi specifikacijami in postopki za sistem povezovanja

¹⁰ Evropski portal e-pravosodje je bil vzpostavljen 5. 10. 2010, kot »(elektronski) vse na enem mestu« za dostop do informacij o evropskem pravosodju in dostop do evropskih sodnih postopkov. Portal na praktičen način prispeva k odpravi ovir, in sicer tako, da zagotavlja informacije v 23 jezikih in številne povezave na pomembne spletne strani in dokumente. Pri nastajanju portala se je izhajalo iz potrebe po izboljšanem dostopu do pravnega varstva, sodelovanju med oblastmi in učinkovitem pravosodnem sistemu. Cilj portala je postati glavna vstopna točka za dostop do pravnih informacij, pravosodnih in upravnih organov, registrov, evidenc podatkov in drugih storitev z namenom, da pospeši reševanje vsakodnevnih nalog državljanov, pravnikov, sodstva, zaposlenih, drugih strokovnjakov in subjektov.

registrov ter razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/2244 (UL L št. 225 z dne 25. 6. 2021, str. 7).

Poleg obveznosti posredovanja in prejemanja podatkov in listin prek sistema BRIS je bila z ZPRS-1B določena tudi obveznost AJPES, da zagotavlja javne podatke in listine o slovenskih kapitalskih družbah in podružnicah tujih podjetij prek sistema BRIS na Evropskem portalu e-pravosodje.

Države članice so morale v skladu z Direktivo 2009/101/ES na Evropskem portalu e-pravosodje brezplačno zagotoviti podatke o nazivu in pravni obliki družbe, registriranem sedežu družbe, državi članici, v kateri je družba registrirana, ter registrski številki družbe. Poleg tega so morale zagotoviti tudi vse podatke in listine, ki obsegajo akt o ustanovitvi in statut ter njune spremembe, vsakokratni čistopis omenjenih dokumentov, podatke o članih organov vodenja in nadzora, osnovni kapital družbe, letno poročilo, spremembe sedeža, podatke o prenehanju družbe, sodne odločbe o ugotovitvi ničnosti družbe, podatek o imenovanju likvidacijskih upraviteljev in ustavitvi postopka likvidacije.

Nabor podatkov o podružnicah tujih podjetij pa je v skladu z Enajsto Direktivo Sveta 89/666/EGS z dne 21. decembra 1989 o razkritjih podružnic, ki jih v državi članici odprejo nekatere oblike družb, za katere velja zakonodaja druge države (UL L št. 395 z dne 30. 12. 1989, str. 36)¹¹, obsegal podatke o naslovu in dejavnosti podružnice, registru matične družbe in njeni registrski številki, firmi in pravni obliki matične družbe, firmi podružnice, če je drugačna od firme matične družbe, imenovanju, prenehanju funkcije in podatke o osebah, pooblaščenih za zastopanje matične družbe v poslih s tretjimi osebami in v sodnih postopkih, prenehanju matične družbe, imenovanju upraviteljev ter prenehanju likvidacije, računovodskih dokumentih in zaprtju podružnice.

Dodatno je bila z ZGD-1L, ki je v prehodnih določbah posegel v ZPRS-1, leta 2023 določena obveznost brezplačnega zagotavljanja javnih podatkov in listin o čezmejnih preoblikovanjih, čezmejnih združitvah ali čezmejnih delitvah prek sistema BRIS na Evropskem portalu e-pravosodje.

Podatki in listine, ki so predmet izmenjave ali brezplačno javno dostopni prek sistema BRIS, so določeni z ZSReg in/ali ZGD-1.

ZPRS-1A je v skladu z Direktivo 2012/17/EU določil tudi obveznost AJPES za posredovanje podatkov o predpisih in njihovih spremembah, ki določajo objavo letnih poročil in podatkov v poslovnem registru, za objavo na evropskem portalu e-pravosodje. Z ZPRS-1B se je obseg podatkov o predpisih in njihovih spremembah v skladu z obsegom Direktive 2009/101/ES omejil le na predpise, ki vsebujejo pravila javne objave samo nekaterih pravnoorganizacijskih oblik, tj. družb z omejeno odgovornostjo, komanditnih delniških družb in (evropskih) delniških družb.

Vpogled, iskanje in izpis podatkov o enotah poslovnega registra

AJPES zagotavlja vpogled v javne podatke posamezne enote poslovnega registra uporabnikom neposredno ali z dostopom prek svojega spletnega portala (prvi odstavek 22. člena ZPRS-1). Javni podatki poslovnega registra so vsi podatki o enotah poslovnega registra, razen podatkov, ki so s posebnim zakonom določeni kot osebni podatki. Davčna številka in naslov prebivališča fizične osebe, ki sta hkrati davčna številka in sedež poslovnega subjekta, z vpisom poslovnega subjekta v poslovni register postaneta javna podatka. Uporabniki javnih podatkov poslovnega registra so pravne ali fizične osebe, ki podatke poslovnega registra uporabljajo za statistične in druge namene (2. člen ZPRS-1).

¹¹ Enajsta Direktiva Sveta 89/666/EGS je bila kodificirana z Direktivo (EU) 2017/1132.

AJPES zagotavlja zbor javnih podatkov iz poslovnega registra v papirni ali elektronski obliki na podlagi vloge uporabnika (četrti odstavek 22. člena ZPRS-1). Izbor javnih podatkov na izpisku v papirni obliki je ročno podpisan in žigosan, medtem ko je izbor javnih podatkov na elektronskem izpisku elektronsko podpisan s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Uporabnik, ki podatke zahteva v pridobitne namene, mora kriti stroške priprave in posredovanja podatkov (četrti odstavek 22. člena ZPRS-1).

Uporabnik lahko z vlogo od AJPES zahteva tudi uradni izpis javnih podatkov za enote poslovnega registra, za katere je AJPES registrski organ (tretji odstavek 22. člena ZPRS-1).

Iskalnik po javnih podatkih enot poslovnega registra je z informacijsko-tehničnega vidika zasnovan tako, da omogoča iskanje in vpogled v javne podatke posamezne enote poslovnega registra. Do javnih podatkov o enotah poslovnega registra na spletnem portalu AJPES je možno dostopati z vpisom iskalnih pogojev v eno ali več polj oziroma z izbiro iskalnega pogoja v poljih s spustnim menijem.

Razširitev vpogleda in iskanja v podatke poslovnega registra po posamezniku

ZPRS-1A je razširil možnost iskanja in vpogleda v podatke poslovnega registra tudi po zastopniku in ustanovitelju (t.i. iskalnik po posamezniku). Iskalnik po posamezniku, vzpostavljen avgusta 2015, omogoča iskanje z naslednjimi iskalnimi kriteriji: pri fizičnih osebah s kombinacijo osebnega imena in EMŠO, kombinacijo osebnega imena in davčne številke ali kombinacijo osebnega imena ter naslova prebivališča, vpisanega v poslovni register, pri pravnih osebah pa z vpisom firme, imena, matične ali davčne številke. Iskanje je mogoče le po zastopnikih in ustanoviteljih v poslovnih subjektih, ki opravljajo pridobitno dejavnost.

Pri enotah poslovnega registra, ki se vpisujejo na podlagi ZSReg, se vpogled v podatke, v kateri enoti poslovnega registra je določena oseba zastopnik ali ustanovitelj, omogoči tudi s povezavo v skladu z ZSReg, ki omogoča lažji vpogled o udeležbi fizičnih in pravnih oseb v povezanih osebah. Spletni portal AJPES je zasnovan tako, da vpogled v podatke vsebuje tudi povezavo do vpogleda podatkov o udeležbi ustanoviteljev, družbenikov, zastopnikov ali članov nadzora v povezanih osebah (poslovnih subjektih). Navedena rešitev predstavlja nadgradnjo iskanja po posameznikih.

Namen vzpostavitve iskanja po posameznikih je bil prispevati k manjši anonimnosti oseb, ki sodelujejo v pravnem prometu, in zaradi tega k večji preglednosti in integriteti upravljalvske, nadzorne in vodstvene strukture po poslovnih subjektih, posredno tudi k preudarnejšemu vstopanju poslovnih partnerjev v poslovne odnose in druga pravna razmerja, manjši izpostavljenosti tveganjem, zmanjšanju korupcijskih tveganj, nasprotij interesov, večjemu spoštovanju pravnih pravil, zmanjšanju primerov oškodovanj upnikov in tretjih oseb idr.

Večja točnost, ažurnost in dostopnost podatkov poslovnega registra

V okviru dopolnitev ureditve se je AJPES omogočilo samodejno prevzemanje sprememb osebnih podatkov v CRP, ki se vodijo tudi v poslovnem registru. S tem je bila zagotovljena večja točnost in ažurnost podatkov v poslovnem registru.

Z ZPRS-1A in ZPRS-1B je bil spremenjen vir za pridobivanje podatka o zavezanosti po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22) in podatka o številkah (transakcijskih) računov, ki se obdelujejo v poslovnem registru.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 23/14) je bila vzpostavljena podlaga za vzpostavitev javnega registra zavezancev za

informacije javnega značaja, ki ga vodi AJPES. V skladu z navedenim je bilo z ZPRS-1B določeno, da podatke o zavezanosti zagotavlja AJPES sam in ne več Ministrstvo za javno upravo.

Z ZPRS-1A je bilo določeno, da podatke o številkah (transakcijskih) računov enot poslovnega registra, odprtih v Republiki Sloveniji in tujini, zagotavljata AJPES in FURS. V ZPRS-1 je bilo do ZPRS-1A določeno, da se v poslovnem registru vodijo podatki o številkah (transakcijskih) računov enot poslovnega registra, vpisanih v poslovni register, ki jih AJPES posreduje Banka Slovenije.

V skladu s 143. členom Zakona o plačilnih storitvah in sistemih¹² (Uradni list RS, št. 58/09, 34/10, 9/11, 32/12, 81/15, 47/16 in 7/18) je vzpostavitev in upravljanje registra transakcijskih računov, odprtih pri bankah s sedežem v Republiki Sloveniji ali podružnicah banke države članice v Republiki Sloveniji, 1. 7. 2010 prevzel AJPES.

FURS na drugi strani zbira podatke o številkah (plačilnih) računov, odprtih pri bankah in hranilnicah zunaj Republike Slovenije. V skladu s pravno podlago v ZPRS-1 od leta 2017 dalje zagotavlja podatke o plačilnih računih, odprtih v tujini, ki jih v skladu z mednarodnimi pogodbami in zakonom, ki ureja davčni postopek, lahko razkrije za nedavčne namene.

ZPRS-1A je zagotovil večjo preglednost pri vlaganju prijav za vpis podatkov o tistih enotah poslovnega registra, za katere je AJPES registrski organ. Z novo ureditvijo ni mogoče vložiti nove prijave za vpis podatkov v poslovni register, dokler niso vpisani podatki iz prijave v obravnavi. Namesto nove prijave je mogoče spremeniti in dopolniti podatke v že vloženi prijavi ali prijavo umakniti.

Z ZPRS-1A je bila dopolnjena tudi ureditev o javni objavi podatkov in listin o enotah poslovnega registra na spletni strani AJPES. V skladu z ZPRS-1 so javno objavljeni vsi sklepi o vpisu podatkov enot poslovnega registra, za katere je AJPES registrski organ.

– **navedba predpisov, ki urejajo to področje:**

Zakoni in podzakonski akti:

1. Zakon o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-10 in 75/23 – ZGD-1L),
2. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-10, 75/23 in 102/24),
3. Zakon o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17, 16/19 – ZNP-1, 75/23 in 102/23 – ZViS-M),
4. Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (Uradni list RS, št. 102/07, 57/12, 82/13, 17/15, 27/17, 13/18 – ZSInv in 40/23 – ZZrID-A),
5. Zakon o gostinstvu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16),
6. Uredba o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 30/19),
7. Uredba o evidenci digitalnih potrdil (Uradni list RS, št. 128/06),
8. Pravilnik o točkah za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18),
9. Pravilnik o oddaji vlog v sistem za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18, 82/18, 82/19, 195/20, 135/21 in 128/22),

¹² Zakon je nadomestil Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. in 102/20; ZPlaSSIED).

10. Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/07),
11. Navodilo o vrstah in obsegu podatkov za posamezno pravnoorganizacijsko obliko enote Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 79/07),
12. Tarifa nadomestil za ponovno uporabo informacij javnega značaja Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 68/09).

- **ugotovitve pri spremljanju izvajanja veljavnega predpisa** (predstavitev ciljev predpisa, ocena doseženih ciljev, metode oziroma merila, po katerih je pripravljena ta ocena, vzroki, zakaj cilji niso bili ali niso bili v celoti doseženi):

Poglavitni namen in cilj ZPRS-1 je bil nadaljevati z vzpostavitvijo osrednje, povezane, ažurne, evropsko primerljive in priznane ter informatizirane javne baze podatkov o vseh poslovnih subjektih s sedežem v Republiki Sloveniji.

Najpomembnejše rešitve ZPRS-1 so temeljile na elektronski izmenjavi podatkov, ki so jo lahko le izjemoma nadomestile druge oblike pošiljanja podatkov. Namen je bil postopno odpravljanje papirne dokumentacije in uvajanje elektronskega poslovanja med registrskimi organi, poslovnimi subjekti, uporabniki storitev in AJPes.

Z ZPRS-1 so bili v poslovni register vključeni enolični identifikatorji, kot sta EMŠO in davčna številka, saj se je pokazalo, da podatki iz primarnih registrov in drugih evidenc ne omogočajo povezovanja podatkov z namenom njihove večnamenske uporabe.

Za večjo ažurnost podatkov v poslovnem registru je bila z ZPRS-1 določena obveznost registrskih organov in drugih subjektov za posredovanja podatkov, ki se vodijo v poslovnem registru.

V ZPRS-1 so bile upoštewane rešitve iz projekta »VEM«, kot je elektronski način registracije s katerekoli točke VEM ali sedeža podjetnika s pomočjo spletne aplikacije za vpis.

Vzpostavitev evidence digitalnih potrdil je poenostavila postopek preverjanja zakonitih zastopnikov in njihovih podpisov ter vzpostavila pregledno delovanje enot poslovnega registra.

Med izvajanjem ZPRS-1 je bilo uveljavljenih več sistemskih sprememb z neposrednim vplivom na upravljanje poslovnega registra, poslanstvo in strateške cilje APes, širjenje javnih pooblastil APes za vodenje drugih javnih registrov v Republiki Sloveniji in drugo. ZPRS-1 ni sledil omenjenim sistemskim spremembam in je v precejšnjem delu ostal neusklajen.

- **poglavitni problemi oziroma vprašanja na področju urejanja (jasna opredelitev, velikost in obseg, vzrok za njihov nastanek) in kako so bili problemi ugotovljeni:**

Problemi in vprašanja s področij, ki jih urejajo ZPRS-1 in podzakonski akti, so bili ugotovljeni pri izvajanju v praksi. Poglavitni problemi in vprašanja so predstavljeni v izhodiščih za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji, ki jih je pripravila medresorska delovna skupina za prenovu registrske zakonodaje. Izhodišča vsebujejo analizo stanja registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji, problemov in izzivov ter namena in ciljev prenove.

Medresorska delovna skupina za prenovu registrske zakonodaje

Medresorska delovna skupina je bila ustanovljena na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) št. 01201-5/2014/6 z dne 3. 4. 2014 o ustanovitvi, nalogah in sestavi medresorske delovne skupine za prenovu registrske zakonodaje. Sestava medresorske delovne skupine se je v navedenem obdobju šestkrat spremenila, nazadnje leta 2022.

V medresorski delovni skupini sodeluje 20 članov iz 8 organov. Vodi jo predstavnica MGTŠ. V medresorski delovni skupini poleg predstavnice in predstavnika MGTŠ sodelujejo tudi predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Ministrstva za javno upravo oziroma MDP, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za pravosodje, FURS, Vrhovnega sodišča in AJPES.

Temeljna naloga medresorske delovne skupine je bila priprava strokovnih podlag za prenovu določb o registrskih postopkih in sistemu za podporo poslovnim subjektom, ki jih vsebujejo ZGD-1, ZPRS-1 in ZSReg.

V predstavitvi razlogov za ustanovitev medresorske delovne skupine je bila podana ocena, da bo največ sprememb potrebnih pri ZPRS-1. Kot je bilo že navedeno, je bilo med izvajanjem ZPRS-1 uveljavljenih več sistemskih sprememb z neposrednim vplivom na upravljanje poslovnega registra, poslanstvo in strateške cilje AJPES, širjenje javnih pooblastil AJPES za vodenje drugih javnih registrov v Sloveniji in drugo. ZPRS-1 ni sledil omenjenim sistemskim spremembam in je v precejšnjem delu ostal neusklajen.

Kot ključna so bila izpostavljena vprašanja, povezana zlasti s/z:

1. postopki registracije: umestitev določb o postopkih registracije poslovnih subjektov iz ZGD-1 v prenovljeni ZPRS-1 in ZSReg;
2. prenovu sistema vse na enem mestu oziroma sistema VEM¹³ in e-VEM¹⁴: umestitev določb o sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) v prenovljeni ZPRS-1, prenova sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) in informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) z jasno določitvijo kriterijev za primerno geografsko pokritost točk VEM¹⁵;
3. vodenjem enotnega postopka registracije oziroma vpisa na skupni informacijski platformi: vzpostavitev skupne informacijske platforme in enotnega vodenja postopkov za poslovne subjekte, ki se v tem trenutku vpisujejo v 22 različnih primarnih registrov, evidenc in razvidov pri 13 različnih pristojnih registrskih organih in nato še v poslovni register;
4. drugimi spremembami: pojmovna uskladitev, posodobitev določb glede na spremembe druge zakonodaje, zagotovitev pravne podlage za vpise nekaterih poslovnih subjektov v poslovni register in izbris drugih poslovnih subjektov, sistemska ureditev matične številke poslovnih subjektov, ločitev podatkov za poslovni register in statistične namene, vzpostavitev sistema posodabljanja podatkov v poslovnem registru, registra e-računov in e-objav dokumentov in listin.

Izhodišča za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji

Medresorska delovna skupina je leta 2014 pripravila izhodišča za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji, s katerimi se je Vlada RS seznanila 17. 7. 2014. Leta 2019 je pripravila spremembe izhodišč, s katerimi se je Vlada RS seznanila 4. 7. 2019.

Izhodišča za prenovu registrske zakonodaje vsebujejo analizo obstoječega stanja slovenske registrske zakonodaje, prikaz problema in izzivov kot tudi namena prenove.

Opredeljenih je bilo 5 temeljnih ciljev prenove registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji:

1. poenostaviti in poenotiti postopke registracije poslovnih subjektov, zlasti tistih, ki se najprej vpišejo v primarni register, potem pa še v poslovni register,

¹³ od leta 2017 dalje sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT)

¹⁴ od leta 2017 dalje informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT)

¹⁵ od leta 2017 dalje točke za podporo poslovnim subjektom

2. vzpostaviti enotno platformo za registracijo poslovnih subjektov za vse pristojne registrske organe,
3. določiti vodenje podatkov o poslovnih subjektih na enem mestu, to je v poslovnem registru,
4. zagotoviti mehanizme za vodenje ažurnih podatkov o vseh poslovnih subjektih in
5. zagotoviti večjo pravno varnost in varnost pravnega prometa.

Prenova registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji je povezana tudi s prenovo sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

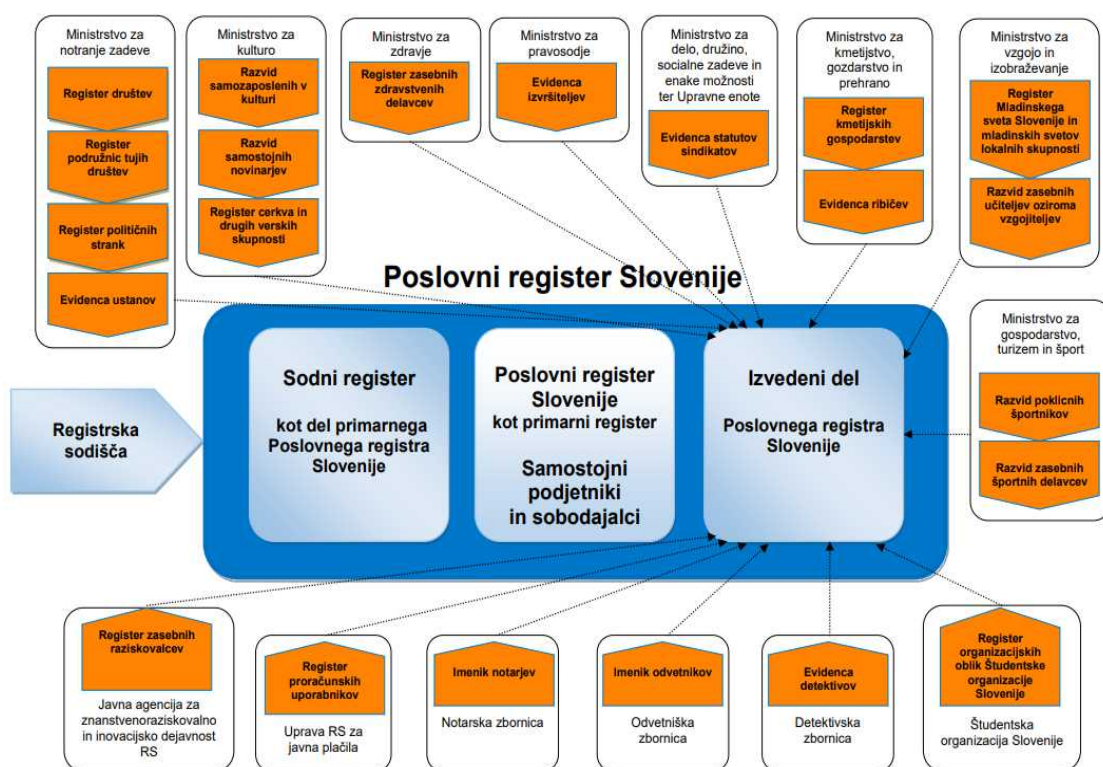
Analiza leta 2014 je pokazala, da registracijo poslovnih subjektov v Republiki Sloveniji ureja več kot 40 zakonov in podzakonskih aktov, ki so si med seboj v različnih razmerjih podrejenosti. Glavnina je urejena v ZGD-1, ZSReg in ZPRS-1.

Registracija oziroma vpis poslovnih subjektov se izvaja na različne načine. Približno 79,5 % poslovnih subjektov lahko odda vlogo ali prijavo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki ga uporabljajo točke za podporo poslovnim subjektom (SPOT), notarji in poslovni subjekti. Približno 20,5 % poslovnih subjektov se najprej vpiše v 22 različnih registrov, evidenc ali razvidov pri 14 pristojnih registrskih organih, potem pa še v poslovni register pri AJPES.

Vpis v poslovni register se izvaja na tri različne načine:

1. AJPES vpiše gospodarske družbe in druge poslovne subjekte, ki so subjekti vpisa v sodni register, v poslovni register neposredno po izdani pozitivni odločitvi registrskega sodišča o vpisu v sodni register, kot del poslovnega registra, pri čemer registrski postopki potekajo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT);
2. AJPES odloča o vpisu podjetnikov in sobodajalcev v poslovni register. Postopki registracije oziroma vpisa podjetnikov v poslovni register potekajo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), vpis sobodajalca v poslovni register pa AJPES izvede na podlagi vloge, ki jo sobodajalec osebno odda na katerikoli izpostavi AJPES ali pošlje po pošti. Poslovni register je za podjetnike in sobodajalce primarni register;
3. vpise vseh drugih vrst poslovnih subjektov v poslovni register AJPES izvaja na podlagi prijave za vpis in akta pristojnega registrskega organa o vpisu v primarni register ali drugo evidenco, ki ju AJPES prejme neposredno od poslovnega subjekta oziroma pristojnega registrskega organa. Ti poslovni subjekti se najprej vpišejo v primarni register ali drugo evidenco pri pristojnem registrskem organu, nato pa še v poslovni register.

Shema 2: Sestava poslovnega registra

Vir: AJPES (28. 8. 2024).

Uporaba podatkov poslovnega registra se povečuje. Podatki poslovnega registra se posredujejo organom države uprave in prosilcem v okviru ponovne uporabe podatkov. Brezplačno so dostopni prek portala AJPES.

Podatki poslovnega registra so pomemben vir za številne registre, evidence in sisteme ter postopke (npr. prekrškovne in inšpekcijske postopke).

V izhodiščih za prenovo registrske zakonodaje in njegovih spremembah leta 2019 je predstavljen *koncept prenovljenega in poenotenega načina registracije oziroma vpisa poslovnih subjektov v poslovni register, ki se po veljavni ureditvi vpisujejo v dva registra: v primarni register, evidenco in razvid pri pristojnih registrskih organih, nato pa še v poslovni register pri AJPES.*

Koncept temelji na naslednjih načelih:

1. postopki registracije oziroma vpisa v poslovni register so poenostavljeni, enotni in pregledni. Prehod na nove postopke v skladu s spremembami izhodišč ne bo sočasen za vse registrske organe in poslovne subjekte, ampak bo dinamika odvisna od odločitve registrskih organov o pristopu k novim postopkom in od sprememb področne registrske zakonodaje. Postopki se ne bodo uporabljali za registrske organe in poslovne subjekte, ki novemu konceptu zaradi vsebinskih in drugih razlogov niso naklonjeni. Ne glede na navedeno, bodo spremembe registrske zakonodaje za uveljavitev novega koncepta omogočale registrskim organom pristop k novemu konceptu kadarkoli v prihodnosti;
2. poslovni subjekt odda prijavo za registracijo oziroma vpis v poslovni register samo enkrat: na podlagi te prijave je odločeno o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo po področni sektorski zakonodaji in o vpisu v poslovni register,
3. registracija oziroma vpis poslovnih subjektov v poslovni register se v skladu s spremembami izhodišč naslanja na funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT). Izhodišča iz leta 2014 so predvidevala vzpostavitev enotne

informacijske platforme za registracijo poslovnih subjektov za vse pristojne registrske organe, informacijski sistem AJPES-PRS, prek katerega bi izvajali postopek vpisa poslovnih subjektov v poslovni register. Vzpostavitev informacijskega sistema AJPES-PRS bi zahtevala ustrezne kadrovske, tehnične in finančne vire. Informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) predstavlja ustrezno alternativo informacijskemu sistemu AJPES-PRS, saj omogoča pripravo in oddajo prijav, vlog in predlogov v postopkih že po veljavni ureditvi;

4. pristojnost pristojnih organov za izdajo akta o izpolnjevanju pogojev poslovnih subjektov za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo se ne spremeni,
5. poslovni subjekt se vpiše samo v en register, to je v poslovni register, pod pogojem, da področna sektorska zakonodaja določa vpis poslovnega subjekta samo v poslovni register,
6. podatki o poslovnih subjektih se vodijo na enem mestu, v poslovnem registru, s čimer se odpravi potreba po vodenju enakih podatkov v več registrih ali drugih evidencah.

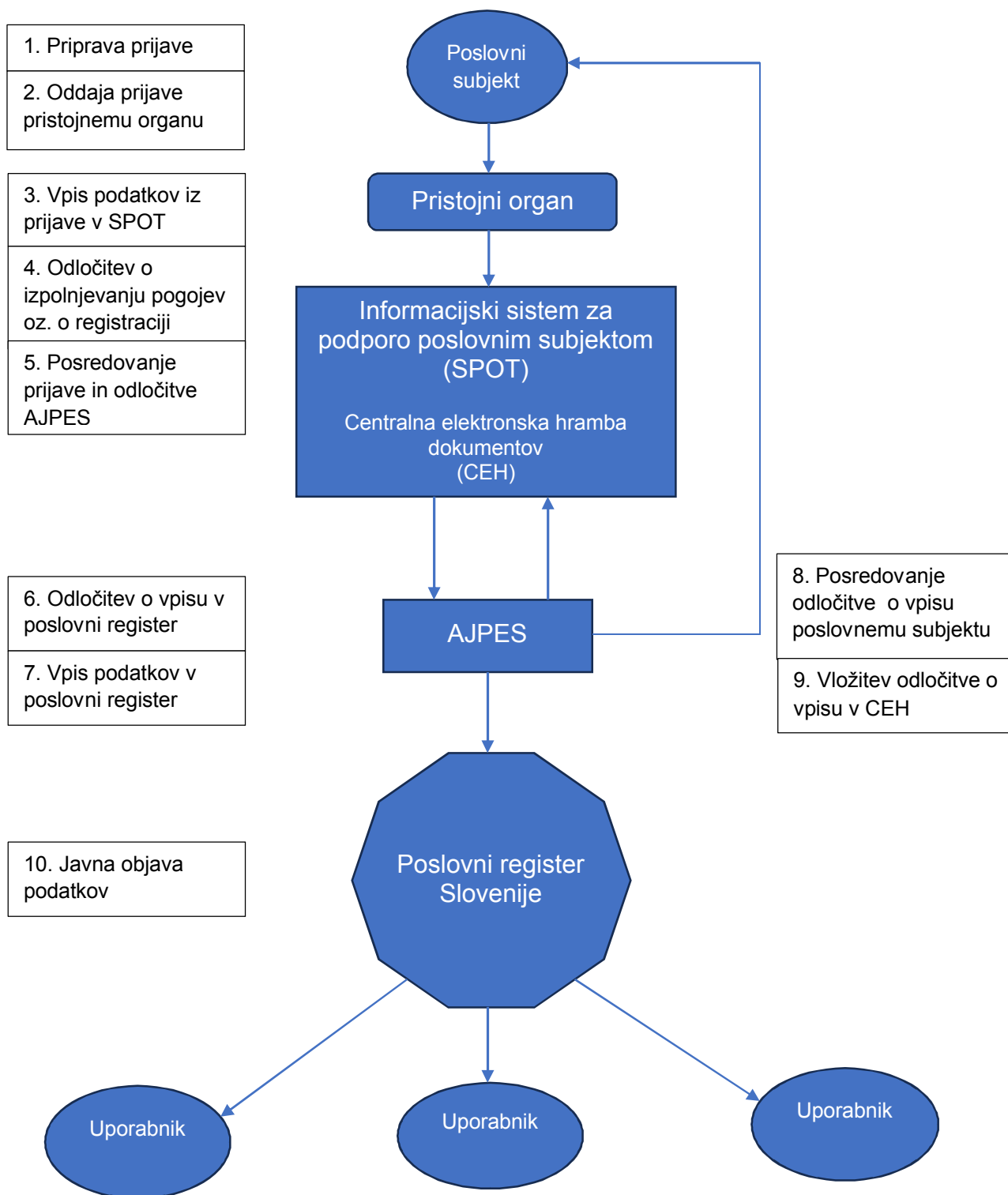
Na podlagi koncepta poslovni subjekt odda prijavo za registracijo oziroma vpis v poslovni register pri pristojnem organu. Pristojni organ v informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) vpiše podatke za potrebe svojega postopka in za vpis v poslovni register.

Če bodo izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji, bodo poslovni subjekti lahko oddali prijavo za registracijo oziroma vpis v poslovni register elektronsko prek sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

Pozitivni odločitvi pristojnega organa sledi posredovanje prijave za vpis v poslovni register in akta o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo v skladu s področno sektorsko zakonodajo AJPES. Posredovanje prijave za vpis v poslovni register in akta o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti AJPES omogočajo funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

Na podlagi prejete prijave za vpis v poslovni register in akta o izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo AJPES odloči o vpisu poslovnega subjekta v poslovni register. Ob vpisu poslovnega subjekta v poslovni register se poslovnemu subjektu dodeli matična in davčna številka. Javni podatki o poslovnem subjektu, z izjemo nekaterih osebnih podatkov, in listine so hkrati z vpisom v poslovni register javno objavljeni in brezplačno dostopni na spletnih straneh AJPES.

Shema 3: Prikaz novega postopka vpisa v poslovni register

Izhodišča za prenovo registrske zakonodaje naslavlajo tudi *druga področja*, ki bi jim bilo treba posvetiti pozornost v prenovljenem Zakonu o Poslovnem registru Slovenije.

ZPRS-1 ni usklajen z nekaterimi kasneje sprejetimi predpisi, predvsem pa ne vsebuje pravne podlage za vodenje, upravljanje in vzdrževanje poslovnega registra kot primarnega registra za

pravne organizacijske oblike poslovnih subjektov, ki se vpisujejo v enega od 21 primarnih registrov, evidenc, razvidov in imenikov, nato pa še v poslovni register.

Prenovljeni Zakon o Poslovnem registru Slovenije bi moral urediti tudi druga vprašanja in odpraviti težave, ki se pojavljajo pri vodenju poslovnega registra.

Veljavni ZPRS-1 ne opredeljuje dovolj natančno poslovnih subjektov, subjektov vpisa v poslovni register, zato bi bilo treba v prenovljenem zakonu natančneje *opredeliti subjekte vpisa v poslovni register* glede na njihove skupne značilnosti.

Prenova bi morala obsegati *vsebino poslovnega registra*, zlasti določbe o *podatkih, ki se vodijo v poslovnem registru*. Iz obsega podatkov bi morali *izločiti podatke*, ki se v poslovnem registru iz upravičenih razlogov ne vodijo ali nimajo uporabne vrednosti. *Dodati* pa bi morali *podatke*, za katere so bile izkazane potrebe uporabnikov. Vsi podatki bi morali imeti *določen vir pridobivanja*, pri čemer bi morale biti upoštevane dejanske možnosti za njihovo pridobivanje in posodabljanje. Določiti bi bilo treba tudi (samodejno) *pridobivanje in posodabljanje podatkov iz drugih virov*, na podlagi informacijsko-komunikacijskih povezav med bazami podatkov, kot je npr. CRP, Register prostorskih enot in drugi registri, evidence, razvidi in sezname. Podatke, ki se vodijo v poslovnem registru, bi bilo treba *razmejiti na podatke*, ki so pomembni za pravno varnost in varnost pravnega prometa, in na podatke, ki se vodijo za statistične in druge namene.

Hkrati bi bilo treba določiti tudi *enotna pravila za vpis določenih podatkov*, ki bodo veljala za vse poslovne subjekte, in jih zakoni ne določajo (npr. določbe o firmi oziroma imenu poslovnega subjekta, naslovu itd.).

Opredeliti bi bilo treba tudi informatizirano bazo podatkov poslovnega registra, zbirko listin kot sestavni del poslovnega registra in razmerje med informatizirano bazo podatkov poslovnega registra in centralizirano informatizirano bazo sodnega registra. V prenovljenem zakonu bi bilo treba določiti, da je centralizirana informatizirana baza sodnega registra sestavni del poslovnega registra in da so podatki, ki se vodijo v sodnem registru, v skladu s predpisi, ki urejajo vodenje sodnega registra, sestavni del poslovnega registra.

V prenovljenem zakonu se bo ohranila pravna podlaga za vodenje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis.

Določbe o *postopkih vpisa poslovnih subjektov v poslovni register* bi bilo treba posodobiti in prenoviti oziroma določiti na novo v smeri čim bolj enotne registracije oziroma vpisa v poslovni register. Določeni bi morali biti postopki vpisa:

1. poslovnih subjektov in njihovih delov, ki jih v poslovni register vpiše AJPES kot registrski organ. Za odločanje o tovrstnih vpisih bi morale biti določeno enotno ime upravnega akta;
2. poslovnih subjektov in njihovih delov, ki se registrirajo z vpisom v sodni register;
3. poslovnih subjektov in njihovih delov, ki jih AJPES vpiše v poslovni register na podlagi akta pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo;
4. poslovnih subjektov in njihovih delov, ki se ustanovijo na podlagi ali neposredno z zakonom ali drugim predpisom;
5. delov poslovnih subjektov in podatkov o poslovnih subjektih in njihovih delih, ki jih AJPES vpiše v poslovni register za statistične in druge namene.

Prenovljen zakon bi moral določiti tudi *pogoje*, pod katerimi bo lahko AJPES *izbrisal* poslovne subjekte in njihove dele *po uradni dolžnosti*.

Kar zadeva *sistem vse na enem mestu oziroma sistem VEM* (od leta 2017 dalje sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT)) so izhodišča za prenovu registrske zakonodaje predvidela, da bi se določbe, ki opredeljujejo sistem vse na enem mestu oziroma sistem VEM, e-VEM in delovanje točke VEM, prenesle iz ZSReg v prenovljen Zakon o Poslovnem registru Slovenije in dopolnile z določbami o dostopu do osebnih podatkov in obdelovanju osebnih podatkov v postopkih registracije oziroma vpisa poslovnih subjektov v poslovni register. V prenovljenem Zakonu o Poslovnem registru Slovenije bi bilo treba opredeliti vrste in storitve točk VEM, pogoje, ki jih mora posamezna vrsta točk VEM izpolnjevati za izvajanje svojih storitev, ter kriterije za zagotavljanje primerne geografske pokritosti mreže točk VEM.

Prenova sistema VEM je bila izvedena z normativnimi spremembami ZPRS-1 in ZSReg leta 2017 v okviru prve faze prenove registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji.

Na področju javnosti podatkov o poslovnih subjektih, dostopa in uporabe podatkov o poslovnih subjektih bi moral prenovljen Zakon o Poslovnem registru Slovenije podrobno opredeliti načine in možnosti dostopa in posredovanja podatkov ter pogoje, pod katerimi se podatki lahko posredujejo, v skladu z dejanskimi načini in možnostmi posredovanja podatkov.

– **predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja:**

Direktive:

- Direktiva (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb (kodificirano besedilo) (UL L št. 169 z dne 30. 6. 2017, str. 46; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2017/1132/EU).

Izvedbena uredba:

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1042 z dne 18. junija 2021 o določitvi pravil za uporabo Direktive (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s tehničnimi specifikacijami in postopki za sistem povezovanja registrov ter razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/2244 (UL L št. 225 z dne 25. 6. 2021, str. 7).

– **odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev:**

Ustavno sodišče RS ni obravnavalo področja urejanja.

- odločbe Sodišča Evropske unije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev: /,
- **razlogi, s katerimi se utemeljuje potreba po novem predpisu ali spremembi in dopolnitvi veljavnega predpisa:**

Predlog zakona vsebuje rešitve, ki so v skladu z izhodišči za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji, s katerimi se je Vlada RS seznanila 17. 7. 2014 in njenimi spremembami, s katerimi se je Vlada RS seznanila 4. 7. 2019.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlog zakona vsebuje rešitve v skladu z izhodišči za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji.

Cilji prenove registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji so:

1. *poenostaviti in poenotiti postopke registracije poslovnih subjektov*, zlasti tistih, ki se najprej vpišejo v primarni register, potem pa še v poslovni register,
2. *določiti vodenje podatkov o poslovnih subjektih na enem mestu*, to je v poslovnem registru,
3. zagotoviti mehanizme za *vodenje ažurnih podatkov* o vseh poslovnih subjektih in
4. zagotoviti *večjo pravno varnost in varnost pravnega prometa*.

2.2 Načela

S predlogom zakona se ne spreminjajo temeljna načela poslovnega registra in postopka vpisa v poslovni register, na katerih temelji veljavna ureditev.

Rešitve v predlogu zakona temeljijo zlasti na naslednjih načelih:

- načelo obveznosti vpisa v poslovni register,
- načelo »vse na enem mestu«,
- načelo vlaganja prijav v elektronski obliki,
- načelo »samo enkrat«,
- načelo hitrosti postopka,
- načelo javnosti,
- načelo zaupanja.

2.3 Poglavitne rešitve

Najpomembnejše rešitve predloga zakona:

12. opredeljen je pomen in namen vodenja poslovnega registra, načelo zaupanja in učinki vpisa (2., 4. in 5. člen predloga zakona),
13. določene so pristojnosti AJPES (6. in drugi členi predloga zakona),
14. določeni so subjekti vpisa v poslovni register in njihovi deli (3. člen predloga zakona),
15. določeni so podatki, ki se o tujih pravnih osebah, subjektih vpisa in njihovih delih pridobivajo in obdelujejo v poslovnem registru (10., 15., 16. in 17. člen predloga zakona),
16. predlaga se vpis podatka o naslovu elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja v poslovni register (15., 54. člen predloga zakona),
17. določena so pravila za določitev matične številke, enotnega identifikatorja, glavne dejavnosti in institucionalnega sektorja subjektov vpisa in njihovih delov (8. do 14. člen predloga zakona)
18. določeni so postopki in poslovni procesi v sistemu za podporo poslovnim subjektom ter pravila za delovanje točk za podporo poslovnim subjektom (21. do 23. člen predloga zakona),
19. opredeljeni so postopki vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register (24. do 40. člen predloga zakona),
20. določena so pravila uporabe in dostopa do podatkov poslovnega registra (42. in 43. člen predloga zakona),
21. določena je pravna podlaga za vodenje in upravljanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis (19. člen predloga zakona),
22. omeji se vpis drugih dejavnosti v poslovni register (tretji odstavek 16. člena predloga zakona).

Predstavitev predlaganih rešitev:

- konkreten opis predlaganih rešitev (z navedbo členov),
 1. opredeljen je pomen in namen vodenja poslovnega registra, načelo zaupanja in učinki vpisa (2., 4. in 5. člen predloga zakona),

Poslovni register je osrednja zbirka oziroma baza podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih s sedežem v Republiki Sloveniji.

V poslovnem registru je bilo 31. 12. 2024 vpisanih 245.819 enot poslovnega registra: poslovnih subjektov, njihovih delov in podružnic tujih podjetij.

Poslovni register je presegel namen vzpostavitve leta 1997, ki jo je narekovala potreba po centralnem vodenju podatkov o poslovnih subjektih, dostopnost izbranih podatkih o poslovnih subjektih na enem mestu za potrebe državnih organov in poslovnih subjektov, zmanjšanje administrativnih bremen ob registraciji in potreba po enolični identifikaciji poslovnih subjektov.

Danes je poslovni register primarni register za poslovne subjekte in njihove podružnice, za katere zakon določa, da se vpišejo samo v poslovni register, ali ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco, ter za dele subjektov vpisa. Hkrati je poslovni register izvedeni register za subjekte vpisa, ki se najprej vpišejo v primarni register ali uradno evidenco, razvid, imenik ali drugo evidenco, ki jo vodi registrski organ, potem pa še v poslovni register.

Po predlogu zakona vsebuje poslovni register tudi podatke o tujih pravnih osebah, ki potrebujejo matično številko za namen vpisa njihovih pravic na nepremičninah v zemljiško knjigo in vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

Poslovni register se vodi in upravlja za tri namene: za zagotavljanje varnosti pravnega prometa, za davčne, statistične in druge raziskovalne namene ter za zagotavljanje podatkov drugim organom z enega mesta za izvajanje z zakonom določenih nalog.

Poslovni register je javni register, ki temelji na naslednjih načelih:

1. načelu obveznosti vpisa,
2. načelu javnosti vpisa,
3. publicitetnem načelu,
4. načelu ažurnosti in
5. načelu zaupanja.

Z obveznostjo vpisa lahko poslovni register opravlja funkcijo javnega registra. Načelo javnosti se uresničuje z javno objavo v poslovnem registru vpisanih podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih, za katere zakon določa, da so javni. Izjema velja za nekatere podatke, ki so varovani v skladu s pravili varstva osebnih podatkov. AJ PES zagotavlja vpogled v javne podatke o subjektih vpisa in njihovih delih neposredno, z dostopom prek svojega spletnega portala in prek sistema povezovanja poslovnih registrov (BRIS),

Načelo zaupanja zaokrožuje načela, na katerih temelji ureditev poslovnega registra. Poslovni register upravlja in vodi AJ PES, ki je pravna oseba javnega prava. Ustanovitelj AJ PES je Republika Slovenija. Na podatke, vpisane v poslovni register, se lahko vsakdo zanese. Osebo, ki v pravnem prometu pošteno ravna in se zanese na podatke, vpisane v poslovnem registru, ne prizadenejo škodljive pravne posledice.

2. določene so pristojnosti AJ PES (6. in drugi členi predloga zakona),

Poslovni register vodi in upravlja AJ PES.

AJ PES odloča o vpisih podatkov v poslovni register. V postopku izda akt v elektronski obliki. Glede na vrsto postopka ima AJ PES pristojnosti pristojnega in / ali registrskega organa. Kot pristojni organ odloča o izpolnjevanju pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti subjekta vpisa, kot registrski organ pa vodi in upravlja poslovni register. V postopku vpisa podatkov ima AJ PES obveznost, da subjektom vpisa in njihovim delom dodeli matično številko in enotni identifikator, jih razvrsti v institucionalni sektor in določi podatke o upravnih enotih, statistični in kohezijski regiji, vrsti lastnine po pretežnem deležu, velikosti po merilih zakona, ki ureja gospodarske družbe, in Priporočila

Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednje velikih podjetij (UL L št. 124 z dne 20. 5. 2003, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Priporočilo Komisije 2003/361/ES), vrsti družstva idr.

Upravljanje poslovnega registra pomeni upravljanje in vzdrževanje baze podatkov poslovnega registra, ki se vodi v elektronski obliki in vsebuje vse podatke, vpisane v poslovni register. AJPES upravlja bazo podatkov poslovnega registra tako, da so poleg zadnjega stanja podatkov o vseh subjektih vpisa in njihovih delih ohranjeni tudi vsi pretekli vpisi, spremembe podatkov in izbrisi podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih po času nastanka.

AJPES je tudi upravljavec nacionalnega vozlišča pri povezovanju centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb držav članic EU in EGP oziroma sistema BRIS. Nacionalno vozlišče sistema BRIS je celota postopkov in informacijskih rešitev, ki omogoča prejem in pošiljanje podatkov ter listin in zagotavljanje javnosti določenih podatkov ter listin v okviru sistema BRIS. Poleg upravljanja nacionalnega vozlišča sistema BRIS so določene tudi obveznosti AJPES pri posredovanju in prejemanju podatkov in listin prek sistema BRIS.

AJPES skrbi za ustrezno, pravočasno in varno posredovanje podatkov poslovnega registra državnim organom in upravljavcem javnih zbirk podatkov, ki se povezujejo s poslovnim registrom za namene vodenja in upravljanja svojih zbirk podatkov, ter Statističnemu uradu Republike Slovenije in pooblaščenim izvajalcem programa statističnih raziskovanj. Nova je pravna podlaga za prevzemanje podatkov o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov organov nadzora in zastopnikov v gospodarskih družbah iz poslovnega registra. Podatke bosta prevzemala ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, in Zagovornik enakih možnosti, za izvajanje z zakonom določenih pristojnosti.

AJPES zagotavlja vpogled v javne podatke o subjektih vpisa v poslovni register in njihovih delih neposredno, z dostopom prek svojega spletnega portala (www.ajpes.si) in prek sistema BRIS. Prek svojega spletnega portala zagotavlja brezplačen dostop do javnih podatkov o subjektih vpisa v poslovni register in njihovih delih ter v katerih subjektih vpisa je določena oseba ustanovitelj, družbenik, član, član organa nadzora ali zastopnik, brezplačen vpogled in izpis elektronsko podpisanih izpiskov iz poslovnega registra za nekatere vrste subjektov vpisa ter redno objavlja različne zbirne podatke iz poslovnega registra. Po predlogu zakona bo AJPES prek spletnega portala zagotavljal tudi vpogled v javne podatke o izbranih subjektih vpisa in njihovih delih.

AJPES hrani dokumentacijo, ki nastane ali jo prejme v postopkih vpisa in izbriša iz poslovnega registra, na način in v rokih iz 44. člena predloga zakona.

3. določeni so subjekti vpisa v poslovni register in njihovi deli (3. člen predloga zakona)

Poslovni register Republike Slovenije je register subjektov vpisa in njihovih delov.

Izraz »subjekti vpisa« nadomešča dosedANJI izraz »enote poslovnega registra« ter označuje poslovne subjekte in njihove podružnice, državne organe, samoupravne lokalne skupnosti in ožje dele občin, ki so pravne osebe, ter podružnice tujih podjetij. Poslovni register se odmika od namenov, ki so bili določeni ob vzpostavitvi leta 1997, in pridobiva na pomenu kot osrednja baza podatkov o poslovnih subjektih v Republiki Sloveniji, ki se vodi in upravlja z namenom zagotavljanja varnosti pravnega prometa.

Za subjekte vpisa je značilno, da je njihov materialni pravni status urejen v področni sektorski zakonodaji, na primer v Zakonu o gospodarskih družbah, Zakonu o društvih, Zakonu o zadrugah, Zakonu o ustanovah, Zakonu o javnih agencijah in Zakonu o političnih strankah in drugo. Subjekti vpisa po predlogu zakona so gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, društva, zadruge, ustanove, javne agencije, politične stranke, pa tudi zavodi, zbornice, sindikati, detektivi,

odvetniki, notarji, državni organi, samostojni novinarji, zasebni športni delavci in poklicni športniki, zasebni učitelji oziroma vzgojitelji in drugi.

Če je izraz »subjekti vpisa« pomensko širši od veljavnega izraza »enote poslovnega registra«, pa je za izraz »deli subjektov vpisa« značilno, da je pomensko ožji od veljavnega izraza »deli poslovnih subjektov«. Označuje organizacijske enote (dele) poslovnih subjektov, državnih organov, samoupravnih lokalnih skupnosti in ožjih delov občin, ki so pravne osebe. Deli subjektov vpisa niso pravne osebe. Opravljajo glavno dejavnost, ki je lahko ista ali različna od glavne dejavnosti subjekta vpisa. Registrirajo se lahko zaradi opravljanja iste ali različne glavne dejavnosti na poslovnem naslovu, ki se razlikuje od poslovnega naslova subjekta vpisa, ali zaradi opravljanja različne glavne dejavnosti na poslovnem naslovu subjekta vpisa. Deli subjektov vpisa se vpišejo v poslovni register (predvsem) za davčne, statistične in druge raziskovalne namene.

4. določeni so podatki, ki se o tujih pravnih osebah, subjektih vpisa in njihovih delih pridobivajo in obdelujejo v poslovnem registru (10., 15., 16. in 17. člen predloga zakona),

V predlogu zakona so opredeljeni trije sklopi podatkov: podatki, ki v poslovni register vpišejo o tujih pravnih osebah, ter podatki, ki se pridobivajo ali določajo in nadalje obdelujejo o subjektih vpisa in delih subjektov vpisa.

O tujih pravnih osebah in delih subjektov vpisa ni utemeljeno voditi podatkov v obsegu kot za subjekte vpisa. Tuje pravne osebe se v poslovni register vpišejo za namen vpisa njene pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo v skladu z zakonom, ki ureja zemljiško knjigo, oziroma za namen vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških v skladu s predpisi, ki urejajo kazensko evidenco in evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

Deli subjektov vpisa se v poslovni register vpisujejo (samo) za davčne, statistične in druge raziskovalne namene. Vpis delov subjektov vpisa v poslovni register ni povezan s pridobitvijo njihove pravne sposobnosti. Materialna pravna podlaga za vpis delov subjektov vpisa v poslovni register je urejena v predlogu zakona ne pa (tudi) v področni statusni zakonodaji, kot to velja npr. za podružnice gospodarskih družb ali podružnice društev. Za vpis delov subjektov vpisa bo kot po veljavni ureditvi pristojen AJPES.

V skladu z Izhodišči za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji se predlaga razmejitve registrskih podatkov od drugih podatkov o subjektih vpisa. V predlogu zakona se v 15. členu predloga zakona opredelijo registrski podatki, ki so (primarno) namenjeni zagotavljanju varnosti pravnega prometa, medtem ko se v 16. členu predloga zakona združeni (predvsem) podatki za davčne, statistične in druge raziskovalne namene. Vir za pridobivanje registrskih podatkov so (večinoma) subjekti vpisa, medtem ko dodatne podatke zagotavlja oziroma vpiše (večinoma) AJPES na podlagi zahteve, npr. če gre za podatke o glavni ali drugi(h) dejavnosti(h), ali brez zahteve subjektov vpisa, npr. če gre za podatke o institucionalnem sektorju, upravni enoti, statistični ali kohezijski regiji, ki jih AJPES določi na podlagi podatkov iz prijave.

Glede na veljavno ureditev se v predlogu zakona spreminja obseg in struktura podatkov, ki se pridobivajo ali določajo in nadalje obdelujejo v poslovnem registru. Iz obsega se v skladu z Izhodišči za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji izločijo podatki, ki se v poslovnem registru upravičeno ne vodijo oziroma se vodijo v drugih javnih evidencah, npr. podatek o oznaki zavezanosti po zakonu, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, in podatki, ki nimajo uporabne vrednosti ali so brez ustreznega izvora oziroma vira, npr. lastniški delež Republike Slovenije.

Na drugi strani se dodajo podatki, za katere so bile doslej izkazane potrebe uporabnikov, npr. podatek o prevodu firme ali imena, naslov varnega elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja, pravna podlaga, če se subjekt vpisa ustanovi neposredno z zakonom in se ne vpiše v noben drug

register, podoblika, ponudnik e-poti, datum rojstva ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana organa nadzora in zastopnika, spol ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana organa nadzora in zastopnika gospodarske družbe, oziroma je vklučitev podatkov v obseg podatkov, ki se vodijo poslovnem registru, potrebna zaradi drugih določb predloga zakona, npr. pristojni organ ter datum in številka akta pristojnega organa.

5. predlaga se vpis podatka o naslovu elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja v poslovni register (15., 54. člen predloga zakona)

Predlaga se vpis podatka o naslovu elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja: za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, vročanja v sodnih kot tudi drugih postopkih.

Vpis podatka o naslovu varnega elektronskega predala v poslovni register bi v praksi omogočilo elektronsko vročanje v različnih postopkih. Poleg splošnih prednosti, ki bi jih elektronsko vročanje prineslo v upravnih in sodnih zadevah, bi širša uporaba elektronskega vročanja omogočila nadzornim organom, da postopke nadzora izvajajo hitreje in učinkoviteje. Slednje je odločilnega pomena zlasti v primerih izogibanja zakonitemu poslovanju v pravnem prometu.

Na podlagi veljavnih določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se dokument vroči v elektronski obliki, če državni organ, organ samoupravne lokalne skupnosti, nosilec javnega pooblastila, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, v sodnem, poslovnem ali drugem registru prijavi elektronski naslov (registriran elektronski naslov). Vročitev dokumenta v elektronski obliki se opravi na registriran elektronski naslov, razen če je oseba v postopku sporočila drug elektronski naslov varnega elektronskega predala ali drugega elektronskega predala.

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se celovito ureja vročanje v elektronski in fizični obliki državnim organom, organom samoupravne lokalne skupnosti, pravnim osebam, podjetnikom in posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost ter odvetnikom in notarjem oziroma odvetniški in notarski pisarni. Navedenim subjektom se dokumenti vročajo po elektronski poti v elektronski obliki, vročitev v fizični obliki pa je dopustna, če ni mogoče opraviti vročitve po elektronski poti.

V predlogu zakona pa se ureja vpis naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, v poslovni register ob vpisu subjekta vpisa v poslovni register in spremembah podatkov v poslovni register.

Če subjekt vpisa v prijavi za vpis v poslovni register ne bo navedel drugega naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, bo naslov varnega elektronskega predala ob vpisu subjekta vpisa v poslovni register določilo ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov, in ga posredovalo AJPES, ki bo naslov varnega elektronskega predala vpisal v poslovni register.

Če bo subjekt vpisa po vpisu v poslovni register predlagal izbris naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, in v prijavi za vpis spremembe podatkov ne bo navedel drugega, nadomestnega naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, bo AJPES v poslovni register vpisal naslov varnega elektronskega predala, ki ga bo zagotovilo in posredovalo ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov. Namen predlagane ureditve je doseči, da je v poslovni register vedno vpisan en naslov varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, v katerega se lahko subjektu vpisa vročajo dokumenti v elektronski obliki.

V prehodni določbi predloga zakona je določena obveznost določitve varnih elektronskih predalov za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek in vpis naslovov varnih elektronskih predalov v poslovni register za vse obstoječe poslovne subjekte oziroma subjekte vpisa v poslovni register.

6. določena so pravila za določitev matične številke, enotnega identifikatorja, glavne dejavnosti in institucionalnega sektorja subjektov vpisa in njihovih delov (8. do 14. člen predloga zakona)

Matična številka je enolična identifikacija, ki se ne spreminja. Obvezno jo uporabljajo vsi subjekti vpisa in njihovi deli ter vsi državni organi pri posredovanju podatkov ter medsebojni izmenjavi in povezovanju podatkov.

Matično številko dodeli AJPES ob vpisu subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register ter se po izbrisu subjektov vpisa in njihovih delov iz poslovnega registra ne sme ponovno uporabiti.

Ne glede na splošno pravilo, da se matična številka določi subjektom vpisa in njihovim delom ob njihovem vpisu v poslovni register, se z 10. členom predloga zakona od navedenega pravila odstopa, kadar gre za tuje pravne osebe, ki matično številko potrebujejo za namen vpisa njihovih pravic na nepremičninah v zemljiško knjigo v skladu z Zakonom o zemljiški knjigi in vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških v skladu s predpisi, ki urejajo kazensko evidenco in evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

Enotni identifikator se ne dodeli vsem subjektom vpisa in njihovim delom, ampak samo kapitalskim družbam in podružnicam tujih podjetij, ustanovljenih v državah članicah EU in EGP. Enotni identifikator prav tako dodeli AJPES. Sestavljen je iz elementov, ki omogočata identifikacijo Republike Slovenije in poslovnega registra, ter matične številke kapitalne družbe ali podružnice tujega podjetja.

Glavna dejavnost in institucionalni sektor sta dva izmed podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih, ki se vodijo v poslovnem registru.

Za določitev glavne dejavnosti v poslovnem registru so določeni kriteriji. V skladu s splošnim pravilom je glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela lahko samo ena od v poslovnem registru vpisanih dejavnosti subjekta vpisa ali dejavnost, določena z zakonom ali drugim predpisom, na podlagi katerega je subjekt vpisa ustanovljen, ali ena od dejavnosti subjekta vpisa, vpisane v aktu o ustanovitvi. Deli subjektov vpisa lahko opravljajo dejavnosti subjektov vpisa, vpisane v poslovni register, dejavnosti, določene s predpisi, na podlagi katerih so subjekti vpisa ustanovljeni, ali dejavnosti subjektov vpisa, vpisane v akt o ustanovitvi.

V skladu s posebnimi pravili, ki se po predlogu zakona namesto v podzakonskem aktu urejajo na zakonski ravni, je lahko za glavno dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela določena dejavnost, s katero subjekt vpisa ali njegov del ustvarja največji delež dodane vrednosti. Če podatka o dodani vrednosti ni ali ga ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki ustvarja največji prihodek ali zaposluje največje število oseb. Subjekti vpisa in njihovi deli določijo glavno dejavnost ob upoštevanju podatkov o preteklem poslovanju, razen ob (prvem) vpisu subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register, ko subjekt vpisa ali njegov del še ne posluje. V tem primeru se glavna dejavnost določi na podlagi ocene subjekta vpisa ali njegovega dela.

Posebno pravilo se predlaga pri določanju glavne dejavnosti invalidskih podjetij in invalidskih organizacij. V poslovni register se kot glavna dejavnost invalidskega podjetja ali invalidske organizacije vpiše dejavnost, ki jo invalidsko podjetje ali invalidska organizacija dejansko opravlja, kot druga dejavnost pa se vpiše dejavnost invalidskih podjetij. Dejavnost invalidskih podjetij in invalidskih organizacij ne sme biti vpisana kot glavna dejavnost invalidskega podjetja in invalidske organizacije

v poslovnem registru, saj opredeljuje samo status subjekta vpisa in ne njegove dejanske dejavnosti, ki jo opravlja.

V predlogu zakona so določena pravila postopka usklajevanja vpisanih podatkov o glavnih dejavnostih subjektov vpisa in njihovih delov z dejanskim stanjem, katerih cilj je doseči večjo kakovost oziroma točnost vpisanih podatkov o glavnih dejavnostih subjektov vpisa in njihovih delov v poslovnem registru. Postopek se bo začel na podlagi obvestila državnega organa, upravljavca javnih zbirk podatkov ali uporabnika javnih podatkov, da glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela ne ustreza dejanskemu stanju. AJPES bo na podlagi obvestila državnega organa ali upravljavca javnih zbirk podatkov pozval subjekt vpisa, da uskladi podatke o glavni dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovnem registru z dejanskim stanjem. V primeru obvestila uporabnika javnih podatkov pa bo obvestilo odstopil pristojnemu (nadzornemu) organu za nadzor.

Institucionalni sektor se določi ob upoštevanju Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev. AJPES razvrsti subjekt vpisa in njegov del v institucionalni sektor oziroma dodeli šifro SKIS ob vpisu v poslovni register. Šifro SKIS dodeli na podlagi podatkov iz prijave.

7. določeni so postopki in poslovni procesi v sistemu za podporo poslovnim subjektom ter pravila za delovanje točk za podporo poslovnim subjektom (21. do 23. člen predloga zakona),

Sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) vključuje podporo postopkom, ki jih morajo podjetniki opraviti za začetek poslovanja gospodarske družbe, samostojnega podjetnika posameznika in drugih poslovnih subjektov ali v zvezi s kasnejšimi spremembami. Druženik, podjetnik, zastopnik in druga oseba lahko postopke opravi enostavno, hitro in na enem mestu.

Sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) sestavlja štiri ravni, ki predstavljajo celovito podporno okolje v Republiki Sloveniji, ki obstoječim in bodočim podjetnikom nudi brezplačne storitve pri poslovanju z državo v vseh fazah razvoja:

1. portal SPOT (<https://spot.gov.si>),
2. SPOT Registracija, ki jo sestavljajo fizične registracijske točke za podporo poslovnim subjektom, na katerih uporabniki izvedejo postopke,
3. SPOT Svetovanje, ki omogoča podjetniško svetovanje na 12 regijskih točkah po Sloveniji,
4. SPOT Global, ki zagotavlja podporo izvoznikom in investitorjem. Izvaja jo Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje investicij, podjetništva in internacionalizacije.

V predlogu zakona je izrecno navedenih pet postopkov, ki jih podpira sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT). Gre za postopke:

1. vpisa, spremembe podatkov ali izbrisa subjektov vpisa in njihovih delov ter tujih pravnih oseb iz sodnega in / ali poslovnega registra,
2. prijave potreb po delavcih,
3. vpisa v davčni register in pridobitve identifikacijske številke za DDV,
4. prijave, odjave ali spremembe prijave v sistemu socialnega zavarovanja,
5. pridobitve obrtnega dovoljenja.

Drugi postopki so navedeni v Pravilniku o oddaji vlog v sistem za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18, 82/18, 82/19, 195/20, 135/21 in 128/22), ki ga po predlogu zakona nadomešča objava seznama postopkov na javnem spletnem portalu (portal SPOT).

V sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) je skupno vključenih več kot 35 postopkov, med drugim oddaja vloge v postopkih pridobitve dovoljenja za gojitev živali domorodnih ali tujerodnih vrst, vloge za pridobitev dovoljenj ali soglasja za izjemna ravnanja v podzemnih jamah v skladu z zakonom, ki ureja varstvo podzemnih jam, ali vloge za pridobitev poimenskega seznama zaposlenih.

Prek sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) je bilo leta 2024 oddanih več kot 2,8 milijonov vlog¹⁶. Od tega je bilo 1.267.711 oddanih vlog prek portala SPOT (spot.gov.si), 1.430.841 vlog pa je bilo oddanih prek spletnih vmesnikov SPOT. Druge vloge so bile oddane prek točk SPOT, notarjev in drugih organizacij.

Leta 2024 so uporabniki največkrat urejali vloge za namen prijave zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (obrazec M-12). V letu 2024 je bilo oddanih 1.194.377 teh vlog. Po številu oddanih vlog sledi postopek za prijavo v obvezna socialna zavarovanja (obrazec M1). Teh vlog je bilo več kot 370.000. Približno enako je bilo vlog za nadomestilo plače.

Postopki v sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) se izvajajo s pomočjo poslovnih procesov, ki obsegajo:

1. pripravo vlog,
2. pridobivanje podatkov, ki jih mora vsebovati vloga v posameznem postopku, iz uradnih evidenc,
3. preverjanje omejitev vpisa v sodni ali poslovni register,
4. pripravo dokumentov in listin, ki jih je treba priložiti vlogam,
5. elektronsko oddajo vlog, dokumentov in listin, ki jih je treba priložiti tem vlogam,
6. druga administrativna opravila za potrebe postopkov,
7. obveščanje pristojnih ali registrskih organov o oddanih vlogah za vpis regulirane dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register in
8. elektronsko posredovanje ali vročanje odločitev v postopkih za podporo poslovnim subjektom.

Poslovne procese za gospodarske družbe, samostojne podjetnike posameznike in nekatere druge poslovne subjekte v postopkih opravljajo točke za podporo poslovnim subjektom (SPOT) ali notarji. Če so izpolnjeni tehnični pogoji, lahko poslovne procese opravljajo podjetniki sami neposredno prek oddaljenega dostopa do informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

Položaj točke za podporo poslovnim subjektom (SPOT) lahko pridobijo upravne enote, izpostave AJPES, reprezentativna gospodarska zbornica ali Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in njune regionalne oziroma območne zbornice ter pravne osebe javnega in zasebnega prava, ki uspešno kandidirajo na javni poziv ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, in pridobijo dovoljenje ministrstva za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom. Na dan 7. 4. 2025 je bilo 135 točk za podporo poslovnim subjektom. Na točkah za podporo poslovnim subjektom (SPOT) je bilo leta 2024 oddanih več kot 131.000 vlog uporabnikov.

Točke za podporo poslovnim subjektom (SPOT) morajo za učinkovito in strokovno opravljanje poslovnih procesov zagotavljati ustrezne kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje. Postopke za podporo poslovnim subjektom morajo opravljati brezplačno, skrbno in v skladu s predpisi, ki urejajo te postopke. Na zahtevo stranke morajo pripraviti in oddati vlogo ter zagotavljati potrebne informacije.

S predlogom zakona se želi zagotoviti visoko raven strokovnosti in kakovosti dela svetovalcev na točkah za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki opravljajo postopke za podporo poslovnim subjektom. Strokovnost in kakovost dela svetovalcev je odvisna od števila opravljenih postopkov za podporo poslovnim subjektom. Zato se s predlogom zakona dviga minimalno število postopkov, ki jih mora točka za podporo poslovnim subjektom (SPOT) opraviti v koledarskem letu. Točka za podporo poslovnim subjektom (SPOT) bo obdržala položaj točke, če bo letno opravila 160 postopkov za podporo poslovnim subjektom.

¹⁶ Vir: Ministrstvo za digitalno preobrazbo. Dostopno prek: <https://spot.gov.si/sl/portal-in-tocke-spot/novice/2025-01-19-110000-portal-spot-skozi-stevilke-za-leto-2024/> (7. 4. 2025).

8. opredeljeni so postopki vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register (24. do 40. člen predloga zakona),

Subjekti vpisa in njihovi deli se vpišejo v poslovni register na enega izmed štirih postopkov vpisa:

1. postopek vpisa subjektov vpisa, ki so subjekti vpisa v sodni register (sedmo poglavje predloga zakona),
2. postopek vpisa subjektov vpisa, za katere je AJPES pristojni in registrski organ (osmo poglavje predloga zakona),
3. postopek vpisa subjektov vpisa, za katere AJPES ni pristojni organ (deveto poglavje predloga zakona):
 - a) postopek vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco (1. podpoglavje), in
 - b) postopek vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco (2. podpoglavje).

S prenovljenimi pravili postopkov vpisa se zasledujejo štiri cilje prenove registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji v skladu z Izhodišči za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji:

1. poenostaviti in poenotiti postopke registracije poslovnih subjektov, zlasti tistih, ki se najprej vpišejo v primarni register, potem pa še v poslovni register,
2. določiti vodenje podatkov o poslovnih subjektih na enem mestu, to je v poslovnem registru,
3. zagotoviti mehanizme za vodenje ažurnih podatkov o vseh poslovnih subjektih in
4. zagotoviti večjo pravno varnost in varnost pravnega prometa.

S predlogom zakona se stremi k čimbolj enostavnemu, hitremu, enotnemu in preglednemu izvajanju (registrskih) postopkov vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register.

V ta namen so bile v Republiki Slovenije že leta 2008 sprejete pravne podlage za vzpostavitev sistema »Vse na enem mestu«, ki je bil po letu 2017 večkrat prenovljen, leta 2018 pa tudi preimenovan v sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT). Gre za celoto storitev, postopkov in informacijskih rešitev, ki omogoča oddajo prijave, predloga ali druge vloge za vpise v poslovni in sodni register in za druge postopke, ki jih je treba opraviti za zagotovitev pogojev za začetek in za poslovanje subjekta vpisa in njegovega dela ali v zvezi s kasnejšimi spremembami. Postopki vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register se v še večji meri naslanjajo na funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

V skladu z načelom »samo enkrat« bodo subjekti vpisa prijavo za vpis ali izbris vložili enkrat za več namenov hkrati. Prijavo za vpis bodo lahko glede na vrsto postopka vložili na eni od točk za podporo poslovnim subjektom ali pri notarju, AJPES ali drugem pristojnem ali registrskem organu.

V primeru, da bodo izpolnjeni tehnični pogoji, bodo lahko subjekti vpisa vložili prijavo za vpis tudi sami neposredno prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki ga upravlja ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave.

S predlogom zakona se v skladu z Izhodišči za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji določi postopek vpisa subjektov vpisa, za katere AJPES ni pristojni organ in ki se pred vpisom v poslovni register ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco.

Pravila so namenjena subjektom vpisa, ki se po veljavni ureditvi vpišejo v dva registra ali evidenci: v primarni register ali uradno evidenco nato pa še v poslovni register. Skupno gre za 22 skupin subjektov vpisa, ki se vpisujejo v enega od 22 registrov, evidenc, imenikov in razvidov, tem vpisom pa sledi še vpis v poslovni register. Registre, evidence, imenike in razvide vodi 14 pristojnih organov. Vpis teh subjektov vpisa v primarni register ali uradno evidenco trenutno ureja področna sektorska

(registrska) zakonodaja, vpis v poslovni register pa ZPRS-1. Za uporabo novih pravil postopka vpisa bo treba uskladiti tudi področno sektorsko zakonodajo.

Končni cilji novih pravil postopka vpisa po predlogu zakona in sprememb področne sektorske zakonodaje je zagotoviti enotno vodenje registrskih postopkov za 22 skupin subjektov vpisa, večjo preglednost postopkov ter vodenje in upravljanje podatkov o subjektih vpisa na enem mestu, v poslovnem registru. Vpis in vodenje podatkov o subjektih vpisa bo zmanjšalo možnost napak

Z novo ureditvijo bo odpravljena obveznost vpisa subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco ter vodenje in upravljanje podatkov o subjektih v več registrih ali evidencah. Prehod na nov postopek oziroma način vpisa ne bo (nujno) sočasen za vse skupine subjektov vpisa, ampak bo dinamika prehoda odvisna od odločitve registrskih organov o pristopu in posledičnih sprememb področne sektorske zakonodaje, ki določa obveznost vpisa v primarni register ali uradno evidenco.

Registrski organi, ki se zaradi vsebinskih, pravnih, tehničnih in drugih razlogov ne bodo odločili za prehod na nov postopek vpisa, bodo registrske postopke izvajali v skladu z veljavno področno sektorsko zakonodajo, medtem ko se bodo za vpis subjektov vpisa v poslovni register uporabljala pravila postopka vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco.

Pravila postopka so prenovljena glede na veljavna pravila 18., 19. in 20. člena ZPRS-1. Ne glede na navedeno, bodo predlagana pravila tem registrskim organom omogočale prehod na nov postopek vpisa kadarkoli v prihodnosti.

9. določena so pravila uporabe in dostopa do podatkov poslovnega registra (42. in 43. člen predloga zakona),

Podatke poslovnega registra lahko uporabljajo državni organi in upravljavci javnih zbirk podatkov, ki se povezujejo s poslovnim registrom in prevzemajo podatke za namene vodenja in upravljanja svojih zbirk podatkov. Pogoji za uporabo podatkov poslovnega registra je ustrezna zakonska podlaga, s katero so opredeljeni obseg, vrsta in namen uporabe podatkov.

Do brezplačnega dostopa in uporabe podatkov poslovnega registra so upravičeni tudi Statistični urad Republike Slovenije in pooblaščen izvajalci programa statističnih raziskovanj, določeni v vsakoletnem programu statističnih raziskovanj.

S predlogom zakona se dodaja pravna podlaga za prevzemanje podatkov o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov organov nadzora in zastopnikov v gospodarskih družbah iz poslovnega registra. Podatke o spolu bosta lahko prevzemala ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, in Zagovornik enakih možnosti za izvajanje svojih pristojnosti. Dostop in uporaba podatka o spolu bo omogočilo tudi spremljanje napredka in spodbujanje žensk v podjetništvu (t.i. žensko podjetništvo) in pri doseganju uravnotežene zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji v gospodarskih družbah.

Poslovni register je javni register oziroma baza podatkov. Načelo javnosti se načeloma oziroma praviloma razteza na večino v poslovnem registru vpisanih podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih.

Izjema velja za nekatere podatke, ki so varovani v skladu s pravili varstva osebnih podatkov. Gre za podatke o fizičnih osebah, ki nastopajo kot ustanovitelji, družbeniki, delničarji, člani ali nosilci dejavnosti, člani organov nadzora ali zastopniki v subjektih vpisa ali njihovih delih. EMŠO, datum rojstva, davčna številka ter naslov stalnega in začasnega prebivališča, stalni naslov v tujini navedenih fizičnih oseb, niso javni podatki, ampak so varovani osebni podatki.

Za štiri osebne podatke je določen poseben režim. Davčna številka, naslov stalnega in začasnega prebivališča ter račun fizične osebe, ki so hkrati davčna številka, sedež in poslovni naslov ter račun subjekta vpisa z vpisom subjekta vpisa v poslovni register postanejo javni podatki in ostanejo javni do izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra.

Podatek o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov ali nosilcev dejavnosti, članov organov nadzora in zastopnikov subjektov vpisa in njihovih delov je javni podatek, dokler oseba, na katero se podatek o spolu nanaša, pri AJPES ne zahteva, da podatek ni več javni podatek in uporabnikom javnih podatkov, ki lahko do javnih podatkov dostopajo na enega izmed zakonitih načinov, vanj ni več omogočeno oziroma dovoljeno vpogledati.

AJPES zagotavlja vpogled v javne podatke o posameznem subjektu vpisa in njegovih delih neposredno, z dostopom prek svojega spletnega portala in sistema povezovanja poslovnih registrov. Iskanje in vpogled v javne podatke sta brezplačna. Na podlagi vloge uporabnika javnih podatkov pa lahko AJPES zagotovi tudi uradni izpis javnih podatkov in izbor javnih podatkov iz poslovnega registra. Uradni izpis javnih podatkov zagotavlja za subjekte vpisa, za katere je AJPES registrski organ, njihove dele in tuje pravne osebe iz 10. člena predloga zakona. AJPES omogoča tudi iskanje in vpogled v javne podatke, v katerem subjektu vpisa je določena oseba ustanovitelj, družbenik, član, član organa nadzora ali zastopnik.

Na drugi strani listine, na podlagi katerih je bil opravljen vpis podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih v poslovni register, načeloma niso javne, razen če je v predlogu zakona ali drugih predpisih določeno drugače. Prek spletnega portala AJPES so javni npr. izreki odločb v postopku vpisa subjektov vpisa, npr. podjetnikov, v primeru katerih je AJPES pristojni in registrski organ. Prek spletnega portala AJPES bodo po predlogu zakona javni tudi izreki odločb v postopku vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register ne bodo vpisali v drug primarni register ali uradno evidenco in v primeru katerih bo AJPES registrski ne pa tudi pristojni organ.

Javne so tudi listine, ki jih AJPES zagotavlja prek sistema povezovanja poslovnih registrov.

Na novo se določa pravna podlaga za vpogled v nekatere javne podatke o izbranih subjektih vpisa ali njihovih delih.

10. določena je pravna podlaga za vodenje in upravljanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis (19. člen predloga zakona),

V evidenci se zagotavljajo podatki o zakonitem zastopniku in prokuristu subjekta vpisa, podjetniku ali drugi fizični osebi, ki opravlja v poslovnem registru vpisano dejavnost, ali s predpisom ali z aktom o ustanovitvi določene dejavnosti, ter zastopniku dela subjekta vpisa in zanje vsebuje vsa kvalificirana digitalna potrdila, ki so jih navedene osebe pridobile v skladu s predpisi, ki urejajo elektronski podpis.

Namen evidence je, da se subjektom vpisa in njihovim delom omogoči poslovanje z elektronskimi storitvami javne uprave. Za opisan namen ter za vodenje in upravljanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis upravljavec registra pridobiva in nadalje obdeluje podatke o posameznem kvalificiranem potrdilu za elektronski podpis zastopnika subjekta vpisa ali njegovega dela.

Podatki iz evidence so brezplačno javno dostopni na spletnem portalu AJPES z izjemo davčne številke zastopnika subjekta vpisa ali njegovega dela, ki je varovan osebni podatek.

11. omeji se vpis drugih dejavnosti v poslovni register (tretji odstavek 16. člena predloga zakona)

Predlaga se določitev zgornjega števila drugih dejavnosti, ki se lahko vpišejo v poslovni register. Subjekti vpisa, ki imajo dejavnosti določene v aktu o ustanovitvi, bodo lahko za vpis v poslovni register predlagali največ 20 drugih dejavnosti, ki jih dejansko opravljajo.

S predlagano omejitvijo se želi omejiti vpisovanje dejavnosti na zalogo ali kopičenje dejavnosti, ki jih subjekti vpisa ali njihovi deli dejansko ne opravljajo. Druge dejavnosti se v poslovni register vpisujejo tudi zato, da subjekti vpisa izpolnijo določene pogoje, npr. pogoje iz javnih razpisov za pridobitev finančne spodbude ali pomoči, čeprav te dejavnosti zanje ne pomenijo pomembnega dela poslovanja oziroma jih (še) ne opravljajo. Druge dejavnosti, vpisane v poslovnem registru, ki jih subjekti vpisa dejansko ne opravljajo, ne izpolnjujejo zakonskih pogojev za vpis v poslovni register. Netočni podatki o drugih dejavnostih zavajajo uporabnike javnih podatkov, vplivajo na kakovost podatkov poslovnega registra ter pripravo statističnih in drugih analiz podatkov, ki se izkazujejo po dejavnostih in se uporabljajo za pripravo makro in mikroekonomskih politik.

Zato je pomembno, da v poslovnem registru vpisane dejavnosti subjektov vpisa in njihovih delov, še posebej velikih, ki imajo večjo težo pri izkazovanju podatkov, odražajo čim bolj dejansko stanje njihovega poslovanja in da na vpisane podatke o dejavnostih vplivajo samo merila, ki so določena z zakonom in podzakonskimi akti (vrednost dodane vrednosti, prihodek ali število zaposlenih).

Ker bi lahko določitev zgornjega števila drugih dejavnosti, ki se lahko vpišejo v poslovni register, omejila poslovanje tistih subjektov vpisa, ki v skladu s poslovno strategijo dejansko opravljajo večje število dejavnosti, in prekomerno posegla v svobodno gospodarsko pobudo, se za te primere predlaga možnost vpisa dejavnosti, ki presegajo največje število drugih dejavnosti, pod pogojem, da bo subjekt vpisa prijavi predložil dokazilo, da dejavnosti dejansko opravlja.

Omejitev vpisa drugih dejavnosti v poslovni register se v skladu z načelom enake obravnave ne bo uporabljala za subjekte vpisa, ki dejavnosti vpišejo samo v poslovni register.

- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve: /.

Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom,
1. pomen in namen vodenja poslovnega registra, načelo zaupanja in učinki vpisa (2., 4. in 5. člen predloga zakona),
 2. pristojnosti AJ PES (6. in drugi členi predloga zakona),
 3. subjekti vpisa v poslovni register in njihovi deli (3. člen predloga zakona),
 4. podatki, ki se o tujih pravnih osebah, subjektih vpisa in njihovih delih pridobivajo in obdelujejo v poslovnem registru (10., 15., 16. in 17. člen predloga zakona),
 5. vpis podatka o naslovu elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja v poslovni register (15., 54. člen predloga zakona),
 6. določitev matične številke, enotnega identifikatorja, glavne dejavnosti in institucionalnega sektorja subjektov vpisa in njihovih delov (8. do 14. člen predloga zakona),
 7. postopki in poslovni procesi v sistemu za podporo poslovnim subjektom ter pravila za delovanje točk za podporo poslovnim subjektom (21. do 23. člen predloga zakona),
 8. postopki vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register (24. do 40. člen predloga zakona),
 9. pravila uporabe in dostopa do podatkov poslovnega registra (42. in 43. člen predloga zakona),
 10. vodenje in upravljanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis (19. člen predloga zakona),
 11. omejitev vpisa drugih dejavnosti v poslovni register (tretji odstavek 16. člena predloga zakona).

- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,

Z izvršilnimi predpisi se bodo urejala naslednja vprašanja:

1. način določitve enotnega identifikatorja
2. vrsta in obseg podatkov iz prvega odstavka 15. člena in prvega odstavka 16. člena predloga zakona za posamezno pravnoorganizacijsko obliko subjekta vpisa,
3. tehnične zahteve in način vodenja in upravljanja ter posodabljanja evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis,
4. določitev točk za podporo poslovnim subjektom za posamezne pravnoorganizacijske oblike subjektov vpisa in dele subjektov vpisa,
5. podrobnejši kadrovske, organizacijske in tehnične pogoji, potrebni za učinkovito in strokovno opravljanje poslovnih procesov, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom,
6. vsebina zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom in dokumentacija, ki jo je treba priložiti zahtevi,
7. pravila obveščanja javnosti iz 5. točke četrtega odstavka 23. člena predloga zakona,
8. način obveščanja, pristojne in registrske organe ter regulirane dejavnosti, ki so predmet obveščanja.

Prenehal bo veljati Pravilnik o oddaji vlog v sistem za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18, 82/18, 82/19, 195/20, 135/21 in 128/22).

- vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami): /,
- vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi: /,
- vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi: /,
- vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno.

Normativna usklajenost predloga zakona:

- **z veljavnim pravnim redom:**

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom.

- **s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:**

Predlog zakona je usklajen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati: /

Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,

Pripravljaivec ni prejel pripomb samoupravnih lokalnih skupnosti.

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj),

Pripravljaivec je v večji meri upošteval pripombe oziroma dodatno pojasnil rešitve predloga zakona.

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

Pri pripravi predloga zakona so sodelovali AJPES, SURS, Vrhovno sodišče, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih sredstev za državni proračun:

Finančne posledice, povezane z nadgradnjo informacijskega sistema Poslovnega registra Slovenije (620.000 EUR), informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (500.000 EUR) in informacijske rešitve za izračun velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES (500.000 EUR), bodo znašale 1.620.000 EUR (brez DDV). Sredstva v višini 810.000 EUR, zagotovljena v finančnem načrtu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za leto 2026, bodo prerazporejena iz proračunskih postavk MGTŠ na proračunsko postavko Ministrstva za finance, medtem ko s sredstva v višini 500.000 EUR zagotovljena v finančnem načrtu MDP za leto 2026. Sredstva v višini 310.000 EUR bo zagotovila AJPES iz lastnih virov.

Ocena drugih javnih finančnih sredstev:

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- Sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah: proračunska postavka MGTŠ: 231092 - Oblikovanje gospodarskega sistema in ekonomskih politik, proračunska postavka MGTŠ: 231095 - EU 21-27 - EKP - Tehnična pomoč – integrala, proračunska postavka MGTŠ: 231413 - Spodbujanje lesne industrije, proračunska postavka MGTŠ: 231417 - Spodbujanje inovativnosti, proračunska postavka MGTŠ: 231733 - Privatizacija in upravljanje državnega premoženja, proračunska postavka MGTŠ: 231790 - Spodbujanje internacionalizacije, proračunska postavka MGTŠ: 231793 - Inovacijsko okolje in razvoj gospodarstva, proračunska postavka MGTŠ: 241061 - Spodbujanje digitalnega in zelenega prehoda, proračunska postavka MGTŠ: 251046 - Spodbujanje napredka industrije in razvoja v gospodarstvu in proračunska postavka MDP: 231400 – Razvoj in vzdrževanje e-storitev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih:

Norveška

Norveški poslovni register (nor. Foretaksregisteret) je bil vzpostavljen leta 1988 in je prevzel naloge skoraj 100 nekdanjih lokalnih poslovnih registrov. Poslovni register in 13 drugih nacionalnih registrov upravlja Center za registre Brønnøysund, vladni organ pod Ministrstvom za trgovino, industrijo in ribištvo.

V poslovni register se vpišejo vsa norveška in tuja podjetja na Norveškem. Poslovni register zagotavlja pravno varstvo in finančni pregled ter je pomemben vir za vsakogar, ki potrebuje točne informacije o udeležencih v norveškem gospodarstvu. S pomočjo iskalnika na spletišču Centra za registre Brønnøysund je možno dostopati do ključnih informacij. Informacije iz poslovnega registra je mogoče najti v obvestilih, dodatne informacije in prepise pa lahko uporabniki naročijo v spletni trgovini in prek Evropskega poslovnega registra. Ključne informacije so podatki o matični številki, firmi, poslovnem in drugih naslovih, datumu ustanovitve, dejavnostih, osebah (npr. zastopnikih), stečajnih postopkih, od dokumentov pa družbena pogodba.

Slika 1: Iskalnik po podjetjih Centra za registre Brønnøysund

Company information

Here you can search for all enterprises and organisations registered with us in the Central Coordinating Register for Legal Entities and Business Enterprises.

Search by organisation number or name of enterprise

Organisation number or name of enterprise

Dataset

☒ Main unit

☐ Sub-assembly

Search

Download search result

Filter search:

Municipality

All of Norway

Form of organisation

All forms of organization

Industry codes

All industry codes

Number of employees

Number of hits: 1,108,064

Note that we only show the first 10,000 hits in the search results. If you download the search results, it will also only show the first 10,000 hits. If you want the total search result, you can: [download the full dataset on our pages.](#)

- PALMERA -

Organization number: 916 627 939

c/o Lady Tatiana Lozano Prieto, Hans Hauges gate 37, 5033 Bergen

Association/team/facility

- TTT - WINES TORE EUGEN KRISTIANSEN ESTATE

Organization number: 911 963 582

Hasseløien 16, 1344 Haslum

Vir: Center za registre Brønnøysund (3. 9. 2024)

Poslovni register objavlja informacije o vseh pomembnejših dogodkih o podjetjih, kot je registracija novega podjetja, vpis sprememb v podjetjih ter prenehanje in izbris podjetja. V iskalni bazi za objave so shranjeni podatki od 1. 11. 1999. Različica obvestil v angleščini je na voljo od avgusta 2006.

Vse ključne informacije, ki so dostopne prek iskalnika, in informacije iz baze za objave, so brezplačne. Dodatne informacije, ki jih je mogoče naročiti za plačilo, so prepisi in potrdila, kot so: potrdilo o registraciji in letna poročila.

Slika 2: Iskalna baza objave Centra za registre Brønnøysund

The screenshot shows the homepage of the Brønnøysund Register Centre. At the top, there is a header with the logo, the name 'The Brønnøysund Register Centre', and links for 'Language', 'Search', and 'Menu'. Below the header, there is a breadcrumb trail: 'Home | Searching our registers | Announcements'. The main heading is 'Announcements'. A paragraph explains that users can search for announcements regarding new companies, dissolutions, deletions, and other important changes. Another paragraph mentions that information about private individuals under bankruptcy proceedings is also available, sourced from various registers and the Norwegian Gaming and Foundation Authority as from 1 November 1999. The section 'Single search for announcements' features a search bar with the placeholder text 'Organisation number, business name, national identity number or d-number'. Below the search bar, a yellow box contains a note: 'When doing a search on a national identity number or d-number, you have to log in through ID-porten to see the search result.' There are two buttons: 'Search' and 'Reset search', and a checkbox labeled 'Search for deleted companies'. The section 'Advanced search for announcements' is also visible.

Vir: Center za registre Brønnøysund (3. 9. 2024)

– **prikaz ureditve v pravnem redu EU:**

Pravila prava družb v EU so kodificirana v Direktivi 2017/1132/EU, ki določa pravila ustanavljanja, zahteve glede ohranjanja, spreminjanja kapitala in razkritij ter nacionalnih in čezmejnih operacij družb z omejeno odgovornostjo.

Na uskladitev pravil prava družb EU so v zadnjih desetletjih vplivale številne spremembe v EU. Digitalni razvoj je leta 2007¹⁷ omogočil elektronsko vlaganje podatkov in listin ter elektronske kopije.

Pomemben mejnik predstavlja vzpostavitev sistema BRIS leta 2012¹⁸. Sistem BRIS je začel delovati leta 2017. Od takrat so se v sistem BRIS postopoma vključili vsi poslovni registri držav

¹⁷ Direktiva 2003/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2003 o spremembah Direktive Sveta 68/151/EGS glede zahtev za objavo nekaterih vrst družb (UL L št. 221 z dne 4. 9. 2003, str. 13) je določila, da države članice do 1. 1. 2007 omogočijo vpis dokumentov in podatkov v centralni register, trgovinski register ali register podjetij tudi v elektronski obliki. Vsi dokumenti in podatki, ki so bili vpisani po 1. 1. 2007 v papirni ali elektronski obliki, so morali biti vpisani v elektronski obliki. Dokumenti in podatki, ki so bili vpisani v papirni obliki, so morali biti po 1. 1. 2007 pretvorjeni v elektronsko obliko.

¹⁸ Direktiva 2012/17/EU predstavlja pravno podlago za vzpostavitev sistema BRIS, ki ga sestavljajo registri držav članic, evropska osrednja platforma in portal kot evropska elektronska točka za dostop. Namen vzpostavitve sistema BRIS je bil izboljšati čezmejni dostop do informacij o družbah in njihovih podružnicah v drugih državah članicah. V ta namen so morale države članice omogočiti elektronsko komuniciranje med registri in pošiljanje informacij posameznikom na standardiziran način z uporabo identične vsebine in interoperabilne tehnologije. Interoperabilnost med registri je bila zagotovljena prek vmesnikov za evropsko osrednjo platformo kot skupnim vmesnikom in centraliziranim skupkom orodij informacijske tehnologije s storitvami. Platforma pošilja informacije iz registrov posameznih držav članic pristojnim organom drugih držav članic na podlagi enotnih identifikatorjev

članic EU in EGP. Zadnja država članica se je sistemu BRIS pridružila v začetku leta 2022. Sistem BRIS povezuje poslovne registre vseh držav članic EU in EGP. Prek sistema BRIS se zbirajo določene informacije o družbah z omejeno odgovornostjo iz EU in EGP, ki so v skladu s skupnimi zahtevami o razkritju na podlagi Direktive 2017/1132/EU. Informacije zagotavljajo poslovni registri držav članic EU in EGP. Javnost dostopa do informacij prek enotne evropske točke za dostop na evropskem portalu e-pravosodje¹⁹. Prek sistema BRIS so brezplačno dostopne informacije, kot je firma in pravno organizacijska oblika, registriran sedež, registrska številka družbe, v zadnjem času²⁰ pa tudi podatki o zakonitih zastopnikih, podružnicah družbe, registriranih v drugih državah članicah, status in dejavnost družbe. Države članice zagotavljajo tudi druge informacije, za katere lahko zaračunajo nadomestilo, kot so akti o ustanovitvi, računovodska poročila, višina vpisanega kapitala, podatki o prenehanju družbe, ugotovitvi ničnosti družbe in končanju likvidacije. Sistem BRIS zagotavlja tudi varen način izmenjave informacij med poslovnimi registri v nekaterih čezmejnih postopkih, kot so npr. čezmejne združitve. Tehnična sredstva omogočajo v navedenih postopkih sodelovanje med poslovnimi registri in izvajanje načela »samo enkrat«.

Na podlagi Direktive 2019/1151/EU so bili določeni v celoti spletni postopki ustanovitve družb in registracije podružnic ter načini vlaganja listin v poslovni register, kot tudi izmenjava informacij med državami članicami o direktorjih, ki jim je prepovedano opravljati poklic. Direktiva (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev (UL L št. 321 z dne 12. 12. 2019, str. 1) pa je določila skupna pravila za izvajanje čezmejnih postopkov, kot so čezmejne delitve in čezmejna preoblikovanja, ter dopolnila pravila za izvajanje čezmejnih združitvev.

– **prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:**

Nemčija

Določbe o trgovinskem registru (nem. Handelsregister) in poslovnem registru (nem. Unternehmensregister) vsebuje 8. do 16. člen Trgovinskega zakonika (nem. Handelsgesetzbuch, HGB), Uredba o trgovinskem registru (nem. Handelsregisterverordnung, HRV) in Uredba o poslovnem registru (nem. Unternehmensregisterverordnung, URV), dopolnjujejo pa jih 1. in naslednji členi ter 376. in naslednji členi Zakona o postopku v družinskih in nepravdnih zadevah (nem. Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit, FamFG). Poleg tega veliko posameznih zakonov, zlasti Trgovinski zakonik, Zakon o delniških družbah (nem. Aktiengesetz, AktG) in Zakon o preoblikovanju (nem. Umwandlungsgesetz, UmwG), opredeljuje, katere informacije se lahko ali morajo vpisati v trgovinski register.

Trgovinski register je bil vzpostavljen leta 1861, od 1. 1. 2007 pa je v celoti digitaliziran. Portal trgovinskega registra²¹ omogoča centraliziran dostop do lokalnih trgovinskih registrov, registrov zadrug, partnerstev in združenj ter registrskih objav.

V registrih so evidentirana pomembna dejstva in pravna razmerja. Ta se nanašajo npr. na obstoj družbe, tj. njeno ustanovitev in prenehanje (npr. prenehanje poslovanja, likvidacija ali likvidacija in

v standardnem formatu za sporočila in v ustreznem jeziku. Platforma omogoča tudi obravnavo poizvedb na portalu, ki jih vlagajo posamezni uporabniki glede informacij o družbah in podružnicah v drugih državah članicah, ki so shranjenih v nacionalnih registrih. Rezultati poizvedb na portalu so predstavljeni s pomočjo razlagalnih oznak v vseh uradnih jezikih EU.

¹⁹ dostopen prek spletne strani: <https://e-justice.europa.eu/home?action=home> (3. 9. 2024)

²⁰ Avgusta 2022 se je iztekel rok za prenos večine določb Direktive (EU) 2019/1151 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede uporabe digitalnih orodij in postopkov na področju prava družb (UL L št. 186 z dne 11. 7. 2019, str. 80; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/1151/EU).

²¹ dostopen prek spletne strani: https://www.handelsregister.de/rp_web/welcome.xhtml (30. 8. 2024)

izbris), zastopanje družbe, tj. osebe s pravico zastopati družbo, kot so direktorji v družbi z omejeno odgovornostjo, člani upravnega odbora delniške družbe in prokuristi, vključno z njihovim imenovanjem in razrešitvijo, obseg pooblastil za zastopanje (npr. samostojno zastopanje ali zastopanje skupaj z drugim pooblaščenim zastopnikom), odgovornost družbe (zlasti znesek in spremembe zneska odgovornosti, razen če je odgovornost neomejena) in spremembe družbenikov v družbi z omejeno odgovornostjo. Informacije, ki jih je treba vnesti, se razlikujejo glede na pravno organizacijsko obliko.

V trgovinskem registru se vodijo listine, ki so podlaga za vpise, npr. prijave za vpis, družbene pogodbe in pogodbe o preoblikovanju ter statuti kapitalskih družb, zapisniki skupščin delniških družb in sezname delničarjev družb z omejeno odgovornostjo.

V trgovinskem registru pa niso objavljeni računovodski dokumenti, kot so računovodski izkazi in druga obvestila družb, ki so objavljeni v Zveznem listu. Ti dokumenti ter informacije o kapitalskem trgu in drugi podatki, zlasti obvestila o insolventnosti, so dostopni tudi v poslovnem registru.

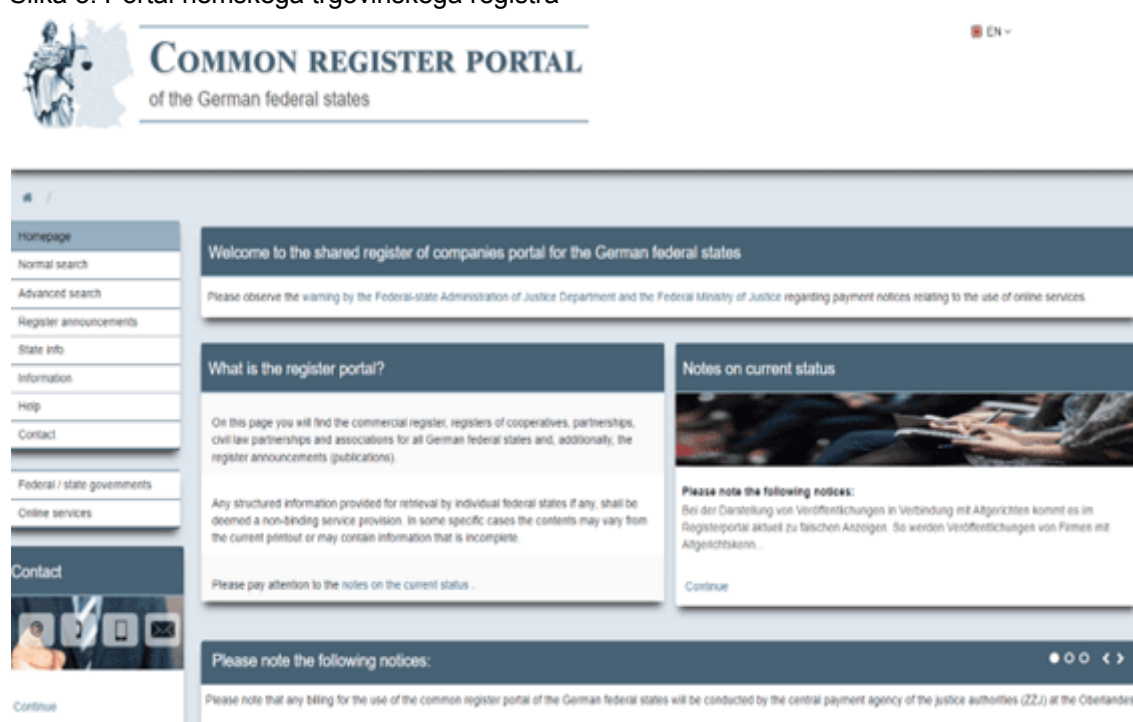
Poslovni register²² je bil vzpostavljen 1. 1. 2007 kot enoten digitalni informacijski portal, prek katerega je poleg vpisov v zgoraj navedene registre mogoč dostop do dodatnih podatkov o družbah, kot so računovodski izkazi, obvestila s področja prava družb, obvestila stečajnih sodišč ter informacije o kapitalskem trgu. V poslovnem registru so zbrani podatki in listine, ki jih je treba objaviti o družbah, zainteresiranim osebam pa je omogočen elektronski dostop. Podatki in listine, dostopni v poslovnem registru, vključujejo:

1. računovodske listine in poročila družb, razkrita v skladu s Trgovinskim zakonikom, Zakonom o dostopu do informacij, Zakonom o železnicah, Zakonom o energetski dejavnosti, Zakonom o preglednosti nagrajevanja, Zakonom o kapitalskih naložbah, Zakonom o telekomunikacijah, Zakonom o investicijah in Zakonom o trgu vrednostnih papirjev,
2. objave in druge informacije, ki so v skladu z Zakonom o trgu vrednostnih papirjev dostopne javnosti,
3. vpise v trgovinski register, register zadrug, partnerstev in družb, vložene dokumente kot tudi registrske objave,
4. obvestila in objave na podlagi 5., 7. in 8. točke drugega odstavka 8. člena Trgovinskega zakonika, objavljena v Zveznem listu,
5. obvestila o objavah na kapitalskem trgu,
6. obvestila stečajnih sodišč, organov po Zakonu o trgovanju z vrednostnimi papirji, Zakonu o investicijah in vpisi, objavljeni na forumu delničarjev.

Na portalu trgovinskega registra se lahko v rubriki »Običajno iskanje« (nem. Normale Suche) izvede iskanje po nazivu ali ključnih besedah ter po kraju ustanovitve ali sedežu. Naprednejše iskanje je mogoče na podlagi informacij, kot so vrsta registra, matična številka in registrsko sodišče. V rubriki »Napredno iskanje« (nem. Erweiterte Suche) je mogoče iskati tudi po naslovu.

²² dostopen prek spletne strani: <https://www.unternehmensregister.de/ureg/> (30. 8. 2024)

Slika 3: Portal nemškega trgovskega registra

Vir: Portal trgovskega registra (2. 9. 2024)

Na portalu poslovnega registra je mogoče tudi hitro iskanje (nem. Schnellsuche) po imenu družbe z možnostjo omejitve iskanja na registrske podatke (nem. Registerinformationen) ali objave (nem. Veröffentlichungen). Poleg tega je na portalu poslovnega registra mogoče napredno iskanje po določenih vsebinah in datumih razkritij, objavah in informacijah o kapitalskem trgu ter pravno pomembnih podatkih o družbah z različnih področij. Prek rezultatov iskanja je mogoč dostop do registrskih podatkov registrskih sodišč, kot je pregled vseh trenutno veljavnih vpisov družbe. Iskanje po posameznih družbah in vpogled v objave, najave in registrske podatke je brezplačno. Od 1. 8. 2022 je brezplačno tudi pridobivanje registrskih podatkov na izpisih, ki jih izdajajo registrska sodišča (redni, kronološki, zgodovinski izpis idr.). Za pridobitev shranjenih letnih računovodskih izkazov in potrditev letnih računovodskih izkazov je treba plačati takso 1 euro brez DDV. Poslovni register omogoča tudi overitev letnih računovodskih izkazov v elektronski ali papirni obliki. Za overitev je treba plačati takso v višini 0,5 eura na stran oziroma najmanj 5 eurov brez DDV.

Slika 4: Portal nemškega poslovnega registra

Vir: Portal poslovnega registra (2. 9. 2024)

Vpogled v trgovinski register, register zadrug in register partnerstev je mogoč tudi osebno pri pristojnem registrskem sodišču.

Avstrija

Določbe o trgovinskem registru (nem. Handelsregister) vsebuje Zakon o poslovnem registru (nem. Firmenbuchgesetz, FBG) in Zakonik o gospodarskih družbah (nem. Unternehmensgesetzbuch, UGB).

Do leta 1990 se je trgovinski register vodil v papirni obliki. Leta 1991 ga je nadomestil poslovni register (nem. Firmenbuch), ki se vodi kot elektronska podatkovna zbirka.

Ko je poslovni register nadomestil trgovinski register, so se podatki iz glavne knjige prenesli v elektronsko podatkovno zbirko. Od takrat so vsi podatki, sedanji in pretekli (od leta 1991 naprej), dostopni v elektronski obliki. Od leta 2005 se tudi arhiv dokumentov trgovinskega registra vodi v elektronski obliki.

Glavna knjiga poslovnega registra vsebuje podatke o vseh vpisanih avstrijskih družbah. Dokumenti, na katerih temeljijo ti vpisi, so shranjeni v arhivu dokumentov.

Poslovni register je namenjen evidentiranju in razkrivanju dejstev, ki jih je treba vpisati v skladu z določbami prava družb. Sem spadajo številka vpisa družbe v poslovni register, firma, pravna oblika, sedež in poslovni naslov ter osebe, pooblaščenice za zastopanje. Načeloma je treba spremembe dejstev, vpisanih v poslovni register, nemudoma priglasiti sodišču (obveznost priglasitve).

V skladu z 2. členom Zakona o poslovnem registru je treba v glavno knjigo vpisati zlasti vse družbe z omejeno odgovornostjo (nem. Gesellschaft mit beschränkter Haftung, GmbH), delniške družbe (nem. Aktiengesellschaft, AG), evropske družbe (SE), registrirane osebne družbe (družbe z neomejeno odgovornostjo (nem. offene Gesellschaft, OG) in komanditne družbe (nem. Kommanditgesellschaft, KG) ter zadruge (vključno z evropskimi zadrugami, SCE) s sedežem v Avstriji. Družbe civilnega prava (nem. Gesellschaften bürgerlichen Rechts, GesbR) niso vpisane v poslovni register, ker nimajo pravne osebnosti. Tuje pravne osebe morajo biti vpisane v poslovni register, če imajo podružnico v Avstriji.

Samostojni podjetniki se lahko načeloma vpišejo v poslovni register prostovoljno. Vpis v poslovni register je obvezen le, če samostojni podjetnik v dveh zaporednih poslovnih letih ustvari promet, ki presega 700.000 eurov oziroma v enem letu 1.000.000 eurov.

Poleg vpisov v glavno knjigo poslovnega registra so v arhivu dokumentov shranjene številne listine. Sem spadajo zlasti akti o ustanovitvi družb z omejeno odgovornostjo, računovodski izkazi družb, ki so zavezane pripraviti računovodske izkaze, in vzorci podpisov pooblaščenih zastopnikov.

Izpisek iz poslovnega registra je mogoče pridobiti iz podatkovne zbirke z vnosom matične številke družbe (nem. Firmenbuchnummer). Takšen izpisek načeloma vsebuje podatke, ki so v navedenem trenutku vpisani v register. Izbrisane (pretekle) podatke pa je zdaj mogoče pridobiti tudi na zahtevo.

Če matična številka družbe ni znana, je mogoče iskati po firmi (nem. Firma) ali po imenu osebe, ki opravlja določeno funkcijo v zadevni pravni osebi (npr. direktor).

Vse dokumente, ki so bili elektronsko shranjeni v zvezi s pravno osebo, je mogoče pridobiti tudi prek seznama dokumentov (nem. Urkundenliste).

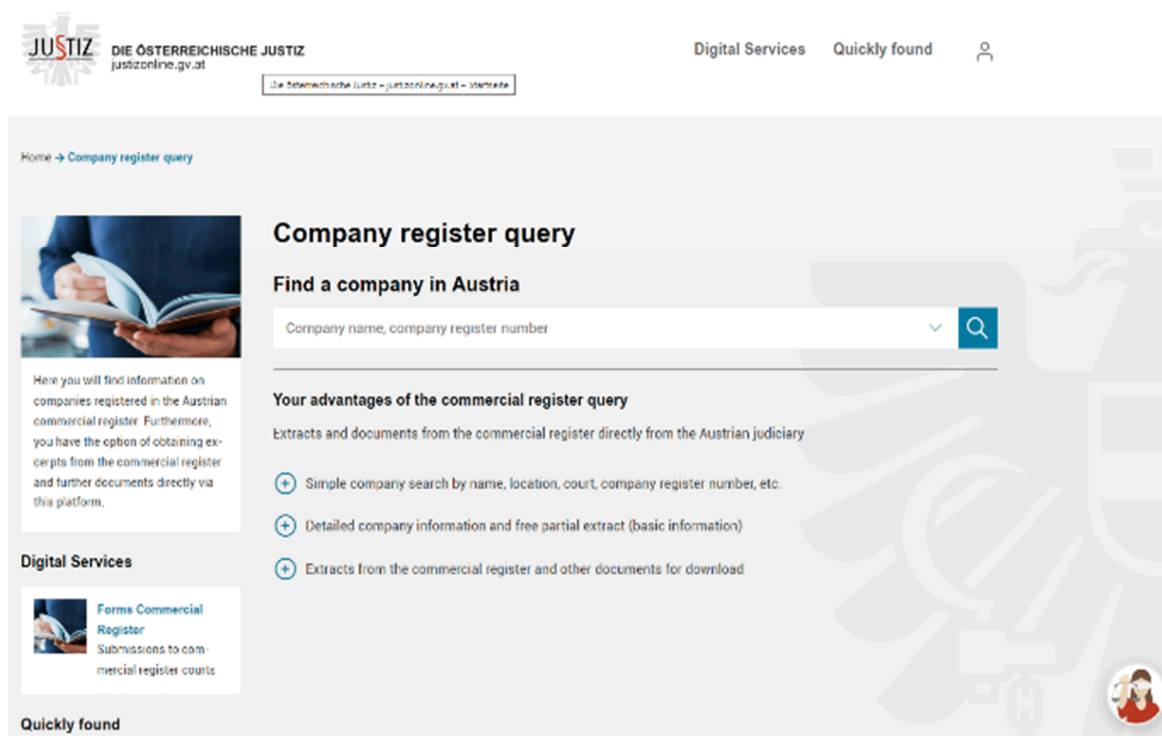
Iz podatkovne zbirke poslovnega registra je mogoče pridobiti izpiske iz poslovnega registra (iz glavne knjige) in dokumente (iz arhiva dokumentov). Dokumenti, ki so na voljo o pravni osebi, so razvidni iz seznama dokumentov. Zahteva za pridobitev podatkov iz podatkovne zbirke poslovnega registra se zaračuna, razen brezplačnih povzetkov informacij, ki vsebujejo glavne podatke o pravni osebi.

Če je znana firma ali matična številka pravne osebe, je mogoče pridobiti izpiske in dokumente iz poslovnega registra prek digitalne platforme avstrijskega pravosodja za informacije in storitve »JustizOnline«. Za izpise in potrdila²³, ki so plačljivi, se je treba prijaviti s podpisom prek mobilnega telefona. Na voljo mora biti možnost spletnega plačila. Po drugi strani pa je do zgoraj navedenega povzetka informacij mogoč dostop brez izpolnjevanja dodatnih pogojev.

Stalni spletni dostop do avstrijskega poslovnega registra z vsemi možnostmi iskanja je na voljo prek posebnih ponudnikov (nem. Verrechnungsstelle). To so podjetja, s katerimi ima ministrstvo za pravosodje sklenjeno pogodbo za obravnavanje poizvedb v poslovnem registru. Spletni dostop imajo tudi vsi notarji, odvetniki ter revizorji in davčni svetovalci. Zahteve za informacije iz podatkovne zbirke poslovnega registra je mogoče vložiti tudi pri sodišču.

²³ Za aktualni izpis iz poslovnega registra se plača 3,76 eura, za aktualni izpis iz poslovnega registra z zgodovinskimi (izbrisanimi) podatki pa 6,3 eura. Potrdila stanejo 1,17 eura.

Slika 5: Digitalna platforma avstrijskega pravosodja za informacije in storitve »JustizOnline«

Vir: Digitalna platforma avstrijskega pravosodja za informacije in storitve (2. 9. 2024)

Estonija

Poslovni register in register neprofitnih organizacij in ustanov

Poslovni register in register neprofitnih organizacij in ustanov vodi Oddelek za registracijo Okrajnega sodišča v Tartuju. Na ta način je zagotovljena neodvisnost in pravno strokovno znanje oddelka kot registrarja oziroma vpisničarja. Namen vodenja registrov je zagotavljanje pravne varnosti.

Registra se vodita elektronsko.

V poslovnem registru se vodijo podatki o samozaposlenih osebah, družbah (delniških družbah, družbah z omejeno odgovornostjo, družbah z neomejeno odgovornostjo, komanditnih družbah, gospodarskih interesnih združenjih, evropskih družbah (*Societas Europaea*), evropskih zadrugah (*Societas Cooperativa Europaea*) in evropskih združenjih za teritorialno sodelovanje) in podružnicah tujih podjetij. V registru neprofitnih združenj in ustanov so podatki o neprofitnih združenjih in ustanovah na območju Estonije. Neprofitna združenja vključujejo tudi politične stranke in druga neprofitna združenja, pa tudi sindikate, cerkve, verske skupnosti, združenja verskih skupnosti in samostane. Register neprofitnih združenj in ustanov vključuje tudi register stanovanjskih združenj in register združenj za izboljšave zemljišč.

V poslovnem registru ali registru neprofitnih združenj in ustanov se za vsako samozaposleno osebo, pravno osebo ali podružnico tujega podjetja odpre registrska kartica, poslovni spis (v poslovnem registru) ali javni spis (v primeru neprofitnih združenj, ustanov in stanovanjskih združenj) in registrski spis.

Poslovni in javni spis vsebujeta dokumente, ki jih pravna oseba, samozaposlena oseba ali podružnica tujega podjetja predloži registru v skladu z zakonodajo, npr. statut ali druge

dokumente, ki se vložijo za javno evidenco. Odločbe sodišč, pritožbe zoper odločbe, korespondenca in drugi dokumenti, ki se ne hranijo v poslovnem ali javnem spisu, se hranijo v registrskem spisu.

Registrska kartica pravne osebe, samozaposlene osebe ali podružnice tujega podjetja vsebuje naslednje podatke:

1. firma ali ime in registrska oznaka;
2. prebivališče ali registriran sedež in naslov pravne osebe, samozaposlene osebe ali podružnice tujega podjetja ter elektronski naslov teh oseb;
3. podatki o samozaposleni osebi in mirovanju dejavnosti osebe ter sezonski ali začasni naravi dejavnosti;
4. v primeru podružnic tujih podjetij register, v katerega je tuje podjetje vpisano, in registrska številka, če je vpis v register obvezen v skladu z zakonodajo države, v kateri ima tuje podjetje sedež; država, v skladu z zakonodajo katere deluje tuje podjetje v državi, v kateri ima sedež; datum sprejetja statuta tujega podjetja in podatek o tem, ali je bil statut spremenjen, če je ta podatek vpisan v register v državi, v kateri ima tuje podjetje sedež;
5. podatki o osebah s pooblastili za zastopanje (člani upravnega odbora, komplementarji, družbeniki poslovodje ali tretje osebe, komanditisti, likvidacijski upravitelji, stečajni upravitelji), imena in osebne identifikacijske številke zastopnikov podružnic (in morebitne posebnosti glede njihovih pooblastil za zastopanje), imena in osebne identifikacijske številke zastopnikov tujega podjetja ter datum začetka in konca veljavnosti njihovih pooblastil za zastopanje; vse pogodbe o pravici do zastopanja ter pooblastila članov upravnega odbora pravne osebe in likvidacijskih upraviteljev za zastopanje pravne osebe;
6. ime ali firma in osebna identifikacijska številka ali registrska številka kontaktne osebe neprofitnega združenja, ustanove, družbe in podružnice tujega podjetja, estonski naslov za pošiljanje izjav o nameri, naslovljenih na podjetje, in za vročanje procesnih dokumentov ter elektronski naslov kontaktne osebe;
7. podatki o prokuristu;
8. pravno organizacijska oblika podjetja ali podružnice tujega podjetja ali vrsta družbe;
9. datum odobritve statuta pravne osebe;
10. denarna vrednost delniškega kapitala družbe (v primeru podružnice tujega podjetja vrednost delniškega kapitala družbe, če je vpisana v register v državi, v kateri ima družba sedež) ter podatke o komanditistih in vrednosti njihovih vložkov;
11. zaznamek o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo brez vložkov;
12. zaznamek, da so bile delnice vpisane v estonski centralni register vrednostnih papirjev, oziroma zaznamek stranke, ki vodi register vrednostnih papirjev;
13. zaznamek o tem, da so bile opuščene formalne zahteve glede razpolaganja za prenos ali zastavo delnice;
14. začetek in konec poslovnega leta družbe, neprofitnega združenja, ustanove, tujega podjetja ali združenja za izboljšave zemljišč (v primeru podružnice tujega podjetja pa tudi podatek o tem, ali mora tuje podjetje objaviti letno poročilo);
15. podatki o stečaju, ki jih zahteva zakon, in informacije o imenovanju upravitelja kritnega premoženja;
16. zaznamek o združitvi, delitvi in preoblikovanju družbe ter o njenem prenehanju in izbrisu iz registra;
17. sklici na vpise vpisničarja, kot se zahtevajo z zakonom in brez zahtevka družbe;
18. podatki o depozitarju dokumentov likvidirane pravne osebe;
19. dejavnosti ustanove; lokacijo osrednje uprave, če je v tuji državi; datum sprejetja sklepa o ustanovitvi; obdobje delovanja, če je bila ustanova ustanovljena za določeno obdobje;
20. koda sistema za izboljšave zemljišč, ki se nahaja na območju delovanja združenja za izboljšave zemljišč;
21. ime in registrska številka vodje stanovanjskega združenja ter zaznamek o posojilu;
22. obdobje delovanja neprofitnega združenja, če je bilo ustanovljeno za določeno obdobje;

23. datum vpisa, sklici na poznejše vpise in druge opombe;
24. drugi zakonsko določeni podatki.

Zadeve v zvezi z registroma se obravnavajo kot nepravdne civilne zadeve na podlagi pisnega postopka. Vpisi v registra se izvedejo na podlagi vloge za vpis ali sodne odločbe ali na drugi podlagi, določeni z zakonom. Vloge za vpis morajo biti podpisane z digitalnim podpisom ali pripravljene v obliki notarske listine.

Vpisi v poslovni register ter register neprofitnih združenj in ustanov so javni. Vsakdo ima pravico do vpogleda v podatke na registrski kartici in v dokumente v poslovnih ali javnih spisih ter do pridobitve njihovih kopij. Registrske spise lahko pregledujejo pristojni vladni organi, sodišča med postopki in druge osebe ali subjekti s pravnim interesom.

E-poslovni register

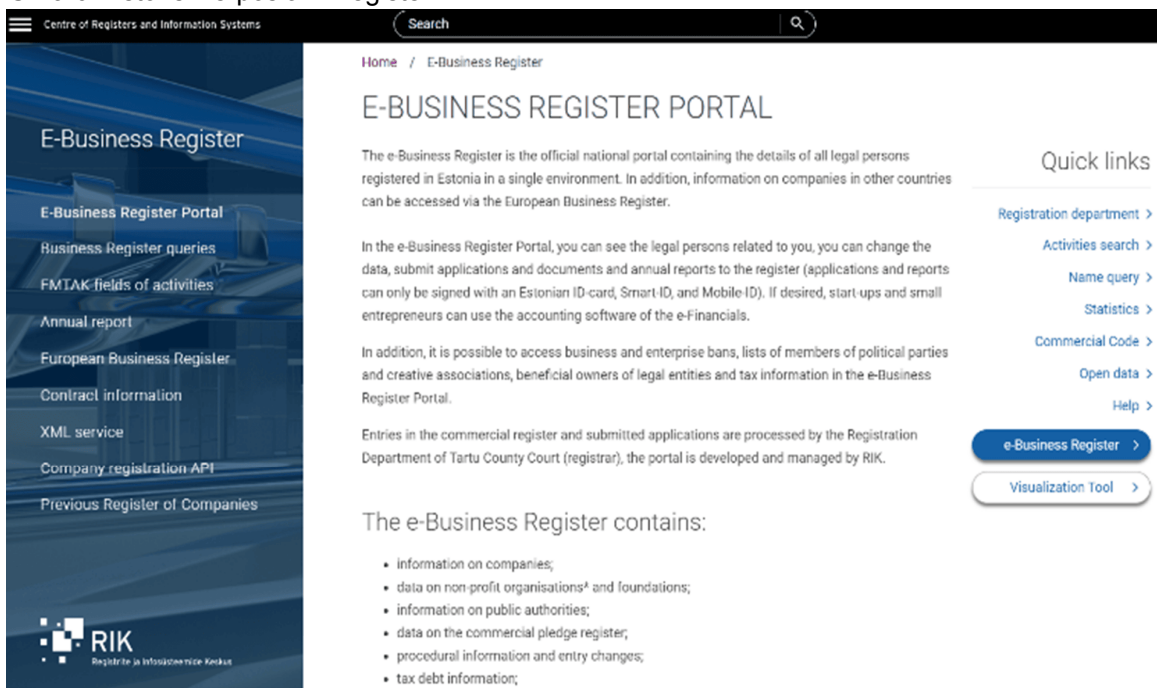
E-poslovni register²⁴ je storitev, ki temelji na zbirki podatkov Oddelka za registracijo okrajnega sodišča v Tartuju. Prikazuje podatke v realnem času o vseh v Estoniji registriranih pravnih in samozaposlenih osebah ter podružnicah tujih podjetij.

E-poslovni register omogoča:

1. brezplačno pregledovanje podatkov na registrskih karticah, splošnih podatkov in podatkov o neplačanih davkih;
2. iskanje po imenu, registrski oznaki, sedežu, dejavnostih itd.;
3. ogled letnih poročil, statotov in drugih dokumentov v elektronski obliki, osebnih podatkov in podatkov o poslovnih jamstvih itd., ki se nahajajo v poslovnem ali javnem spisu, in sicer za plačilo nadomestila;
4. spremljanje postopkovnih informacij o družbah in sprememb njihovih vpisov v realnem času;
5. brezplačno preverjanje morebitnih prepovedi poslovanja, izrečenih estonskim osebam ali subjektom;
6. brezplačen ogled seznama članov političnih strank;
7. ogled povezav med različnimi družbami in osebami.

²⁴ dostopen prek spletne strani: <https://www.rik.ee/en/e-business-register/e-business-register-portal> (4. 9. 2024)

Slika 6: Estonski e-poslovni register

Vir: Portal e-poslovnega registra (4. 9. 2024)

E-poslovni register osebam in subjektom tudi omogoča, da sami predložijo dokumente oddelku sodišča za registracijo. Prek e-poslovnega registra je mogoče vložiti vloge za registracijo nove družbe, spremembo registrskih podatkov družbe, njeno likvidacijo in izbris iz registra. Mogoče je tudi pripraviti in predložiti letna poročila. Estonski, finski, latvijski in belgijski državljani ter estonski e-državljeni se lahko v e-poslovni register prijavijo z osebno izkaznico, s katero potrdijo svojo istovetnost. Estonski in litovski državljani se lahko prijavijo s storitvijo Mobile-ID.

Vpogled v podatke iz registra je mogoč na spletu in pri notarjih.

Za spletna iskanja v zvezi s pravnimi osebami, samozaposlenimi osebami in podružnicami tujih podjetij ter za informacije o sodnih postopkih ali dostop do podatkov na registrskih karticah se taksa ne zaračuna. Če osebe opravijo spletno iskanje v zvezi s svojimi podatki, se jim taksa ne zaračuna. Taksa pa se zaračuna za vsa druga iskanja, vključno s preteklimi podatki na registrski kartici in dostopom do letnih poročil, statuta in drugih dokumentov.

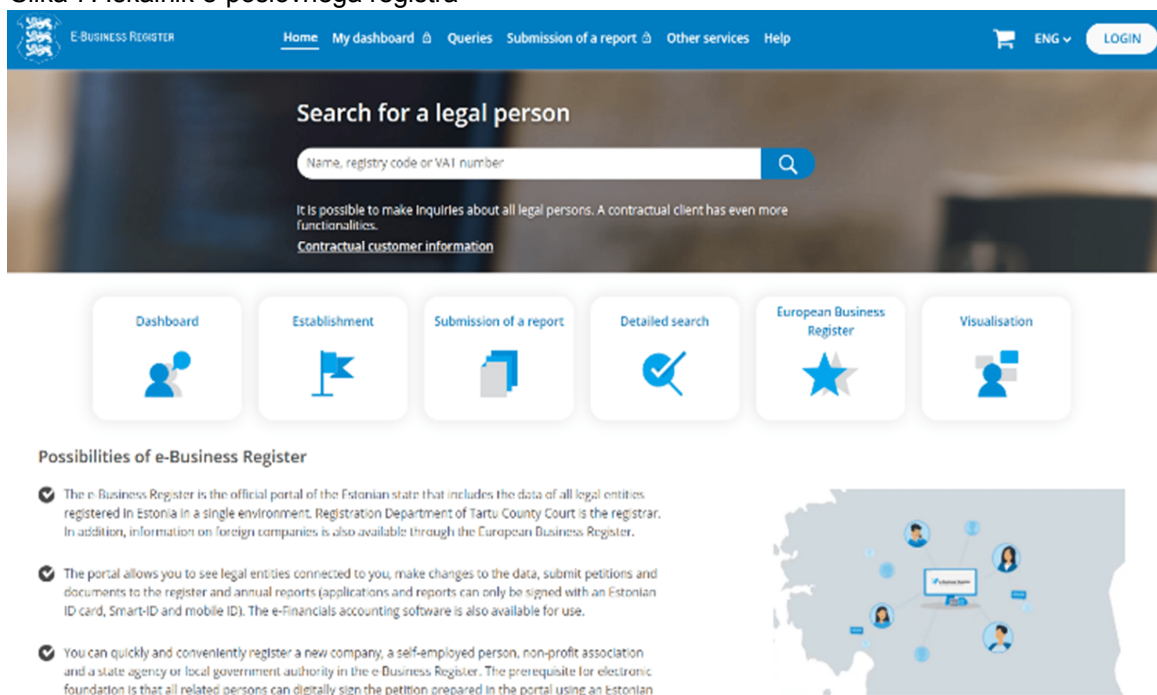
Kadar se za podatke in dokumente zaračuna taksa, se plačilo izvede takoj z nakazilom prek spletne banke. Naročnikom, ki imajo pravico do uporabe razširjenih iskalnih kriterijev, se izstavi mesečni račun. Zneski, ki se zaračunajo za uporabo podatkov v poslovnem registru, so določeni v uredbi ministrstva za pravosodje.

Taksa se zaračuna za vpogled v podatke iz registra in dokumente v spisu v notarski pisarni. Takse so določene v zakonu o notarskih tarifah.

Iskanja po poslovnem registru ter registru neprofitnih združenj in ustanov so mogoča z uporabo e-poslovnega registra na spletnem mestu centra za registre in informacijske sisteme²⁵.

²⁵ dostopen prek spletne strani: <https://ariregister.rik.ee/eng> in https://ariregister.rik.ee/eng/company_search (4. 9. 2024)

Slika 7: Iskalec e-poslovnega registra

Vir: Portal e-poslovnega registra (4. 9. 2024)

- **izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv.**

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

Korelacijska tabela (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel,
- ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen,

Predlog zakona vsebuje rešitve, ki so zasnovane tako, da bodo poslovni subjekti čim enostavnejše in hitreje izvajali postopke vpisa v poslovni register.

V ospredju je načelo »samo enkrat«, na podlagi katerega bo poslovni subjekt izpolnil in poslal eno prijavo za več namenov hkrati.

Na podlagi prijave bo poslovni subjekt pridobil akt pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo in odločbo oziroma obvestilo o vpisu v poslovni register.

V nekaterih primerih bo poslovni subjekt na podlagi (ene) prijave vpisan v primarni register ali drugo evidenco in poslovni register.

- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,

Postopki vpisa poslovnih subjektov v poslovni register, ki se po veljavni ureditvi vpišejo v primarni register ali drugo evidenco, nato pa še v poslovni register, bodo poenostavljeni, enotni in pregledni.

Poslovni subjekt bo oddal prijavo za vpis v poslovni register samo enkrat: na podlagi te prijave bo odločeno o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo po področni sektorski zakonodaji in o vpisu v poslovni register.

Vpis poslovnih subjektov v poslovni register se naslanja na funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

Pristojnost pristojnih organov za izdajo akta o izpolnjevanju pogojev poslovnih subjektov za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo se ne spremeni.

Poslovni subjekt se vpiše samo v en register, to je v poslovni register, pod pogojem, da področna sektorska zakonodaja določa vpis poslovnega subjekta samo v poslovni register.

Podatki o poslovnih subjektih se vodijo na enem mestu, v poslovnem registru, s čimer se odpravi potreba po vodenju enakih podatkov v več registrih ali drugih evidencah.

- podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja,

AJPES pridobiva podatke za vodenje in upravljanje poslovnega registra od poslovnih subjektov, pristojnih organov, iz uradnih registrov in evidenc, ki jih vodi, ter uradnih registrov in evidenc, ki jih vodijo registrski in drugi organi.

- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov,

Predlog zakona ne predvideva novih organov ali reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov.

- ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva,

Zaposlenim na točkah za podporo poslovnim subjektom bodo predstavljene spremembe, ki vplivajo na učinkovito in strokovno opravljanje postopkov in poslovnih procesov, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom.

- ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva; /

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov,

Poslovni subjekt bo v postopku ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti in vpisa v poslovni register kot tudi v postopku vpisa v primarni register ali uradno evidenco in poslovni register predložil podatke in dokumente, ki jih določa področna sektorska zakonodaja in predlog zakona.

V skladu z načelom »samo enkrat« bo poslovni subjekt izpolnil in poslal eno prijavo za več namenov hkrati.

- stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke,

Priprava in oddaja prijav v postopkih za podporo poslovnim subjektom na točkah za podporo poslovnim subjektom sta brezplačni.

- čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

Postopki vpisa v poslovni register so hitri registrski postopki.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

- poslovne stroške in poslovanje,
- določene regije in sektorje,
- druge države in mednarodne odnose,

Poenostavljeni, enotni, pregledni in informacijsko podprti postopki in poslovni procesi v sistemu za podporo poslovnim subjektom bodo pozitivno vplivali na poslovno okolje v Republiki Sloveniji in rezultate, ki jih Republika Slovenija dosega na mednarodnih lestvicah napredka, konkurenčnosti in poslovnega okolja.

- makroekonomsko okolje,

Postopki vpisa v poslovni register bodo potekali enotno prek sistema za podporo poslovnih subjektov. Elektronska prijava za vpis v poslovni register se bo lahko izpolnila v spletnem okolju. Vgrajene logične kontrole in prevzemanje podatkov, potrebnih za pripravo prijave, iz registrov in evidenc, bo zmanjšalo verjetnost napak pri vnosu podatkov v elektronsko prijavo in vpisu podatkov v poslovni register, zaradi česar se bo dvignilo zaupanje poslovnih subjektov in uporabnikov javnih podatkov poslovnega registra v podatke, ki so vpisani v poslovni register, in pravni promet v Republiki Sloveniji.

- mala in srednja podjetja:

Predlog zakona predvideva 15 dnevni rok za uveljavitev in 12 mesečni zamik začetka uporabe določb. V tem obdobju se bodo lahko mikro, majhna in srednja podjetja podrobno seznanila in prilagodila novim obveznostim.

- konkurenčnost podjetij:

Z namenom, da se izboljša nadzor nad poslovnimi subjekti, ki opravljajo regulirano dejavnost v pravnem prometu v Republiki Sloveniji, da se prepreči, da bi regulirano dejavnost opravljali poslovni subjekti, ki ne izpolnjujejo pogojev, in da se v pravnem prometu zagotovijo enakopravni konkurenčni pogoji poslovanja za vse poslovne subjekte, ki opravljajo določeno regulirano dejavnost, se omogoči obveščanje pristojnih in registrskih organov o oddanih prijavah za vpis reguliranih dejavnosti poslovnih subjektov v poslovni register. Pristojni in registrski organ bo obveščen o oddani prijavi za vpis regulirane dejavnosti poslovnega subjekta prek sistema za

podporo poslovnim subjektom. V obvestilu bodo navedeni osnovni podatki o poslovnem subjektu, regulirani dejavnosti in prijavi.

V primeru, da postopku vpisa glavne ali druge regulirane dejavnosti ne bo sledil postopek pridobitve dovoljenja za opravljanje regulirane dejavnosti, bo pristojni ali registrski organ lahko sprožil prekrškovni ali drug postopek nadzora v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, in področno sektorsko zakonodajo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja: /

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) Predstavitev sprejetega zakona:
 - ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
 - širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

MGTŠ bo vsebino sprejetega zakona predvidoma predstavilo pisno na svoji spletni strani in s sporočilom za javnost.

- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
 - zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,

Nadzor nad izvajanjem določb sprejetega zakona bo izvajalo MGTŠ.

- roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih

MGTŠ bo pripravilo poročilo(a) o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih po prostem preudarku glede na zaznane izzive pri izvajanju zakona v praksi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V prilogi je priložena ocena učinka Predloga zakona o Poslovnem registru Slovenije (ZPRS-2) (EVA: 2023-2180-0053) v zvezi z varstvom osebnih podatkov.

Ocena učinka je bila v skladu tretjim odstavkom 24. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22) 4. 10. 2024 poslana Informacijskemu pooblaščenцу Republike Slovenije. Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije je 5. 12. 2024 poslal pisno mnenje.

Pooblaščenca oseba za varstvo osebnih podatkov na MGTŠ je mnenje na oceno učinka podala 19. 11. 2024.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

- **Spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen:**

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani MGTŠ (<https://www.gov.si/novice/2023-12-04-zacetek-javne-razprave-o-novem-zakonu-o-poslovnem-registru-slovenije/>) in na portalu e-uprave (<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov.html>).

- **Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe:** 37 dni
- **Datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja:**

Predlog zakona je bil v javni razpravi od 30. 11. 2023 do 5. 1. 2024.

- **Seznam subjektov, ki so sodelovali** (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Mnenja, predloge in pripombe so poslali AJPES, Banka Slovenije, FURS, Gospodarska zbornica Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, MDP, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za notranje zadeve, Notarska zbornica Slovenije, Odvetniška zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, SURS, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Vrhovno sodišče in Združenje delodajalcev Slovenije g.i.z.

Iz Agencije za trg vrednostnih papirjev in Ministrstva za vzgojo in izobraževanje so sporočili, da nimajo pripomb.

- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,

Mnenja, predlogi in pripombe so bile vsebinske in redakcijske narave.

- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

AJPES je mnenja, da vpis tujih pravnih oseb v poslovni register za potrebe vpisa v kazensko evidenco ni v skladu z osnovnim namenom vodenja poslovnega registra.

MGTŠ pojasnjuje, da je predlog podalo Ministrstvo za pravosodje, pri tem pa sledilo 2. točki tretjega odstavka 250.a člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12, 54/15, 11/18, 200/20 – ZOOMTVI, 141/22 in 83/24; v nadaljnjem besedilu: ZIKS-1), da se v kazensko evidenco vpiše tudi matična številka pravne osebe. Enako obveznost povzema tudi določba 2. točke prvega odstavka 6. člena Pravilnika o kazenskih evidencah (Uradni list RS, št. 3/18). Drugi odstavek 250.a člena ZIKS-1, ki je bil spremenjen z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 83/24), določa, da mora upravljavec poslovnega registra pravno osebo, ki potrebuje enolično identifikacijsko številko za vpis v kazensko evidenco, vpisati v poslovni register, tudi če po splošnih pravilih zakona, ki ureja poslovni register, ta pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za vpis v ta register.

AJPES je mnenja, da podatka o poreklu in državi ustanovitvenega kapitala nista dovolj kvalitetna podatka, da bi lahko bila skladna z namenom (vodenja) poslovnega registra.

MGTŠ pojasnjuje, da sta bila podatka ponovno uvrščena med podatke o subjektih vpisa na podlagi izjave Banke Slovenije, da se podatka uporabljata pri oceni vrednosti kapitala tujih lastnikov, ki so fizične osebe, v primerih, ko je bilančna vsota pod 5 milijonov EUR. Banka Slovenije je predlagala, da se obdrži trenutno veljavna ureditev. MGTŠ predlaga, da se v okviru priprave novega navodila o vrsti in obsegu podatkov opravi strokovna izmenjava mnenj, kako bi lahko izboljšali kvaliteto omenjenih podatkov.

V zvezi s podatkom o *lastniških deležih v gospodarskih družbah* je **AJPES** mnenja, da se podatek nanaša na lastniške deleže v družbah z omejeno odgovornostjo.

MGTŠ pojasnjuje, da se že na podlagi veljavne ureditve o enotah poslovnega registra vodijo podatki o lastniških deležih v gospodarskih družbah. V ta namen je dana pravna podlaga AJPES, da pridobiva podatke o lastniških deležih gospodarskih družb, ki jih posreduje Vrhovno sodišče, ki vodi sodni register, ali lastniških deležih delniških družb, ki jih posreduje Centralna klirinško-depotna družba. Določba se v praksi ne izvaja.

AJPES pojasnjuje, da med AJPES in KDD, d.d., ni bil sklenjen dogovor o posredovanju podatkov. AJPES je mnenja, da bi z vodenjem podatkov o delničarjih in lastniških deležih v delniških družbah v poslovnem registru prišlo do podvajanja evidenc in neracionalne porabe virov. Ažurno posodabljanje in primerjava podatkov je glede na nenehne spremembe v Centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev v praksi praktično neizvedljivo. Podatki bi po vsebini sodili v sodni register, saj gre za lastniške deleže v delniških družbah, ki so subjekti vpisa v sodni register.

MGTŠ je mnenja, da neizvajanje določb do sedaj ne more biti razlog, da se določbe ne bi izvajale v prihodnje, zlasti ker podatke zagotavljajo ponudniki na trgu. Namen predlagane določbe je, da AJPES pridobi podatke o delničarjih in lastniških deležih v delniških družbah, jih vnese v poslovni register in javno objavi. Cilj je na enem mestu zagotoviti podatke o gospodarskih družbah in njihovih lastnikih. Nujno in v interesu vseh je, da so obstoječi uradni registri in evidence čim bolj povezani in da se na enem mestu zagotavlja čim več podatkov. Podatke o delničarjih in lastniških deležih v delniških družbah je treba zagotoviti tudi zaradi zagotavljanja podatkov o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES.

AJPES je izpostavil vprašanja pravne in izvedbene narave glede določanja *podatka o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES*. AJPES ne more zagotoviti podatka, razen v primeru, da MGTŠ pripravi model izračuna in določi vire podatkov, na podlagi katerih bo AJPES določil velikost po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES.

MGTŠ pojasnjuje, da izvaja potrebne aktivnosti z namenom, da (1) se zagotovijo pravne podlage za določanje navedenega podatka in pridobivanje podatkov iz drugih uradnih registrov in evidenc ter (2) pripravijo tehnične specifikacije oziroma model izračuna podatka. MGTŠ vključuje AJPES v navedene aktivnosti, da bi lahko aktivno soustvarjal končne rešitve.

Vodenje podatka o velikosti v poslovnem registru bo po mnenju MGTŠ bistveno zmanjšalo administrativno obremenitev v postopkih dodeljevanja sredstev iz evropskih strukturnih skladov, kjer je treba upoštevati merila za določitev velikosti podjetja na podlagi Priporočila Komisije 2003/361/ES. V praksi mora vsak nosilec javnega razpisa za dodelitev sredstev izvesti izračun velikosti posameznih prijaviteljev. Če se posamezno podjetje prijavi na javne razpise večjega števila nosilcev javnih razpisov, se velikost ugotavlja v vsakem konkretnem primeru. S tem pa na ravni države prihaja do nepotrebnega podvajanja dela, izgube časa, povečuje se možnost napak, posledično lahko pride tudi do različnih opredelitev velikosti.

Če bo opredelitev velikosti podjetij urejena centralno, se bodo privarčevali čas in stroški ter zmanjšala možnost napak. Vodenje in upravljanje podatka o velikosti podjetij po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES na ravni države, na enem mestu v poslovnem registru bo uporabno tudi za sama podjetja, za katera se bo določala velikost. Podjetja so potencialni prijavitelji na javne razpise. V ta namen se morajo sama opredeliti po velikosti. Na ravni države namreč ni pristojnega organa za določanje velikosti. Sama opredelitev po velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES predstavlja večjo težavo za posamezna podjetja kot za dodeljevalce pomoči, saj pogosto nimajo potrebnega znanja, da bi to izvedli, pri čemer so možne napačne opredelitve velikosti. Zaradi tega se lahko podjetja prijavijo na javne razpise, na katerih niso upravičeni sodelovati, ali pa napačna opredelitev vodi do napačnega izračuna višine sredstev, ki bi jo lahko pridobila na posameznem javnem razpisu, saj je ta pogosto odvisna tudi od velikosti podjetja. Podatek o velikosti bo ob vsem naštetem uporaben tudi za statistične in raziskovalno-analitične namene ter bo zagotavljal primerljivost podatkov z državami članicami EU.

FURS je predlagala, da se v poslovnem registru glede na njegov namen vodijo *podatki o dejanskih lastnikih*. Podatki o dejanskih lastnikih so že na voljo in bi se lahko samodejno zagotavljali iz Registra dejanskih lastnikov.

MGTŠ je do predloga zadržano. Sodišče Evropske unije je v združenih zadevah C-37/20 in C-601/20 WM and Sovim SA/Luxembourg Business Register dne 22. 11. 2022 izdalo sodbo, s katero je zavzelo stališče, da je javni dostop do podatkov o dejanskih lastnikih v nasprotju s 7. in 8. členom Listine EU o temeljnih pravicah, ki urejata pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja ter pravico do varstva osebnih podatkov. Dostop do teh podatkov bi morale imeti le osebe ali organizacije s pravnim interesom.

Z navedeno sodbo Sodišča EU je bila razveljavljena sprememba iz Direktive (EU) 2018/843 k členu 30(5) Direktive (EU) 2015/849 v delu, ki od držav članic zahteva, da zagotovijo, da so informacije o dejanskem lastništvu družb in drugih pravnih subjektov, registriranih na njihovem ozemlju, v vseh primerih dostopne vsem članom splošne javnosti.

FURS je predlagala, se med podatke poslovnega registra vključi:

- *podatek o prenosu podjetja na prevzemnika in o prenosu dela podjetja na prevzemnika ter o pogodbi, ki je bila pravni temelj prenosa podjetja ali dela podjetja na prevzemnika,*
- *datum obračuna prenosa podjetja na prevzemnika, prenosa dela podjetja na prevzemnika in materialnega statusnega preoblikovanja (združitve, delitve, prenosa premoženja ali statusnega preoblikovanja podjetnika).*

Vrhovno sodišče in **AJPES** predlogu nista bila naklonjena. Vrhovno sodišče je mnenja, da datum obračuna prenosa podjetja, dela podjetja in statusnega preoblikovanja, kolikor se nanaša na gospodarske družbe, nima zveze z registrskimi postopki. Podatek se vodi le za davčne namene in nima narave podatka, ki bi bil zanimiv širši javnosti oziroma bi šlo za obče pomembno pravno dejstvo, ampak je namenjeno samo FURS. AJPES je mnenja, da gre za podatek finančne, računovodske narave in ne registrski podatek. FURS prejema bazo poslovnega registra. Podatek bi bilo mogoče pridobiti iz podatkov o vrsti spremembe in vrsti izbrisa. AJPES prav tako nima ustreznih resursov za vpis navedenega podatka v poslovni register.

MNZ je predlagalo, da se vzpostavi *pravna podlaga*, ki bi **AJPES** omogočila *samostojno določanje EMŠO tujcem* v primerih, ko je ta potrebna za urejanje pravic, povezanih z vpisom v poslovni register. Na MNZ imajo razvit servis za določitev EMŠO. Gre za tehnološko rešitev, ki jo že več let uporabljajo tudi drugi (npr. zdravstvene ustanove, Zavod za zaposlovanje Slovenije, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ZZZS ter FURS). Uporaba servisa omogoča, da se EMŠO določi »avtomatizirano z vnosom podatkov v lasten informacijski sistem« in to takoj,

kar se odrazi v Centralnem registru prebivalstva. **AJPES** predlogu ni naklonjen.

MNZ je predlagalo, da se v 22. členu predloga zakona določi, da informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom za namene priprave vloge o posamezni osebi pridobi tudi podatek o poslovni sposobnosti. Kljub temu, da se podatek o poslovni sposobnosti ne vodi v registru društev ali političnih strank, ga bodo pristojni organi potrebovali za namen preverjanja osebnih podatkov ustanoviteljev in zastopnikov na podlagi posebnega zakona. Tako Zakon o društvih kot tudi Zakon o političnih strankah določata, da je lahko ustanovitelj (zastopnik) le poslovno sposobna fizična oseba, zato mora pristojni organ ta podatek preveriti pred izdajo ugotovitvene odločbe (česar pa ne bo mogel, če ta podatek ne bo na voljo).

MGTŠ predloga ni upoštevalo. AJPES, ki je pristojni in registrski organ za vpis samostojnih podjetnikov posameznikov v poslovni register (teh je bilo na dan 31. 12. 2024 že 120.071), kot tudi Vrhovno sodišče, katerega registrska sodišča odločajo o vpisih podatkov o gospodarskih družbah in drugih osebah v sodni register (gospodarskih družb je bilo na dan 31. 12. 2024 76.915) podatka o poslovni sposobnosti ne potrebuje. MDP in FURS sta izpostavila zadržke vsebinske in tehnične narave.

Vidikov poslovne sposobnosti je več. S podatkom o poslovni sposobnosti bi zajeli samo en vidik poslovne sposobnosti. Ministrstvo za pravosodje je npr. predlagalo, da se podatek o »omejitvi ali odvzemu poslovne sposobnosti teh oseb« nadomesti z besedilom »postavitvi pod skrbništvo«. Podatki o skrbništvu in o prenehanju tega ukrepa so del podatkov, ki se o posamezni osebi vodijo v matičnem registru (prim. 9. točka 4. člena Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19)). Z Družinskim zakonikom Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 94/22 – odl. US, 5/23 in 34/24 – odl. US) se je dotedanji institut odvzema poslovne sposobnosti nadomestil z institutom postavitve pod skrbništvo, katerega postopkovni del pa je urejen v Zakonu o nepravdnem postopku (Uradni list RS, št. 16/19; v nadaljnjem besedilu: ZNP-1) kot postopek za postavitev odrasle osebe pod skrbništvo (57. in naslednji člen ZNP-1), ki je del nepravdnih postopkov za ureditev osebnih stanj in družinskih razmerij.

MGTŠ pojasnjuje, da je namen predloga zakona na podlagi izhodišč za prenovu registrske zakonodaje digitalizirati postopek vpisa društva in politične stranke v poslovni register prek sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki obsega postopek od pristojne upravne enote oziroma MNZ (pristojna organa v pomenu predloga zakona) do AJPES. Pravila postopka po predlogu zakona ne zajemajo vseh aktivnosti postopka vpisa društev in političnih strank v poslovni register. Vključene so aktivnosti od pozitivne odločitve pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev društva ali politične stranke za registracijo, priprave in posredovanja prijave za vpis v poslovni register, ki poteka v sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT), in odločitve AJPES do vpisa v poslovni register. Predlog zakona ne posega v aktivnosti, povezane z ugotavljanjem popolnosti vloge in izpolnjevanja pogojev za registracijo društva ali politične stranke, ki se izvajajo pri pristojnem organu. Med temi aktivnostmi je tudi ugotavljanje poslovne sposobnosti ustanoviteljev in zastopnikov. Slednje ureja področna sektorska zakonodaja. Poslovna sposobnost ustanoviteljev in zastopnikov se bo tudi v novi ureditvi vpisov v poslovni register ugotavljala kot do sedaj. Glede tega MGTŠ ni zaznalo posebnih težav ali pomanjkljivosti, ki bi jih bilo treba nasloviti v predlogu zakona.

Vrhovno sodišče je predlagalo, da se v prehodnih določbah predloga zakona uredi izbris poslovnih subjektov, ki so ostali vpisani v poslovnem registru, ker se niso preoblikovali v predpisano novo organizacijsko obliko, ki jo je določil zakon, niti se niso izbrisali na podlagi predloga (zastarele pravnoorganizacijske oblike). Med subjekti vpisa v sodni register so npr. obrtne in kmetijske zadruge, ki se niso preoblikovale v zadruge po Zakonu o zadrugah. Glede na to, da takšni poslovni subjekti niso več subjekti vpisa v sodni register, jih registrska sodišča ne

morejo izbrisati. Predlagalo je, da se uredi ustrezen postopek, da jih AJPES kot upravljavec registra izbriše po uradni dolžnosti, skupaj s podobnimi zastarelimi oblikami v poslovnem registru.

MGTŠ je mnenja, da bi se moral postopek izbrisa zastarelih pravnoorganizacijskih oblik urediti v področni sektorski zakonodaji, npr. Zakon o zadrugah, če gre za poslovne subjekte, ki so zadruge.

Vrhovno sodišče je tudi predlagalo, da se s prehodno določbo v predlogu zakona poseže v tretji odstavek 27.a člena ZSReg, v pristojnosti Ministrstva za pravosodje, ki določa, da se mora predlagatelj vpisa pred sestavo predloga za vpis ustanovitve enoosebne d.o.o. na predpisanem obrazcu akta o ustanovitvi, predhodno prijaviti v sistem za podporo poslovnim subjektom s sredstvom elektronske identifikacije visoke ravni identifikacije.

Vrhovno sodišče je predlagalo, da se posebna ureditev v ZSReg izključi glede na splošno ureditev v četrtem odstavku 21. člena predloga zakona, ki določa, da se *»oseba, ki pripravi in odda vlogo v (informacijskem) sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) identificira z uporabo sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni identifikacije, če zakon ne določa drugače, ali...«*.

Vrhovno sodišče je mnenja, da se morajo zahtevane ravni identifikacije izenačiti in tudi subjektom vpisa v sodni register omogočiti uporabo sredstev elektronske identifikacije najmanj srednje ravni identifikacije. Trenutno je v sistemu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) zahtevana enaka raven identifikacije za vse postopke, ki jih je mogoče izvesti v sistemu, saj prilagoditve v skladu s spremenjenimi določbami 27.a člena ZSReg še niso bile izvedene. Srednja raven identifikacije zadostuje tudi za dostop do elektronskih storitev FURS. Pred uporabo elektronskih storitev FURS uradna oseba pri organu izvede identifikacijo fizične osebe s fizično prisotnostjo, fizična oseba izkaže identiteto z uporabo sredstva visoke ravni identifikacije na osebni izkaznici ali kvalificiranega potrdila za elektronski podpis.

MGTŠ predlogu ni naklonjeno. S pravnosistemskega vidika je način spreminjanja vsebinskih določb zakona z drugim zakonom, neprimeren in nedopusten. Tak način ogroža načelo pravne varnosti in krni jasnost ter določnost predpisov. Tudi Resolucija o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09) zahteva, da se zaradi preglednosti pravnega reda in zagotavljanja pravne varnosti sprejemajo spremembe in dopolnitve osnovnega zakona le z njegovimi novelami, ne pa v okviru drugih zakonov.

MGTŠ pojasnjuje, da so bile spremenjene določbe 27.a člena ZSReg sprejete leta 2023 skupaj s spremembami Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljnjem besedilu: ZGD-1), s katerimi so bili prenesene določbe prve digitalizacijske direktive na področju prava družb. Za izkazovanje digitalne osebne identitete pri uporabi sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) za vložitev elektronskih predlogov za vpis so bila določena sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti, glede katerih v razmerju do sredstev elektronske identifikacije srednje ravni zanesljivosti zakonodaja izdajatelju takega sredstva nalaga, da pred izdajo preveri tudi pristnost in veljavnost javne listine, s katero se oseba izkaže izdajatelju, v javnih evidencah. Visoka raven zanesljivosti sredstev elektronske identifikacije je določena tudi za izkazovanje istovetnosti strank, kadar notar notarska opravila opravi brez njihove fizične prisotnosti (prim. četrty odstavek 39. člen Zakona o notariatu). Mednarodni pravni pregled je pokazal, da imata Hrvaška in Nemčija določena sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti, Italija pa sredstva elektronske identifikacije srednje ali visoke ravni zanesljivosti.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe niso sodelovali pri pripravi predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu Državnega zbora RS in delovnih teles bodo sodelovali:

- Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport,
- mag. Dejan Židan, državni sekretar,
- mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg,
- Martina Gašperlin, sekretarka, vodja Sektorja za gospodarsko pravo, Direktorat za notranji trg,
- Aleš Gorišek, sekretar.

**PREDLOG ZAKONA
O POSLOVNEM REGISTRU SLOVENIJE (ZPRS-2)**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

**1. člen
(vsebina)**

(1) Ta zakon ureja vodenje in upravljanje Poslovnega registra Slovenije (v nadaljnjem besedilu: poslovni register), opredeljuje subjekte vpisa v poslovni register (v nadaljnjem besedilu: subjekt vpisa) in njihove dele, določanje njihove identifikacije in njeno obvezno uporabo, vsebino poslovnega registra, pridobivanje in določanje podatkov za vodenje in upravljanje poslovnega registra, postopke v sistemu za podporo poslovnim subjektom ter določa postopke vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register, podatke, ki jih ob vpisu dodeli ali določi upravljavec registra, uporabo podatkov iz poslovnega registra in hrambo dokumentacije.

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb (kodificirano besedilo) (UL L št. 169 z dne 30. 6. 2017, str. 46), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2025/25 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o spremembi direktiv 2009/102/ES in (EU) 2017/1132 glede nadaljnje razširitve in nadgradnje uporabe digitalnih orodij in postopkov na področju prava družb (UL L št. 2025/25 z dne 8. 1. 2025), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2017/1132/EU).

**2. člen
(opredelitev in namen poslovnega registra)**

(1) Poslovni register je osrednja baza podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih s sedežem v Republiki Sloveniji. Poslovni register vsebuje tudi podatke o tujih pravnih osebah iz 10. člena tega zakona.

- (2) Poslovni register se vodi in upravlja za:
- zagotavljanje varnosti pravnega prometa,
 - davčne, statistične in druge raziskovalne namene ter
 - zagotavljanje podatkov drugim organom z enega mesta za izvajanje nalog, določenih z zakonom.

**3. člen
(izrazi)**

- Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:
1. »akt pristojnega organa« je pravni akt, ki ga izda pristojni organ, s katerim odloči, da subjekt vpisa izpolnjuje ali je prenehal izpolnjevati pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma registracijo v skladu z zakonom ali odloči o spremembi podatkov o subjektu vpisa;

2. »akt registrskega organa« je pravni akt, ki ga izda registrski organ, s katerim odloči o vpisu subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco, o vpisu spremembe podatkov ali o izbrisu subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence;
3. »deli subjektov vpisa« so organizacijske enote poslovnih subjektov, državnih organov, samoupravnih lokalnih skupnosti ali ožjih delov občin, ki so pravne osebe, ki opravljajo enako ali drugo glavno dejavnost na drugem poslovnem naslovu kot poslovni subjekt, državni organ, samoupravna lokalna skupnost ali ožji del občine, ki je pravna oseba, ali drugo glavno dejavnost, kot je glavna dejavnost poslovnega subjekta, državnega organa, samoupravne lokalne skupnosti ali ožjega dela občine, ki je pravna oseba, na istem poslovnem naslovu kot poslovni subjekt, državni organ, samoupravna lokalna skupnost ali ožji del občine, ki je pravna oseba, ter se v poslovni register vpisujejo za davčne, statistične in druge raziskovalne namene;
4. »enotna identifikacijska številka« je za:
 - subjekte vpisa in njihove dele: matična številka in davčna številka,
 - fizične osebe, ki so vpisane v centralnem registru prebivalstva (v nadaljnjem besedilu: CRP) in imajo v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče: enotna matična številka občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO) in davčna številka,
 - druge fizične in pravne osebe: davčna številka;
5. »informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom« je informacijski sistem, ki ga upravlja ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, in zagotavlja ustrezno informacijsko podporo postopkom in poslovnim procesom, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom;
6. »javni podatki« so podatki poslovnega registra o subjektih vpisa in njihovih delih ter tujih pravnih osebah iz 10. člena tega zakona, razen podatkov, ki so z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, določeni kot osebni podatki in za katere ta zakon določa, da niso javni podatki;
7. »matična evidenca« je:
 - CRP za fizične osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče,
 - poslovni register za subjekte vpisa in njihove dele,
 - davčni register za druge fizične in pravne osebe;
8. »matična številka« je enolična identifikacija vsakega subjekta vpisa in njegovega dela;
9. »podružnice« so deli poslovnih subjektov, ki se ustanovijo v skladu z drugim zakonom;
10. »poslovni subjekti« so pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki in samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik) ter druge fizične osebe, ki opravljajo v poslovnem registru vpisane dejavnosti ali s predpisom ali z aktom o ustanovitvi določene dejavnosti;
11. »primarni register ali uradna evidenca« je register, razvid, imenik ali druga evidenca, v katero se vpišejo subjekti vpisa pred vpisom v poslovni register oziroma hkrati z vpisom v poslovni register, če je podatkovna zbirka sestavni del poslovnega registra. Poslovni register je primarni register za poslovne subjekte in njihove podružnice, za katere zakon določa, da se vpišejo samo v poslovni register, ali ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco, ter za dele subjektov vpisa;
12. »pristojni organ« je državni organ ali nosilec javnega pooblastila, ki je s predpisom pooblaščen za odločanje o izpolnjevanju pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma za registracijo subjekta vpisa v skladu z zakonom, ki določa pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma registracijo, ali o spremembi podatkov o subjektu vpisa;
13. »registrski organ« je državni organ ali nosilec javnega pooblastila, ki je s predpisom pooblaščen za vodenje primarnega registra ali uradne evidence;
14. »regulirana dejavnost« je dejavnost ali skupina dejavnosti, za opravljanje katerih je treba izpolniti posebne pogoje, ki jih določajo neposredno ali posredno zakoni ali drugi predpisi;
15. »sistem povezovanja poslovnih registrov« je sistem povezovanja poslovnih registrov držav članic Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: država članica), ki ga sestavljajo poslovni registri držav članic, evropska osrednja platforma in elektronska točka za dostop;

16. »sistem za podporo poslovnim subjektom« je celota storitev, postopkov in informacijskih rešitev, ki zagotavlja oddajo prijave, predloga ali druge vloge za vpis v sodni register v skladu z zakonom, ki ureja sodni register, za vpis v poslovni register v skladu s tem zakonom in za druge postopke, ki jih je treba opraviti za zagotovitev pogojev za začetek in poslovanje subjekta vpisa in njegovega dela ali v zvezi s poznejšimi spremembami;
17. »sodni register« pomeni enako kot v zakonu, ki ureja sodni register;
18. »subjekti vpisa« so poslovni subjekti in njihove podružnice, državni organi, samoupravne lokalne skupnosti in ožji deli občin, ki so pravne osebe, ter podružnice tujih podjetij, kakor jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe;
19. »subjekti vpisa v sodni register« so subjekti, ki se v skladu z zakonom, ki ureja sodni register, vpišejo v sodni register;
20. »točke za podporo poslovnim subjektom« so krajevne točke, ki v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom izvajajo postopke za podporo poslovnim subjektom;
21. »uporabnik oziroma uporabnica javnih podatkov« (v nadaljnjem besedilu: uporabnik javnih podatkov) poslovnega registra je vsaka pravna ali fizična oseba, ki uporablja javne podatke poslovnega registra za namene iz drugega odstavka prejšnjega člena.

4. člen **(načelo zaupanja)**

Kdor v pravnem prometu pošteno ravna ter se zanese na podatke iz 15., 16. in 17. člena tega zakona, ga ne prizadenejo škodljive pravne posledice.

5. člen **(učinki vpisa)**

(1) Vpis posameznega podatka v poslovni register ima nasproti tretjim pravni učinek od dneva objave tega podatka v skladu s tem zakonom, če zakon ne določa drugače.

(2) Subjekt vpisa se lahko proti tretjemu sklicuje na podatke, vpisane v poslovni register, ko so ti objavljeni v skladu s tem zakonom, razen če dokaže, da je tretji vedel za te podatke.

(3) Nihče se ne more sklicevati na to, da od dneva, ko je bil posamezni podatek objavljen v skladu s tem zakonom, tega podatka ni poznal, razen če zakon ne določa drugače.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se pri pravnih dejanjih, ki jih subjekt vpisa opravi v 15 dneh od dneva objave podatka, tretji lahko sklicuje na to, da ni poznal podatkov, vpisanih v poslovni register in objavljenih v njem, če dokaže, da za te podatke ni vedel in tudi ni mogel vedeti.

6. člen **(upravljavec poslovnega registra)**

(1) Poslovni register vodi in upravlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: upravljavec registra).

(2) Vodenje poslovnega registra pomeni odločanje o vpisih podatkov v poslovni register.

(3) Upravljavec registra v postopku odločanja o vpisih podatkov v poslovni register izda akt v elektronski obliki.

(4) Upravljanje poslovnega registra pomeni upravljanje in vzdrževanje baze podatkov poslovnega registra.

(5) Upravljavec registra prek sistema povezovanja poslovnih registrov:

1. prejema podatke in listine o tujih podjetjih iz držav članic in o podružnicah, ki jih v državah članicah ustanovijo družbe z omejeno odgovornostjo, delniške družbe, komanditne delniške družbe in evropske delniške družbe, ki so subjekti vpisa v sodni register, ter jih predloži registrskemu organu, ki vodi sodni register,
2. pošlje podatke in listine o gospodarskih družbah iz prejšnje točke ter o podružnicah tujih podjetij, ki jih predloži registrski organ iz prejšnje točke,
3. prejema zahteve za podatke in listine o okoliščinah, ki nasprotujejo imenovanju osebe za poslovodjo ali člana organa nadzora ali upravnega odbora v tujih podjetjih držav članic, ter jih predloži ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, ali Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije,
4. pošlje podatke o okoliščinah, ki nasprotujejo imenovanju osebe za poslovodjo ali člana organa nadzora ali upravnega odbora v tujih podjetjih držav članic, ki jih predložita organa iz prejšnje točke,
5. pošlje zahteve registrskega organa iz 1. točke tega odstavka državam članicam za podatke in listine o okoliščinah, ki nasprotujejo imenovanju osebe za poslovodjo ali člana organa vodenja ali nadzora ali upravnega odbora v gospodarskih družbah iz 1. točke tega odstavka,
6. prejema podatke in listine iz držav članic o okoliščinah, ki nasprotujejo imenovanju osebe za poslovodjo ali člana organa vodenja ali nadzora ali upravnega odbora v gospodarskih družbah iz 1. točke tega odstavka, ter jih pošlje registrskemu organu iz 1. točke tega odstavka,
7. prejema podatke in listine o čezmejnem preoblikovanju, čezmejni združitvi ali čezmejni delitvi iz držav članic ter jih predloži registrskemu organu iz 1. točke tega odstavka in
8. pošlje podatke in listine o čezmejnem preoblikovanju, čezmejni združitvi in čezmejni delitvi, ki jih predloži registrski organ iz 1. točke tega odstavka.

(6) Upravljavec registra zagotavlja podatke o predpisih in njihovih spremembah, ki določajo javno objavo letnih poročil in podatkov iz poslovnega registra o gospodarskih družbah iz 2. točke prejšnjega odstavka, na evropskem portalu e-pravosodje.

7. člen

(informatizirana baza podatkov poslovnega registra)

(1) Baza podatkov poslovnega registra se vodi v elektronski obliki (v nadaljnjem besedilu: informatizirana baza podatkov poslovnega registra). Informatizirana baza podatkov poslovnega registra vsebuje vse podatke, vpisane v poslovni register.

(2) Upravljavec registra upravlja informatizirano bazo podatkov poslovnega registra tako, da se poleg zadnjega stanja podatkov o vseh subjektih vpisa in njihovih delih ohranjajo tudi vsi prejšnji vpisi, spremembe in izbrisi podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih po času nastanka.

II. IDENTIFIKACIJA SUBJEKTOV VPISA IN NJIHOVIH DELOV TER TUJIH PRAVNIH OSEB

8. člen

(matična številka)

(1) Upravljavec registra subjektom vpisa in njihovim delom ob njihovem vpisu v poslovni register dodeli matično številko, ki se ne spreminja.

(2) Matična številka enolično opredeli vsak subjekt vpisa in njegov del.

(3) Po izbrisu subjekta vpisa ali njegovega dela iz poslovnega registra se matična številka izbrisanega subjekta vpisa ali njegovega dela ne sme znova uporabiti.

9. člen **(obvezna uporaba matične številke)**

Matično številko obvezno uporabljajo vsi subjekti vpisa in njihovi deli ter vsi pristojni, registrski in drugi organi pri pošiljanju ter medsebojni izmenjavi in povezovanju podatkov.

10. člen **(dodelitev matične številke in vpis tujih pravnih oseb v poslovni register)**

(1) Upravljavec registra dodeli matično številko in vpiše v poslovni register tudi tujo pravno osebo:

- za namen vpisa njene pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo v skladu z zakonom, ki ureja zemljiško knjigo,
- ki je obsojena za kaznivo dejanje ali spoznana za odgovorno za prekršek, za namen vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških v skladu s predpisi, ki urejajo kazensko evidenco in evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

(2) Tuja pravna oseba lahko matično številko uporablja samo za namen iz prejšnjega odstavka.

(3) V primeru iz prve alineje prvega odstavka tega člena upravljavec registra dodeli matično številko in vpiše v poslovni register ali spremeni podatke o tuji pravni osebi v poslovnem registru na zahtevo tuje pravne osebe. V zahtevi se navedejo pravna podlaga, razlog, zaradi katerega se potrebuje matična številka, in podatki iz 2. do 4. točke petega odstavka tega člena. Zahtevi se predloži dokazilo o obstoju tuje pravne osebe. V zahtevi za spremembo podatkov se navedejo podatki, ki se spreminjajo, in predložijo akti, na katerih te spremembe temeljijo.

(4) V primeru iz druge alineje prvega odstavka tega člena upravljavec registra dodeli matično številko tuji pravni osebi na zahtevo sodišča ali upravljavca kazenske evidence ali evidence pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških. V zahtevi se navedejo razlog, zaradi katerega se potrebuje matična številka, in podatki iz 2. do 4. točke petega odstavka tega člena.

(5) O tuji pravni osebi se v poslovni register vpišejo naslednji podatki:

1. matična številka,
2. enotni identifikator ali druga identifikacijska številka,
3. firma ali ime,
4. poslovni naslov, ki vključuje podatke iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona,
5. namen dodelitve matične številke,
6. datum vpisa,
7. spremembe podatkov iz 2. do 4. točke tega odstavka in
8. datum izbrisa.

(6) Tuja pravna oseba iz prve alineje prvega odstavka tega člena se izbriše iz poslovnega registra na zahtevo tuje pravne osebe ali po uradni dolžnosti, če upravljavec registra prejme dokazilo o prenehanju ali izbrisu tuje pravne osebe iz registra tuje pravne osebe.

(7) Tuja pravna oseba iz druge alineje prvega odstavka tega člena se izbriše iz poslovnega registra na zahtevo sodišča ali upravljavca kazenske evidence ali evidence pravnomočnih sodb ali

sklepov o prekrških, razen če ji je bila dodeljena matična številka tudi za namen iz prve alineje prvega odstavka tega člena.

(8) Upravljavec registra izda obvestilo o vpisu iz tretjega ali četrtega odstavka tega člena in o izbrisu iz šestega ali sedmega odstavka tega člena ter ga pošlje tuji pravni osebi, sodišču ali upravljavcu kazenske evidence ali evidence pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

(9) Če zakon ne določa drugače, se za tuje pravne osebe iz prvega odstavka tega člena ne uporabljajo druge določbe tega zakona.

(10) Tuji pravni osebi po tem členu je lahko dodeljena samo ena matična številka.

11. člen **(enotni identifikator)**

(1) Upravljavec registra družbam z omejeno odgovornostjo, delniškim družbam, komanditnim delniškimi družbam in evropskim delniškim družbam ter podružnicam tujega podjetja, ki jih ustanovijo poslovni subjekti iz Priloge II Direktive 2017/1132/EU, ob njihovem vpisu v poslovni register dodeli enotni identifikator za prejemanje in pošiljanje podatkov in listin ter objavo javnih podatkov in listin prek sistema povezovanja poslovnih registrov.

(2) Enotni identifikator je sestavljen iz elementov, ki omogočata identifikacijo Republike Slovenije in poslovnega registra, ter matične številke subjekta vpisa.

(3) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) predpiše način določitve enotnega identifikatorja.

III. GLAVNA DEJAVNOST IN INSTITUCIONALNI SEKTOR SUBJEKTOV VPISA IN NJIHOVIH DELOV

12. člen **(glavna dejavnost)**

(1) Glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela je lahko ena od vpisanih dejavnosti subjekta vpisa ali dejavnost, določena s predpisom, na podlagi katerega je subjekt vpisa ustanovljen, ali ena od dejavnosti subjekta vpisa, vpisana v aktu o ustanovitvi.

(2) Glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela je dejavnost, s katero subjekt vpisa ali njegov del ustvarja največji delež dodane vrednosti. Če podatka o dodani vrednosti ni ali ga ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki ustvarja največji prihodek ali zaposluje največ oseb.

(3) Subjekt vpisa v prijavi za vpis subjekta vpisa ali njegovega dela določi glavno dejavnost, s katero bo subjekt vpisa ali njegov del ustvarjal največji delež dodane vrednosti. Če podatka o dodani vrednosti ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki bo ustvarjala največji prihodek ali bo zaposlovala največ oseb.

(4) Drugi in tretji odstavek tega člena se ne uporabljata, če je dejavnost subjekta vpisa določena s predpisom, na podlagi katerega je subjekt vpisa ustanovljen.

(5) Subjekt vpisa prijavi spremembo glavne dejavnosti v skladu s podatki o poslovanju v preteklem poslovnem letu v 15 dneh po roku za predložitev letnega poročila upravljavcu registra. Če subjektu vpisa ni treba predložiti letnega poročila upravljavcu registra, spremembo glavne dejavnosti prijavi v 15 dneh po roku za predložitev davčnega obračuna.

(6) Upravljavec registra vpiše glavno dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti.

(7) Če državni organ, upravljavec javnih zbirk podatkov ali uporabnik javnih podatkov ugotovi, da glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela ne ustreza dejanskemu stanju, o tem obvesti upravljavca registra in mu predloži podatke, ki dokazujejo, da glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela ne ustreza dejanskemu stanju. Upravljavec registra na podlagi obvestila državnega organa ali upravljavca javnih zbirk podatkov pozove subjekt vpisa, da uskladi podatke o glavni dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovnem registru z dejanskim stanjem. Obvestilo uporabnika javnih podatkov upravljavec registra odstopi pristojnemu nadzornemu organu, kakor ga določa zakon, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

13. člen

(glavna dejavnost invalidskega podjetja in invalidske organizacije)

(1) Subjekt vpisa, ki ima status invalidskega podjetja na podlagi zakona, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ali status invalidske organizacije na podlagi zakona, ki ureja invalidske organizacije, ne more določiti, da se kot glavna dejavnost vpiše dejavnost invalidskih podjetij v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti.

(2) Dejavnost invalidskih podjetij in invalidskih organizacij se vpiše kot druga dejavnost iz 2. točke prvega odstavka 16. člena tega zakona.

14. člen

(institucionalni sektor)

Upravljavec registra razvrsti subjekt vpisa in njegov del v institucionalni sektor v skladu s standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev.

IV. VSEBINA POSLOVNEGA REGISTRA

15. člen

(podatki o subjektih vpisa)

(1) Za namen iz drugega odstavka 2. člena tega zakona ter za vodenje in upravljanje poslovnega registra upravljavec registra o posameznem subjektu vpisa pridobiva ali določa in obdeluje naslednje podatke:

1. datum vpisa v poslovni register,
2. matična številka,
3. enotni identifikator,
4. davčna številka,
5. identifikacijska številka za DDV,
6. firma ali ime,
7. skrajšana firma ali ime,
8. prevod firme ali imena in skrajšane firme ali imena,

9. sedež (kraj poslovnega naslova),
10. poslovni naslov,
11. naslov varnega elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja,
12. datum akta o ustanovitvi, če se subjekt vpisa ustanovi z aktom o ustanovitvi,
13. pravna podlaga, če gre za subjekt vpisa, ki se ustanovi neposredno z zakonom in se ne vpiše v drug primarni register ali uradno evidenco,
14. pristojni organ, datum in številka akta pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma registracijo, o spremembi podatkov in prenehanju izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti oziroma registracijo,
15. registrski organ, datum in številka akta registrskega organa o vpisu subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco, o vpisu spremembe podatkov in o izbrisu subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence ter datum vpisa subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco, vpisa spremembe podatkov in izbrisa subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence,
16. pravnoorganizacijska oblika,
17. podoblika,
18. šifra proračunskega uporabnika,
19. ustanovitelji oziroma ustanoviteljice (v nadaljnjem besedilu: ustanovitelj), družbeniki oziroma družbenice (v nadaljnjem besedilu: družbenik), delničarji oziroma delničarke (v nadaljnjem besedilu: delničar), člani oziroma članice (v nadaljnjem besedilu: član) ali nosilci oziroma nosilke (v nadaljnjem besedilu: nosilec) dejavnosti (identifikacijski podatki, vrsta in obseg odgovornosti za obveznosti subjekta vpisa, datum vstopa in izstopa),
20. izvor ustanovitvenega kapitala,
21. država ustanovitvenega kapitala,
22. lastniški delež v gospodarskih družbah,
23. člani oziroma članice organa nadzora (v nadaljnjem besedilu: član organa nadzora) (identifikacijski podatki, datum vstopa in izstopa),
24. zastopniki oziroma zastopnice (v nadaljnjem besedilu: zastopnik) (identifikacijski podatki, datum imenovanja ali podelitve pooblastila, datum prenehanja pooblastila, tip zastopnika, način in omejitve zastopanja),
25. ponudnik e-poti s podatki o firmi ali imenu, matični številki (če je ponudnik e-poti vpisan v poslovni register) in šifri ponudnika e-poti,
26. poslovanje (posluje: da, ne),
27. računi, odprti v Republiki Sloveniji in tujini,
28. kontaktni podatki: telefon in elektronski naslov vključno s podatkom, ali subjekt vpisa dovoljuje javno objavo teh podatkov, razen če je javna objava določena z zakonom, ter naslov spletne strani,
29. datum vpisa spremembe podatkov v poslovni register in vrsta spremembe podatkov,
30. začetek postopka v skladu z zakonom, ki ureja prisilno poravnavo, stečaj in likvidacijo,
31. datum izbrisa iz poslovnega registra in vrsta izbrisa,
32. pravni naslednik pri pravnih osebah in podjetnikih.

(2) Naslov varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, subjekt vpisa navede v prijavi za vpis v poslovni register ali ga določi ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov, ob vpisu subjekta vpisa v poslovni register in predloži upravljavcu registra, ki ga vpiše v poslovni register. Če subjekt vpisa predlaga izbris naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, in v prijavi za vpis spremembe podatkov ne navede drugega naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, upravljavec registra v poslovni register vpiše naslov varnega elektronskega predala, ki ga zagotovi ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov.

(3) O posamezni osebi kot ustanovitelju, družbeniku, delničarju, članu, nosilcu dejavnosti, članu organa nadzora ali zastopniku se v poslovnem registru vodijo in obdelujejo naslednji podatki (v nadaljnjem besedilu: identifikacijski podatki):

1. o fizični osebi:
 - a) osebno ime,
 - b) enotna identifikacijska številka,
 - c) datum rojstva,
 - č) državljanstvo,
 - d) naslov stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji; za fizične osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji samo začasno prebivališče: naslov začasnega prebivališča, za druge fizične osebe, ki v Republiki Sloveniji nimajo stalnega ali začasnega prebivališča: stalni naslov v tujini,
 - e) spol ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana organa nadzora in zastopnika gospodarske družbe,
2. o pravni osebi:
 - a) firma ali ime,
 - b) enotna identifikacijska številka,
 - c) enotni identifikator,
 - č) poslovni naslov.

(4) Podatki o poslovnem naslovu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji vključujejo naslednje podatke:

1. država,
2. ulica, hišna številka in dodatek k hišni številki, če obstaja,
3. številka stanovanja ali poslovnega prostora v večstanovanjski stavbi, če obstaja,
4. naselje,
5. občina,
6. poštna številka in kraj ali posebna poštna številka in kraj.

(5) Podatki o poslovnem naslovu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji so usklajeni z informacijskim sistemom kataster na podlagi zakona, ki ureja kataster nepremičnin.

(6) Podatki o stalnem naslovu v tujini vključujejo naslednje podatke:

1. država,
2. ime ožjega območja, če v državi obstaja,
3. ulica, hišna številka in dodatek k hišni številki, če obstaja,
4. številka stanovanja, če obstaja,
5. naselje,
6. poštna številka in kraj,
7. drugi podatki, ki se v tujini štejejo kot sestavni del naslova.

(7) V poslovni register se vpiše enotna identifikacijska številka osebe iz tretjega odstavka tega člena, drugi identifikacijski podatki te osebe pa se na podlagi povezanosti poslovnega registra z matično evidenco samodejno prevzamejo iz matične evidence in so s tem vpisani v poslovni register.

(8) Za fizične osebe, ki so vpisane v CRP in imajo v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče, se v poslovni register vpiše EMŠO, drugi identifikacijski podatki te osebe iz tretjega odstavka tega člena, vključno z davčno številko, pa se na podlagi povezanosti poslovnega registra s CRP samodejno prevzamejo iz CRP in so s tem vpisani v poslovni register.

(9) Spremembe identifikacijskih podatkov fizičnih oseb iz prejšnjega odstavka se vpišejo v poslovni register samodejno z uporabo EMŠO na podlagi povezanosti poslovnega registra s CRP. Za fizične osebe, ki v Republiki Sloveniji nimajo stalnega ali začasnega prebivališča ali niso vpisane v CRP, in tuje pravne osebe, se spremembe identifikacijskih podatkov vpišejo v poslovni register samodejno z uporabo davčne številke na podlagi povezanosti poslovnega registra z davčnim. Če fizična oseba iz prejšnjega stavka pridobi v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče in se vpiše v CRP, se podatek o njeni EMŠO z uporabo davčne številke na podlagi povezanosti poslovnega registra s CRP

samodejno vpiše v poslovni register. Po vpisu EMŠO v poslovni register postane CRP matična evidenca za samodejni prevzem drugih identifikacijskih podatkov te osebe na podlagi EMŠO.

(10) Spremembe podatkov o poslovnem naslovu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, ki so posledica sprememb v informacijskem sistemu kataster, se vpišejo v poslovni register samodejno z uporabo identifikatorja EID (v nadaljnjem besedilu: EID) na podlagi zakona, ki ureja kataster nepremičnin, na podlagi povezanosti poslovnega registra z informacijskim sistemom kataster.

(11) Upravljavec registra ne obvešča subjektov vpisa o vpisu sprememb podatkov iz devetega in desetega odstavka tega člena.

(12) Identifikacijski podatki o fizičnih osebah se v poslovnem registru vodijo in obdelujejo za namen iz drugega odstavka 2. člena tega zakona.

16. člen

(dodatni podatki o subjektih vpisa)

(1) Za namen iz druge in tretje alineje drugega odstavka 2. člena tega zakona ter za vodenje in upravljanje poslovnega registra upravljavec registra o posameznem subjektu vpisa pridobiva ali določa in obdeluje tudi naslednje podatke:

1. glavna dejavnost in v primeru regulirane dejavnosti oznaka, da gre za regulirano dejavnost,
2. druge dejavnosti, ki jih subjekt vpisa dejansko opravlja in so vpisane v aktu o ustanovitvi, če ga subjekt vpisa ima, in v primeru regulirane dejavnosti oznaka, da gre za regulirano dejavnost,
3. institucionalni sektor,
4. upravna enota,
5. statistična regija,
6. kohezijska regija,
7. vrsta lastnine po pretežnem deležu,
8. velikost po merilih zakona, ki ureja gospodarske družbe,
9. velikost po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednje velikih podjetij (UL L št. 124 z dne 20. 5. 2003, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Priporočilo Komisije 2003/361/ES),
10. vrsta društva,
11. datum vpisa spremembe podatkov v poslovni register in vrsta spremembe podatkov.

(2) Upravljavec registra vpiše podatke iz prejšnjega odstavka, razen glavne dejavnosti in drugih dejavnosti brez zahteve subjekta vpisa.

(3) Subjekt vpisa, ki ima dejavnosti določene v aktu o ustanovitvi, lahko v poslovni register vpiše samo tiste druge dejavnosti iz akta o ustanovitvi, ki jih dejansko opravlja. Za vpis v poslovni register lahko predlaga največ 20 drugih dejavnosti. Subjekt vpisa lahko vpiše dejavnosti, ki presegajo največje število drugih dejavnosti iz prejšnjega stavka, če prijavi priloži dokazilo, da dejavnosti dejansko opravlja. Subjekt vpisa, ki dejavnosti vpiše samo v poslovni register, lahko kot druge dejavnosti vpiše vse dejavnosti, ki jih dejansko opravlja.

17. člen

(podatki o delih subjektov vpisa)

(1) Za namen iz druge in tretje alineje drugega odstavka 2. člena tega zakona ter za vodenje in upravljanje poslovnega registra upravljavec registra o posameznemu delu subjekta vpisa pridobiva ali določa in obdeluje naslednje podatke:

1. ime,
2. skrajšano ime,
3. prevod imena in skrajšanega imena,
4. matična številka,
5. sedež (kraj poslovnega naslova),
6. poslovni naslov,
7. upravna enota,
8. statistična regija,
9. kohezijska regija,
10. glavna dejavnost in v primeru regulirane dejavnosti oznaka, da gre za regulirano dejavnost;
11. institucionalni sektor,
12. vrsta dela subjekta vpisa,
13. zastopnik (identifikacijski podatki),
14. datum vpisa v poslovni register,
15. datum vpisa spremembe podatkov v poslovni register in vrsta spremembe podatkov,
16. datum izbrisa iz poslovnega registra.

(2) Upravljavec registra vpiše podatke o upravni enoti, statistični in kohezijski regiji, institucionalnem sektorju ter datumu in vrsti spremembe podatkov brez zahteve subjekta vpisa.

(3) Za vpis podatkov o poslovnem naslovu se smiselno uporabljajo četrti, peti, deseti in enajsti odstavek 15. člena tega zakona.

(4) Če del subjekta vpisa opravlja dejavnost v premičnem objektu (kiosk, stojnica in podobno), ki nima hišne številke, se lahko poslovni naslov dela subjekta vpisa vpiše brez hišne številke.

(5) O zastopniku se v poslovnem registru vodijo identifikacijski podatki iz 1. točke tretjega odstavka 15. člena tega zakona. Za vpis identifikacijskih podatkov se smiselno uporabljajo določbe četrtega do dvanajstega odstavka 15. člena tega zakona.

(6) Če državni organ, upravljavec javnih zbirk podatkov ali uporabnik javnih podatkov ugotovi, da podatki o delu subjekta vpisa v poslovnem registru ne ustrezajo dejanskemu stanju, o tem obvesti upravljavca registra in mu predloži podatke, ki dokazujejo, da podatki o delu subjekta vpisa v poslovnem registru ne ustrezajo dejanskemu stanju. Upravljavec registra na podlagi obvestila državnega organa ali upravljavca javnih zbirk podatkov pozove subjekt vpisa, da uskladi podatke o svojem delu v poslovnem registru z dejanskim stanjem. Obvestilo uporabnika javnih podatkov upravljavec registra odstopi pristojnemu nadzornemu organu.

18. člen

(navodilo o vrsti in obsegu podatkov)

Upravljavec registra v navodilu določi vrsto in obseg podatkov iz prvega odstavka 15. člena ter prvega odstavka 16. člena tega zakona za posamezno pravnoorganizacijsko obliko subjekta vpisa. Navodilo izda v soglasju z ministrom, pristojnim za gospodarstvo.

19. člen

(evidenca kvalificiranih potrdil za elektronski podpis)

(1) Upravljavec registra vodi in upravlja ter vzdržuje evidenco kvalificiranih potrdil za elektronski podpis zastopnikov subjektov vpisa in njihovih delov, vpisanih v poslovni register.

(2) Z namenom, da se subjektom vpisa in njihovim delom omogoči poslovanje z elektronskimi storitvami javne uprave ter za vodenje in upravljanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis upravljavec registra pridobiva in obdeluje naslednje podatke o posameznem kvalificiranem potrdilu za elektronski podpis zastopnika subjekta vpisa ali njegovega dela:

- enotna identifikacijska številka subjekta vpisa ali njegovega dela;
- identifikator kvalificiranega potrdila za elektronski podpis (oznaka izdajatelja in serijska številka kvalificiranega potrdila za elektronski podpis);
- davčna številka zastopnika subjekta vpisa ali njegovega dela.

(3) Evidenca kvalificiranih potrdil za elektronski podpis je javna evidenca. Davčna številka zastopnika subjekta vpisa ali njegovega dela ni javni podatek.

(4) Upravljavec zagotavlja vpogled v javne podatke prek svojega spletnega portala. Iskanje in vpogled v javne podatke sta brezplačna. Iskanje se omogoči z uporabo matične številke subjekta vpisa ali njegovega dela ali davčne številke subjekta vpisa ter oznake overitelja in serijske številke kvalificiranega potrdila za elektronski podpis.

(5) Podatki v evidenci kvalificiranih potrdil za elektronski podpis se hranijo najpozneje do dneva prenehanja veljavnosti kvalificiranega potrdila za elektronski podpis ali do dneva prenehanja pooblastila zastopnika, če kvalificiranemu potrdilu za elektronski podpis poteče veljavnost po dnevu prenehanja pooblastila zastopnika.

(6) Vlada določi tehnične zahteve ter način vodenja, upravljanja in posodabljanja evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis.

V. PRIDOBIVANJE PODATKOV ZA VODENJE IN UPRAVLJANJE POSLOVNEGA REGISTRA

20. člen

(pridobivanje podatkov za vodenje in upravljanje poslovnega registra)

(1) Upravljavec registra pridobiva podatke za vodenje in upravljanje poslovnega registra od subjektov vpisa, pristojnih organov, iz uradnih registrov in evidenc, ki jih vodi, ter uradnih registrov in evidenc, ki jih vodijo registrski in drugi organi.

(2) Organi, ki vodijo uradne registre in evidence, upravljavcu registra brezplačno zagotavljajo:

1. centralna depotna družba: podatke o lastniških deležih v delniških družbah,
2. Finančna uprava Republike Slovenije: davčne številke, identifikacijske številke za DDV, druge identifikacijske podatke fizičnih oseb, ki niso vpisane v CRP, in tujih pravnih oseb ter podatke o računih, odprtih v tujini,
3. Geodetska uprava Republike Slovenije: podatke o naslovu, EID, statistični in kohezijski regiji,
4. ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih elektronskih predalov: naslove varnih elektronskih predalov za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek,
5. organ, ki vodi CRP: identifikacijske podatke oseb iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona, ki so vpisane v CRP,
6. sodišče: podatke o začetku postopka v skladu z zakonom, ki ureja prisilno poravnavo, stečaj in likvidacijo,
7. Uprava Republike Slovenije za javna plačila: podatke o šifrah proračunskih uporabnikov in ponudnikih e-poti,
8. registrski in drugi organi: druge podatke, če se vodijo v uradnem registru ali evidenci in se vpisujejo v poslovni register.

(3) Pošta Slovenije, d. o. o., upravljavcu registra brezplačno zagotavlja podatke o posebnih poštah številkah ter krajih subjektov vpisa in njihovih delov.

(4) Osebe iz drugega in tretjega odstavka tega člena upravljavcu registra dnevno, na podlagi enotne identifikacijske številke ali EID, posredujejo tudi vse spremembe podatkov.

(5) Upravljavec registra zagotavlja podatke o velikosti po merilih zakona, ki ureja gospodarske družbe, in Priporočila Komisije 2003/361/ES ter podatke o poslovanju (posluje: da, ne).

- (6) Za namen zagotavljanja podatka o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES:
- Finančna uprava Republike Slovenije do 15. aprila za preteklo leto pošlje upravljavcu registra podatke o prihodkih in vrednosti aktive, če jih Finančna uprava Republike Slovenije ima na podlagi predloženih davčnih obračunov, fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, ter fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov in zanje ne velja obveznost predložitve podatkov iz letnih poročil;
 - za fizične osebe iz prejšnje alineje Finančna uprava Republike Slovenije vnovič pošlje posodobljene podatke o prihodkih in vrednosti aktive do 10. junija za preteklo leto;
 - Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) do 22. aprila tekočega leta prejme od upravljavca registra matične številke fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, ter fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov in zanje ne velja obveznost predložitve podatkov iz letnih poročil;
 - ZZZS do 30. aprila tekočega leta za prejete matične številke fizičnih oseb iz prejšnje alineje pošlje upravljavcu registra podatke o številu zavarovanih oseb pri fizičnih osebah iz prejšnje alineje, in sicer na zadnji dan posameznega meseca preteklega leta podatke o številu zavarovanih oseb ločeno glede na delovni oziroma zavarovalni čas zavarovanca (ur na teden), polni delovni oziroma zavarovalni čas zavezanca (ur na teden) ter šifre podlag za zavarovanje.

(7) Če subjekt vpisa, državni organ ali upravljavec javnih zbirk podatkov ugotovi, da podatek o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES v poslovnem registru ne ustreza dejanskemu stanju, o tem obvesti upravljavca registra in mu predloži podatke, ki dokazujejo, da podatek o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES v poslovnem registru ne ustreza dejanskemu stanju. Upravljavec registra v sodelovanju s subjektom vpisa, na katerega se podatek o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES v poslovnem registru nanaša, uskladi podatek v poslovnem registru z dejanskim stanjem.

(8) Minister, pristojen za gospodarstvo, predpiše način zagotavljanja podatka o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES.

VI. POSTOPKI V SISTEMU ZA PODPORO POSLOVNIM SUBJEKTOM

21. člen

(sistem za podporo poslovnim subjektom)

(1) Informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom zagotavlja možnost oddaje prijav, predlogov ali drugih vlog v naslednjih postopkih za podporo poslovnim subjektom:

1. postopku vpisa, spremembe podatkov ali izbrisa subjektov vpisa in njihovih delov iz VII., VIII. in IX. poglavja tega zakona ter tujih pravnih oseb iz 10. člena tega zakona,
2. postopku prijave potreb po delavcih v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje,

3. postopku prijave za ustrezni vpis v davčni register v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, in postopku pridobitve identifikacijske številke za DDV v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost,
4. postopku prijave, odjave ali spremembe prijave v sistemu socialnega zavarovanja v skladu z zakoni, ki urejajo zdravstveno, pokojninsko in druga socialna zavarovanja,
5. postopku pridobitve obrtnega dovoljenja v skladu s predpisi, ki urejajo obrtno dovoljenje, ter
6. drugih postopkih v zvezi s poslovanjem subjektov vpisa ali njihovih delov ob upoštevanju tehničnih možnosti za informacijsko združljivost teh postopkov v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom.

(2) Sistem za podporo poslovnim subjektom obsega naslednje poslovne procese:

1. pripravo vlog v postopkih za podporo poslovnim subjektom,
2. pridobivanje podatkov, ki jih mora vsebovati vloga v posameznem postopku za podporo poslovnim subjektom, iz uradnih evidenc, če za to obstajajo ustrezni tehnični pogoji,
3. preverjanje omejitev vpisa v sodni ali poslovni register v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe,
4. pripravo dokumentov in listin, ki jih je treba priložiti vlogam v postopkih za podporo poslovnim subjektom,
5. elektronsko oddajo vlog v postopkih za podporo poslovnim subjektom, dokumentov in listin, ki jih je treba priložiti tem vlogam,
6. druga administrativna opravila za potrebe postopkov za podporo poslovnim subjektom,
7. obveščanje pristojnih ali registrskih organov o oddanih vlogah za vpis regulirane dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register ter
8. elektronsko pošiljanje in vročanje odločitev v postopkih za podporo poslovnim subjektom.

(3) Za subjekte vpisa v sodni register in podjetnika opravlja poslovne procese iz 1. do 6. točke prejšnjega odstavka točka za podporo poslovnim subjektom iz 23. člena tega zakona ali notar.

(4) Če so izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji, lahko poslovne procese iz 1. do 6. točke drugega odstavka tega člena opravljajo subjekti vpisa neposredno prek oddaljenega dostopa do informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom. Oseba, ki opravlja poslovne procese iz 1. do 6. točke drugega odstavka tega člena, se identificira z uporabo sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti, če zakon ne določa drugače, ali na podlagi uporabe drugih načinov elektronske identifikacije za dostop do elektronskih storitev najmanj srednje ravni zanesljivosti v skladu s predpisi, ki urejajo elektronsko identifikacijo in storitve zaupanja.

(5) Ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, na javnem spletnem portalu objavi seznam in informacije o postopkih za podporo poslovnim subjektom, pregled predpisanih pogojev za opravljanje posameznih dejavnosti ter seznam reguliranih dejavnosti.

(6) Ministrstvo o vsakem novem predpisu, ki določa pogoje za opravljanje posameznih dejavnosti in spada v njegovo delovno področje, v petih dneh po objavi predpisa v Uradnem listu Republike Slovenije obvesti ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, in mu sporoči podatek, da je posamezna dejavnost regulirana dejavnost iz 14. točke prvega odstavka 3. člena tega zakona.

22. člen

(informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom)

(1) Informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom se povezuje s CRP, davčnim registrom, poslovnim registrom in evidenco zavarovanih oseb obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: povezani sistemi), tako da v povezane sisteme posreduje EMŠO fizične osebe, davčno številko fizične osebe ali subjekta vpisa ali matično številko subjekta vpisa, v zvezi s katerim se

izvaja postopek za podporo poslovnim subjektom, iz povezanih sistemov pa se v informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom prevzemajo osebni podatki za pripravo in oddajo vlog ter izvedbo postopkov za podporo poslovnim subjektom.

(2) Osebni podatki se v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom lahko obdelujejo samo za namene priprave in oddaje vlog ter izvedbo postopkov za podporo poslovnim subjektom. Informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom mora biti zasnovan tako, da se osebni podatki lahko uporabijo samo za namen iz prejšnjega stavka.

(3) Za namen priprave vloge za vpis subjekta vpisa informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom na podlagi EMŠO ali davčne številke iz CRP ali davčnega registra pridobi o posamezni osebi naslednje podatke:

1. osebno ime,
2. EMŠO ali davčna številka,
3. datum rojstva,
4. državljanstvo,
5. naslov prebivališča v Republiki Sloveniji, ki vključuje naslednje podatke:
 - a) država,
 - b) ulica, hišna številka in dodatek k hišni številki,
 - c) številka stanovanja,
 - č) naselje,
 - d) občina,
 - e) poštna številka in kraj ter
 - f) podatek, da gre za stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji, ali
6. stalni naslov v tujini, ki vključuje naslednje podatke:
 - a) država,
 - b) ime ožjega območja,
 - c) ulica, hišna številka in dodatek k hišni številki,
 - č) številka stanovanja,
 - d) naselje,
 - e) poštna številka in kraj ter
 - f) drugi podatki, ki se v tujini štejejo kot sestavni del naslova,
7. spol.

(4) Za namen priprave vloge za vpis spremembe podatkov ali izbrisa subjekta vpisa informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom na podlagi matične ali davčne številke iz poslovnega registra pridobi o posamezni osebi naslednje podatke:

1. osebno ime,
2. EMŠO ali davčna številka,
3. datum rojstva,
4. državljanstvo,
5. naslov prebivališča v Republiki Sloveniji, ki vključuje naslednje podatke:
 - a) država,
 - b) ulica, hišna številka in dodatek k hišni številki,
 - c) številka stanovanja,
 - č) naselje,
 - d) občina,
 - e) poštna številka in kraj ter
 - f) podatek, da gre za stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji, ali
6. stalni naslov v tujini, ki vključuje naslednje podatke:
 - a) država,
 - b) ime ožjega območja,
 - c) ulica, hišna številka in dodatek k hišni številki,

- č) številka stanovanja,
 - d) naselje,
 - e) poštna številka in kraj ter
 - f) drugi podatki, ki se v tujini štejejo kot sestavni del naslova,
7. spol.

(5) Za namen priprave vloge za odjavo in spremembo prijave v sistemu socialnega zavarovanja informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom na podlagi EMŠO zavarovanca in matične številke zavezanca za prijavo iz evidence zavarovanih oseb obveznega zdravstvenega zavarovanja pridobi podatke o zavarovancu in zavarovanju, ki se v skladu s predpisom, ki ureja obrazce za prijavo, spremembo in odjavo obveznih socialnih zavarovanj, vpisujejo v obrazec za odjavo in spremembo prijave.

(6) Sestavni del informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom je sistem za začasno centralno elektronsko hrambo dokumentov (v nadaljnjem besedilu: CEH), ki zagotavlja elektronske dokumente za potrebe izvajanja postopkov za podporo poslovnim subjektom v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom, vendar ne več kot šest mesecev od zaključka postopka. V CEH so vključeni vsi elektronski dokumenti, ki se izmenjujejo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

(7) CEH mora biti zasnovan tako, da do elektronskih dokumentov iz prejšnjega odstavka lahko dostopajo samo:

1. točke za podporo poslovnim subjektom in notarji,
2. organi in organizacije z javnimi pooblastili, ki so pristojni odločati v postopkih za podporo poslovnim subjektom,
3. pristojni in registrski organi ter
4. do dokumentov v zvezi s posameznim postopkom za podporo poslovnim subjektom tudi subjekt vpisa, ki je stranka tega postopka.

(8) Izvirna papirna dokumentacija se hrani dve leti na točki za podporo poslovnim subjektom, ki je dokumentacijo prejela.

(9) Upravitelji informacijskih sistemov posameznih postopkov za podporo poslovnim subjektom te sisteme zasnujejo tako, da:

- so združljivi z informacijskim sistemom za podporo poslovnim subjektom ter
- omogočajo sprejetje elektronskih vlog v postopkih za podporo poslovnim subjektom in elektronsko pošiljanje informacij o odločitvah v teh postopkih.

23. člen

(točke za podporo poslovnim subjektom)

(1) Položaj točke za podporo poslovnim subjektom lahko na podlagi dovoljenja ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, pridobi:

1. upravna enota,
2. izpostava upravljavca registra,
3. reprezentativna gospodarska zbornica ali Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in njune regionalne oziroma območne zbornice ter
4. pravna oseba javnega in zasebnega prava, ki izvaja naloge podjetniškega okolja v skladu z zakonom, ki ureja podporno okolje za podjetništvo.

(2) Točke za podporo poslovnim subjektom morajo izpolnjevati naslednje kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje:

1. imajo zaposlena vsaj dva referenta z najmanj visoko strokovno izobrazbo ali izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, za poslovanje na območju upravne enote z več kot 20 000 prebivalci. Če točka za podporo poslovnim subjektom posluje na območju upravne enote z manj kot 20 000 prebivalci, ima lahko zaposlenega samo enega referenta iz prejšnjega stavka;
2. imajo administratorja točke za podporo poslovnim subjektom, ki ga je pooblastilo ministrstvo, pristojno za gospodarstvo;
3. pred začetkom poslovanja za vsakega referenta zagotovijo primerno opremo za opravljanje poslovnih procesov, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom, in samostojno kvalificirano potrdilo za elektronski podpis;
4. zagotavljajo poslovanje ves čas uradnih ur, ki so določene za opravljanje osnovne dejavnosti na točki za podporo poslovnim subjektom.

(3) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, izda dovoljenje za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom na podlagi vložitve zahteve za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, če so izpolnjeni kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje iz prejšnjega odstavka, potrebni za učinkovito in strokovno opravljanje poslovnih procesov, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom.

(4) Točka za podporo poslovnim subjektom mora:

1. pripraviti in oddati vlogo v postopku za podporo poslovnim subjektom na zahtevo vsake osebe, ki je upravičena vložiti vlogo v teh postopkih,
2. opravljati vse postopke za podporo poslovnim subjektom, in sicer skrbno ter v skladu s predpisi, ki urejajo te postopke,
3. zagotavljati kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje, potrebne za učinkovito in strokovno opravljanje poslovnih procesov, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom,
4. vsaki osebi na njeno zahtevo dati informacije o postopkih za podporo poslovnim subjektom,
5. pri oglaševanju storitev v zvezi s postopki za podporo poslovnim subjektom in pri zasnovi svojega javnega spletnega portala upoštevati pravila obveščanja javnosti.

(5) Točka za podporo poslovnim subjektom postopke za podporo poslovnim subjektom opravlja brezplačno.

(6) Poslovanje točk za podporo poslovnim subjektom iz prvega odstavka tega člena v skladu s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, nadzira ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(7) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, izda odločbo o odpravi kršitev, ugotovljenih pri nadzoru nad točko za podporo poslovnim subjektom, če točka za podporo poslovnim subjektom pri opravljanju postopkov za podporo poslovnim subjektom krši obveznosti iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, odvzame dovoljenje za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, če:

- točka za podporo poslovnim subjektom v roku, določenem v odločbi iz prejšnjega odstavka, ne odpravi kršitev, katerih odprava ji je bila naložena s to odločbo,
- je točka za podporo poslovnim subjektom v koledarskem letu opravila manj kot 160 postopkov za podporo poslovnim subjektom, razen če v oddaljenosti 20 km ni na voljo druga točka za podporo poslovnim subjektom,
- točka za podporo poslovnim subjektom ne opravlja postopkov v skladu s petim odstavkom tega člena.

(9) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, z odločbo ugotovi, da je točki za podporo poslovnim subjektom prenehalo dovoljenje za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom na podlagi izjave, da ne želi več opravljati postopkov za podporo poslovnim subjektom.

(10) Točka za podporo poslovnim subjektom iz osmega ali devetega odstavka tega člena, ki ji je bilo odvzeto ali ji je prenehalo dovoljenje za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, ne more pridobiti novega dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom eno leto po odvzemu ali prenehanju dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom.

(11) Vlada določi točke za podporo poslovnim subjektom za posamezne pravnoorganizacijske oblike subjektov vpisa in dele subjektov vpisa.

(12) Minister, pristojen za gospodarstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, predpiše:

- podrobnejše kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje, potrebne za učinkovito in strokovno opravljanje poslovnih procesov, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom,
- vsebino zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom in dokumentacijo, ki jo je treba priložiti zahtevi,
- pravila obveščanja javnosti iz 5. točke četrtega odstavka tega člena.

VII. POSTOPEK VPISA SUBJEKTOV VPISA, KI SO SUBJEKTI VPISA V SODNI REGISTER

24. člen (vpis subjekta vpisa)

Upravljavec registra v postopku vpisa subjekta vpisa v sodni register subjektu vpisa vpiše podatke iz svoje pristojnosti in o tem izda obvestilo.

25. člen (vpis spremembe podatkov)

(1) Upravljavec registra v postopku vpisa spremembe podatkov o subjektu vpisa spremeni podatke iz svoje pristojnosti in o tem izda obvestilo.

(2) Za vpis spremembe podatkov, ki se vodijo samo v poslovnem registru, ter za vpis, spremembo podatkov in izbris delov subjekta vpisa, ki jih subjekt vpisa vpiše samo v poslovni register, se smiselno uporabljajo določbe drugega do četrtega odstavka 37. člena tega zakona.

VIII. POSTOPEK VPISA SUBJEKTOV VPISA, ZA KATERE JE UPRAVLJAVEC REGISTRA PRISTOJNI IN REGISTRSKI ORGAN

26. člen (uporaba določb tega poglavja)

(1) Določbe tega poglavja se uporabljajo za vpis, spremembo podatkov in izbris iz poslovnega registra za subjekte vpisa, ki se vpišejo samo v poslovni register in ne potrebujejo akta drugega pristojnega organa.

(2) Določbe tega poglavja se smiselno uporabljajo tudi za vpis, spremembo podatkov in izbris iz poslovnega registra za subjekte vpisa, ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco. Upravljavec registra izda obvestilo o vpisu, spremembi podatkov in izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra ter ga pošlje subjektu vpisa.

27. člen
(prijava za vpis v poslovni register)

(1) Subjekt vpisa iz prvega odstavka prejšnjega člena predloži upravljavcu registra zahtevane podatke iz prvega odstavka 15. člena, prvega odstavka 16. člena in prvega odstavka 17. člena tega zakona na prijavi za vpis v poslovni register (v nadaljnjem besedilu: prijava).

(2) Subjekt vpisa iz drugega odstavka prejšnjega člena predloži zahtevane podatke iz prvega odstavka 15. člena, prvega odstavka 16. člena in prvega odstavka 17. člena tega zakona na prijavi, ki jo predloži upravljavcu registra najpozneje 15 dni od ustanovitve. Prijavi priloži listine, ki so podlaga za njegovo ustanovitev.

28. člen
(način vpisa)

(1) Prijava za vpis, spremembo podatkov in izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra se vloži na točki za podporo poslovnim subjektom. Če so izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji, lahko subjekt vpisa vloži prijavo neposredno prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

(2) Prijavo za subjekt vpisa, ki je fizična oseba, vloži oseba sama ali njen pooblaščenec, ki se izkaže s predložitvijo overjenega pooblastila. Prijavo za subjekt vpisa, ki je pravna oseba ali državni organ ali samoupravna lokalna skupnost, vloži njegov zakoniti zastopnik ali njegov pooblaščenec, ki se izkaže s predložitvijo overjenega pooblastila.

(3) Upravljavec registra prevzame podatke s prijave v elektronski obliki skupaj s priloženimi elektronskimi kopijami ali prepisi dokumentov prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

(4) Vložena prijava, razen prijave za izbris subjekta vpisa, se lahko spremeni ali umakne najpozneje en delovni dan pred predlaganim datumom vpisa, navedenim v prijavi.

29. člen
(vpis subjekta vpisa)

(1) Upravljavec registra izvede postopek vpisa subjekta vpisa v poslovni register na podlagi popolne prijave. Subjektu vpisa določi matično številko in druge podatke iz svoje pristojnosti, ga razvrsti v institucionalni sektor v skladu s standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev ter vpiše v poslovni register.

(2) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove subjekt vpisa, da dopolni prijavo. Če subjekt vpisa ne dopolni prijave v določenem roku, jo upravljavec registra s sklepom zavrže. Zoper sklep je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve sklepa. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(3) Če subjekt vpisa ne izpolnjuje pogojev za vpis v poslovni register, upravljavec registra izda odločbo o zavrnitvi vpisa. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(4) Upravljavec registra o vpisu v poslovni register izda odločbo in jo pošlje subjektu vpisa. Izrek odločbe objavi na svojem spletnem portalu tako, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

30. člen **(vpis spremembe podatkov)**

(1) Subjekt vpisa mora vsako spremembo podatkov iz prvega odstavka 15. člena, prvega odstavka 16. člena in prvega odstavka 17. člena tega zakona prijaviti upravljavcu registra najpozneje 15 dni od nastanka spremembe. Upravljavec registra izvede postopek vpisa spremembe podatkov na podlagi popolne prijave.

(2) Za spremembo podatkov pri subjektu vpisa se štejejo tudi vpis, sprememba podatkov in izbris dela subjekta vpisa iz poslovnega registra.

(3) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove subjekt vpisa, da dopolni prijavo. Če subjekt vpisa prijave ne dopolni v določenem roku, upravljavec registra prijavo s sklepom zavrže. Zoper sklep je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve sklepa. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(4) Če subjekt vpisa ne izpolnjuje pogojev za vpis spremembe podatkov v poslovni register, upravljavec registra izda odločbo o zavrnitvi vpisa. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(5) Upravljavec registra o vpisu spremembe podatkov v poslovni register izda odločbo in jo pošlje subjektu vpisa. Izrek odločbe objavi na svojem spletnem portalu tako, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

(6) Upravljavec registra podatke, ki jih sam določa, ter podatke, ki jih pridobi iz uradnih registrov in evidenc, ki jih vodijo drugi organi, spremeni po uradni dolžnosti brez izdaje odločbe. Druge podatke v poslovnem registru upravljavec registra spremeni po uradni dolžnosti v primerih, ki jih določajo drugi predpisi.

31. člen **(izbris subjekta vpisa)**

(1) Upravljavec registra izvede postopek izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra na podlagi popolne prijave ali po uradni dolžnosti, če tako določa zakon.

(2) Subjekt vpisa, razen subjekt vpisa, ki je ustanovljen neposredno z zakonom in se ne vpiše v drug primarni register ali uradno evidenco, vloži prijavo najpozneje tri dni pred želenim datumom izbrisa.

(3) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove subjekt vpisa, da dopolni prijavo. Če subjekt vpisa prijave ne dopolni v določenem roku, jo upravljavec registra s sklepom zavrže. Zoper sklep je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve sklepa. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(4) Upravljavec registra izda odločbo o izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra in jo pošlje subjektu vpisa. Izrek odločbe objavi na svojem spletnem portalu tako, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

(5) Upravljavec registra izda po uradni dolžnosti obvestilo o izbrisu subjekta vpisa, ki je bil ustanovljen neposredno z zakonom in se ni vpisal v drug primarni register ali uradno evidenco, iz

poslovnega registra, če na podlagi zakona ali javne listine ugotovi, da je subjekt vpisa prenehal ali so nastopili drugi pogoji za njegov izbris iz poslovnega registra.

(6) Z izbrisom subjekta vpisa se iz poslovnega registra izbrišejo tudi vsi njegovi deli.

IX. POSTOPEK VPISA SUBJEKTOV VPISA, ZA KATERE UPRAVLJAVEC REGISTRA NI PRISTOJNI ORGAN

1. POSTOPEK VPISA SUBJEKTA VPISA, KI SE PRED VPISOM V POSLOVNI REGISTER NE VPIŠE V DRUG PRIMARNI REGISTER ALI URADNO EVIDENCO

32. člen (vpis subjekta vpisa)

(1) Pristojni organ pošlje upravljavcu registra prijavo za vpis subjekta vpisa v poslovni register prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom najpozneje tri delovne dni od izvršljivosti akta pristojnega organa. Prijava vsebuje podatke iz prvega odstavka 15. člena, prvega odstavka 16. člena in prvega odstavka 17. člena tega zakona. Pristojni organ shrani izvršljiv akt pristojnega organa v elektronski obliki v CEH v roku iz prvega stavka tega odstavka.

(2) Upravljavec registra z vpogledom v akt pristojnega organa v CEH preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi, določi subjektu vpisa matično številko in druge podatke iz svoje pristojnosti, ga razvrsti v institucionalni sektor v skladu s standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev ter vpiše v poslovni register.

(3) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove pristojni organ ali subjekt vpisa, da dopolni prijavo. Če prijava ni dopolnjena v roku, jo upravljavec registra s sklepom zavrže. Zoper sklep je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve sklepa. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(4) Če subjekt vpisa ne izpolnjuje pogojev za vpis v poslovni register, upravljavec registra izda odločbo o zavrnitvi vpisa. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(5) Upravljavec registra izda odločbo o vpisu subjekta vpisa v poslovni register in jo pošlje subjektu vpisa. Izrek odločbe objavi na svojem spletnem portalu tako, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

33. člen (vpis spremembe podatkov)

(1) Spremembo podatkov pri subjektu vpisa, o katerih odloča pristojni organ in se vodijo v poslovnem registru, vpiše upravljavec registra v poslovni register na podlagi popolne prijave, ki jo pristojni organ pošlje upravljavcu registra prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom najpozneje tri delovne dni od izvršljivosti akta pristojnega organa, ki ga pristojni organ v enakem roku v elektronski obliki shrani v CEH. Upravljavec registra z vpogledom v akt pristojnega organa v CEH preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi.

(2) Spremembo drugih podatkov, ki se vodijo v poslovnem registru, subjekt vpisa predloži upravljavcu registra najpozneje 15 dni od njenega nastanka. Za spremembe podatkov v vloženi prijavi ali umik prijave se uporablja določba četrtega odstavka 28. člena tega zakona.

(3) Za spremembo drugih podatkov pri subjektu vpisa štejejo tudi vpis, sprememba podatkov in izbris dela subjekta vpisa iz poslovnega registra.

(4) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove pristojni organ ali subjekt vpisa, da dopolni prijavo. Če prijava ni dopolnjena v roku, jo upravljavec registra s sklepom zavrže. Zoper sklep je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve sklepa. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(5) Če subjekt vpisa ne izpolnjuje pogojev za vpis spremembe podatkov v poslovni register, upravljavec registra izda odločbo o zavrnitvi vpisa. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(6) Upravljavec registra izda odločbo o vpisu spremembe podatkov v poslovni register in jo pošlje subjektu vpisa. Izrek odločbe objavi na svojem spletnem portalu tako, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

(7) Upravljavec registra podatke, ki jih sam določa, ter podatke, ki jih pridobi iz uradnih registrov in evidenc, ki jih vodijo drugi organi, spremeni po uradni dolžnosti brez izdaje odločbe. Druge podatke v poslovnem registru upravljavec registra spremeni po uradni dolžnosti v primerih, ki jih določajo drugi predpisi.

34. člen **(izbris subjekta vpisa)**

(1) Upravljavec registra izvede postopek izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra na podlagi popolne prijave za izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra, ki jo pristojni organ pošlje upravljavcu registra prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom najpozneje tri delovne dni od pravnomočnosti akta pristojnega organa, ki ga pristojni organ v enakem roku v elektronski obliki shrani v CEH. Upravljavec registra z vpogledom v akt pristojnega organa v CEH preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi.

(2) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove pristojni organ ali subjekt vpisa, da dopolni prijavo. Če prijava ni dopolnjena v roku, jo upravljavec registra s sklepom zavrže. Zoper sklep je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve sklepa. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

(3) Upravljavec registra izda odločbo o izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra in jo pošlje subjektu vpisa. Izrek odločbe objavi na svojem spletnem portalu tako, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri upravljavcu registra v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

(4) Z izbrisom subjekta vpisa se iz poslovnega registra izbrišejo tudi vsi njegovi deli.

35. člen **(sprememba, razveljavitev ali odprava akta pristojnega organa)**

Če vpis subjekta vpisa, sprememba njegovih podatkov ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra temelji na aktu pristojnega organa, ki je bil pozneje spremenjen, razveljavljen ali odpravljen, tega pristojni organ pošlje upravljavcu registra. Upravljavec registra vpis subjekta vpisa, spremembo njegovih podatkov ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra, ki temelji na takem aktu pristojnega organa, po uradni dolžnosti spremeni, razveljavi ali odpravi, o tem izda sklep in ga pošlje subjektu vpisa.

2. POSTOPEK VPISA SUBJEKTA VPISA, KI SE PRED VPISOM V POSLOVNI REGISTER VPIŠE V DRUG PRIMARNI REGISTER ALI URADNO EVIDENCO

36. člen (vpis subjekta vpisa)

(1) Registrski organ pošlje upravljavcu registra prijavo za vpis subjekta vpisa v poslovni register prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom najpozneje osem dni od vpisa subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco. Prijava vsebuje podatke iz prvega odstavka 15. člena in prvega odstavka 16. člena tega zakona. Registrski organ shrani izvršljiv akt registrskega organa o vpisu subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco v elektronski obliki v CEH v roku iz prvega stavka tega odstavka.

(2) Upravljavec registra z vpogledom v akt registrskega organa v CEH preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi, določi subjektu vpisa matično številko in druge podatke iz svoje pristojnosti, ga razvrsti v institucionalni sektor v skladu s standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev ter vpiše v poslovni register.

(3) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove registrski organ ali subjekt vpisa, da v osmih dneh dopolni prijavo. Po prejetju popolne prijave upravljavec registra izda obvestilo o vpisu subjekta vpisa v skladu s četrtem odstavkom tega člena. Če prijava ni dopolnjena v roku, upravljavec registra ne izvede vpisa subjekta vpisa v poslovni register in o tem obvesti subjekt vpisa.

(4) Upravljavec registra o vpisu subjekta vpisa v poslovni register obvesti subjekt vpisa.

37. člen (vpis spremembe podatkov)

(1) Spremembo podatkov pri subjektu vpisa, ki se vpišejo v primarni register ali uradno evidenco in poslovni register, vpiše upravljavec registra v poslovni register na podlagi prijave, ki jo registrski organ pošlje upravljavcu registra prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom najpozneje osem dni od vpisa spremembe podatkov v primarni register ali uradno evidenco, ter izvršljivega akta registrskega organa o vpisu spremembe podatkov v primarni register ali uradno evidenco, ki ga registrski organ v enakem roku v elektronski obliki shrani v CEH. Upravljavec registra z vpogledom v akt registrskega organa v CEH preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi.

(2) Spremembo drugih podatkov, ki se vodijo v poslovnem registru in se ne vpišejo v primarni register ali uradno evidenco, subjekt vpisa predloži upravljavcu registra najpozneje 15 dni od nastanka spremembe. Za spremembe podatkov v vloženi prijavi ali umik prijave se uporablja določba četrtega odstavka 28. člena tega zakona.

(3) Za spremembo drugih podatkov pri subjektu vpisa se štejejo tudi vpis, sprememba podatkov in izbris dela subjekta vpisa iz poslovnega registra.

(4) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove registrski organ ali subjekt vpisa, da v osmih dneh dopolni prijavo. Po prejetju popolne prijave upravljavec registra izda obvestilo o vpisu spremembe podatkov v skladu s petim odstavkom tega člena. Če prijava ni dopolnjena v roku, upravljavec registra ne izvede vpisa spremembe podatkov v poslovni register in o tem obvesti subjekt vpisa.

(5) Upravljavec registra o vpisu spremembe podatkov v poslovni register obvesti subjekt vpisa.

(6) Upravljavec registra podatke, ki jih sam določa, ter podatke, ki jih pridobi iz uradnih registrov in evidenc, ki jih vodijo drugi organi, spremeni po uradni dolžnosti brez izdaje obvestila. Druge podatke v poslovnem registru upravljavec registra spremeni po uradni dolžnosti v primerih, ki jih določajo drugi predpisi.

38. člen **(izbris subjekta vpisa)**

(1) Upravljavec registra izvede postopek izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra na podlagi prijave za izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra, ki jo registrski organ pošlje upravljavcu registra prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom najpozneje v osmih dneh od pravnomočnosti akta registrskega organa o izbrisu subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence. Registrski organ shrani pravnomočni akt registrskega organa o izbrisu subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence v elektronski obliki v CEH v roku iz prvega stavka tega odstavka. Upravljavec registra z vpogledom v akt registrskega organa v CEH preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi.

(2) V primeru nepopolne prijave upravljavec registra pozove registrski organ ali subjekt vpisa, da v osmih dneh dopolni prijavo. Po prejetju popolne prijave upravljavec registra izda obvestilo o izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra v skladu s tretjim odstavkom tega člena. Če prijava ni dopolnjena v roku, upravljavec registra ne izvede izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra in o tem obvesti subjekt vpisa.

(3) Upravljavec registra o izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra obvesti subjekt vpisa.

(4) Z izbrisom subjekta vpisa se iz poslovnega registra izbrišejo tudi vsi njegovi deli.

39. člen **(sprememba, razveljavitev ali odprava akta registrskega organa)**

Če vpis subjekta vpisa, sprememba njegovih podatkov ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra temelji na aktu registrskega organa, ki je bil pozneje spremenjen, razveljavljen ali odpravljen, tega registrski organ pošlje upravljavcu registra. Upravljavec registra vpis subjekta vpisa, spremembo njegovih podatkov ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra, ki temelji na takem aktu registrskega organa, po uradni dolžnosti spremeni, razveljavi ali odpravi in o tem obvesti subjekt vpisa.

X. UPORABA ZAKONA, KI UREJA SPLOŠNI UPRAVNI POSTOPEK

40. člen **(uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)**

(1) Če v tem zakonu ni določeno drugače, se v postopkih vpisa iz VIII. poglavja tega zakona, razen v postopkih iz drugega odstavka 26. člena tega zakona, in 1. podpoglavja IX. poglavja tega zakona uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

(2) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, v primeru izdaje sklepa o popravilu sklepa o vpisu, spremembi podatkov ali izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra pritožba zoper sklep o popravilu sklepa ne zadrži izvršitve.

XI. OBVEŠČANJE O PRIJAVAH ZA VPIS REGULIRANIH DEJAVNOSTI V POSLOVNI REGISTER

41. člen

(obveščanje o prijavah za vpis reguliranih dejavnosti)

(1) Sistem za podporo poslovnim subjektom obvesti pristojni ali registrski organ, da je subjekt vpisa oddal prijavo za vpis regulirane dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register.

(2) Obvestilo iz prejšnjega odstavka vsebuje firmo ali ime ter poslovni naslov subjekta vpisa in njegovega dela, podatke o regulirani dejavnosti ter številko in datum oddaje prijave.

(3) Vlada določi način obveščanja, pristojne in registrske organe ter regulirane dejavnosti, ki so predmet obveščanja iz prvega odstavka tega člena.

XII. UPORABA PODATKOV POSLOVNEGA REGISTRA

42. člen

(uporaba podatkov)

(1) Državni organi in upravljavci javnih zbirk podatkov, ki se povezujejo s poslovnim registrom za namene vodenja in upravljanja svojih zbirk podatkov, prevzemajo podatke iz prvega odstavka 15. člena in prvega odstavka 16. člena tega zakona o subjektih vpisa ter iz prvega odstavka 17. člena tega zakona o delih subjektov vpisa. Obseg, vrsta in namen uporabe teh podatkov morajo biti določeni z zakonom.

(2) Statistični urad Republike Slovenije in pooblaščen izvajalci programa statističnih raziskovanj, določeni v vsakoletnem programu statističnih raziskovanj, so za te namene upravičeni do brezplačnega dostopa in uporabe podatkov poslovnega registra.

(3) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, in zagovornik načela enakosti prevzemata podatke o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov organov nadzora in zastopnikov v gospodarskih družbah za izvajanje svojih pristojnosti na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe, in ukrepov za spodbujanje podjetništva na podlagi zakona, ki ureja podporno okolje za podjetništvo.

XIII. JAVNOST PODATKOV POSLOVNEGA REGISTRA

43. člen

(vpogled, iskanje in izpis podatkov)

(1) Poslovni register je javni register.

(2) Davčna številka, naslov stalnega in začasnega prebivališča ter račun fizične osebe, ki so hkrati davčna številka, sedež in poslovni naslov ter račun subjekta vpisa, z vpisom tega subjekta vpisa v poslovni register postanejo javni podatki.

(3) Spol ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov ali nosilcev dejavnosti, članov organov nadzora in zastopnikov subjektov vpisa in njihovih delov je javni podatek, razen če oseba, na katero se podatek o spolu nanaša, pri upravljavcu registra zahteva, da podatek o spolu ni javni podatek.

(4) EMŠO, davčna številka, datum rojstva, državljanstvo, stalni naslov v tujini ter naslov stalnega in začasnega prebivališča ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov ali nosilcev dejavnosti, članov organov nadzora in zastopnikov subjektov vpisa in njihovih delov niso javni podatki, razen če zakon, ki ureja sodni register, za objavo podatkov o subjektih vpisa v sodni register določa drugače.

(5) Upravljavec registra zagotavlja vpogled v javne podatke o subjektu vpisa in njegovih delih ter tuji pravni osebi iz 10. člena tega zakona neposredno ali z dostopom prek svojega spletnega portala. Iskanje in vpogled v javne podatke sta brezplačna.

(6) Upravljavec registra zaradi varnosti pravnega prometa omogoči iskanje in vpogled v javne podatke, v katerem subjektu vpisa je določena oseba ustanovitelj, družbenik, član, član organa nadzora ali zastopnik. Iskanje se pri fizičnih osebah omogoči z uporabo kombinacije osebnega imena ter EMŠO ali kombinacije osebnega imena ter davčne številke ali kombinacije osebnega imena ter naslova prebivališča, vpisanega v poslovni register, pri pravnih osebah pa z uporabo firme, imena, matične ali davčne številke. Prejšnja stavka se uporabljata za subjekte vpisa, ki se vpisujejo na podlagi zakona, ki ureja sodni register, za podjetnike in za druge fizične osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost. Pri subjektih vpisa, ki se vpisujejo na podlagi zakona, ki ureja sodni register, se vpogled v podatke iz prvega stavka omogoči tudi s povezavo v skladu z zakonom, ki ureja sodni register.

(7) Ne glede na peti in šesti odstavek tega člena upravljavec registra prek sistema povezovanja poslovnih registrov brezplačno zagotavlja javne podatke in listine o:

- posamezni družbi z omejeno odgovornostjo, delniški družbi, komanditni delniški družbi in evropski delniški družbi ter podružnicah tujega podjetja, ki jih ustanovijo poslovni subjekti iz Priloge II Direktive 2017/1132/EU,
- čezmejnem preoblikovanju ali čezmejni združitvi ali čezmejni delitvi.

(8) Upravljavec registra zagotavlja uradni izpis javnih podatkov za subjekte vpisa, za katere je upravljavec registra registrski organ, in njihove dele ter tuje pravne osebe iz 10. člena tega zakona na podlagi vloge uporabnika javnih podatkov.

(9) Upravljavec registra zagotavlja izbor javnih podatkov iz poslovnega registra v papirni ali elektronski obliki na podlagi vloge uporabnika javnih podatkov.

(10) Upravljavec registra v soglasju z vlado s tarifo določi nadomestila za stroške priprave in pošiljanja podatkov poslovnega registra v skladu z zakonom, ki ureja ponovno uporabo informacij javnega značaja.

(11) Izreki sklepov, objavljeni na podlagi 29. do 34. člena tega zakona, so brezplačno javno dostopni eno leto po dnevu njihove objave. Če je subjekt vpisa izbrisan pred iztekom roka iz prejšnjega stavka, so izreki sklepov brezplačno javno dostopni do datuma izbrisa.

(12) Upravljavec registra zaradi varnosti pravnega prometa zagotavlja vpogled v javne podatke tudi o izbrisanih subjektih vpisa in njihovih delih prek svojega spletnega portala. O posameznem izbrisnem subjektu vpisa in njegovih delih se brezplačno zagotavljajo naslednji javni podatki:

1. matična številka,

2. davčna številka, če ni hkrati davčna številka fizične osebe,
3. firma ali ime,
4. skrajšana firma ali ime,
5. prevod firme ali imena in skrajšane firme ali imena,
6. sedež (kraj poslovnega naslova),
7. poslovni naslov, če ni hkrati naslov stalnega ali začasnega prebivališča fizične osebe,
8. datum vpisa,
9. datum in vrsta izbrisa.

(13) Ne glede na prejšnji odstavek se za objavo podatkov o izbrisanih subjektih vpisa v sodni register na spletnem portalu upravitelja registra uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodni register.

XIV. HRAMBA DOKUMENTACIJE

44. člen (hramba dokumentacije)

(1) Dokumentacija poslovnega registra vsebuje prijave, odločbe, sklepe, obvestila in druge listine, pomembne za vodenje in upravljanje poslovnega registra.

(2) Dokumentacijo o tujih pravnih osebah iz 10. člena ter subjektih vpisa in njihovih delih iz VIII. in IX. poglavja tega zakona upravitelj registra hrani deset let od izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra, razen odločb, sklepov in obvestil o vpisih, ki se hranijo trajno. Izvirna papirna dokumentacija za vpis v poslovni register se hrani dve leti na točki za podporo poslovnim subjektom, ki je dokumentacijo prejela. Hrambo izvirne papirne dokumentacije za vpis v poslovni register, ki jo prejme notar, urejajo določbe zakona, ki ureja notariat, ter pravilnika, ki ureja poslovanje notarja z listinami in vpisniki ter tehnične zahteve programske opreme za podporo poslovanja notarja.

XV. NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA

45. člen (nadzor)

Nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

XVI. KAZENSKÉ DOLOČBE

46. člen (prekrški subjektov vpisa)

- (1) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba:
1. če ima vpisano glavno dejavnost v nasprotju s prvim, drugim ali petim odstavkom 12. člena tega zakona;
 2. ki registrira del subjekta vpisa, ki ima glavno dejavnost vpisano v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom 12. člena tega zakona;
 3. ki se ustanovi neposredno z zakonom in se ne vpiše v drug primarni register ali uradno evidenco, če upravitelju registra najpozneje v 15 dneh od ustanovitve ne predloži izpolnjene prijave (drugi odstavek 27. člena);

4. če upravljavcu registra najpozneje v 15 dneh od nastanka spremembe podatkov ne predloži izpolnjene prijave (prvi odstavek 30. člena);
5. če upravljavcu registra najpozneje v 15 dneh od nastanka spremembe podatkov ne predloži izpolnjene prijave (drugi odstavek 33. člena);
6. če upravljavcu registra najpozneje v 15 dneh od nastanka spremembe podatkov ne predloži izpolnjene prijave (drugi odstavek 37. člena).

(2) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

47. člen **(prekršek tuje pravne osebe)**

(1) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje tuja pravna oseba, če uporablja matično številko v nasprotju z namenom (drugi odstavek v zvezi s prvim odstavkom 10. člena).

(2) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba tuje pravne osebe.

48. člen **(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

XVII. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

49. člen **(izdaja novih predpisov)**

(1) Vlada izda predpise iz tretjega odstavka 11. člena, šestega odstavka 19. člena, enajstega odstavka 23. člena in tretjega odstavka 41. člena tega zakona v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister, pristojen za gospodarstvo, izda predpis iz osmega odstavka 20. člena tega zakona v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(3) Minister, pristojen za gospodarstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, izda predpis iz dvanajstega odstavka 23. člena tega zakona v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(4) Upravljavec registra v soglasju z vlado izda tarifo iz desetega odstavka 43. člena tega zakona v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(5) Upravljavec registra v soglasju z ministrom, pristojnim za gospodarstvo, izda navodilo iz 18. člena tega zakona v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

50. člen

(veljavnost dovoljenj in preverjanje razloga za odvzem dovoljenja za opravljanje postopkov)

(1) Dovoljenja, izdana na podlagi 3. točke prvega odstavka 11.c člena Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-1O in 75/23 – ZGD-1L), ostanejo v veljavi.

(2) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, prvič preveri razlog za odvzem dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom iz druge alineje osmega odstavka 23. člena zakona leta 2027 za koledarsko leto 2026.

51. člen

(končanje postopkov vpisa, spremembe podatkov ali izbrisa)

Prijava za vpis, spremembo podatkov ali izbris iz poslovnega registra, vložena pred začetkom uporabe tega zakona, se obravnava v skladu z določbami Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-1O in 75/23 – ZGD-1L).

52. člen

(končanje postopkov nadzora)

Postopki nadzora, začeti na podlagi 25. člena Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-1O in 75/23 – ZGD-1L), se končajo po določbah, ki se uporabljajo do začetka uporabe tega zakona.

53. člen

(obveznost uskladitve podatkov)

(1) Vsi subjekti vpisa najpozneje šest mesecev od začetka uporabe tega zakona uskladijo podatke v poslovnem registru s prvim odstavkom 15. člena, prvim odstavkom 16. člena in prvim odstavkom 17. člena zakona.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če ne uskladi podatkov v poslovnem registru v skladu s prejšnjim odstavkom.

(3) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

54. člen

(vpis naslovov varnih elektronskih predalov v poslovni register)

Upravljalavec registra subjektom vpisa v poslovni register vpiše naslove varnih elektronskih predalov za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, iz drugega odstavka 15. člena zakona na podlagi podatkov ministrstva, pristojnega za zagotavljanje varnih predalov, ko so zagotovljeni tehnični pogoji vendar najpozneje do začetka uporabe tega zakona.

55. člen
(prenehanje veljavnosti in uporabe predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati naslednji predpisi, ki pa se uporabljajo do uveljavitve predpisov iz 49. člena tega zakona, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom:

- Uredba o evidenci digitalnih potrdil (Uradni list RS, št. 128/06),
- Uredba o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 30/19),
- Pravilnik o točkah za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18),
- Tarifa nadomestil za ponovno uporabo informacij javnega značaja Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 68/09) ter
- Navodilo o vrstah in obsegu podatkov za posamezno pravnoorganizacijsko obliko enote Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 79/07).

56. člen
(prenehanje veljavnosti predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati Zakon o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-1O in 75/23 – ZGD-1L) in Pravilnik o oddaji vlog v sistem za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18, 82/18, 82/19, 195/20, 135/21 in 128/22).

57. člen
(začetek veljavnosti)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona, razen določb 9. točke prvega odstavka 16. člena, petega odstavka 20. člena v delu, ki se nanaša na zagotavljanje podatkov o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES, ter šestega in sedmega odstavka 20. člena tega zakona, ki se začnejo uporabljati 1. februarja 2028.

(2) Do začetka uporabe določb tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-1O in 75/23 – ZGD-1L), ki so veljale do uveljavitve tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Prvo poglavje predloga Zakona o Poslovnem registru Slovenije (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) vsebuje splošne določbe.

1. člen predloga zakona povzema vsebino zakona, ki se glede na veljavni Zakon o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 33/07 – ZSReg-B, 19/15, 54/17, 18/23 – ZDU-1O in 75/23 – ZGD-1L; v nadaljnjem besedilu: ZPRS-1) bistveno ne spreminja.

Zaradi večje pravne jasnosti se v prvem odstavku poudari, da predlog zakona ureja tudi vprašanja, ki se nanašajo na upravljanje Poslovnega registra Slovenije (v nadaljnjem besedilu: poslovni register), pravilneje baze podatkov poslovnega registra. Upravljanje poslovnega registra trenutno naslavljaajo zlasti 3., 8. in 11. člen ZPRS-1.

Drugi odstavek vsebuje sklic²⁶ na direktivo Evropskega parlamenta in Sveta Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), katere določbe so delno prenesene v predlog zakona. V izpisu direktive je glede na veljavno besedilo popravljen datum direktive (junij namesto julij).

K 2. členu:

V 2. členu predloga zakona se v prvem odstavku opredeli poslovni register kot osrednja baza podatkov²⁷ o subjektih vpisa in njihovih delih. Za subjekte vpisa in njihove dele je značilno, da imajo sedež v Republiki Sloveniji.

Poleg podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih vsebuje poslovni register tudi podatke o tujih pravnih osebah, ki potrebujejo matično številko za namen vpisa njihovih pravic na nepremičninah v zemljiško knjigo in vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških. S predlagano določbo se pravno stanje (delno) usklajuje z dejanskim stanjem. V poslovni register je bilo po podatkih Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJ PES) 31. 12. 2024 vpisanih 1.609 tujih pravnih oseb, ki so matično številko pridobile za namen vpisa njihovih pravic na nepremičninah v zemljiško knjigo.

Poslovni register se v skladu z drugim odstavkom vodi in upravlja za tri namene: za zagotavljanje varnosti pravnega prometa²⁸, za davčne, statistične in druge raziskovalne namene²⁹ ter za zagotavljanje podatkov drugim organom z enega mesta za izvajanje z zakonom določenih nalog³⁰.

K 3. členu:

V 3. členu predloga zakona so v prvem odstavku opredeljeni najpogostejši izrazi, ki se uporabljajo v predlogu zakona. Izrazi so razvrščeni bo abecednem redu in oštevilčeni v skladu z Nomotehničnimi smernicami³¹.

²⁶ Prim. drugi odstavek 1. člena ZPRS-1.

²⁷ Prim. prva alineja 2. člena ZPRS-1.

²⁸ Prim. prvi odstavek 8. člena ZPRS-1.

²⁹ Prim. drugi odstavek 21. člena ZPRS-1.

³⁰ Prim. prvi odstavek 21. člena ZPRS-1.

³¹ Nomotehnične smernice, 3., spremenjena in dopolnjena izdaja, Ljubljana: Služba Vlade za zakonodajo Republike Slovenije, 2018.

Pomen izrazov »sistem povezovanja poslovnih registrov« in »točke za podporo poslovnim subjektom« se glede na veljavni ZPRS-1³² vsebinsko ne spreminja.

Pomen izraza »informatijski sistem za podporo poslovnim subjektom« se posodobi in poenostavi. Sistem za podporo poslovnim subjektom sestavlja informatijski sistem, ki zagotavlja informacijsko podporo postopkom (prvi odstavek 21. člena predloga zakona) in poslovnim procesom (drugi odstavek 21. člena predloga zakona). Z informatijskim sistemom upravlja ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave.

Varstvu osebnih podatkov fizičnih oseb, ki se obdelujejo v poslovnem registru, je v predlogu zakona namenjenih več določb. V drugem odstavku 2. člena v povezavi s prvim odstavkom 15., 16., in 17. člena predloga zakona so opredeljeni nameni vodenja in upravljanja poslovnega registra ter pridobivanja ali določanja in nadaljnje obdelovanja podatkov v poslovnem registru o subjektih vpisa in njegovih delih. Med temi podatki so osebni podatki, ki uživajo posebno varstvo. Osebni podatki razen nekaterih izjem niso javno dostopni. Drugi podatki pa so javni podatki. Navedeno izhaja iz pomena izraza »javni podatki«. Nekateri osebni podatki fizičnih oseb lahko po predlogu zakona postanejo javni podatki. Drugi odstavek 43. člena predloga zakona določa, da davčna številka, naslov stalnega in začasnega prebivališča ter račun fizične osebe z vpisom fizične osebe kot subjekta vpisa (npr. samostojni podjetnik posameznik; v nadaljnjem besedilu: posameznik) v poslovni register postanejo javni podatki. Predlagana ureditev je v določeni meri prevzeta iz dvanajste alineje 2. člena ZPRS-1.

Pomen izraza »matična številka« se izčisti tako, da se ne podvaja s pravili iz prvega in drugega odstavka 8. člena predloga zakona. Matična številka pomeni identifikacijo, ki enolično opredeli vsak subjekt vpisa in njegov del. Matično številko dodeli AJPEŠ ob vpisu subjekta vpisa in njihovega dela v poslovni register.

Pri spremembi pomena izraza »poslovni subjekt« se želi poudariti, da poslovni subjekt opravljajo dejavnosti, ki so vpisane v poslovnem registru, ali s predpisom ali z aktom o ustanovitvi določene dejavnosti. Med temi dejavnostmi so lahko tudi regulirane dejavnosti, kot je pojasnjeno v obrazložitvi pomena izraza »regulirana dejavnost«.

Izrazu »primarni register ali uradna evidenca« je dodan pomen, ki velja samo za poslovni register³³. Poslovni register je lahko primarni ali izvedeni (tudi sekundarni) register. Poslovni register je primarni register za poslovne subjekte in njihove podružnice, za katere zakon določa, da se vpišejo samo v poslovni register, ali ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v noben drug register, ter za dele subjektov vpisa. Poslovni register je izvedeni register za subjekte vpisa, ki se najprej vpišejo v primarni register ali uradno evidenco, razvid, imenik ali drugo evidenco, ki jo vodi registrski organ. Vpis v poslovni register sledi vpisu v primarni register ali uradno evidenco. Poslovni register je npr. izvedeni register za neposredne uporabnike državnega oziroma občinskih proračunov. Gre za državne ter občinske organe in organizacije, vključno z občinsko upravo, ki so ustanovljeni z zakonom, občinskim odlokom ali drugim pravnim aktom, ter ožje dele občin, ki so pravne osebe. Navedene osebe se najprej vpišejo v Register proračunskih uporabnikov, ki ga vodi Uprava Republike Slovenije za javna plačila, ki je v tem primeru primarni registrski organ.³⁴

V pomenu izraza »registrski organ« je pomen izraza »organ« zožen tako, da pomeni državni organ. Registrski organi so po veljavni ureditvi ministrstva (npr. Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport), organi v sestavi (npr. Uprava Republike Slovenije za javna plačila), agencije (npr. Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve), nosilci javnih pooblastil (npr. Detektivska zbornica, Odvetniška zbornica) in drugi (npr. Študentska organizacija

³² Prim. 2. člen ZPRS-1.

³³ Prim. drugi stavek prve alineje 2. člena ZPRS-1.

³⁴ Dostopno prek: <https://www.gov.si teme/register-proracunskih-uporabnikov/> (30. 1. 2025).

Slovenije). Osrednja naloga oziroma pooblastilo registrskih organov je vodenje primarnega registra ali uradne evidence. Sodni register npr. na podlagi prvega odstavka 44. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-10, 75/23 in 102/24; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1) vodi sodišče. Vodenje sodnega registra pa v skladu s prvim odstavkom 2.a člena Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17, 16/19 – ZNP-1, 75/23 in 102/23 – ZViS-M; v nadaljnjem besedilu: ZSReg) pomeni odločanje o vpisih podatkov v sodni register. V skladu z drugim odstavkom 47. člena Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg; v nadaljnjem besedilu: ZDru-1) je za vodenja registra društev pristojna upravna enota, za vodenje centralnega registra društev pa tudi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Pomen izraza »sistem za podporo poslovnim subjektom« se razširi, da zajame vse storitve sistema za podporo poslovnim subjektom, ne samo postopke in informacijske rešitve. Med storitvami je zajeto informiranje oziroma obveščanje, svetovanje in elektronska podpora postopkom ter druge storitve.

Ker uporabnik javnih podatkov poslovnega registra uporablja javne podatke za različne namene, ti pa so navedeni v drugem odstavku 2. člena predloga zakona, se pomen izraza »uporabnik javnih podatkov« ustrezno spremeni. Uporabniki javnih podatkov uporabljajo javne podatke poslovnega registra zlasti za namen varnosti pravnega prometa, manj pa za druge namene (npr. za statistične in druge namene³⁵).

Na novo so opredeljeni izrazi »subjekti vpisa«, »deli subjektov vpisa«, »subjekti vpisa v sodni register«, »podružnice«, »enotna identifikacijska številka«, »pristojni organ«, »akt pristojnega organa«, »akt registrskega organa«, »matična evidenca«, »sodni register« in »regulirana dejavnost«.

Izraza »subjekti vpisa« in »deli subjektov vpisa« vnašata novo poimenovanje za poslovne subjekte, podružnice in druge dele, za katere velja obveznost vpisa v poslovni register. Z njima se nadomeščata izraza »enota poslovnega registra« in »deli poslovnih subjektov« iz veljavnega ZPRS-1. Nova izraza sta odraz vedno večjega pomena oziroma vloge in prepoznavnosti poslovnega registra v Sloveniji kot osrednjega registra vseh poslovnih subjektov, podružnic in drugih delov ter primarnega registra za vedno večje število poslovnih subjektov. Izraz »subjekt vpisa« je uveljavljen izraz v ZSReg in pomeni³⁶ subjekte, ki se vpišejo v sodni register.

Poslovni register je presegel namen vzpostavitve leta 1997, ki je sledila sprejemu prvega Zakona o poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 13/95 in 49/06; v nadaljnjem besedilu: ZPRS) februarja leta 1995. Sprejem ZPRS in vzpostavitev poslovnega registra sta potekala sočasno z oblikovanjem slovenskega pravnega sistema, evropskim procesom harmonizacije poslovnih registrov in pogajanji Republike Slovenije za sklenitev Evropskega sporazuma o pridružitvi. Poslovni register je združil podatke registra organizacij in skupnosti ter enotnega registra obratovalnic ter zapolnil praznino na področju centralnega vodenja podatkov o poslovnih subjektih, ki so bili do tedaj delni in razdrobljeni. Vzpostavitev poslovnega registra je narekovala tudi potreba po izbranih podatkih o poslovnih subjektih na enem mestu za potrebe države in poslovnih subjektov, težnja po razbremenitvi nekaterih poslovnih subjektov ob registraciji ter potreba po enolični identifikaciji poslovnih subjektov in njeni obvezni uporabi v pravno-poslovnem prometu ter za statistične, davčne, finančne, zunanjetrgovinske in druge namene.

Izraz »subjekti vpisa« v predlogu zakona je pomensko širši od veljavnega izraza »enota poslovnega registra«. Z izrazom »subjekti vpisa« se bo označevalo poslovne subjekte in njihove podružnice, državne organe, samoupravne lokalne skupnosti in ožje dele občin, ki so pravne osebe, ter podružnice tujih podjetij. Z izrazom »subjekti vpisa« se želi povezati vse subjekte, ki jih ureja področna statusna

³⁵ Prim. trinajsta alineja 2. člena ZPRS-1.

³⁶ Prim. 3. člen ZSReg.

zakonodaja, kot npr. ZGD-1, ZSReg, Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP), ZDru-1, Zakon o zadrukah (Uradni list RS, št. 97/09 – uradno prečiščeno besedilo in 121/21) in drugi zakoni. Med subjekte vpisa se prištevajo npr. gospodarske družbe, zavodi, zadruge, društva, samostojni podjetniki posamezniki (v nadaljnjem besedilu: podjetniki) odvetniki, detektivi, notarji, podružnice tujih podjetij ter drugi subjekti. Subjekti vpisa so tudi državni organi, samoupravne lokalne skupnosti, kot so občine, in ožji deli občin, ki jim je s statutom občine dodeljen status pravne osebe. V poslovni register se poleg državnih organov, ki so samostojne pravne osebe, vpisujejo tudi organi državne uprave, ki niso samostojne pravne osebe (ministrstva in organi v sestavi), vendar lahko v pravnem prometu samostojno sklepajo pogodbe in zaradi poslovanja potrebujejo matično in davčno številko. Subjekti vpisa so tudi podružnice gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov na podlagi ZGD-1, podružnice društev na podlagi ZDru-1 ter podružnice drugih subjektov, pod pogojem, da jih ureja področna statusna zakonodaja.

Izraz »deli subjektov vpisa« je pomensko ožji od veljavnega izraza »deli poslovnih subjektov« in pomeni organizacijske enote (dele) poslovnih subjektov, državnih organov, samoupravnih lokalnih skupnosti in ožjih delov občin, ki so pravne osebe, ki opravljajo enako ali drugo oziroma različno glavno dejavnost na drugem poslovnem naslovu kot poslovni subjekti, državni organi, samoupravne lokalne skupnosti in ožji deli občin, ki so pravne osebe, ali drugo oziroma različno glavno dejavnost, kot je glavna dejavnost poslovnih subjektov, državnih organov, samoupravnih lokalnih skupnosti in ožjih delov občin, ki so pravne osebe, na istem poslovnem naslovu kot poslovni subjekti, državni organi, samoupravne lokalne skupnosti in ožji deli občin, ki so pravne osebe, in se v poslovni register vpisujejo za davčne, statistične in druge raziskovalne namene. Del subjekta vpisa ni pravna oseba. Opravlja glavno dejavnost, ki je lahko enaka ali druga oziroma različna od glavne dejavnosti subjekta vpisa. Registrira se zaradi opravljanja enake ali druge oziroma različne glavne dejavnosti na poslovnem naslovu, ki se razlikuje od poslovnega naslova subjekta vpisa, ali zaradi opravljanja druge oziroma različne glavne dejavnosti na poslovnem naslovu subjekta vpisa. V skladu s prvim odstavkom 12. člena predloga zakona lahko deli subjektov vpisa opravljajo dejavnosti subjektov vpisa, vpisane v poslovni register, dejavnosti, določene s predpisi, na podlagi katerih so subjekti vpisa ustanovljeni, ali dejavnosti subjektov vpisa, vpisane v akt o ustanovitvi.³⁷ Na podlagi predlaganega pomena izraza »deli subjektov vpisa« se v poslovni register po predlogu zakona vpišejo deli subjektov vpisa, ki opravljajo (glavno) dejavnost na istem ali drugem poslovnem naslovu kot subjekt vpisa. V vsakem primeru (to je ne glede na dejavnost subjekta vpisa in njegovega dela) se v poslovni register vpišejo deli subjektov vpisa, ki opravljajo (glavno) dejavnost na drugem poslovnem naslovu. Če pa subjekt vpisa in njegov del poslujeta na istem poslovnem naslovu, se obveznost vpisa dela subjekta vpisa v poslovni register določi glede na glavno dejavnost subjekta vpisa in njegovega dela. Obveznost po predlogu zakona nastopi, če opravljata drugo oziroma različno glavno dejavnost. Samo navedeni deli subjektov vpisa so pomembni za davčne, statistične in druge raziskovalne namene.

Pravna podlaga za vpis delov subjektov vpisa, ki pomensko ustrezajo opisu v predlogu zakona, ni urejena v področni statusni zakonodaji, ampak samo v predlogu zakona³⁸.

Razmejitev delov subjektov vpisa, katerih materialna pravna podlaga in vpis v poslovni register sta urejena v predlogu zakona, od drugih delov, to je podružnic, ki jih ureja področna statusna zakonodaja, zasleduje tri namene: odpraviti razlike v razumevanju oziroma različne interpretacije izraza »deli poslovnih subjektov«, omogočiti enotno uporabo zakonskih določb za skupine subjektov, ki jih ureja področna statusna zakonodaja, in razmejiti zakonske določbe predloga zakona, ki veljajo za subjekte vpisa, od zakonskih določb predloga zakona, ki veljajo za dele subjektov vpisa.

³⁷ Prim. drugi odstavek 31. člena ZGD-1, v skladu s katerim smejo podružnice, ki niso pravne osebe, opravljati vse posle, ki jih sicer opravlja družba, in tretji odstavek 13. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra (Uradni list RS, št. 30/19; v nadaljnjem besedilu: Uredba o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije), na podlagi katerega je lahko glavna dejavnost dela poslovnega subjekta le ena od registriranih dejavnosti poslovnega subjekta.

³⁸ Prim. 2. člen ZPRS-1.

Subjekti vpisa v sodni register so subjekti, ki se v skladu z ZSReg vpišejo v sodni register. Na podlagi prvega odstavka 3. člena ZSReg so subjekti vpisa v sodni register naslednje pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji:

1. družba z neomejeno odgovornostjo,
2. komanditna družba,
3. družba z omejeno odgovornostjo,
4. delniška družba,
5. komanditna delniška družba,
6. evropska delniška družba,
7. gospodarsko interesno združenje,
8. evropsko gospodarsko interesno združenje,
9. zadruga,
10. evropska zadruga,
11. zavod,
12. skupnost zavodov in
13. druge pravne osebe, za katere zakon določa, da se vpišejo v sodni register.

V sodni register se v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZSReg vpišeta tudi podružnica gospodarske družbe in tujega podjetja ter del druge pravne osebe, če zakon določa, da se vpiše v sodni register.

K večji pravni jasnosti bo prispevala tudi opredelitev izraza »podružnica«, s katerim se označuje dele poslovnih subjektov, ki se ustanovijo (oziroma registrirajo) v skladu s področno statusno zakonodajo. Primeri podružnic so npr. podružnice gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov, ki se ustanovijo na podlagi ZGD-1, ter podružnice društev, ki se ustanovijo na podlagi ZDru-1. Te podružnice niso pravne osebe, smejo pa opravljati (vse) posle, ki jih sicer lahko opravlja družba.³⁹ O njihovi ustanovitvi oziroma registraciji po veljavni ureditvi odločajo registrski organi, ki so pooblaščen za vodenje in upravljanje primarnega registra ali uradne evidence, po predlogu zakona pa bodo glede na postopek vpisa v poslovni register odločali pristojni ali registrski organi.

Te podružnice je treba ločiti od delov subjektov vpisa, ki se v poslovni register vpisujejo za davčne, statistične in druge raziskovalne namene. Za vpis delov subjektov vpisa bo pooblaščen AJPes.

Opredelitev izrazov »enotna identifikacijska številka« in »matična evidenca« je potrebna zaradi preglednejše ureditve v drugih določbah predloga zakona in bo prispevala k razumljivosti in jasnosti predloga zakona. V pomenu izraza »enotna identifikacijska številka« so določene enotne identifikacijske številke⁴⁰ za 3 skupine oseb: subjektov vpisa in njihovih delov, fizičnih oseb, ki so vpisane v centralnem registru prebivalstva (v nadaljnjem besedilu: CRP) in imajo v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče ter drugih fizičnih in pravnih oseb. Za prvo skupino predlog zakona za enotno identifikacijsko številko določa matično in davčno številko, za drugo enotno matično številko občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO) in davčno številko, za zadnjo pa samo davčno številko. Matične evidence v nadaljevanju so vir (identifikacijskih) podatkov o pravnih in fizičnih osebah. Matična evidenca⁴¹ za prvo skupino oseb je poslovni register, za tretjo skupino davčni register, medtem ko je CRP matična evidenca za fizične osebe iz druge skupine, ki imajo v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče. V matičnih evidencah se obdelujejo (identifikacijski) podatki navedenih oseb. Podatki se po predlogu zakona prevzemajo za namen pridobivanja, določanja in (nadaljnje) obdelovanja podatkov v poslovnem registru (15., 16., 17. in 20. člen predloga zakona), izvajanja postopkov v sistemu za podporo poslovnim subjektom (22. člen predloga zakona), pa tudi za zagotavljanje podatkov državnim organom in upravljavcem javnih zbirk podatkov (42. člen predloga zakona) idr.

³⁹ Prim. drugi odstavek 31. člena ZGD-1.

⁴⁰ Prim. tretji odstavek 1.a člena ZSReg.

⁴¹ Prim. četrti odstavek 1.a člena ZSReg.

V predlogu zakona je na novo opredeljen izraz »pristojni organ«. Pristojni organ po predlogu zakona je državni organ ali nosilec javnega pooblastila, ki je s predpisom pooblaščen za odločanje o izpolnjevanju pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma za registracijo subjekta vpisa v skladu z zakonom, ki določa pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo, ali o spremembi podatkov o subjektu vpisa. Pristojni organi v primerjavi z registrskimi organi nimajo pooblastila za vodenje in upravljanje primarnega registra ali uradne evidence, ampak v skladu s predpisom ugotavljajo izpolnjevanje pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma za registracijo subjekta vpisa v skladu z zakonom, ki določa pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo, ali za spremembo podatkov o subjektu vpisa, ki se vpisujejo v poslovni register. Pristojni organ izda »akt (pristojnega organa)«, ki je po predlogu zakona opredeljen kot pravni (upravni) akt, s katerim pristojni organ odloči, da subjekt vpisa izpolnjuje ali je prenehal izpolnjevati pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma za registracijo v skladu s področno statusno zakonodajo ali odloči o spremembi podatkov o subjektu vpisa, ki se vpisujejo v poslovni register. Opredelitev navedenih izrazov sledi izhodiščem za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji z dne 17. 7. 2014 in njenimi spremembami z dne 4. 7. 2019, cilj katerih je poenostaviti in poenotiti postopke registracije poslovnih subjektov, zlasti tistih, ki se najprej vpišejo v primarni register ali uradno evidenco nato pa še v poslovni register, ter določiti vodenje podatkov o poslovnih subjektih na enem mestu, to je v poslovnem registru kot izvedenem registru. S predlogom zakona se določi nova vrsta postopka vpisa subjektov vpisa v poslovni register, za katere v skladu s področno statusno zakonodajo ne bo več veljala obveznost vpisa v primarni register ali uradno evidenco nato pa še v poslovni register, ampak se bodo subjekti vpisa vpisovali samo še v poslovni register, ki bo v teh primerih postal primarni register. Prehod na nov način vpisa subjektov vpisa v poslovni register je odvisen od prilagoditve veljavne področne statusne zakonodaje. Uporaba novega postopka vpisa v poslovni register bo možna šele po ustrezni prilagoditvi področne statusne zakonodaje, ki trenutno določa vpis subjektov vpisa v dva registra ali evidenci.

Ker je prehod na nov način vpisa subjektov vpisa v poslovni register odvisen od prilagoditve področne statusne zakonodaje, predlog zakona ohranja postopek vpisa subjektov vpisa (oziroma enot poslovnega registra) iz 18., 19. in 20. člena ZPRS-1 s prilagoditvami, ki bodo omogočale posredovanje prijave v elektronski obliki prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), vpogled AJPes v akt registrskega organa o vpisu v primarni register ali uradno evidenco v sistemu za začasno centralno elektronsko hrambo podatkov (v nadaljnjem besedilu: CEH). V ta namen predlog zakona ohranja izraz »registrski organ«, ki pomeni državni organ ali nosilec javnega pooblastila, ki je s predpisom pooblaščen za vodenje in upravljanje primarnega registra ali uradne evidence, se pa v predlogu zakona doda pomen izraza »akt registrskega organa«, ki se v predlogu zakona večkrat pojavi. V skladu z nalogami oziroma pristojnostmi registrskega organa je treba akt registrskega organa opredeliti kot pravni akt, ki ga izda registrski organ in s katerim v skladu s področno sektorsko zakonodajo odloči o vpisu subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco, o vpisu spremembe podatkov ali izbrisu subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence.

V predlogu zakona se opredeli izraz »regulirana dejavnost«. Gre za dejavnost ali skupino dejavnosti, za opravljanje katerih je treba izpolniti posebne pogoje, ki jih določajo neposredno ali posredno zakoni ali drugi predpisi. Opredelitev izraza je povezana s 16. in 17. členom predloga zakona, ki določata, da je vpisani glavni ali drugi dejavnosti pripisana oznaka, da gre za regulirano dejavnost. Oznaka, da je glavna ali druga dejavnost regulirana dejavnost, vsebinsko pomeni, da je treba za njeno opravljanje poleg splošnih pogojev (npr. poslovanje v pravnem prometu v ustrezni pravnoorganizacijski obliki gospodarske družbe, zavoda, zadruga idr.) izpolniti tudi posebne pogoje, kot jih določajo zakoni ali drugi predpisi. Čeprav iz napovednega stavka v prvem odstavku 16. in 17. člena predloga zakona izhajajo, da se podatki iz navedenih odstavkov vpišejo v poslovni register in obdelujejo za davčne, statistične in druge raziskovalne namene ter zaradi zagotavljanja podatkov drugim organom z enega mesta za izvajanje z zakonom določenih nalog, bo vodenje in upravljanje podatka o reguliranih dejavnosti, to je posebnih pogojih za opravljanje glavne ali druge dejavnosti, prispevalo tudi k večji varnosti pravnega prometa. Udeleženci, ki sodelujejo v pravnem prometu, se bodo lahko na podlagi dodatne oznake, ki bo lahko pripisana glavni ali drugi dejavnosti, seznanili, da subjekt vpisa ali njegov del opravlja

dejavnost, za katero izpolnjuje posebne pogoje, ki so določeni v zakonih ali drugih predpisih. Pri opredelitvi izraza je predlagatelj izhajal iz opredelitve izraza »reguliran poklic« v 3. členu Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. 39/16, 47/19, 92/21 in 76/23), v skladu s katerim je reguliran poklic poklicna dejavnost ali skupina poklicnih dejavnosti, za katere dostop do opravljanja, opravljanje ali enega od načinov opravljanja poklica neposredno ali posredno določajo zakoni ali drugi predpisi glede posebnih poklicnih kvalifikacij, zlasti v zvezi z uporabo poklicnega naziva, ki je z zakonom ali drugimi predpisi omejen na imetnike določene poklicne kvalifikacije. Podatki o reguliranih dejavnostih subjektov vpisa in njegovih delov se umeščajo kot dodatna oznaka oziroma značilnost ali lastnost glavne ali druge dejavnosti subjektov vpisa in njihovih delov v sklop dodatnih podatkov o subjektih vpisa in podatkov o delih subjektov vpisa. Podatki o reguliranih dejavnostih subjektov vpisa in njihovih delov, vpisanih v poslovnem registru oziroma določenih v aktu o ustanovitvi subjekta vpisa, se po veljavni ureditvi vodijo in obdelujejo v sklopu glavne dejavnosti ali drugih dejavnosti, ki jih subjekti vpisa ali njihovi deli dejansko opravljajo in pomenijo pomemben del njihovega poslovanja.⁴² Podatki o reguliranih dejavnostih subjektov vpisa in njihovih delih bodo prispevali k boljši obveščenosti, posledično pa tudi večji pravni varnosti udeležencev v pravnem prometu, zlasti poslovnih partnerjev in potrošnikov, ki sodelujejo s subjekti vpisa in njihovimi deli. Posebej izpostavljeni podatki o reguliranih dejavnostih subjektov vpisa in njihovih delov bodo udeležence v pravnem prometu opozorili, da subjekt vpisa ali njegov del opravlja regulirane dejavnosti, za katere je treba izpolniti pogoje, določene z zakoni ali drugimi predpisi zaradi pomembnih razlogov javnega interesa, npr. javnega zdravja, varnosti, varovanja okolja, javnega reda in drugimi področji. Vpis podatkov o reguliranih dejavnostih bo prispeval tudi k večji odgovornosti samih subjektov vpisa in njihovih delov, da pred začetkom opravljanja regulirane dejavnosti izpolnijo posebne pogoje, določene z zakonom ali drugimi predpisi. S podatki o reguliranih dejavnostih se bodo seznanili tudi organi, pristojni za nadzor nad opravljanjem reguliranih dejavnosti. Do podatkov bodo lahko v skladu z zakonom dostopali organi in druge osebe za statistične in druge raziskovalne namene.

Predlog zakona vsebuje tudi izraz »sodni register«, ki ima enak pomen, kot v ZSReg. Sodni register je v skladu s 7. členom ZSReg javna knjiga. V skladu z 2. členom ZSReg sestoji iz glavne knjige, namenjene vpisu in objavi podatkov o pravno pomembnih dejstvih, za katere je določeno, da se vpišejo v sodni register, in zbirke listin, v katero se vlagajo listine, na podlagi katerih je bil opravljen vpis posameznega pravno pomembnega dejstva v glavno knjigo.

V skladu s petim odstavkom 115. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) se morata v besedilu členov smiselno uporabiti ženski in moški spol v tistih prvih členih oziroma poglavjih predloga zakona, ki določajo temeljne subjekte predloga zakona, z navedbo, da se v nadaljnjem besedilu uporabi naslavljanje v moškem spolu. V skladu z navedenim se v 3. členu predloga zakona predlaga uporaba moškega spola pri izrazu samostojni podjetnik posameznik, ki označuje samostojnega podjetnika posameznika in samostojno podjetnico posameznico, in uporabnik javnih podatkov, ki označuje uporabnika in uporabnico javnih podatkov. Uporaba moškega spola se predlaga tudi v prvem odstavku 15. člena predloga zakona pri izrazih ustanovitelj, družbeniki, delničarji, člani, nosilci in zastopniki.

K 4. in 5. členu:

Poslovni register je javni register, za katerega velja pravna ureditev, ki temelji na naslednjih načelih:

6. načelo obveznosti vpisa,
7. načelo javnosti vpisa,
8. publicitetno načelo,
9. načelo ažurnosti in
10. načelo zaupanja.

⁴² Prim. 10. in 11. alinejo prvega odstavka 8. člena ZPRS-1.

Na podlagi načela obveznosti vpisa morajo subjekti vpisa (tudi tuja pravna oseba iz tretjega odstavka 10. člena predloga zakona) predložiti prijavo⁴³ z zahtevanimi podatki za vpis v poslovni register. Z vpisom subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register, spremembo podatkov v poslovnem registru ali izbrisom subjekta vpisa ali njegovega dela iz poslovnega registra lahko poslovni register zagotavlja podatke o subjektih vpisa in njihovih delih, ki so pomembni za pravni promet, za davčne, statistične in druge raziskovalne namene ter za zagotavljanje podatkov drugim organom. Z obveznostjo vpisa lahko poslovni register opravlja funkcijo javnega registra.

Načelo javnosti se uresničuje z javno objavo v poslovnem registru vpisanih podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih, za katere zakon določa, da so javni. Načelo javnosti se načeloma razteza na vse v poslovni register vpisane podatke o subjektih vpisa in njihovih delih ter tujih pravnih osebah iz 10. člena predloga zakona. Izjema velja za nekatere podatke, ki so varovani v skladu s pravili varstva osebnih podatkov. AJPES zagotavlja vpogled v javne podatke o subjektih vpisa in njihovih delih neposredno, z dostopom prek svojega spletnega portala in prek sistema povezovanja poslovnih registrov (BRIS)⁴⁴.

Z načelom javnosti so povezani učinki vpisov podatkov v poslovni register, ki jih ureja 5. člen predloga zakona. V skladu s prvim odstavkom 5. člena predloga zakona ima vpis posameznega podatka v poslovni register pravni učinek nasproti tretjim od dneva objave tega podatka. Vpis tega podatka v poslovni register ima publicitetni učinek od dneva objave podatka. Z dnem objave podatka se šteje, da je vpisani podatek javno objavljen in vsakomur poznan. V drugem odstavku 5. člena predloga zakona je urejen negativni publicitetni učinek. Če določen podatek, ki je pomemben za pravni promet, ni vpisan v poslovnem registru, tretji za ta podatek ni dolžan vedeti. Velja domneva, da tretji ne ve za podatek, ki ni vpisan v poslovnem registru. Subjekt vpisa se lahko proti tretjemu sklicuje na v poslovni register vpisane podatke, ko so podatki objavljeni, razen če dokaže, da je tretji vedel za te podatke, še preden so bili objavljeni.⁴⁵ Z drugimi besedami to pomeni, da lahko subjekt vpisa uveljavlja podatek, ki ni vpisan v poslovnem registru, nasproti tretjemu, če dokaže, da je tretji vedel za ta podatek. Pozitivni publicitetni učinek na drugi strani v skladu s tretjim odstavkom 5. člena predloga zakona pomeni, da se nihče ne more sklicevati na to, da od dneva, ko je bil posamezni podatek objavljen, tega podatka ni poznal. Velja domneva, da je tretjemu poznan podatek od dneva njegove objave v poslovnem registru. Izjema v skladu s četrtrim odstavkom 5. člena predloga zakona velja za pravna dejanja, ki jih subjekt vpisa opravi v 15 dneh od dneva objave podatka. Pri teh pravnih dejanjih se tretji lahko sklicuje, da ni poznal v poslovni register vpisanih in objavljenih podatkov, le če dokaže, da za te podatke ni vedel in tudi ni mogel vedeti.⁴⁶

Načelo ažurnosti pomeni, da morajo biti podatki vpisani v poslovni register v določenem roku. Roki so po predlogu zakona določeni v področni statusni zakonodaji⁴⁷ in npr. v 27., 30., 32., 33., 34., 36., 37. in 38. členu predloga zakona.

Vsebina 4. člena predloga zakona je načelo zaupanja, ki zaokrožuje načela, na katerih temelji pravna ureditev poslovnega registra. Poslovni register upravlja in vodi AJPES, ki je pravna oseba javnega prava. Ustanovitelj AJPES je Republika Slovenija. Na podatke, vpisane v poslovni register, se lahko vsakdo zanese. Osebo, ki v pravnem prometu pošteno ravna in se zanese na podatke, vpisane v poslovnem registru, ne prizadenejo škodljive pravne posledice.

⁴³ Prim. npr. 27. člen, 29. do 34. člen in 36. do 38. člen predloga zakona.

⁴⁴ Prim. 43. člen predloga zakona.

⁴⁵ Prim. prvi stavek petega odstavka 16. člena Direktive (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb (kodificirano besedilo) (UL L št. 169 z dne 30. 6. 2017, str. 46; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2017/1132/EU).

⁴⁶ Prim. drugi stavek petega odstavka 16. člena Direktive 2017/1132/EU.

⁴⁷ Prim. npr. tretji odstavek 47. člena ZGD-1 v zvezi s četrtrim odstavkom 27. člena ter prvim in drugim odstavkom 35.a člena ZSReg.

Na načelu zaupanja temelji tudi pravna ureditev sodnega registra⁴⁸. Sodni register vodi sodišče⁴⁹. V sodni register se vpišejo pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, za katere zakon določa, da se vpišejo v sodni register, podružnice gospodarskih družb in tujih podjetij ter deli drugih pravnih oseb, če zakon določa, da se vpišejo v sodni register. Na podlagi odločitve registrskega sodišča o vpisu ustanovitve subjekta vpisa v sodni register AJPES subjektu vpisa v skladu z ZPRS-1 določi šifro glavne dejavnosti, šifro institucionalnega sektorja, matično številko in enotni identifikator⁵⁰. V skladu s pravno domnevo iz drugega odstavka 35.a člena ZSReg se šteje, da je na podlagi ustrezne odločitve registrskega sodišča o vpisu:

1. vpis ustanovitve subjekta v sodni register opravljen z vpisom tega subjekta v poslovni register,
2. vpis spremembe podatkov pri subjektu vpisa v sodnem registru opravljen z vpisom spremembe teh podatkov v poslovnem registru in
3. vpis izbrisa subjekta iz sodnega registra opravljen z izbrisom tega subjekta iz poslovnega registra.

Poslovni in sodni register sta pravno samostojna registra. Nekateri deli sodnega registra se vodijo v elektronski obliki. Med njimi je informatizirana glavna knjiga sodnega registra, ki je pravno in tehnično (dejansko) sestavni del osrednje baze podatkov poslovnega registra⁵¹.

Načelo zaupanja v 8. členu ZSReg se razteza na podatke, vpisane v sodni register, načelo zaupanja v 4. členu predloga zakona pa na podatke, vpisane v poslovni register. Nekateri podatki o subjektih vpisa se vpisujejo v oba registra. Subjekti vpisa, ki v pravnem prometu pošteno ravnajo in se zaneajo na podatke, ki so vpisani v poslovnem in sodnem registru, so na ta način varovani po obeh pravnih podlagah.

K 6. in 7. členu:

V 6. členu predloga zakona se glede na veljavni 3. člen ZPRS-1 opredeli vsebina vodenja in upravljanja poslovnega registra. Gre za dve izjemno pomembni nalogi AJPES. Vodenje poslovnega registra pomeni odločanje o vpisih podatkov v poslovni register, upravljanje pa upravljanje in vzdrževanje baze podatkov poslovnega registra.⁵²

AJPES bo v postopku odločanja o vpisih v poslovni register izdal akt v elektronski obliki. Izdaja aktov v elektronski obliki predstavlja enega od najpomembnejših vidikov krepite elektronskega poslovanja AJPES oziroma poslovanja AJPES v elektronski obliki v okviru predlagane prenove postopkov vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register. Določba je v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb), ki določa, da se odločba izda pisno v fizični oziroma elektronski obliki.⁵³ Predlagana ureditev se približuje tudi ureditvi v ZSReg in Uredbi o sodnem registru (Uradni list RS, št. 49/07, 98/07, 13/08, 49/09 – ZSReg-E, 54/15, 1/18 in 63/24; v nadaljnjem besedilu: Uredba o sodnem registru). Odločitve registrskih sodišč so v elektronski obliki. Registrska sodišča izdajajo sklepe o vpisu v sodni register v elektronski obliki, kar pomeni, da so izvirniki sklepov o vpisu v sodni register v elektronski obliki. Odgovorna oseba registrskega sodišča podpiše sklep o vpisu v sodni register z elektronskim podpisom, ki je enakovreden lastnoročnemu podpisu.⁵⁴ Registrsko sodišče posreduje elektronski izvirnik sklepa, s katerimi je odločilo o vpisu v sodni register, AJPES.⁵⁵ AJPES na podlagi elektronskega izvirnika sklepa registrskega sodišča izvede ustrezne vpise v registru

⁴⁸ Prim. 8. člen ZSReg.

⁴⁹ Prim. 2.a člen ZSReg in 44. člen ZGD-1.

⁵⁰ Prim. 35.a člen ZSReg.

⁵¹ Prim. 2.a in 44. člen ZSReg.

⁵² Prim. 2.a člen ZSReg.

⁵³ Prim. 210. člen ZUP.

⁵⁴ Prim. 6. člen Uredbe o sodnem registru.

⁵⁵ Prim. 22. člen Uredbe o sodnem registru.

in o tem obvesti registrsko sodišče.⁵⁶ Sklepi o vpisu v sodni register se vročajo elektronsko ali pisno.⁵⁷ Elektronsko se sklepi registrskega sodišča vročajo notarju, če je kot pooblaščenec subjekta vpisa vložil elektronski predlog za vpis, in osebi, ki izrecno zahteva, da se mu vročitve opravijo po varni elektronski poti in navede naslov za vročanje po varni elektronski poti, registriran v informacijskem sistemu sodstva, ali naslov varnega elektronskega predala. Elektronska vročitev se opravi tako, da registrsko sodišče elektronski izvirnik sklepa in morebitna obvestila prek sistema PRS pošlje na naslov za vročanje po varni elektronski poti, registriran v informacijskem sistemu sodstva, ali v varni elektronski predal osebe, ki je naslovnik elektronske vročitve.

Upravljanje poslovnega registra se nanaša na upravljanje in vzdrževanje baze podatkov poslovnega registra. Baza podatkov poslovnega registra se v skladu s 7. členom predloga zakona vodi v elektronski obliki, zato se zanjo uporablja izraz informatizirana baza podatkov poslovnega registra. V informatizirani bazi podatkov poslovnega registra se nahajajo vsi podatki, vpisani v poslovni register. AJPES upravlja z informatizirano bazo podatkov poslovnega registra tako, da se poleg zadnjega stanja podatkov o vseh subjektih vpisa in njihovih delih ohranjajo tudi vsi pretekli vpisi, spremembe podatkov in izbrisi podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih po času nastanka.⁵⁸ Sestavni del informatizirane baze podatkov poslovnega registra je v skladu z ZSReg tudi informatizirana glavna knjiga sodnega registra.⁵⁹ Vzdrževanje baze podatkov poslovnega registra ni posebej opredeljeno. Gre za niz tehničnih postopkov, ki se izvajajo za zagotavljanje pravilnega delovanja baze podatkov, kot so redne posodobitve za uskladitev z novimi tehnologijami in varnostnimi tveganji, varnostne kopije, operacije izvoza in uvoza podatkov ter drugi postopki.

Hrambo dokumentacije poslovnega registra ureja 44. člen predloga zakona. Gre za prijave, odločbe, sklepe, obvestila in druge listine, ki so pomembne za vodenje in upravljanje poslovnega registra. Dokumentacijo hrani AJPES. Izvirno papirno dokumentacijo po predlogu zakona hranijo tudi točke za podporo poslovnim subjektom in notarji. Pravila hrambe dokumentacije, ki jo prejme notar, ureja Zakon o notariatu (Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B, 45/08, 91/13, 189/20 – ZFRO, 130/22, 49/23 – ZUS-1C in 102/23 – ZFPPIPP-H) in Pravilnik o poslovanju notarja z listinami in vpisniki ter tehničnih zahtevah programske opreme za podporo poslovanja notarja (Uradni list RS, št. 2/24). Listine, na podlagi katerih je bil opravljen vpis posameznega pravno pomembnega dejstva v sodni register, ali za katere zakon določa, da se predložijo registrskemu sodišču, se vložijo v zbirko listin, ki je sestavni del sodnega registra.⁶⁰

Določbi petega in šestega odstavka 6. člena predloga zakona se glede na veljavni določbi tretjega in petega odstavka 3. člena ZPRS-1 vsebinsko ne spreminjata.

S petim odstavkom 6. člena predloga zakona so splošno določene dodatne obveznosti AJPES glede posredovanja in prejemanja podatkov in listin prek sistema povezovanja poslovnih registrov (v nadaljnjem besedilu: sistem BRIS) ter zagotavljanja dostopnosti javnih podatkov in listin brezplačno prek tega sistema.

V 1. in 2. točki petega odstavka 6. člena predloga zakona so določene obveznosti AJPES v zvezi z informacijami o podružnicah, ki so jih ustanovile ali registrirale slovenske kapitalske družbe⁶¹ v državah članicah Evropske unije (EU) in Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: EGP), in podružnicah, ki so jih ustanovila ali registrirala tuja podjetja iz držav članic EU in EGP v Republiki

⁵⁶ Prim. 23. člen Uredbe o sodnem registru.

⁵⁷ Prim. 24. in 25. člen Uredbe o sodnem registru.

⁵⁸ Prim. četrti odstavek 3. člena ZPRS-1.

⁵⁹ Prim. tretji odstavek 2.a člena ZSReg.

⁶⁰ Prim. tretji odstavek 2. člena ZSReg.

⁶¹ Gre za družbe z omejeno odgovornostjo, delniške družbe, komanditne delniške družbe in evropske delniške družbe iz 3. do 6. točke prvega odstavka 3. člena ZSReg, ki so subjekti vpisa v sodni register.

Sloveniji⁶². Gre za izmenjavo informacij oziroma obvestil o registracijah podružnic v državah članicah EU in EGP, ki jih ustanovijo oziroma registrirajo slovenske kapitalske družbe, in registracijah podružnic, ki jih v Republiki Sloveniji ustanovijo oziroma registrirajo tuja podjetja iz držav članic EU in EGP.

V skladu s sedmim odstavkom 28.a člena Direktive 2017/1132/EU mora register podružnice družbe, ustanovljene v drugi državi članici EU in EGP, posredovati registru družbe v drugi državi članici EU in EGP obvestilo o registraciji podružnice. Obvestilo se posreduje prek sistema BRIS.

V primeru podružnic, ki jih ustanovijo slovenske kapitalske družbe, obvestila o njihovi registraciji v skladu s 1. točko petega odstavka 6. člena predloga zakona prejema AJPES. AJPES navedena obvestila posreduje registrskim organom (registrskim sodiščem) kot končnim naslovnikom. V primeru podružnic tujih podjetij pa AJPES obvestila, ki jih prejme od slovenskih registrskih organov (registrskih sodišč), v skladu z 2. točko petega odstavka 6. člena predloga zakona posreduje pristojnim organom držav članic EU ali EGP.

Enaka pravila posredovanja obvestil se uporabljajo tudi za obvestila o zaprtju podružnic v skladu z 28.c členom Direktive 2017/1132/EU.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 54/17; v nadaljnjem besedilu: ZPRS-1B) je bila leta 2017 določena obveznost AJPES, da iz sistema BRIS prejema podatke in listine o tujih podjetjih iz držav članic EU in EGP, za katere velja Direktiva 2009/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu z drugim pododstavkom člena 48 Pogodbe, zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (Kodificirana različica) (UL L št. 258 z dne 1. 10. 2009, str. 11; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/101/ES)⁶³, in jih posreduje sodišču, ki vodi sodni register, ter na drugi strani v sistem BRIS posreduje podatke in listine, ki mu jih posreduje sodišče, ki vodi sodni register, o slovenskih kapitalskih družbah, za katere velja Direktiva 2009/101/ES. Navedene obveznosti AJPES so prav tako vsebina 1. in 2. točke petega odstavka 6. člena predloga zakona.

Vsebina obvestil in tehnične podrobnosti posredovanja so urejene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2021/1042 z dne 18. junija 2021 o določitvi pravil za uporabo Direktive (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s tehničnimi specifikacijami in postopki za sistem povezovanja registrov ter razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/2244 (UL L št. 225 z dne 25. 6. 2021, str. 7; v nadaljnjem besedilu: Izvedbena uredba Komisije 2021/1042/EU).

3. do 6. točka petega odstavka 6. člena predloga zakona določajo obveznosti AJPES v zvezi z izmenjavo podatkov v zvezi s prepovedmi opravljanja funkcije direktorja med slovenskimi in tujimi pristojnimi organi prek sistema BRIS.

Z določbami se prenaša vsebina 13.i člena Direktive 2017/1132/EU, v skladu s katero so morale države članice EU in EGP sprejeti ureditev, ki omogoča, da prek sistem BRIS nemudoma zagotovijo informacije o tem, ali je neki osebi prepovedano opravljanje funkcije direktorja, ali je vpisana v katerega koli od njihovih registrov, ki vsebujejo informacije, relevantne za prepoved. Države članice EU in EGP so lahko v okviru svojih pravil v zvezi s prepovedjo opravljanja funkcije direktorja določile možnost, da se upošteva vsaka veljavna prepoved opravljanja funkcije direktorja ali informacije, relevantne za prepoved, v drugi državi članici EU in EGP. Države članice EU in EGP lahko osebi, ki ima trenutno prepoved opravljanja funkcije direktorja v drugi državi članici EU in EGP, zavrnejo imenovanje za direktorja družbe.

⁶² Gre za podružnice tujih podjetij iz 2. točke drugega odstavka 3. člena ZSReg, ki so subjekti vpisa v sodni register.

⁶³ Direktiva 2009/101/ES je bila kodificirana z Direktivo 2017/1132/EU.

7. in 8. točka petega odstavka 6. člena predloga zakona ureja naloge AJPes v zvezi z izmenjavo podatkov in listin v zvezi s čezmejnimi preoblikovanji, združitvami ali delitvami. Z njimi se je (delno) prenesla vsebina 86.g, 86.n in 86.p člena Direktive 2017/1132/EU v zvezi s čezmejnimi preoblikovanji, 123., 127.a in 130. člena Direktive 2017/1132/EU v zvezi s čezmejnimi združitvami ter 160.g, 160.n in 160.p člena Direktive 2017/1132/EU v zvezi s čezmejnimi delitvami, ki določajo obveznost, da se (nekateri) podatki in listine v zvezi s čezmejnimi operacijami posredujejo med pristojnimi organi držav članic EU in EGP prek sistema BRIS in so v tem sistemu brezplačno javno dostopni.

Vsebina obvestil in tehnične podrobnosti posredovanja so urejene z Izvedbeno uredbo Komisije 2021/1042/EU.

Podatki in listine, ki so predmet izmenjave ali brezplačno javno dostopni prek sistema BRIS, so določeni z ZSReg oziroma ZGD-1.

Šesti odstavek 6. člena predloga zakona določa obveznost priprave in posredovanja podatkov o predpisih in vseh njihovih spremembah, ki določajo pravila objave letnih poročil in podatkov kapitalskih družb in podružnic tujih podjetij v poslovnem registru. Gre za obveznost AJPes na podlagi Direktive 2012/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2012 o spremembi Direktive Sveta 89/666/EGS ter direktiv 2005/56/ES in 2009/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede povezovanja centralnih in trgovinskih registrov ter registrov družb (UL L št. 156 z dne 16. 6. 2012, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2012/17/EU).

Direktiva 2012/17/EU je s spremembo Direktive 2009/101/ES določila obveznost priprave informacij o predpisih in vseh njihovih spremembah, ki določajo objavo letnih poročil in podatkov o poslovnih subjektih v poslovnih registrih, in posredovanja teh informacij na evropski portal e-pravosodje⁶⁴ v skladu s pravili in tehničnimi zahtevami portala.

K 8., 9. in 11. členu:

Drugo poglavje predloga zakona določa pravila glede dodelitve in obvezne uporabe matične številke, s katero se subjekti vpisa in njihovi deli identificirajo v pravnem prometu, in enotnega identifikatorja, ki se ne uporablja za namen nacionalne identifikacije, ampak je namenjen izmenjavi podatkov in listin med poslovnimi registri držav članic EU in EGP prek sistema BRIS in zagotavljanju podatkov in listin na evropskem portalu e-pravosodje. Uporablja se za prejemanje in posredovanje podatkov in listin ter objavo javnih podatkov in listin prek sistema BRIS. Drugo poglavje predloga zakona vsebuje tudi pravila glede dodelitve matične številke in vpisa tujih pravnih oseb v poslovni register.

Pravila 8., 9. in 11. člena predloga zakona se glede na veljavno ureditev v 2., 6., 7., in 7.a členu ZPRS-1 ne spreminjajo.

Matična številka, ki jo dodeli AJPes ob vpisu subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register, služi kot enolična identifikacije, ki se ne spreminja. Po izbrisu subjektov vpisa in njihovih delov iz poslovnega registra se ne sme ponovno uporabiti. Matično številko obvezno uporabljajo vsi subjekti vpisa in njihovi deli ter vsi organi pri posredovanju podatkov ter medsebojni izmenjavi in povezovanju podatkov.

Enotni identifikator se ne dodeli vsem subjektom vpisa in njihovim delom, ampak samo kapitalskim družbam in podružnicam tujih podjetij, ustanovljenih v državah članicah EU in EGP. Enotni identifikator

⁶⁴ <https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home&plang=sl>

dodeli AJPES. Sestavljen je iz elementov, ki omogočata identifikacijo Republike Slovenije in poslovnega registra, ter matične številke kapitalske družbe ali podružnice tujega podjetja.

Direktiva 2012/17/EU je s spremembami in dopolnitvami Enajste Direktive Sveta 89/666/EGS z dne 21. decembra 1989 o razkritjih podružnic, ki jih v državi članici odprejo nekatere oblike družb, za katere velja zakonodaja druge države (UL L št. 395 z dne 30. 12. 1989, str. 36), in Direktive 2009/101/ES določila, da imajo družbe, za katere velja Direktiva 2009/101/ES (v Sloveniji so to kapitalske družbe, tj. družba z omejeno odgovornostjo, komanditna delniška družba in (evropska) delniška družba), in podružnice tujih podjetij, ki so jih odprla tuja podjetja iz držav članic EU in EGP, za katere velja navedena Direktiva 2009/101/ES, enotni identifikator, ki bo omogočil nedvoumno identifikacijo družb in podružnic tujih podjetij v komunikaciji med registri prek sistema BRIS.

Enotni identifikator mora vsebovati elementa, ki omogočata identifikacijo (1) Republike Slovenije in (2) Poslovnega registra Slovenije ter (3) matično številko družbe in podružnice tujega podjetja v tem registru. V skladu z Direktivo 2012/17/EU lahko enotni identifikator po potrebi vsebuje tudi (4) element za preprečevanje napak pri identifikaciji. V Republiki Sloveniji enotni identifikator ne vsebuje posebnega elementa za preprečevanje napak pri identifikaciji. Ta namreč ne bi bil smotrno iz dveh razlogov: kontrolno številko vsebuje že matična številka, poleg tega enotni identifikator vsebuje fiksno predpono.

K 10. členu:

Ne glede na splošno pravilo, da se matična številka določi subjektom vpisa in njihovim delom ob njihovem vpisu v poslovni register, se z 10. členom predloga zakona od navedenega pravila odstopa, kadar gre za tuje pravne osebe, ki matično številko potrebujejo za namen vpisa njihovih pravic na nepremičninah v zemljiško knjigo v skladu z Zakonom o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 58/03, 37/08 – ZST-1, 45/08, 28/09, 25/11, 14/15 – ZUUJFO, 69/17, 11/18 – ZIZ-L, 16/19 – ZNP-1 in 121/21; v nadaljnjem besedilu: ZZZK-1) in vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških v skladu s predpisi, ki urejajo kazensko evidenco in evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

V prvem primeru je materialna pravna podlaga za določitev matične številke in vpis v poslovni register določena v drugem odstavku 25. člena ZZZK-1, v skladu s katero mora AJPES pravno osebo, ki potrebuje enolično identifikacijsko številko za vpis pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo, vpisati v poslovni register, tudi če ta pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za vpis v poslovni register po splošnih pravilih zakona, ki ureja poslovni register. Ta podlaga se dopolnjuje s posebnimi pravili postopka vpisa v poslovni register, kot izhaja iz drugega, tretjega, petega, šestega, osmega do desetega odstavka 10. člena predloga zakona. Posebna pravila postopka dodelitve matične številke in vpisa v poslovni register se bodo uporabljala za tuje pravne osebe, saj te ne izpolnjujejo pogojev za vpis v poslovni register v skladu s splošnimi pravili postopka vpisa v poslovni register.

Postopek vpisa v poslovni register se bo začel na zahtevo tuje pravne osebe. V zahtevi bo morala biti navedena materialna pravna podlaga za dodelitev matične številke (enolične identifikacijske številke v pomenu ZZZK-1) in vpis v poslovni register, razlog za pridobitev matične številke (vpis pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo) in naslednji podatki: enotni identifikator ali druga identifikacijska številka, če jo tuja pravna oseba ima, firma ali ime tuje pravne osebe in njen poslovni naslov. Zahtevi bo morala tuja pravna oseba priložiti dokazilo o svojem obstoju. Kot ustrezno dokazilo bi se lahko npr. štel izpis iz registra tuje pravne osebe, v katerem je tuja pravna oseba registrirana oziroma vpisana⁶⁵. Izpis iz registra po ustaljeni praksi vsebuje najpomembnejše podatke o (tuji) pravni osebi, kot je firma ali ime tuje pravne osebe in poslovni naslov.

⁶⁵ Prim. npr. drugi odstavek 677. člena ZGD-1.

Na zahtevo tuje pravne osebe se bo začel tudi postopek vpisa spremembe podatkov o tuji pravni osebi v poslovnem registru. V zahtevi za vpis spremembe podatkov bo morala tuja pravna oseba navesti podatke, ki se spreminjajo: enotni identifikator ali druga identifikacijska številka, če jo tuja pravna oseba ima, firmo ali ime in poslovni naslov. Zahtevi bo morala tuja pravna oseba priložiti ustrezna dokazila. Za ustrezne se bodo šteli akti, na katerih spremembe podatkov temeljijo. AJPES bo v postopku vpisa spremembe podatkov in o vpisu izdal obvestilo.

Postopek izbrisa tuje pravne osebe iz poslovnega registra se bo začel na zahtevo tuje pravne osebe ali po uradni dolžnosti. V zadnjem primeru bo AJPES začel postopek izbrisa tuje pravne osebe iz poslovnega registra, če bo prejel dokazilo o prenehanju ali izbrisu tuje pravne osebe iz registra, v katerem je (bila) tuja pravna oseba vpisana. AJPES bo v postopku vpisa izbrisa izdal obvestilo o izbrisu tuje pravne osebe iz poslovnega registra.

Tuje pravne osebe v drugem primeru potrebujejo matično številko za vpis v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

V kazensko evidenco se v skladu z 2. točko tretjega odstavka 250.a člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12, 54/15, 11/18, 200/20 – ZOOMTVI, 141/22 in 83/24; v nadaljnjem besedilu: ZIKS-1) vpiše tudi matična številka pravne osebe. Enako obveznost povzema tudi določba 2. točke prvega odstavka 6. člena Pravilnika o kazenskih evidencah (Uradni list RS, št. 3/18).

Drugi odstavek 250.a člena ZIKS-1, ki je bil spremenjen z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 83/24), določa, da mora upravljavec poslovnega registra pravno osebo, ki potrebuje enolično identifikacijsko številko za vpis v kazensko evidenco, vpisati v poslovni register, tudi če po splošnih pravilih zakona, ki ureja poslovni register, ta pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za vpis v ta register.

Evidenca pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških na drugi strani mora na podlagi 204. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US in 38/24; v nadaljnjem besedilu: ZP-1) v zvezi z drugim odstavkom 203. člena ZP-1 med podatki o storilcu prekrška vsebovati tudi enotno matično številko pravne osebe. Določbo povzema tudi četrti odstavek 4. člena Pravilnika o evidencah prekrškovnih organov, evidenci pravnomočnih sodb oziroma prekrških se vodi zaradi zagotavljanja izvrševanja pravnih posledic sodb in sklepov o prekršku, za ugotavljanje prej izrečenih sankcij za prekrške in za izdajanje potrdil o podatkih iz te evidence.

Postopek vpisa v poslovni register in dodelitev matične številke tuji pravni osebi za namen vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških se bo začel na zahtevo sodišča ali upravljavca kazenske evidence ali evidence pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških. V zahtevi bo moral biti naveden razlog za dodelitev matične številke tuji pravni osebi (vpis v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških) ter naslednji podatki: enotni identifikator ali druga identifikacijska številka, če jo tuja pravna oseba ima, firma ali ime tuje pravne osebe in njen poslovni naslov.

Kot v primeru postopka vpisa se bo tudi postopek izbrisa tuje pravne osebe iz poslovnega registra lahko začel samo na zahtevo sodišča ali upravljavca kazenske evidence ali evidence pravnomočnih sodb ali

sklepov o prekrških. AJPES bo v postopku vpisa izbrisa izdal obvestilo o izbrisu tuje pravne osebe iz poslovnega registra. Če bo tuji pravni osebi dodeljena matična številka za oba namena iz prvega odstavka 10. člena predloga zakona, AJPES tujo pravno osebo ne bo izbrisal iz poslovnega registra, ampak bo izbrisal namen (vpis v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških).

AJPES bo tuji pravni osebi določil matično številko, jo vpisal v poslovni register in o vpisu izdal obvestilo. V poslovnem registru se bodo o tuji pravni osebi vodili naslednji podatki: matična številka, enotni identifikator ali druga identifikacijska številka, če jo tuja pravna oseba ima, firma ali ime, poslovni naslov, namen dodelitve matične številke (vpis pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo oziroma vpis v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških), spremembe enotnega identifikatorja ali druge identifikacijske številke, firme ali imena in poslovnega naslova ter datum vpisa in izbrisa.

Podatek poslovnega registra, ki se vodi o tuji pravni osebi, je tudi namen dodelitve matične številke tuji pravni osebi. Tuja pravna oseba ima lahko v poslovnem registru matično številko za oba namena iz prvega odstavka 10. člena predloga zakona. Iz podatkov o tuji pravni osebi v poslovnem registru mora biti zato razvidno, za kateri namen oziroma katere namene je AJPES dodelil matično številko.

Uporabo matične številke je treba v skladu z drugim odstavkom 10. člena predloga zakona omejiti le na namena, določena v prvem odstavku navedenega člena. Matično številko ni dopustno uporabljati v pravnem prometu ali za druge namene. Kršitev bo sankcionirana, kot je določeno v 47. členu predloga zakona.

V skladu z osmim odstavkom 10. člena predloga zakona AJPES o vpisu (tuje pravne osebe ali spremembe podatkov) ali izbrisu tuje pravne osebe iz poslovnega registra izda in posreduje ustrezno obvestilo. Obvestilo posreduje tuji pravni osebi, v primerih iz četrtega in sedmega odstavka 10. člena predloga zakona pa tudi sodišču ali upravljavcu kazenske evidence ali evidence pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

V devetem odstavku 10. člena predloga zakona je določeno, da se druge določbe predloga zakona v primeru tujih pravnih oseb uporabljajo samo, če je uporaba določene določbe izrecno določena. Namen določbe je omejiti morebitne različne razlage, katere določbe poleg 10. člena predloga zakona se še uporabljajo v primeru tujih pravnih oseb.

Z določbo desetega odstavka 10. člena predloga zakona se želi preprečiti, da bi bili tuji pravni osebi dodeljeni dve matični številki: najprej za namen vpisa njene pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo potem pa še za namen vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških ali obratno. Tako kot subjektu vpisa in njegovemu delu je tuji pravni osebi lahko matična številka dodeljena samo enkrat.

K 12., 13. in 14. členu:

Tretje poglavje predloga zakona določa pravila glede določitve (šifre) glavne dejavnosti (12. člen) in (šifre) institucionalnega sektorja (14. člen) ter posebno pravilo glede določitve glavne dejavnosti invalidskih podjetij in invalidskih organizacij (13. člen).

K 12. členu:

Pravila glede določitve glavne dejavnosti (pravilneje šifre glavne dejavnosti) in institucionalnega sektorja (pravilneje šifre institucionalnega sektorja) se glede na veljavno ureditev v 4. in 5. členu ZPRS-1 ter 13. do 16. členu Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije bistveno ne spreminjajo.

Glavna dejavnost in institucionalni sektor sta v skladu s 15., 16. in 17. členom predloga zakona dva izmed podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih, ki se vodijo v poslovnem registru.

Glavna dejavnost se določi ob upoštevanju že navedene Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije in Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 27/24)⁶⁶.

Slovenska standardna klasifikacija dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: SKD) temelji na Uredbi (ES) št. 1893/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 in o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3037/90 kakor tudi nekaterih uredb ES o posebnih statističnih področjih (UL L št. 393 z dne 30. 12. 2006, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 2023/137 z dne 10. oktobra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi statistične klasifikacije gospodarske dejavnosti NACE Revizija 2 (UL L št. 19 z dne 20. 1. 2023, str. 5).

V Sloveniji je SKD obvezen nacionalni standard za evidentiranje, zbiranje, obdelovanje, analiziranje, posredovanje in izkazovanje podatkov, pomembnih za spremljanje stanj in gibanj na ekonomskem in socialnem področju ter na področju okolja in naravnih virov.⁶⁷

SKD se uporablja za določanje dejavnosti in za razvrščanje poslovnih subjektov in njihovih delov za potrebe različnih uradnih in drugih administrativnih podatkovnih zbirk ter za potrebe statistike in analitike v državi in na mednarodni ravni.⁶⁸ Centralno vodenje dejavnosti po navedeni klasifikaciji v poslovnem registru omogoča gospodarno vodenje in upravljanje navedenega podatka za vse uporabnike poslovnega registra na ravni države, hkrati pa zagotavlja njegovo mednarodno primerljivost.

Za določitev glavne dejavnosti v poslovnem registru so določeni kriteriji. V skladu s splošnim pravilom v prvem odstavku 12. člena predloga zakona je glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela lahko samo ena od v poslovnem registru vpisanih dejavnosti subjekta vpisa ali dejavnost, določena z zakonom ali drugim predpisom, na podlagi katerega je subjekt vpisa ustanovljen, ali ena od dejavnosti subjekta vpisa, vpisane v aktu o ustanovitvi.⁶⁹ Deli subjektov vpisa lahko opravljajo dejavnosti subjektov vpisa, vpisane v poslovni register, dejavnosti, določene s predpisi, na podlagi katerih so subjekti vpisa ustanovljeni, ali dejavnosti subjektov vpisa, vpisane v akt o ustanovitvi.

Drugi in tretji odstavek 12. člena predloga zakona določata podrobnejše kriterije za določitev glavne dejavnosti.

Pravila za določitev glavne dejavnosti trenutno ureja drugi odstavek 13. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije, ki se glasi:

»(2) Glavna dejavnost enote poslovnega registra je dejavnost, s katero enota poslovnega registra ustvarja ali bo ustvarjala pretežni del dodane vrednosti. Če podatka o dodani vrednosti ni ali ga ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki ustvarja ali bo ustvarjala največji prihodek ali zaposluje ali bo zaposlovala največje število oseb. Pri določitvi glavne dejavnosti se ne preverjajo pogoji za opravljanje dejavnosti, določeni s predpisi.«

Navedeno besedilo vsebuje tri pravila za določitev glavne dejavnosti enote poslovnega registra.

⁶⁶ Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti se je začela uporabljati 1. 1. 2025.

⁶⁷ Prim. 2. člen Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti.

⁶⁸ Prim. 3. člen Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti.

⁶⁹ Prim. prvi odstavek 13. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

Glavna dejavnost enote poslovnega registra je po eni strani dejavnost, s katero enota poslovnega registra ustvarja pretežni del dodane vrednosti. Sintagma »s katero enota poslovnega registra ustvarja dodano vrednost« predpostavlja enoto poslovnega registra, ki že posluje v pravnem prometu. Če podatka o dodani vrednosti ni ali ga ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki ustvarja največji prihodek ali zaposluje največje število oseb. Enota poslovnega registra začne ustvarjati dodano vrednost, ko je ustanovljena in vpisana v register.

Po drugi strani se lahko glavna dejavnost enote poslovnega registra določi na podlagi pričakovanj, predvidevanj oziroma poslovnega načrta enote poslovnega registra, s katero dejavnostjo bo enota poslovnega registra ustvarila pretežni del dodane vrednosti. Sintagma »s katero enota poslovnega registra bo ustvarjala pretežni del dodatne vrednosti« predpostavlja enoto poslovnega registra, ki še ne posluje v pravnem prometu oziroma je v postopku ustanovitve in vpisa v register. Če podatka o dodani vrednosti ni ali ga ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki bo ustvarjala največji prihodek ali bo zaposlovala največje število oseb.

V skladu s tretjim pravilom se pri določitvi glavne dejavnosti ne preverjajo pogoji za opravljanje dejavnosti, določeni s predpisi.

V predlogu zakona se predlaga, da se navedena pravila iz uredbe prenesejo v zakon. S tem se opozori na pomen odgovornega določanja glavne dejavnosti. Poleg tega omogoča urejanje pravil na zakonski ravni sankcioniranje z globo v primeru neupoštevanja pravil, kot izhaja iz 46. člena predloga zakona.

V skladu z drugim odstavkom 12. člena predloga zakona je za glavno dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela lahko določena dejavnost, s katero subjekt vpisa ali njegov del ustvarja največji delež dodane vrednosti. Če podatka o dodani vrednosti ni ali ga ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki ustvarja največji prihodek ali zaposluje največje število oseb.⁷⁰ Drugi odstavek 12. člena predloga zakona zahteva od subjektov vpisa in njihovih delih, da določijo glavno dejavnost ob upoštevanju podatkov o preteklem poslovanju. Na podlagi petega odstavka 12. člena predloga zakona subjekt vpisa prijavi spremembo glavne dejavnosti v skladu s podatki o poslovanju v preteklem poslovnem letu v 15 dneh po roku za predložitev letnega poročila upravljavcu registra. Če za subjekt vpisa ne velja obveznost predložitve letnega poročila upravljavcu registra, spremembo glavne dejavnosti prijavi v 15 dneh po roku za predložitev davčnega obračuna. Subjekt vpisa bo na podlagi podatkov iz letnega poročila ali davčnega obračuna ugotovil, ali je v poslovnem registru vpisana glavna dejavnost v skladu s podatki o poslovanju v preteklem poslovnem letu. Subjekt vpisa bo prijavil spremembo glavne dejavnosti samo, če bo do nje dejansko prišlo. Če bo na podlagi podatkov o poslovanju iz letnega poročila ali davčnega obračuna izhajalo, da v poslovnem registru vpisana glavna dejavnost ne odraža dejanskega stanja, bo moral subjekt vpisa prijaviti vpis spremembe glavne dejavnosti.

Pravila iz drugega odstavka 12. člena predloga zakona pa ni mogoče uporabiti ob (prvem) vpisu subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register, saj subjekt vpisa ali njegov del še ne posluje. Posledično glavne dejavnosti na podlagi podatkov o preteklem poslovanju ni mogoče določiti. V tem primeru se bo uporabilo pravilo iz tretjega odstavka 12. člena predloga zakona, v skladu s katerim bo glavna dejavnost določena na podlagi ocene subjekta vpisa ali njegovega dela o dejavnosti, s katero bo subjekt vpisa ali njegov del ustvarjal največji delež dodane vrednosti. Namesto podatka (pravilneje ocene) o dodani vrednosti se bo lahko upoštevala dejavnost, s katero bo subjekt vpisa ali njegov del ustvarjal največji prihodek ali zaposloval največje število oseb.

Pravili iz drugega in tretjega odstavka se v skladu s četrtnim odstavkom 12. člena predloga zakona izključujeta v primerih, ko je dejavnost subjekta vpisa določena z zakonom ali drugim predpisom. V tem

⁷⁰ Prim. drugi odstavek 13. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

primeru se za glavno dejavnost subjekta vpisa vpiše z zakonom ali drugim predpisom določena dejavnost.

Pri določitvi glavne dejavnosti se ne preverjajo pogoji za opravljanje dejavnosti, določeni s predpisi.⁷¹

AJPES vpiše glavno dejavnost tako, da določi šifro glavne dejavnosti po SKD. Ob vpisu subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register AJPES določi šifro glavne dejavnosti na podlagi predloga subjekta vpisa, navedenega v prijavi. Predlog oblikuje ob upoštevanju (pričakovane) vrednosti dodane vrednosti, (pričakovane) višine prihodkov oziroma (pričakovanega) števila zaposlenih.⁷² Če pri poslovanju nastanejo spremembe, ki vplivajo na glavno dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela, je treba AJPES predlagati spremembo (šifre) glavne dejavnosti.⁷³ AJPES vse subjekte vpisa in njihove dele razvrsti v najnižjo možno raven v skladu s predpisano SKD.⁷⁴

Sedmi odstavek 12. člena predloga zakona določa pravila postopka usklajevanja vpisanih podatkov o glavnih dejavnostih subjektov vpisa in njihovih delov z dejanskim stanjem, katerih cilj je doseči večjo kakovost oziroma točnost vpisanih podatkov o glavnih dejavnostih subjektov vpisa in njihovih delov v poslovnem registru. Postopek se bo začel na podlagi obvestila državnega organa, upravljavca javnih zbirk podatkov ali uporabnika javnih podatkov, da glavna dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela ne ustreza dejanskemu stanju. AJPES bo na podlagi obvestila državnega organa ali upravljavca javnih zbirk podatkov pozval subjekt vpisa, da uskladi podatke o glavni dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovnem registru z dejanskim stanjem. V primeru obvestila uporabnika javnih podatkov pa bo obvestilo odstopil pristojnemu (nadzornemu) organu za nadzor nad kršitvami določb 3. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1), ki opredeljuje delo na črno. Delo na črno je opravljanje dejavnosti ali dela, kadar:

- pravna oseba ali tuj pravni subjekt, ki je pravna oseba, opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu,
- samozaposlena oseba ali tuj pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti,
- pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba opravlja dejavnost kljub prepovedi opravljanja dejavnosti,
- tuj pravni subjekt opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja,
- pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji, ne opravlja dejavnosti storitev v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu,
- posameznik opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali nima priglašenega dela, kakor to določa ta ali drugi zakoni.

Predlagana pravila sledijo dosedanji praksi AJPES.

⁷¹ Prim. tretji odstavek 13. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije in drugi odstavek 12. člena osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁷² Prim. 14. člen Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije 13. člen osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁷³ Prim. 15. člen Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije in 14. člen osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁷⁴ Prim. četrti odstavek 13. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije in prvi odstavek 12. člena osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

AJPES bo lahko ukrepal tudi sam na podlagi ugotovitve, da podatek o glavni dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela ne ustreza dejanskemu stanju. V tem primeru bo subjekt vpisa pozval, da uskladi podatke o glavni dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovnem registru z dejanskim stanjem.⁷⁵

K 13. členu:

S 13. členom predloga zakona se določi posebno pravilo glede določitve glavne dejavnosti invalidskih podjetij⁷⁶ in invalidskih organizacij⁷⁷. Gre za usklajen predlog oziroma realizacijo dogovora Statističnega urada Republike Slovenije, AJPES, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Zavoda invalidskih podjetij Slovenije in Nacionalnega sveta invalidskih organizacij, ki so se dogovorili, da se v poslovni register kot glavna dejavnost invalidskega podjetja ali invalidske organizacije vpisuje dejavnost, ki jo invalidsko podjetje ali invalidska organizacija dejansko opravlja, kot druga dejavnost pa se vpiše dejavnost invalidskih podjetij v skladu s SKD⁷⁸.

Dejavnost invalidskih podjetij in invalidskih organizacij ne sme biti vpisana kot glavna dejavnost invalidskega podjetja in invalidske organizacije v poslovnem registru, saj opredeljuje samo status subjekta vpisa in ne njegove dejanske dejavnosti, ki jo opravlja. Takšni vpisi onemogočajo kakovostno izkazovanje podatkov o poslovanju invalidskih podjetij in invalidskih organizacij ter ne predstavljajo realne podlage za načrtovanje socialnih politik. Za vodenje invalidskih podjetij v poslovnem registru obstaja posebna podoblika⁷⁹.

K 14. členu:

Institucionalni sektor se določi ob upoštevanju Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev (Uradni list RS, št. 107/13).

Slovenska standardna klasifikacija institucionalnih sektorjev (v nadaljnjem besedilu: SKIS) temelji na Uredbi (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L št. 174 z dne 26. 6. 2013, str. 1), zadnjič popravljena s Popravkom (UL L št. 154 z dne 11. 6. 2016, str. 27). SKIS se uporablja za zbiranje, evidentiranje, obdelovanje, analiziranje, posredovanje in izkazovanje statističnih podatkov, pomembnih za izdelavo nacionalnih in regionalnih računov za lastne namene.⁸⁰

⁷⁵ Prim. drugi odstavek 15. člen Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije in drugi odstavek 14. člena osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁷⁶ Status invalidskega podjetja ureja Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 87/11, 96/12 – ZPIZ-2, 98/14 in 18/21; v nadaljnjem besedilu: ZZRZI). Kot invalidsko podjetje lahko posluje družba, ki je organizirana in deluje kot kapitalska družba v skladu z določbami ZGD-1, če posamezna vprašanja njenega pravnega statusa, upravljanja in poslovanja z ZZRZI niso urejena drugače. Družba, ki izpolnjuje pogoje iz 53. člena ZZRZI, lahko začne poslovati kot invalidsko podjetje, ko pridobi status invalidskega podjetja. Status invalidskega podjetja družbi z odločbo podeli minister, pristojen za invalidsko varstvo, po pridobitvi predhodnega soglasja Vlade Republike Slovenije.

⁷⁷ Status invalidske organizacije ureja Zakon o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/02 in 61/06 – ZDru-1; v nadaljnjem besedilu: ZInvO). Invalidska organizacija je društvo ali zveza društev, ki deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva v skladu z ZInvO. Za invalidske organizacije veljajo predpisi, ki urejajo društva, če ZInvO ne določa drugače. Društvo oziroma zveza društev pridobi status invalidske organizacije na podlagi pravnomočne odločbe o vpisu v register invalidskih organizacij.

⁷⁸ V skladu z novo Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti je šifra dejavnosti invalidskih podjetij (R)88.101.

⁷⁹ Po podatkih poslovnega registra je v poslovni register vpisanih 61 invalidskih podjetij (25. 3. 2025).

⁸⁰ Prim. 1. člen Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev.

SKIS oziroma šifra SKIS se vodi za vse subjekte vpisa in njihove dele, vpisane v poslovni register.⁸¹ AJPES razvrsti subjekt vpisa in njegov del v institucionalni sektor oziroma dodeli šifro SKIS ob vpisu v poslovni register. Šifro SKIS dodeli na podlagi podatkov iz prijave.⁸² Če se subjekt vpisa ali njegov del ne strinja s šifro SKIS, lahko AJPES predlaga drugačno razvrstitev. AJPES na podlagi utemeljenega predloga znova določi šifro SKIS. Če AJPES meni, da predlog ni utemeljen, ga pošlje Komisiji za reševanje spornih primerov razvrščanja subjektov vpisa in njihovih delov po SKIS (v nadaljnjem besedilu: komisija za SKIS) pri Statističnem uradu Republike Slovenije.⁸³ Komisija za SKIS deluje kot posvetovalno delo Statističnega urada Republike Slovenije. Sestavljajo jo po dva predstavnika AJPES, Ministrstva za finance, Banke Slovenije in Statističnega urada Republike Slovenije. Člane komisije imenuje generalni direktor Statističnega urada Republike Slovenije na predlog institucij, ki jih predstavljajo.⁸⁴ Na podlagi mnenja komisije za SKIS lahko Statistični urad Republike Slovenije AJPES pošlje zahtevo za spremembo šifre SKIS.⁸⁵

Statistični urad Republike Slovenije lahko v primerih, ko ugotovi, da opravljena razvrstitev poslovnega subjekta v institucionalni sektor po SKIS ni bila pravilna ali ne ustreza dejanskemu stanju, od AJPES zahteva, da ponovno opravi razvrstitev.⁸⁶

Šifra SKIS se vodi na najnižji ravni klasifikacije. Podatki o razvrstitvi subjektov vpisa in delov subjektov vpisa po SKIS so javni in objavljeni na spletnih straneh AJPES.⁸⁷

K 15.,16. in 17. členu:

V četrtem poglavju predloga zakona se ureja vsebina poslovnega registra (pravilneje podatki, ki se o subjektih vpisa in njihovih delih pridobivajo ali določajo in nadalje obdelujejo v poslovnem registru), pravna podlaga za izdajo navodila o vrsti in obsegu podatkov za posamezno pravnoorganizacijsko obliko subjektov vpisa ter pravna podlaga za vodenje in upravljanje ter vzdrževanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis.

V napovednem stavku prvega odstavka 15., 16. in 17. člena predloga zakona se glede na veljavno ureditev posebej poudari, da se v poslovnem registru lahko podatki tudi določajo.

Glede na veljavni 8. in 11. člen ZPRS-1 prinašajo 15., 16. in 17. člen predloga zakona nekatere pomembne vsebinske spremembe.

Razmejitev podatkov o subjektih vpisa in podatkov o delih subjektov vpisa (prvi odstavek 15. člena, prvi odstavek 16. člena in prvi odstavek 17. člena):

Predlaga se opredelitev treh sklopov podatkov: podatkov, ki v poslovni register vpišejo o tujih pravni osebi, podatkov, ki se pridobivajo ali določajo in nadalje obdelujejo o subjektih vpisa, in podatkov, ki se

⁸¹ Prim. prvi odstavek 3. člena Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev.

⁸² Prim. prvi odstavek 3. člena Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev, prvi odstavek 16. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije in prvi odstavek 15. člena osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁸³ Prim. drugi in tretji odstavek 16. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije ter drugi in tretji odstavek 15. člena osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁸⁴ Prim. 4. člen Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev.

⁸⁵ Prim. drugi in tretji odstavek 16. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije ter drugi in tretji odstavek 15. člena osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁸⁶ Prim. drugi odstavek 3. člena Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev, četrti odstavek 16. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije in četrti odstavek 15. člena osnutka Uredbe o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

⁸⁷ Prim. prvi in tretji odstavek 3. člena Uredbe o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev.

pridobivajo ali določajo in nadalje obdelujejo o delih subjektov vpisa. Posledično so v 10. členu predloga zakona določeni podatki, ki se vodijo o tujih pravnih osebah, v 15. in 16. členu predloga zakona so določeni podatki, ki se v poslovnem registru pridobivajo ali določajo in nadalje obdelujejo o subjektih vpisa, medtem ko so v 17. členu predloga zakona določeni podatki o delih subjektov vpisa. O delih subjektov vpisa ni utemeljeno voditi podatkov v obsegu kot za subjekte vpisa. Deli subjektov vpisa se v poslovni register vpisujejo (samo) za davčne, statistične in druge raziskovalne namene. Vpis delov subjektov vpisa v poslovni register ni povezan s pridobitvijo njihove pravne sposobnosti. Materialna pravna podlaga za vpis delov subjektov vpisa v poslovni register je urejena v predlogu zakona ne pa (tudi) v področni statusni zakonodaji, kot to velja npr. za podružnice, kot so podružnice gospodarskih družb ali podružnice društev. Za vpis delov subjektov vpisa bo kot po veljavni ureditvi pristojen AJPES.

Razmejitev registrskih in drugih podatkov o subjektih vpisa (prvi odstavek 15. člena in prvi odstavek 16. člena):

Nadalje se v skladu z Izhodišči za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji predlaga razmejitev registrskih podatkov (prvi odstavek 15. člena predloga zakona) od drugih podatkov o subjektih vpisa (prvi odstavek 16. člena predloga zakona). V obrazložitvi k 3. členu predloga zakona je bil izpostavljen razvoj vloge poslovnega registra v 25 letih obstoja. Poslovni register je bil vzpostavljen kot upravno-administrativna javna baza podatkov o poslovnih subjektih na podlagi predhodnega poslovno-statističnega registra, ki ga je vodil Zavod Republike Slovenije za statistiko, kasneje Statistični urad Republike Slovenije. V poslovnem registru se vodijo tudi podatki, ki so med drugim namenjeni državnim statistiki. Primarna pravna podlaga za njihovo vodenje in upravljanje ni določena v področni statusni zakonodaji, ki ureja status oziroma položaj, registracijo in poslovanje poslovnih subjektov, ampak v predpisih s področja državne statistike, npr. v programu statističnih raziskovanj, aktu statističnih zahtev za nacionalne in mednarodne potrebe. ZPRS-1 ne razmejuje med registrskimi podatki poslovnega registra, ki so namenjeni predvsem varnosti pravnega prometa in jih v veliki meri zagotavljajo subjekti vpisa, in dodatnimi podatki, ki se vodijo zlasti za statistične, pa tudi davčne in druge raziskovalne namene statistike. V predlogu zakona se v 15. členu predloga zakona opredelijo registrski podatki, ki so (primarno) namenjeni zagotavljanju varnosti pravnega prometa, medtem ko se v 16. členu predloga zakona združijo (predvsem) podatki za davčne, statistične in druge raziskovalne namene. Vir za pridobivanje registrskih podatkov so (večinoma) subjekti vpisa, medtem ko dodatne podatke zagotavlja oziroma vpiše (večinoma) AJPES na podlagi zahteve, npr. če gre za podatke o glavni ali drugi(h) dejavnosti(h), ali brez zahteve subjektov vpisa, npr. če gre za podatke o institucionalnem sektorju⁸⁸, upravni enoti, statistični ali kohezijski regiji, ki jih AJPES določi na podlagi podatkov iz prijave.

Sprememba obsega in strukture podatkov (15., 16. in 17. člen):

Glede na veljavno ureditev se v predlogu zakona spreminja obseg in struktura podatkov, ki se vodijo in obdelujejo v poslovnem registru. Iz obsega se v skladu z Izhodišči za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji izločijo podatki, ki se v poslovnem registru upravičeno ne vodijo oziroma se vodijo v drugih javnih evidencah, npr. podatek o oznaki zavezanosti po zakonu, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, in podatki, ki nimajo uporabne vrednosti ali so brez ustreznega izvora oziroma vira, npr. lastniški delež Republike Slovenije.

Oznaka k zavezanosti po zakonu, ki ureja dostop do informacij javnega značaja (28. alineja prvega odstavka 8. člena ZPRS-1):

Podatki o zavezancih za informacije javnega značaja, ki morajo nuditi prost dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo, se vodijo v registru zavezancev za informacije javnega značaja (RZIJZ). Zavezanci so v RZIJZ vpisani in iz njega izbrisani neposredno na podlagi podatkov iz uradnih evidenc in podatkov, ki jih kot prijavitelji zavezancev posredujejo ministrstva,

⁸⁸ Prim. prvi odstavek 16. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

samoupravne lokalne skupnosti ter druge osebe javnega prava. Podatki o zavezancih za informacije javnega značaja so javno dostopni na spletnih straneh AJPES⁸⁹.

Lastniški delež Republike Slovenije (23. alineja prvega odstavka 8. člena ZPRS-1):

Podatek o lastniškem deležu Republike Slovenije⁹⁰ nima določenega oziroma zagotovljenega (verodostojnega) vira.

Na drugi strani se dodajo podatki, za katere so bile doslej izkazane potrebe uporabnikov, npr. podatek o prevodu firme ali imena, naslov varnega elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja, pravna podlaga, če se subjekt vpisa ustanovi neposredno z zakonom in se ne vpiše v noben drug register, podoblika, ponudnik e-poti, datum rojstva ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana organa nadzora in zastopnika, spol (moški, ženska) ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana organa nadzora in zastopnika gospodarske družbe, oziroma je vključitev podatkov v obseg podatkov, ki se vodijo v poslovnem registru, potrebna zaradi drugih določb predloga zakona, npr. pristojni organ ter datum in številka akta pristojnega organa.

Naslov varnega elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja (11. točka prvega odstavka 15. člena):

Predlaga se vpis podatka o naslovu elektronskega predala za vsakega od namenov vročanja: za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, vročanja v sodnih kot tudi drugih postopkih.

Na podlagi prvega odstavka 8. člena ZPRS-1 lahko enota poslovnega registra predlaga, da se v poslovni register vpiše tudi elektronski naslov. Podatek se vpiše med kontaktne podatke enote poslovnega registra, med katere se štejejo še telefon, telefaks in naslov spletne strani enote poslovnega registra.

Pripravljaivec je v okviru javne razprave prejel predlog, da se med podatke poslovnega registra vključi naslov varnega elektronskega predala. Elektronski naslov, vpisan kot kontaktni podatek enote poslovnega registra, namreč ni ustrezen za namen vročanja v različnih upravnih in sodnih (v prvi vrsti registrskih) zadevah v Republiki Sloveniji. Zlasti v slednjih bi bilo treba v celoti zagotoviti elektronsko vročanje, ker so izvirniki sklepov in druga pisanja sodnega registra že od leta 2008 v elektronski obliki. 35.a člen ZSReg določa elektronsko vročanje le za notarje, druge osebe, za katere zakon, ki ureja pravdni postopek ali drug zakon določa, da se jim vedno vroča po varni elektronski poti ter subjektu vpisa ali drugi stranki postopka ali pooblaščenцу stranke, če ta v predlogu za vpis ali vlogi, s katero prijavi svojo udeležbo v postopku, izrecno zahteva, da se mu vročitve opravijo po varni elektronski poti in navede naslov za vročanje po varni elektronski poti, registriran v informacijskem sistemu sodstva, ali naslov varnega elektronskega predala, sicer pa se sodna pisanja v registrskih postopkih vročajo v fizičnem odpravku.

Vpis podatka o naslovu varnega elektronskega predala v poslovni register bi v praksi omogočilo elektronsko vročanje v upravnih postopkih v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb; v nadaljnjem besedilu: ZUP). Na podlagi veljavnih določb ZUP se dokument vroči v elektronski obliki, če državni organ, organ samoupravne lokalne skupnosti, nosilec javnega pooblastila, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, v sodnem, poslovnem ali drugem registru prijavi elektronski naslov (registriran elektronski naslov). Vročitev dokumenta v

⁸⁹ erzizj.ajpes.si

⁹⁰ Podatek o lastniškem deležu Republike Slovenije je v skladu z Navodilom o vrstah in obsegu podatkov za posamezno pravnoorganizacijsko obliko enote Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 79/07; v nadaljnjem besedilu: Navodilo o podatkih Poslovnega registra Slovenije) podatek o neposrednem deležu lastnine, ki ga ima pri posamezni enoti poslovnega registra Republika Slovenija.

elektronski obliki se opravi na registriran elektronski naslov, razen če je oseba v postopku sporočila drug elektronski naslov varnega elektronskega predala ali drugega elektronskega predala.

Poleg splošnih prednosti, ki bi jih elektronsko vročanje prineslo v upravnih in sodnih zadevah, bi širša uporaba elektronskega vročanja omogočila nadzornim organom, da postopke nadzora izvajajo hitreje in učinkoviteje. Slednje je odločilnega pomena zlasti v primerih izogibanja zakonitemu poslovanju v pravnem prometu.

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami ZUP (EVA: 2024-3130-0043) se bo elektronsko poslovanje upravnih organov s poslovnimi subjekti še okrepilo. Predlaga se obvezno elektronsko vročanje poslovnim subjektom, ki ne bo vezano na dejansko ali fiktivno soglasje poslovnih subjektov, kot se ohranja v primeru fizičnih oseb. Upravni organi bodo lahko poslovnim subjektom vročali na elektronski naslov, ki ga bodo sporočili v postopku, podrejeno pa v elektronski predal, ki bo vzpostavljen v okviru centralnega informacijskega sistema za sprejem vlog, vročanje in obveščanje, preko katerega se sicer zagotavlja vlaganje elektronskih vlog in elektronsko vročanje.

Predlagane spremembe sledijo razvoju poslovanja poslovnih subjektov tako z vidika preglednosti poslovanja, sodobnega komuniciranja, kot tudi z vidika pravnega varstva udeležencev v poslovnih razmerjih, hkrati pa naslavlja težave, s katerimi se srečujejo nadzorni organi pri svojem delu, predvsem pri vročanju uradnih pošilk tako poslovnim subjektom kot njihovim aktivnim zastopnikom.

Poseben status (15. alineja prvega odstavka 8. člena ZPRS-1)

Podoblika (17. točka prvega odstavka 15. člena):

Podatek o posebnem statusu se nadomesti s podatkom o podobliki pravnoorganizacijske oblike, ki je namenjen dodatni opredelitvi organiziranosti oziroma statusa subjekta vpisa v okviru pravnoorganizacijske oblike. V Republiki Sloveniji obstaja več podoblik. Kapitalske družbe, ki izpolnjujejo pogoje, so lahko v skladu z ZZRZI organizirane kot invalidska podjetja. Društvo ali zveza društev lahko pridobi status invalidske organizacije, če v skladu z ZInvO deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva. Pravne osebe, kot so društva, zavodi, ustanove, gospodarske družbe, zadruge, evropske zadruge ali druge pravne osebe zasebnega prava lahko na podlagi Zakona o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11, 90/14 – ZDU-1I in 13/18) pridobijo status socialnega podjetja. Na podlagi Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18) obstaja tudi status nevladne organizacije v javnem interesu na določenem področju, ki se podeli nevladni organizaciji, če njeno delovanje na tem področju presega interese njenih ustanoviteljev oziroma njenih članov in če je splošno koristno. Zakon o spodbujanju investicij (Uradni list RS, št. 13/18, 204/21, 29/22, 65/23 in 31/24) opredeljuje inovativna zagonska podjetja. Gre za neodvisne gospodarske družbe, ki razvijajo ali tržijo inovativni izdelek, storitev ali poslovni model z visokim potencialom. Gospodarske družbe, ki izpolnjujejo pogoje, se vpišejo v register inovativnih zagonskih podjetij.

Ponudnik e-poti s podatki o firmi ali imenu, matični številki (če je ponudnik e-poti vpisan v poslovni register) in šifri ponudnika e-poti (25. točka prvega odstavka 15. člena):

Za namen izmenjave e-računov in e-dokumentov se bodo pri subjektu vpisa v poslovni register vpisali identifikacijski podatki o ponudniku e-poti, prek katerega prejema e-račune in e-dokumente.

V skladu s predlogom Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov (EVA: 2024-1611-0037; v nadaljnjem besedilu: predlog ZIERDED) si morajo poslovni subjekti pri medsebojnih obligacijskih razmerjih izmenjevati izključno e-račune (7. člen predloga ZIERDED). Poslovni subjekti bodo morali drugim poslovnim subjektom izdajati izključno e-račune.

Izmenjava e-računov in e-dokumentov med poslovnimi subjekti bo potekala prek ponudnikov e-poti, ki so vpisani v seznam ponudnikov e-poti, ali prek lastnih sistemov za neposredno izmenjavo e-računov in e-dokumentov, razen prek lastnih sistemov za izmenjavo elektronske pošte (10. člen predloga ZIERDED). Vsak subjekt vpisa mora imeti izbranega ponudnika e-poti. Uprava Republike Slovenije za javna plačila vodi seznam ponudnikov e-poti, ki vsebuje identifikacijske podatke o ponudniku e-poti (16. člen predloga ZIERDED). To so med drugim podatki o firmi ali imenu, poslovnem naslovu, matični številki (če je ponudnik e-poti vpisan v poslovni register) in šifri ponudnika e-poti. Šifro ponudnika e-poti določi Uprava Republike Slovenije za javna plačila ob vpisu v seznam ponudnikov e-poti. Način določitve šifre bo določen s podzakonskim aktom ministra, pristojnega za finance (16. člen predloga ZIERDED).

Spol ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana organa nadzora in zastopnika gospodarske družbe (1.e) točka prve alinee tretjega odstavka 15. člena):

Podatek o spolu ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana organa nadzora in zastopnika gospodarske družbe je dodan na pobudo Podjetniško trgovske zbornice, ki je mnenja, da bo vodenje in upravljanje podatka o spolu omogočilo spremljanje napredka in spodbujanje ženskega podjetništva. V Podjetniški trgovski zbornici pojasnjujejo, da imajo mikro, majhna in srednja podjetja ključno vlogo pri oblikovanju gospodarstva. Ustvarijo polovico prihodkov v slovenskem gospodarstvu, okrog 60 % dodane vrednosti in 70 % vseh zaposlenih v zasebnem sektorju. Dodajajo, da je Evropska komisija zavezana spodbujati ustanavljanje ter rast mikro, majhnih in srednjih podjetij, med njimi tudi »ženskih« podjetij, da bi lahko dosegli zeleno in digitalno preobrazbo gospodarstva. Ženske podjetnice naj bi pri tem imele pomembno vlogo. Zato je Evropska komisija oblikovala platformo za podporo ženskemu podjetništvu »WEgate«⁹¹.

Vodenje in upravljanje podatka o spolu bo omogočilo tudi spremljanje napredka Slovenije pri doseganju uravnotežene zastopanosti spolov med vodilnimi osebami v gospodarskih družbah v skladu z Direktivo (EU) 2022/2381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, in s tem povezanih ukrepih (UL L št. 315 z dne 7. 12. 2022, str. 44; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2022/2381/EU). Cilj Direktive 2022/2381/EU je doseči bolj uravnoteženo zastopanost žensk in moških med direktorji in direktoricami gospodarskih družb oziroma med osebami, odgovornimi za vodenje in nadzor poslov gospodarskih družb, z vrednostnimi papirji katerih se trguje na organiziranem trgu, oziroma gospodarskih družb, ki kotirajo na borzi.⁹² Namen Direktive 2022/2381/EU je pospešiti napredek pri uravnoteženi zastopanosti spolov med osebami, odgovornimi za vodenje in nadzor poslov gospodarske družbe z določitvijo učinkovitih ukrepov in zahtev. Ukrepi vključujejo zahteve za gospodarske družbe glede minimalnega deleža zastopanosti spolov med osebami, odgovornimi za vodenje in nadzor poslov gospodarske družbe, preglednost izbirnega postopka kandidat in kandidatov ter obveznost poročanja o deležu zastopanosti spolov.

Ukrepi iz Direktive 2022/2381/EU zavezujejo velike gospodarske družbe, z vrednostnimi papirji katerih se trguje na organiziranem trgu (oziroma, ki kotirajo na borzi), ne glede na izbran sistem upravljanja (enotirni ali dvotirni). Te gospodarske družbe imajo poseben gospodarski pomen, prepoznavnost, vplivajo na celoten trg in določajo standarde za celotni zasebni sektor. Namen Direktive 2022/2381/EU je zagotoviti bolj uravnoteženo zastopanost spolov med osebami, odgovornimi za vodenje poslov gospodarskih družb (oziroma izvršnimi direktorji) in med osebami, odgovornimi za nadzor nad vodenjem poslov gospodarskih družb (oziroma neizvršnimi direktorji). Direktiva 2022/2381/EU določa cilja glede deleža zastopanosti spolov med navedenimi vodilnimi osebami v gospodarskih družbah. Osebe manj zastopanega spola morajo zasedati vsaj 40 % med osebami odgovornimi za nadzor poslov (neizvršnimi direktorji) ali vsaj 33 % skupno med osebami odgovornimi za vodenje in nadzor poslov (izvršnimi in neizvršnimi direktorji). Gospodarske družbe, ki izberejo cilj, da bodo osebe manj zastopanega spola v

⁹¹ [WEgate - WEgate](#)

⁹² Prim. 2. člen Direktive 2022/2381/EU.

družbi med osebami, odgovornimi za nadzor poslov gospodarske družbe, zasedale vsaj 40 %, morajo določiti tudi cilje glede deleža manj zastopanega spola med osebami, odgovornimi za vodenje poslov gospodarske družbe. Določen cilj 40 % zastopanosti v skladu z Direktivo 2022/2381/EU se uporablja le za osebe, odgovorne za nadzor poslov gospodarske družbe (neizvršne direktorje), da bi se brez prevelikega poseganja v vsakodnevno vodenje gospodarskih družb, kjer so zelo pomembna posebna znanja in izkušnje, zagotovila bolj uravnotežena zastopanost žensk in moških. Osebe, odgovorne za nadziranje poslov gospodarskih družb, imajo pomembno vlogo tudi pri imenovanju najvišjih vodstvenih delavcev in delavk ter oblikovanju kadrovske politike gospodarske družbe. Večje število predstavnikov oziroma predstavnic manj zastopanega spola med osebami, odgovornimi za nadzor poslov gospodarske družbe, bo predvidoma povzročilo pozitiven razvoj v smeri bolj uravnotežene zastopanosti spolov na celotni poklicni lestvici. Razlog za določitev cilja minimalne 40 % zastopanosti obeh spolov je, da se ta delež nahaja med minimalno »kritično maso«, ki je potrebna za pozitiven učinek na organe vodenja in nadzora (30 %), in popolnoma izenačeno zastopanostjo spolov (50 %).

Določbe Direktive 2022/2381/EU so se prenesle v Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 102/24; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1M). V skladu z 254.e členom ZGD-1 morajo družbe zavezanke v izjavi o upravljanju in na svoji spletni strani objaviti podatke o deležu zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji. Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, pa je zadolženo, da na svoji spletni strani objavi seznam družb zavezank in dosežene deleže glede zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji. Za pripravo in objavo seznama ministrstvo potrebuje podatke o gospodarskih družbah zavezankah in spolu članov organov vodenja in nadzora ter izvršnih direktorjev v teh družbah. S pomočjo podatkov o spolu članov organov vodenja in nadzora ter izvršnih direktorjev lahko ministrstvo izračuna deleže glede zastopanosti spolov.

Zagovornik enakih možnosti pa potrebuje podatke o spolu v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji, da bo lahko v skladu s prvim odstavkom 254.f člena ZGD-1 učinkovito spremljal, spodbujal, analiziral in zagotavljal podporo pri spodbujanju uravnotežene zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji, v skladu z drugim odstavkom navedenega člena pa presojal ustreznost postopkov izbora kandidatov v organih vodenja ali nadzora ali izvršnega direktorja. Z ZGD-1M je Zagovornik enakih možnosti dobil tudi pristojnosti nadzora, ki so predvidene za primere, če družba ne določi ciljnih deležev v politiki raznolikosti glede zastopanosti manj zastopanega spola med člani organov vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji (254.c člen ZGD-1), če ne upošteva določb glede izbirnega postopka za imenovanje kandidatov za člane vodenja in nadzora ter za izvršne direktorje v primeru nedoseganja zastavljenih deležev (254.č člen ZGD-1) ter če družba ne objavi zahtevanih podatkov o deležu zastopanosti spolov (254.e člen ZGD-1) v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji.

Podatki o spolu bodo omogočili tudi učinkovito načrtovanje in izvajanje ukrepov za spodbujanje podjetništva na podlagi Zakona o podpornem okolju za podjetništvo (Uradni list RS, št. 102/07, 57/12, 82/13, 17/15, 27/17, 13/18 – ZSInv in 40/23 – ZZrID-A; v nadaljnjem besedilu: ZPOP-1). Med temeljnimi cilji ZPOP je med drugim vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja za potencialne podjetnike in podjetnice ter delujoča podjetja v vseh fazah njihovega razvoja, dostop do celovitih podpornih storitev, vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja na lokalni, pokrajinski in nacionalni ravni ter pospešitev izkoriščanja podjetniških in inovacijskih potencialov (2. člen ZPOP-1).

Podatki o spolu bodo prispevali tudi k učinkovitemu izvajanju ukrepov, npr. za spodbujanje ženskega podjetništva na podlagi Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19) in Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023–2030 (Uradni list RS, št. 105/23).

Kohezijska regija (6. točka prvega odstavka 16. člena in 9. točka prvega odstavka 17. člena)

Doda se podatek o kohezijski regiji subjekta vpisa in njegovega dela.

Vodenje podatka o kohezijski regiji v poslovnem registru bo pomembno zmanjšalo administrativno obremenitev nosilcev javnih razpisov v postopkih dodeljevanja sredstev iz evropskih strukturnih skladov, saj je v večini primerov za določitev stopnje sofinanciranja treba določiti tudi kohezijsko regijo upravičencev. Glede na kohezijsko regijo je pogosto določena tudi najvišja možna stopnja sofinanciranja.

V praksi mora vsak nosilec javnega razpisa za dodelitev sredstev za vsakega upravičenca določiti, iz katere kohezijske regije je. Če se posamezen upravičenec prijavi na javne razpise večjega števila nosilcev javnih razpisov, se kohezijska regija ugotavlja v vsakem konkretnem primeru. S tem pa na ravni države prihaja do nepotrebnega podvajanja dela in izgube časa. Povečuje se tudi možnost napak. Vodenje podatka o kohezijski regiji ne predstavlja dodatnega administrativnega bremena za poslovne subjekte in bistveno ne obremenjuje upravljavca registra, saj so spremembe redke in so podatki o kohezijski regiji vezani na podatke o občini.

Če bo opredelitev podatka o kohezijski regiji urejena centralno, se bodo privarčevali čas in stroški ter zmanjšala možnost napak. Vodenje podatka o kohezijski regiji na ravni države, na enem mestu v poslovnem registru bo uporabno tako za poslovne subjekte, ki se prijavljajo na javne razpise, kot za nosilce javnih razpisov in seveda tudi za statistične in raziskovalno-analitične namene.

Podatki o kohezijskih regijah so na razpolago v teritorialnih šifrantih oziroma klasifikacijah teritorialnih enot NUTS⁹³ in Standardna klasifikacija teritorialnih enot (SKTE)⁹⁴.

Klasifikacija NUTS je skupna evropska statistična klasifikacija teritorialnih enot na podlagi Uredbe (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (nuts) (UL L št. 154 z dne 21. 6. 2003, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: Uredba NUTS). Skrbnik Klasifikacije NUTS je Statistični urad Republike Slovenije. Ozemlja držav se delijo na hierarhične ravni. Na prvi ravni so enote ravni NUTS 1, te se nadalje členijo na enote ravni NUTS 2, na tretji ravni pa so enote ravni NUTS 3. Slovenija na prvi ravni (raven NUTS 1) nastopa kot celota, na drugi ravni (raven NUTS 2) se deli na kohezijski regiji, na tretji ravni (NUTS 3) pa se njeno ozemlje členi na 12 statističnih regij.

Poleg Uredbe NUTS, ki ozemlje države razčlenjuje na treh ravneh, se kot obvezen nacionalni standard pri evidentiranju, zbiranju, obdelovanju, analiziranju, posredovanju in izkazovanju statističnih podatkov po ozemeljskih enotah uporablja še SKTE. SKTE do tretje ravni temelji na klasifikaciji, ki jo določa Uredba NUTS, od četrte ravni dalje pa se ozemlje za potrebe statistike členi še na pet nižjih ravni (na upravne enote, občine, krajevne, vaške in četrtne skupnosti, naselja, prostorske okoliše). Na podlagi 4. člena Uredbe o standardni klasifikaciji teritorialnih enot (Uradni list RS, št. 9/07; v nadaljnjem besedilu: Uredba o standardni klasifikaciji teritorialnih enot) je Statistični urad Republike Slovenije zadolžen za izvajanje uredbe in tekoče vzdrževanje SKTE na osnovi teritorialnih sprememb, povzetih iz uradnih registrov in evidenc. Vse prostorske enote, navedene v Uredbi o standardni klasifikaciji teritorialnih enot, vodi in vzdržuje Geodetska uprava Republike Slovenije v Registru prostorskih enot.

Velikost po standardih Evropske unije (18. alineja prvega odstavka 8. člena ZPRS-1)

Velikost po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednje velikih podjetij (UL L št. 124 z dne 20. 5. 2003, str. 36) (8. točka prvega odstavka 16. člena):

⁹³ Angl. »The Nomenclature of Territorial Units for Statistics

⁹⁴ Klasifikaciji teritorialnih enot sta dostopni na spletni strani:

<https://www.stat.si/StatWeb/Methods/Classifications> oziroma

https://www.stat.si/dokument/5424/kohezijske_%20statisticne_obcine.xls (23. 1. 2025).

Podatek o velikosti po standardih Evropske unije⁹⁵, ki se trenutno ne vodi v poslovnem registru, se nadomesti s podatkom o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 (UL L št. 124 z dne 20. 5. 2003, str. 36; v nadaljnjem besedilu: Priporočilo Komisije 2003/361/ES). Ta merila se razlikujejo od meril za določitev velikosti v skladu z Direktivo 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L št. 182 z dne 29. 6. 2013, str. 19) in 55. členom ZGD-1. Vodenje in upravljanje navedenega podatka v poslovnem registru bo bistveno zmanjšalo administrativno obremenitev v postopkih dodeljevanja sredstev iz evropskih strukturnih skladov, kjer je treba upoštevati merila za določitev velikosti podjetja na podlagi Priporočila Komisije 2003/361/ES. V praksi mora vsak nosilec javnega razpisa za dodelitev sredstev izvesti izračun za opredelitev velikosti posameznih prijaviteljev. Če se posamezno podjetje prijavi na javne razpise večjega števila nosilcev javnih razpisov, se velikost ugotavlja v vsakem konkretnem primeru. S tem pa na ravni države prihaja do nepotrebnega podvajanja dela, izgube časa, povečuje možnost napak in posledično različnih opredelitev velikosti.

Če bo opredelitev velikosti podjetij urejena centralno, se bodo privarčevali čas in stroški ter zmanjšala možnost napak. Vodenje in upravljanje podatka o velikosti podjetij po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES na ravni države na enem mestu v poslovnem registru bo uporabno tudi za statistične in raziskovalno-analitične namene ter bo zagotavljalo primerljivost podatkov z državami članicami EU.

K prvemu odstavku 15. člena:

V skladu s petim odstavkom 115. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) se morata v besedilu členov smiselno uporabiti ženski in moški spol v tistih prvih členih oziroma poglavjih predloga zakona, ki določajo temeljne subjekte predloga zakona, z navedbo, da se v nadaljnjem besedilu uporabi naslavljanje v moškem spolu. V skladu z navedenim se v prvem odstavku 15. člena predloga zakona predlaga uporaba moškega spola pri izrazu ustanovitelj, ki označuje ustanovitelja in ustanoviteljico, družbenik, ki označuje družbenika in družbenico, delničar, ki označuje delničarja in delničarko, član, ki označuje člana in članico, nosilec dejavnosti, ki označuje nosilca in nosilko dejavnosti, član organa nadzora, ki označuje člana in članico organa nadzora, ter zastopnik, ki označuje zastopnika in zastopnico.

K drugemu odstavku 15. člena:

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami ZUP (EVA: 2024-3130-0043) se celovito ureja vročanje v elektronski in fizični obliki državnim organom, organom samoupravne lokalne skupnosti, pravnim osebam, podjetnikom in posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost ter odvetnikom in notarjem oziroma odvetniški in notarski pisarni. Navedenim subjektom se dokumenti vročajo po elektronski poti v elektronski obliki, vročitev v fizični obliki pa je dopustna, če ni mogoče opraviti vročitve po elektronski poti (predlog prvega odstavka novega 85.a člena ZUP).

Poslovni subjekti lahko med postopkom sporočijo naslov varnega elektronskega predala ali naslov drugega elektronskega predala, ki ni varen elektronski predal, v katerega naj se vročajo dokumenti. Če tega ne storijo, se jim vročitev opravi v drug varni elektronski predal za namen vročanja v upravnih zadevah, ki je vpisan v poslovni register, ali v varni elektronski predal v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje (predlog drugega odstavka novega 85.a člena ZUP). V zadnjem primeru bo v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje, preko katerega se sicer

⁹⁵ Podatek o velikosti po standardih Evropske unije naj bi v skladu z Navodilom o podatkih Poslovnega registra Slovenije zajemal velikostne razrede enot poslovnega registra glede na število zaposlenih, in sicer: 0–1, 2–9, 10–49, 50–249, 250 in več.

izvaja elektronsko poslovanje v upravnih zadevah, določen in vzpostavljen brezplačen varen elektronski predal za vse subjekte vpisa v poslovni register.

V skladu s predlogom prehodne določbe v spremembah in dopolnitvah ZUP bo ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov⁹⁶, v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje zagotovilo brezplačen varni elektronski predal za vse državne organe, organe samoupravne lokalne skupnosti, pravne osebe, podjetnike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost ter odvetnikom in odvetniškim pisarnam. V prehodni določbi 54. člena predloga zakona pa je določena obveznost določitve varnih elektronskih predalov za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek in vpis naslovov varnih elektronskih predalov v poslovni register za vse obstoječe poslovne subjekte oziroma subjekte vpisa v poslovni register. Varne elektronske predale za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, bo določilo ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov. AJ PES pa bo naslove varnih elektronskih predalov za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, vpisal v poslovni register.

V skladu z drugim odstavkom 15. člena predloga zakona se ureja vpis naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, v poslovni register ob vpisu subjekta vpisa v poslovni register in spremembah podatkov v poslovni register. Če subjekt vpisa v prijavi za vpis v poslovni register ne bo navedel drugega naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, bo naslov varnega elektronskega predala ob vpisu subjekta vpisa v poslovni register določilo ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov, in ga posredovalo AJ PES, ki bo naslov varnega elektronskega predala vpisal v poslovni register. Če bo subjekt vpisa po vpisu v poslovni register predlagal izbris naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, in v prijavi za vpis spremembe podatkov ne bo navedel drugega, nadomestnega naslova varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, bo AJ PES v poslovni register vpisal naslov varnega elektronskega predala, ki ga bo zagotovilo in posredovalo ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov. Namen predlagane ureditve je doseči, da je v poslovni register vedno vpisan en naslov varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, v katerega se lahko subjektu vpisa vročajo dokumenti v elektronski obliki.

K tretjemu odstavku 15. člena:

V tretjem odstavku 15. člena predloga zakona so po vzoru ZSReg⁹⁷ določeni identifikacijski podatki, ki se o posamezni fizični in pravni osebi vodijo v poslovnem registru. Med podatki o fizični osebi je tudi datum rojstva ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana, nosilca dejavnosti, člana organa nadzora ali zastopnika, ki se po veljavni ureditvi v poslovnem registru ne obdeluje. Podatek o datumu rojstva je za osebe, ki so v poslovni register vpisane z EMŠO, sicer razviden iz prvih sedem znakov EMŠO, medtem ko se ne vpiše oziroma obdeluje v primeru oseb, ki se v poslovni register vpišejo z davčno številko. Podatek o datumu rojstva se bo po predlogu zakona v skladu z načelom enake obravnave in zaradi varnosti pravnega prometa vodil oziroma obdeloval v strukturirani obliki za vse fizične osebe.

Podatki poslovnega registra so vedno pogostejše predmet izmenjave med poslovnimi registri držav članic EU in EGP v čezmejnih postopkih. Kot je pojasnjeno v nadaljevanju, se izmenjave podatkov o fizičnih in pravnih osebah izvajajo s pomočjo identifikacijskih podatkov, kot je firma in enotni identifikator ter osebno ime in datum rojstva.

⁹⁶ Ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov, je v skladu z 28.a členom Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23) Ministrstvo za digitalno preobrazbo (v nadaljnjem besedilu: MDP).

⁹⁷ Prim. 2.b člen ZSReg.

Na podlagi Direktive (EU) 2019/1151 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede uporabe digitalnih orodij in postopkov na področju prava družb (UL L št. 186 z dne 11. 7. 2019, str. 80; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/1151/EU⁹⁸) so morale države članice EU in EGP sprejeti pravila v zvezi s prepovedjo opravljanje funkcije direktorja⁹⁹. Države članice EU in EGP morajo na zahtevo druge države članice EU in EGP posredovati informacije glede prepovedi opravljanja funkcije direktorja na podlagi prava države članice, ki odgovarja na zahtevo. Zahteve za informacije in odgovori nanje se pošiljajo elektronsko prek sistema BRIS.

Na podlagi Direktive 2019/1151/EU je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1042, ki določa, da se poizvedbe med državami članicami izvajajo prek identifikacijskih podatkov fizičnih oseb, in sicer imena, priimka, datuma rojstva in neobveznega dodatnega identifikacijskega podatka, obdelanega v skladu z nacionalno zakonodajo države članice prosilke in Uredbo (EU) 2016/679 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L št. 119 z dne 4. 5. 2016, str. 1).

Nadalje Direktiva 2019/1151/EU predvideva, da se registri držav članic EU in EGP medsebojno obveščajo prek sistema BRIS tudi o spremembah pri kapitalskih družbah, ki imajo v drugi državi članici ustanovljeno podružnico. Med naborom podatkov, ki se izmenjujejo, so tudi podatki o osebah, ki so ali kot zakonsko predvideni organ ali kot članice takega organa:

- pooblaščen, da zastopajo družbo v poslih s tretjimi stranmi in v sodnih postopkih; iz razkritja je razvidno, ali so za zastopanje družbe pooblaščen osebe posamično ali morajo delovati skupno;
- udeležene pri upravljanju, nadzoru ali obvladovanju družbe.

O teh osebah, kadar gre za fizične osebe, se v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2021/1042 (rubrika 5.4 Obvestilo o spremembah dokumentov in informacij o družbi) med državami članicami prek sistema BRIS izmenjujejo: ime, priimek, datum rojstva, če je na voljo, oziroma nacionalna identifikacijska številka, naslov (če je na voljo v registru) ter podatki o imenovanju, prenehanju, vrsti, načinu in obsegu zastopanja.

K sedmemu, osmemu, devetemu in enajstemu odstavku 15. člena:

V zvezi z osebami iz tretjega odstavka 15. člena predloga zakona se v poslovni register v skladu s sedmim odstavkom 15. člena predloga zakona vpiše enotna identifikacijska številka osebe. Enotna identifikacijska številka za posamezno skupino oseb je določena v 3. členu predloga zakona. Drugi identifikacijski podatki pa se na podlagi povezanosti poslovnega registra samodejno prevzamejo iz matične evidence in so s tem vpisani v poslovni register.¹⁰⁰ Matične evidence po predlogu zakona so opredeljene v 3. členu predloga zakona.

Fizične osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji stalno ali začasno prebivališče, so vpisane v CRP. Za te osebe se v poslovni register v skladu z osmim odstavkom 15. člena predloga zakona vpiše EMŠO, drugi identifikacijski podatki, vključno z davčno številko, pa se na podlagi povezanosti poslovnega registra s CRP samodejno prevzamejo iz CRP in so s tem vpisani v poslovni register.¹⁰¹ Spremembe identifikacijskih podatkov navedenih fizičnih oseb se na podlagi devetega odstavka 15. člena predloga zakona vpišejo v poslovni register samodejno na podlagi povezanosti poslovnega registra s CRP z uporabo EMŠO.

⁹⁸ Direktiva 2019/1151/EU je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena z več zakoni in podzakonskimi akti, ki so navedeni na spletni strani: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/NIM/?uri=CELEX:32019L1151> (16. 9. 2024).

⁹⁹ Prim. peti odstavek 1. člena Direktive 2019/1151/EU, ki določa nov 13.i člen Direktive 2017/1132/EU.

¹⁰⁰ Prim. prvi stavek tretjega odstavka 2.b člena ZSReg.

¹⁰¹ Prim. drugi stavek tretjega odstavka 2.b člena ZSReg.

Za fizične osebe, ki v Republiki Sloveniji nimajo stalnega ali začasnega prebivališča ali niso vpisane v CRP, in tuje pravne osebe, se spremembe identifikacijskih podatkov vpišejo v poslovni register samodejno z uporabo davčne številke na podlagi povezanosti poslovnega registra z davčnim registrom. Če fizična oseba v Republiki Sloveniji pridobi stalno ali začasno prebivališče in se vpiše v CRP, se podatek o njeni EMŠO z uporabo davčne številke na podlagi povezanosti poslovnega registra s CRP samodejno vpiše v poslovni register. Po vpisu EMŠO v poslovni register pa CRP postane matična evidenca za samodejni prevzem drugih identifikacijskih podatkov te osebe na podlagi EMŠO.¹⁰²

Subjekti vpisa o spremembah identifikacijskih podatkov glede na izrecno določbo enajstega odstavka 15. člena predloga zakona ne bodo obveščeni.

K četrtemu, desetem in enajstemu odstavku 15. člena:

V četrtem odstavku 15. člena predloga zakona so določeni podatki o poslovnem naslovu in naslovu stalnega in začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Ker so lahko subjekti vpisa in njihovi deli vpisani v primarni register ali uradno evidenco s posebno pošto številko in krajem oziroma nazivom pošte, je treba omogočiti, da se med podatki o poslovnem naslovu subjekta vpisa in njegovega dela namesto poštne številke in kraja vodita posebna poštna številka in kraj oziroma naziv pošte. Podatke o posebnih poštah številkah in kraju oziroma nazivu pošte¹⁰³ bo AJ PES na podlagi tretjega odstavka 20. člena predloga zakona zagotavljala Pošta Slovenije, d.o.o. Namen uporabe posebnih poštah števil je velikim uporabnikom poštah storitev, ki dnevno prejemajo in oddajajo večje količine pošiljk, omogočiti enostavnejše naslavljanje. Posebna pošta številka je samo poštah naziv, ki se lahko uporablja pri naslavljanju pošiljk. Ta poštah številka skupaj s krajem oziroma nazivom pošte nadomesti druge podatke v naslovu (npr. podatek o ulici in hišni številki).

Spremembe podatkov o poslovnem naslovu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, ki so posledica sprememb v informacijskem sistemu kataster, se vpišejo v poslovni register samodejno z uporabo identifikatorja EID na podlagi izmenjave podatkov z informacijskim sistemom kataster.

Subjekti vpisa o spremembah podatkov o poslovnem naslovu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča glede na izrecno določbo enajstega odstavka 15. člena predloga zakona ne bodo obveščeni.

K petemu odstavku 15. člena:

Poslovni naziv in naziv stalnega in začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, vpisana v poslovnem registru, sta na podlagi petega odstavka 15. člena predloga zakona usklajena z informacijskim sistemom kataster, ki v skladu z Zakonom o katastru nepremičnin (Uradni list RS, št. 54/21) zagotavlja vodenje in vzdrževanje podatkov v katastru nepremičnin, registru prostorskih enot, evidenci državne meje in registru nazlovov. Informacijski sistem kataster med drugim omogoča vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje katastra nepremičnin, registra prostorskih enot, evidence državne meje in registra nazlovov, pridobivanje podatkov o parcelah, stavbah, delih stavb in lastnikih za izvedbo katastrskih postopkov kot tudi elektronsko povezovanje katastra nepremičnin, registra prostorskih enot, evidence državne meje in registra nazlovov z drugimi informatiziranimi zbirkami podatkov.

K šestemu odstavku 15. člena:

¹⁰² Prim. četrti odstavek 2.b člena ZSReg.

¹⁰³ Seznam posebnih poštah števil je dostopen prek spletne strani: <https://www.posta.si/zasebno-site/Documents/Seznami/Seznam%20posebnih%20po%20C5%A1tnih%20C5%A1tevil.pdf> (16. 9. 2024).

O fizičnih osebah, ki v Republiki Sloveniji nimajo stalnega ali začasnega prebivališča, se po predlogu zakona v poslovnem registru vodi stalni naslov v tujini, ki v skladu s šestim odstavkom 15. člena predloga zakona vključuje podatke o državi, kodi države, imenu ožjega območja, če v državi obstaja (npr. kanton, pokrajina, provinca, županija, pokrajina, zvezna država), ulici, hišni številki in dodatku k hišni številki, če obstaja, številki stanovanja, če obstaja, naselju, poštni številki in kraju ter drugih podatkih, ki se v tujini štejejo kot sestavni del naslova. Obseg navedenih podatkov je usklajen s pomenom izraza »stalni naslov v tujini« v 2. členu Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 52/16, 36/21, 3/22 – ZDeb in 62/24 – ZUOPUE).

K dvanajstemu odstavku 15. člena:

Na podlagi drugega odstavka 6. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22), je obdelava osebnih podatkov v javnem sektorju zaradi izvajanja zakonske obveznosti, javnega interesa ali izvajanja javne oblasti zakonita le, če obdelavo osebnih podatkov, vrste osebnih podatkov, ki naj se obdelujejo, kategorije posameznikov, na katere se ti osebni podatki nanašajo, namen njihove obdelave in rok hrambe osebnih podatkov ali rok za redni pregled potrebe po hrambi določa zakon.

V skladu z navedenim je treba posebej izrecno določiti, da se identifikacijski podatki o fizičnih osebah v poslovnem registru vodijo in obdelujejo za namen zagotavljanja varnosti pravnega prometa, za davčne, statistične in druge raziskovalne namene ter zaradi zagotavljanja podatkov drugim organom z enega mesta za izvajanje z zakonom določenih nalog.¹⁰⁴

K tretjemu odstavku 16. člena:

Glede na veljavno ureditev se v tretjem odstavku 16. člena predloga zakona predlaga omejitev vpisa drugih dejavnosti v poslovni register. Subjekti vpisa, ki imajo dejavnosti določene v aktu o ustanovitvi, bodo lahko za vpis v poslovni register predlagali največ 20 drugih dejavnosti, ki jih dejansko opravljajo. Z določitvijo zgornjega števila drugih dejavnosti, ki se lahko vpišejo v poslovni register, se želi omejiti vpisovanje dejavnosti na zalogo ali kopičenje dejavnosti, ki jih subjekti vpisa ali njihovi deli dejansko ne opravljajo. Druge dejavnosti se v poslovni register vpisujejo tudi zato, da subjekti vpisa izpolnijo določene pogoje, npr. pogoje iz javnih razpisov za pridobitev finančne spodbude ali pomoči, čeprav te dejavnosti zanje ne pomenijo pomembnega dela poslovanja oziroma jih (še) ne opravljajo. Druge dejavnosti, vpisane v poslovnem registru, ki jih subjekti vpisa dejansko ne opravljajo, ne izpolnjujejo zakonskih pogojev za vpis v poslovni register. Netočni podatki o drugih dejavnostih zavajajo uporabnike javnih podatkov, vplivajo na kakovost podatkov poslovnega registra ter pripravo statističnih in drugih analiz podatkov, ki se izkazujejo po dejavnostih in se uporabljajo za pripravo makro in mikroekonomskih politik. Zato je pomembno, da dejavnosti subjektov vpisa v poslovnih register in njihovih delov, še posebej velikih, ki imajo večjo težo pri izkazovanju podatkov, odražajo čim bolj dejansko stanje njihovega poslovanja in da na vpisane podatke o dejavnostih vplivajo samo merila, ki so določena z zakonom in podzakonskimi akti (vrednost dodane vrednosti, prihodek ali število zaposlenih).

Subjekti vpisa bi morali že v skladu z veljavno ureditvijo predlagati vpis le tistih dejavnosti, ki jih dejansko opravljajo in pomenijo pomemben del poslovanja. O problematiki vpisovanja dejavnosti v poslovni register je bila opravljena razprava med člani medresorske delovne skupine za prenovu registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji. Sprejet je bil sklep, da se v predlogu zakona določi, da se v poslovni register vpisujejo glavna dejavnost in regulirane dejavnosti. Poleg tega je bilo ministrstvom in vladnim službam poslano pojasnilo o namenu vodenja poslovnega registra in določanju glavne dejavnosti poslovnih subjektov v Republike Sloveniji.

¹⁰⁴ Prim. peti odstavek 2.b člena ZSReg.

Po podatkih AJPes iz avgusta 2024 je imelo od 247.214 analiziranih poslovnih subjektov 21,56 % poslovnih subjektov vpisanih od 5 do 9 dejavnosti, 13,37 % poslovnih subjektov pa od 10 do 20 dejavnosti. Skupno je imelo 94,34 % analiziranih poslovnih subjektov vpisanih od 1 do 20 dejavnosti.

Tabela: Število poslovnih subjektov glede na število vpisanih dejavnosti

Število dejavnosti od	Število dejavnosti do	Število poslovnih subjektov	Delež poslovnih subjektov	Vsota deležev poslovnih subjektov
1	1	91.762	37,12	37,12
2	4	55.113	22,29	59,41
5	9	53.310	21,56	80,98
10	20	33.042	13,37	94,34
21	30	7.751	3,14	97,48
31	40	2.763	1,12	98,60
41	50	1.208	0,49	98,60
51	100	1.627	0,66	99,74
101	200	485	0,20	99,94
201	300	91	0,04	99,97
301	600	62	0,03	100,00
		247.214	100,00	

Vir: AJPes, preračun Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.

Ker bi lahko določitev zgornjega števila drugih dejavnosti, ki se lahko vpišejo v poslovni register, omejila poslovanje subjektov vpisa, ki v skladu s poslovno strategijo dejansko opravljajo večje število dejavnosti, in prekomerno posegla v svobodno gospodarsko pobudo, se za te primere predlaga možnost vpisa dejavnosti, ki presegajo največje število drugih dejavnosti, če bo subjekt vpisa prijavi predložil dokazilo, da dejavnosti dejansko opravlja.

Omejitev vpisa drugih dejavnosti v poslovni register se v skladu z načelom enake obravnave ne bo uporabljala za subjekte vpisa, ki dejavnosti vpišejo samo v poslovni register.

Ker bi omejitev vpisa dejavnosti v poslovni register na glavno in regulirane dejavnosti v skladu s sklepom članov medresorske delovne skupine za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji lahko imela nesorazmerne posledice za poslovanje subjektov vpisa, npr. z vidika določb ZPDZC-1¹⁰⁵, se v predlogu zakona dovoli vpis tudi določenega števila drugih dejavnosti.

K četrtemu odstavku 17. člena:

Za dele subjekta vpisa, ki opravljajo dejavnost v premičnem objektu brez hišne številke, npr. v kiosku ali stojnici, je v skladu s četrnim odstavkom 17. člena predloga zakona dovoljena izjema od obveznosti vpisa hišne številke.

K šestemu odstavku 17. člena:

Šesti odstavek 17. člena predloga zakona določa pravila postopka usklajevanja vpisanih podatkov o delih subjektov vpisa z dejanskim stanjem, katerih cilj je doseči večjo kakovost oziroma točnost vpisanih podatkov o delih subjektov vpisa v poslovnem registru¹⁰⁶. Postopek se bo začel na podlagi obvestila

¹⁰⁵ 3. člen ZPDZC-1 določa, da se opravljanje dejavnosti ali dela, kadar pravna oseba opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, šteje za delo na črno. Delo na črno je prepovedano.

¹⁰⁶ Prim. drugi in četrti odstavek 13. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra

državnega organa, upravitelja javnih zbirk podatkov ali uporabnika javnih podatkov, da podatki o delu subjekta vpisa ne ustrezajo dejanskemu stanju. AJPES bo na podlagi obvestila državnega organa ali upravitelja javnih zbirk podatkov pozval subjekt vpisa, da uskladi podatke o njegovem delu v poslovnem registru z dejanskim stanjem. V primeru obvestila uporabnika javnih podatkov pa bo AJPES obvestilo odstopil ministrstvu, pristojnemu za gospodarstvo, ki je pristojen organ za nadzor nad izvajanjem obveznosti pravočasnega posredovanja izpolnjene prijave.

K 18. in 19. členu:

Določbe 18. in 19. člena predloga zakona se glede na veljavno ureditev¹⁰⁷ ne spreminjajo.

K 18. členu:

18. člen predloga zakona določa pravno podlago za izdajo navodila AJPES, v katerem bodo določene vrste in obseg podatkov za posamezno pravnoorganizacijsko obliko subjektov vpisa. Pred izdajo navodila se zahteva soglasje ministra, pristojnega za gospodarstvo. Trenutno je veljavno Navodilo o vrstah in obsegu podatkov za posamezno pravnoorganizacijsko obliko enote Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 79/07).

K 19. členu:

19. člena predloga zakona določa pravno podlago za vodenje in upravljanje ter posodabljanje evidence kvalificiranih potrdil zastopnikov subjektov vpisa in njihovih delov, ki so vpisani v poslovni register.

V evidenci se zagotavljajo podatki o zakonitem zastopniku in prokuristu subjekta vpisa, podjetniku ali drugi fizični osebi, ki opravlja v poslovnem registru vpisano dejavnost, ali s predpisom ali z aktom o ustanovitvi določene dejavnosti, ter zastopniku dela subjekta vpisa in zanje vsebuje vsa kvalificirana digitalna potrdila, ki so jih navedene osebe pridobile v skladu s predpisi, ki urejajo elektronski podpis.

AJPES vključi osebo v evidenco pod pogojem, da ima v poslovnem registru vpisano osebno davčno številko in da oseba posreduje osebno davčno številko overitlju kvalificiranega digitalnega potrdila v Republiki Sloveniji.

Namen evidence je, da se subjektom vpisa in njihovim delom omogoči poslovanje z elektronskimi storitvami javne uprave. Za namen iz prejšnjega stavka ter za vodenje in upravljanje evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis upravitelj registra pridobiva in nadalje obdeluje podatke o posameznem kvalificiranem potrdilu za elektronski podpis zastopnika subjekta vpisa ali njegovega dela, kot jih določa drugi odstavek 19. člena predloga zakona.

Ne glede na to, da ne gre za vzpostavitev nove evidence, saj jo določa že veljavni ZPRS-1, veljavne določbe nudijo prešibko pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov, zato jih je treba dopolniti. V skladu z drugim odstavkom 6. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22) je obdelava osebnih podatkov v javnem in zasebnem sektorju zaradi izvajanja zakonske obveznosti, javnega interesa ali izvajanja javne oblasti v primerih iz točk c) in e) prvega odstavka ter drugega in tretjega odstavka 6. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L št. 119 z dne 4. 5. 2016, str. 1) zakonita le, če obdelavo osebnih podatkov, vrste osebnih podatkov, ki naj se obdelujejo, kategorije posameznikov, na katere se ti osebni podatki nanašajo, namen njihove obdelave in rok hrambe osebnih podatkov ali rok za redni pregled potrebe po hrambi določa zakon.

Slovenije (Uradni list RS, št. 121/06 in 30/19).

¹⁰⁷ Prim. tretji odstavek 8. člena in 9. člen ZPRS-1.

V skladu z navedenim je treba določiti, da so podatki iz evidence brezplačno javno dostopni na spletnem portalu AJPES z izjemo davčne številke zastopnika subjekta vpisa ali njegovega dela, ki je varovan osebni podatek.¹⁰⁸

Vpogled v javne podatke zagotavlja AJPES z dostopom prek svojega spletnega portala, ki je dostopen na: <https://www.ajpes.si/Default.asp?>. Poizvedbe se omogoči z vpisom matične številke subjekta vpisa ali njegovega dela ali davčne številke subjekta vpisa ter oznake overitelja in serijske številke kvalificiranega potrdila za elektronski podpis. Vpis davčne številke zastopnika ni obvezen. Iskalnik oziroma spletni servis omogoči vpogled v javne podatke, če so vpisani najmanj trije točni podatki. V nasprotnem primeru spletni servis opozori na napako. Na poizvedbe lahko spletni servis vrne pozitivni odgovor, da je imetnik kvalificiranega digitalnega potrdila zastopnik subjekta vpisa ali njegovega dela. V primeru negativnega odgovora pa spletni servis sporoči, da ni podatka, da je imetnik kvalificiranega digitalnega potrdila zastopnik subjekta vpisa ali njegovega dela. V nadaljevanju je navedeno dodatno pojasnilo o razlogih, zakaj v evidenci ni podatka, da je imetnik kvalificiranega digitalnega potrdila zastopnik subjekta vpisa ali njegovega dela, npr. v poslovnem registru ni osebe z vpisano matično ali davčno številko.

Določi se tudi rok hrambe podatkov. Predlaga se, da se podatki hranijo najpozneje do dneva prenehanja veljavnosti kvalificiranega potrdila za elektronski podpis zastopnika ali do dneva prenehanja pooblastila zastopnika, če kvalificiranemu potrdilu za elektronski podpis poteče veljavnost po dnevu prenehanja pooblastila zastopnika.

Podrobnejša pravila vodenja, upravljanja in posodabljanja ter tehnične zahteve se določijo z uredbo.¹⁰⁹

K 20. členu:

20. člen, ki je umeščen v peto poglavje predloga zakona, določa obveznost samodejnega pridobivanja in posodabljanja podatkov iz uradnih registrov ali evidenc na podlagi informacijskih povezav med posameznimi bazami podatkov in vir pridobivanja podatkov za vodenje in upravljanje poslovnega registra.

Iz splošne določbe prvega odstavka 20. člena predloga zakona izhaja, da se podatki za vodenje in upravljanje poslovnega registra pridobivajo od subjektov vpisa, pristojnih organov ter iz uradnih registrov in evidenc AJPES, registrskih in drugih organov.

Ključne podatke zagotavljajo centralna depotna družba, Finančna uprava Republike Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije, ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih elektronskih predalov, organ, ki vodi Centralni register prebivalstva, sodišča in Uprava Republike Slovenije za javna plačila. Ti organi so izrecno navedeni tudi v veljavnem drugem odstavku 8. člena ZPRS-1.

Za zagotavljanje točnosti podatkov in uresničevanje načel ažurnosti in zaupanja se v četrtem odstavku 20. člena predloga zakona določi obveznost dnevnega pošiljanja sprememb podatkov, ki se vodijo v uradnih registrih in evidencah in jih AJPES potrebuje za vodenje in upravljanje poslovnega registra.

Spremembe podatkov se prevzemajo na podlagi enotne identifikacijske številke, ki je lahko EMŠO, matična številka ali davčna številka ali EID glede na podatke, ki se prevzemajo, in uradni register ali evidenco, ki je vir pridobivanja podatkov.

¹⁰⁸ <https://www.ajpes.si/eEDP/>

¹⁰⁹ Veljavna je Uredba o evidenci digitalnih potrdil (Uradni list RS, št. 128/06).

Podatke o posebni poštni številki in kraju oziroma nazivu pošte subjektov vpisa in njihovih delov zagotavlja AJPES Pošta Slovenije, d. o. o. Nov vir podatkov je treba določiti zaradi določbe četrtega odstavka 15. člena predloga zakona. Ker so lahko subjekti vpisa in njihovi deli vpisani v primarni register ali uradno evidenco s posebno pošto številko in krajem oziroma nazivom pošte, je treba omogočiti, da se med podatki o poslovnem naslovu subjekta vpisa in njegovega dela namesto poštne številke in kraja vodita posebna poštna številka in kraj oziroma naziv pošte. Namen uporabe posebnih poštних števil je velikim uporabnikom poštних storitev, ki dnevno prejemajo in oddajajo večje količine pošilk, omogočiti enostavnejše naslavljanje. Posebna pošta številka¹¹⁰ je samo poštni naslov, ki se lahko uporablja pri naslavljanju pošilk. Ta poštna številka skupaj s krajem oziroma nazivom pošte nadomesti druge podatke v naslovu (npr. podatek o ulici in hišni številki).

AJPES na podlagi petega odstavka 20. člena predloga zakona zagotavlja podatke o velikosti po merilih ZGD-1 in Priporočila 2003/361/ES ter podatke o poslovanju (posluje: da, ne).

AJPES določi velikost po merilih ZGD-1 in Priporočila 2003/361/ES na podlagi podatkov poslovnega in sodnega registra, centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev ter podatkov iz letnih poročil, ki jih subjekti vpisa predložijo AJPES za namen javne objave, za državno statistiko ter druge evidenčne, analitsko-informativne, raziskovalne in davčne namene. Na podlagi prvega odstavka 71. člena Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 131/06 – ZBan-1, 102/07, 126/07 – ZFPPIPP, 58/09 – ZPlaSS, 34/10 – ZPlaSS-A in 59/10 – ZOPSPU) AJPES zbira, obdeluje in posreduje podatke iz letnih poročil v skladu z zakoni in javno objavlja letna poročila ter druge podatke gospodarskih družb, podjetnikov in drugih poslovnih subjektov v skladu z ZGD-1 in drugimi zakoni.

Velikost po merilih Priporočila 2003/361/ES se določi vsakemu subjektu vpisa, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko. Pri izračunu velikosti se upoštevajo podatki o poslovanju: podatki o zaposlenih, letnem prometu in letni bilančni vsoti. Velikost se določi glede na položaj subjekta vpisa. Subjekt vpisa lahko posluje kot samostojno, partnersko ali povezano podjetje. Glede na svoj položaj se upoštevajo podatki o poslovanju subjekta vpisa, delež podatkov v primeru partnerskega podjetja ali vsi podatki katerega koli povezanega podjetja.

AJPES zbira podatke iz letnih poročil gospodarskih družb, podjetnikov, razen podjetnikov, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, društev, nepridobitnih organizacij, pravnih oseb javnega prava in kolektivnih organizacij. Ne zbira pa podatkov o poslovanju fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, ter fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, za katere ne velja obveznost predložitve podatkov iz letnih poročil. S podatki o poslovanju razpolaga Finančna uprava Republike Slovenije, ki te podatke pridobi iz davčnih obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, medtem ko s podatki o zaposlenih razpolaga Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

S šestim odstavkom 20. člena predloga zakona se določi pravna podlaga za posredovanje teh podatkov AJPES za namen izračuna velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES. S strani Finančne uprave Republike Slovenije bo AJPES enkrat letno prejel podatke o prihodkih in vrednosti aktive fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, ter fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, in za njih ne velja obveznost predložitve podatkov iz letnih poročil. Finančna uprava Republike Slovenije bo podatke posredovala, če bodo na voljo oziroma bo Finančna uprava Republike Slovenije z njimi razpolagala na podlagi predloženih davčnih obračunov. Takšen podatek je podatek o višini aktive, ki ga Finančna uprava Republike Slovenije ne more zagotoviti za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov.

¹¹⁰ Seznam posebnih poštних števil je dostopen prek spletne strani: <https://www.posta.si/zasebno-site/Documents/Seznami/Seznam%20posebnih%20po%C5%A1tnih%20%C5%A1tevil.pdf> (16. 9. 2024).

Podobno se določi pravna podlaga za pridobivanje podatkov o zavarovanih osebah pri fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, ter fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, in za njih ne velja obveznost predložitve podatkov iz letnih poročil. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije bo AJPES pošiljal podatke o številu oseb po mesecih glede na delovni oziroma zavarovalni čas zavarovanca (ur na teden), polni delovni oziroma zavarovalni čas zavezanca (ur na teden) in šifre podlag za zavarovanje.

Način, datum posredovanja podatkov idr. pogoji se določijo s sporazumom oziroma dogovorom med Finančno upravo Republike Slovenije oziroma Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije in AJPES.

Sedmi odstavek določa mehanizem oziroma postopek usklajevanja podatkov o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES z dejanskim stanjem. Za določitev velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES bo izdelana informacijska rešitev, ki bo na podlagi vhodnih podatkov in formule oziroma algoritma določila velikost subjekta vpisa. Za primere, ko se v poslovnem registru vpisani podatki razlikujejo od dejanskih podatkov, je treba omogočiti usklajevanje podatkov o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES. Predlog za začetek postopka bodo lahko podali subjekti vpisa, državni organi ali upravljavci javnih zbirk podatkov in AJPES predložili ustrezna dokazila. AJPES bo na podlagi predloga za začetek postopka v sodelovanju s subjektom vpisa, na katerega se podatek nanaša, uskladal vpisan podatek o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES z dejanskim stanjem.

Podzakonski akt, ki ga bo izdal minister, pristojen za gospodarstvo, bo urejal način določanja podatka o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES. Podzakonski akt bo predstavljal podlago za izdelavo informacijske rešitve za izračun velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES, za katero je odgovoren AJPES.

K 21., 22. in 23. členu:

V šestem poglavju so določeni postopki in poslovni procesi v sistemu za podporo poslovnim subjektom. Predlagana ureditev ne odstopa bistveno od določb veljavnega 11.a, 11.b in 11.c člena ZPRS-1.

K 21. členu:

Sistem za podporo poslovnim subjektom je v skladu z opredelitvijo iz 3. člena predloga zakona celota storitev, postopkov in informacijskih rešitev. Vključuje ustrezno podporo postopkov, ki jih je treba opraviti za zagotovitev pogojev za začetek poslovanja gospodarske družbe, podjetnika in drugih poslovnih subjektov ali v zvezi s kasnejšimi spremembami tako, da lahko družbenik, podjetnik in druga oseba vse te postopke opravi hkrati. Postopki za podporo poslovnim subjektom so določeni v prvem odstavku 21. člena predloga zakona, medtem ko je ustrezna podpora postopkom zaobjeta v drugem odstavku 21. člena predloga zakona, kjer so naštetih poslovni procesi. Informacijsko podporo postopkom in poslovnim procesom, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom, zagotavlja informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom.

V skladu z veljavno ureditvijo so v sistem za podporo poslovnim subjektom vključeni tudi drugi postopki v zvezi s poslovanjem enote poslovnega registra, ki jih s pravilnikom določi minister, pristojen za gospodarstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave. V spremenjeni 6. točki prvega odstavka 21. člena predloga zakona se pravilnik odpravlja in ureja možnost oddaje vlog v vseh postopkih v zvezi s poslovanjem subjektov vpisa ali njihovih delov, za katere obstajajo tehnične možnosti za informacijsko združljivost (teh postopkov) v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom. Seznam postopkov se v skladu s petim odstavkom 21. člena predloga zakona objavi na spletnem portalu za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

V drugem odstavku 21. člena predloga zakona se poslovnim procesom v sistemu za podporo poslovnim subjektom doda nov poslovni proces, ki obsega obveščanje pristojnih in registrskih organov o oddanih vlogah za vpis regulirane dejavnosti (pravilneje podatka o regulirani dejavnosti) subjekta vpisa ali njegovega dela v poslovni register. Sistem za podporo poslovnim subjektom bo pristojnemu ali registrskemu organu poslal obvestilo, da je bila oddana vloga za vpis regulirane glavne ali druge dejavnosti v poslovni register. Namen vzpostavitve obveščanja je pravočasno obvestiti pristojne in registrske organe, ki odločajo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje regulirane dejavnosti oziroma za registracijo ter vpis v primarni register ali uradno evidenco, da želi subjekt vpisa ali njegov del opravljati dejavnost, ki je regulirana v skladu s področno sektorsko zakonodajo. V primeru, da postopku vpisa glavne ali druge regulirane dejavnosti, ne bo sledil postopek pridobitve dovoljenja za opravljanje regulirane dejavnosti, bo pristojni ali registrski organ lahko sprožil prekrškovni postopek ali drug postopek nadzora v skladu s področno sektorsko zakonodajo.

Poslovne procese za gospodarske družbe, podjetnike in nekatere druge poslovne subjekte v teh postopkih na podlagi tretjega odstavka 21. člena predloga zakona opravljajo točke za podporo poslovnim subjektom ali notarji.

Če so izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji, lahko poslovne procese v skladu s četrtrim odstavkom 21. člena predloga zakona opravljajo subjekti vpisa tudi neposredno prek oddaljenega dostopa do informacijskega sistema, ki zagotavlja ustrezno informacijsko podporo za integrirano izvajanje poslovnih procesov, ki jih obsega sistem za podporo poslovnim subjektom. Oseba, ki opravlja poslovne procese iz 1. do 6. točke drugega odstavka 21. člena predloga zakona, npr. pripravi in odda vlogo, se identificira z uporabo sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti, če zakon ne določa drugače, ali na podlagi drugih načinov elektronske identifikacije za dostop do elektronskih sredstev najmanj srednje ravni identifikacije v skladu s predpisi, ki urejajo elektronske identifikacije in storitve zaupanja. Predlog zakona zaradi večje jasnosti dopušča odstop od navedenega splošnega pravila. Oseba, ki pripravi in odda vlogo, se po predlogu zakona identificira z uporabo sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti, če zakon ne določa drugače. Takšen je primer odstopa v ZSReg. Na podlagi tretjega odstavka 27.a člena in tretjega odstavka 27.b člena ZSReg je za namen priprave predloga za vpis v sodni register določena prijava v sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) s sredstvom elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti.

V petem odstavku 21. člena predloga zakona se MDP oziroma ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, pooblasti, da na javnem spletnem portalu za podporo poslovnim subjektom (SPOT) objavi seznam reguliranih dejavnosti, ki bo v skladu s šestim odstavkom 21. člena predloga zakona pripravljen na podlagi podatkov ministrstev o reguliranih dejavnostih, katerih pogoji so določeni s področno sektorsko zakonodajo, ki spada v njihovo delovno področje. Seznam reguliranih dejavnosti bo omogočil subjektom vpisa in njihovim delom, da se že pred oddajo vloge za vpis v poslovni register seznani z informacijo, da je dejavnost, ki jo želijo opravljati, regulirana dejavnost v Republiki Sloveniji, za opravljanje katere je treba po področni sektorski zakonodaji izpolniti določene pogoje. Pogoji za opravljanje posameznih dejavnosti so v skladu s petim odstavkom 21. člena predloga zakona na pregleden način dostopni na javnem spletnem portalu za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

K 22. členu:

Informacijsko podporo za integrirano opravljanje postopkov in poslovnih procesov zagotavlja informacijski sistem za podporo poslovnim procesom, ki ga trenutno upravlja MDP.

Informacijski sistem za podporo poslovnim procesom se v postopkih za podporo poslovnim procesom povezuje z drugimi registri in evidencami. S temi, po predlogu zakona povezanimi sistemi komunicira tako, da jim posreduje EMŠO fizične osebe, davčno številko fizične osebe ali subjekta vpisa ali matično številko subjekta vpisa, v zvezi s katerim se izvaja postopek za podporo poslovnim subjektom, iz njih pa

prevzema osebne podatke, ki so potrebni za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, kot je priprava in oddaja vlog ter izvedba postopka za podporo poslovnim subjektom.

Sestavni del informacijskega sistema je tudi sistem za začasno centralno elektronsko hrambo dokumentov (v nadaljnjem besedilu: CEH), ki v skladu s šestim odstavkom 22. člena predloga zakona zagotavlja elektronske dokumente za potrebe izvajanja postopkov za podporo poslovnim subjektom v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom. V CEH so vključeni vsi elektronski dokumenti, ki se izmenjujejo prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom. Do elektronskih dokumentov lahko tako kot po veljavni ureditvi dostopajo točke za podporo poslovnim subjektom in notarji ter organi in organizacije z javnimi pooblastili, ki so pristojni odločati v postopkih za podporo poslovnim subjektom. Do dokumentov v zvezi s posameznim postopkom za podporo poslovnim subjektom lahko dostopa tudi subjekt vpisa, ki je stranka tega postopka. *Dostop do elektronskih dokumentov se glede na spremenjeno ureditev postopkov vpisa v poslovni register v skladu s sedmim odstavkom 22. člena predloga zakona omogoči tudi pristojnim in registrskim organom.*

V skladu s tretjim odstavkom 21. člena predloga zakona opravljajo poslovne procese v sistemu za podporo poslovnim subjektom točke za podporo poslovnim subjektom in notarji. Pri opravljanju poslovnih procesov v konkretnih postopkih lahko točke za podporo poslovnim subjektom prejmejo (izvirno) papirno dokumentacijo, za katero je v skladu z osmim odstavkom 21. člena predloga zakona določen dvoletni rok hrambe.

(Izvirno) papirno dokumentacijo lahko prejmejo tudi notarji. Notarji hranijo (izvirno) papirno dokumentacijo v skladu s posebnimi pravili, določenimi v zakonu, ki ureja notariat, in pravilniku, ki ureja poslovanje notarja z listinami in vpisniki ter tehnične zahteve programske opreme za podporo poslovanja notarja.

K 23. členu:

V 23. členu predloga zakona so opredeljene točke za podporo poslovnim subjektom, pogoji za pridobitev položaja točke za podporo poslovnim subjektom, naloge točk za podporo poslovnim subjektom in razlogi za odvzem položaja.

Položaj točke za podporo poslovnim subjektom lahko pridobijo upravne enote in izpostave AJPES. V skladu z veljavno 3. točko prvega odstavka 11.c člena ZPRS-1 lahko položaj točke za podporo poslovnim subjektom pridobi organizacijska enota gospodarske, obrtne ali *druge zbornice*, v skladu s spremenjeno 3. točko prvega odstavka 23. člena predloga zakona pa *reprezentativna gospodarska zbornica ali Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in njune regionalne oziroma območne zbornice*.

Ker izraz »druge zbornice« ni opredeljen, se s predlagano spremembo določi, katere zbornice lahko pridobijo položaj točke za podporo poslovnim subjektom, pri čemer se sledi zakonski ureditvi nosilcev nalog podjetniškega okolja iz 7. člena ZPOP-1, ki določa, da podjetniško podporno okolje sestavljajo (tudi) reprezentativne gospodarske zbornice in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije ter njihova mreža regionalnih oziroma območnih zbornic.

Položaj točke za podporo poslovnim subjektom lahko pridobijo tudi pravne osebe javnega in zasebnega prava, ki uspešno kandidirajo na javni poziv ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, in pridobijo dovoljenje ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom. Kandidati morajo pred pridobitvijo dovoljenja poleg splošnih pogojev za pridobitev položaja točke za podporo poslovnim subjektom izvajati naloge podjetniškega okolja, kot jih opredeljuje ZPOP-1.

V drugem odstavku 23. člena predloga zakona so določeni kadrovski, organizacijski in tehnični pogoji točk za podporo poslovnim subjektom.

Glede na 1. točko drugega odstavka 23. člena predloga zakona mora imeti točka za podporo poslovnim subjektom zaposlena vsaj dva referenta z najmanj visoko strokovno izobrazbo ali izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, za poslovanje na območju upravne enote z več kot 20.000 prebivalci. Če točka za podporo poslovnim subjektom posluje na območju upravne enote z manj kot 20.000 prebivalci, ima lahko zaposlenega samo enega referenta.

Dovoljenje za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom izda točki za podporo poslovnim subjektom ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Glede na veljavno določbo četrtega odstavka 11.c člena ZPRS-1 se v tretjem odstavku 23. člena predloga zakona določno zapiše, da se dovoljenje izda na podlagi vložitve zahteve za izdajo dovoljenja, če so izpolnjeni kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje.

Točke za podporo poslovnim subjektom izvajajo naloge, ki so določene v četrtem odstavku 23. člena predloga zakona. Glede na veljavno ureditev se v 2. točki četrtega odstavka 23. člena predloga zakona poudari, da so točke za podporo poslovnim subjektom dolžne opravljati vse in ne samo nekatere postopke za podporo poslovnim subjektom. Postopke morajo opravljati skrbno in v skladu s predpisi, ki urejajo te postopke.

Glede na veljavno ureditev se posega v razloge za odvzem dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom.

Glede na veljavno ureditev se v drugi alineji osmega odstavka 23. člena predloga zakona *prag za odvzem dovoljenja viša iz 20 na 160 opravljenih postopkov za podporo poslovnim subjektom v koledarskem letu*, s čemer se zagotavlja večja strokovnost in kompetentnost referentov ter manjša tveganje za napake pri postopkih in s tem povezano potencialno oškodovanje uporabnika. Z dvigom minimalnega števila postopkov za podporo poslovnim subjektom, ki jih morajo točke za podporo poslovnim subjektom opraviti v koledarskem letu, se želi zagotoviti prepoznavnost posamezne točke za podporo poslovnim subjektom, usposobljenost referentov, ki opravljajo postopke, in zmanjšati možnost napak. Možnost napak se povečuje z vedno večjo kompleksnostjo dela referentov na točkah za podporo poslovnim subjektom, ki je posledica naraščanja raznovrstnosti postopkov, ki jih je mogoče opravljati na točkah za podporo poslovnim subjektom.

Pripravlavec je z vidika nediskriminacije poslovnih subjektov preveril upoštevanje ključnega geografskega in narodnostnega kriterija. Iz podatkov o opravljenem številu postopkov na točkah za podporo poslovnim subjektom v letu 2020¹¹¹ izhaja, da bi bila tudi po dvigu praga za odvzem dovoljenja z 20 na 160 postopkov v koledarskem letu v vseh navedenih krajih in območjih še vedno prisotna vsaj ena točka za podporo poslovnim subjektom.

Črtan je razlog iz 3. točke devetega odstavka 11.c člena ZPRS-1, v skladu s katerim je ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, lahko odvzelo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, kadar je ugotovilo, da točka za podporo poslovnim subjektom ne izvaja (več) nalog podjetniškega okolja v skladu z ZPOP-1.

Pri izvajanju navedene določbe je bilo ugotovljeno, da ta razlog za odvzem dovoljenja ni potreben in povzroča težave. Občasno namreč lahko pride do začasne prekinitve financiranja točk za podporo poslovnim subjektom na podlagi ZPOP-1. V tem primeru je treba registracijskim točkam za podporo poslovnim subjektom začasno odvzeti dovoljenje, kar ni smiselno, saj povzroča motnje v predvidljivosti delovanja registracijskih točk. Če točka za podporo poslovnim subjektom izpolnjuje druge pogoje, je smiselno, da nadaljuje s svojim delom, četudi vmes izgubi status na podlagi ZPOP-1.

¹¹¹ Vir: Portal za podporo poslovnim subjektom (SPOT), <https://spot.gov.si/sl/teme/tocke-spot-2020/>.

Namesto črtanega razloga se *doda nov razlog za odvzem dovoljenja* za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom. Predlaga se, da se dovoljenje odvzame točki za podporo poslovnim subjektom, ki ne opravlja postopkov v skladu s petim odstavkom 23. člena predloga zakona, ki določa, da mora *točka za podporo poslovnim subjektom brezplačno opravljati postopke* za podporo poslovnim subjektom. Brezplačno nudenje podpore poslovnim subjektom v okviru sistema za podporo poslovnim subjektom je eno najpomembnejših načel oziroma elementov sistema za podporo poslovnim subjektom, zato je utemeljeno, da se kršitev ustrezno sankcionira.

V skladu z desetim odstavkom 11.c člena ZPRS-1 lahko dovoljenje za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom preneha tudi na podlagi izjave točke za podporo poslovnim subjektom, da ne želi več opravljati postopkov za podporo poslovnim subjektom. V desetem odstavku 23. člena predloga zakona se glede na veljavno določbo doda pravna podlaga za izdajo ugotovitvene odločbe ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, da je točki za podporo poslovnim subjektom prenehalo dovoljenje za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom. Tako kot o izdaji dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, je treba tudi o prenehanju dovoljenja izdati ustrezno odločbo.

Z desetim odstavkom 23. člena predloga zakona se *določa enoletno obdobje, v katerem subjekti*, ki jim je bilo dovoljenje odvzeto oziroma jim je prenehalo, ker so izjavili, da ne želijo več opravljati postopkov za podporo poslovnim subjektom, *ne morejo pridobiti novega dovoljenja za opravljanje postopkov* za podporo poslovnim subjektom.

V enajstem odstavku 23. člena predloga zakona se predlaga, da se s podzakonskim aktom določi, katere točke za podporo poslovnim subjektom opravljajo poslovne procese v postopkih v sistemu za podporo poslovnim subjektom za posamezne pravnoorganizacijske oblike subjektov vpisa in dele subjektov vpisa.

V skladu z dvanajstim odstavkom 23. člena predloga zakona se predlaga, da se s podzakonskim aktom ministra, pristojnega za gospodarstvo, ki se sprejme v soglasju z ministrom, pristojnim za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, uredijo še podrobnejši kadrovski, organizacijski in tehnični pogoji za učinkovito in strokovno opravljanje poslovnih procesov v sistemu za podporo poslovnim subjektom ter pravila obveščanja javnosti, ki jih morajo točke za podporo poslovnim subjektom upoštevati pri oglaševanju storitev v zvezi s postopki za podporo poslovnim subjektom in pri zasnovi svojega spletnega portala. V podzakonskem aktu se določi tudi vsebina zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom in dokumentacija, ki jo je treba priložiti zahtevi.

Glede na veljavno ureditev pa se opusti pooblastilo, da se s podzakonskim aktom določi informativni obrazec za vložitev zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom. Predpisovanje vlaganja zahtev na obrazcih je lahko problematično z vidika pravne varnosti. Obrazec za vložitev zahteve lahko služi zgolj kot pripomoček¹¹² pri pripravi zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom.

K VII., VIII., IX., X. in XI. poglavju:

V predlogu zakona so določena pravila štirih postopkov vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register. Gre za pravila:

4. postopka vpisa subjektov vpisa, ki so subjekti vpisa v sodni register (sedmo poglavje predloga zakona),
5. postopka vpisa subjektov vpisa, za katere je AJPEs pristojni in registrski organ (osmo poglavje predloga zakona),

¹¹² Prim. sedmi odstavek 3. člena Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije.

6. postopka vpisa subjektov vpisa, za katere AJPES ni pristojni organ (deveto poglavje predloga zakona). V devetem poglavju predloga zakona se urejajo pravila dveh postopkov:
- c) postopka vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco (1. podpoglavje), in
 - d) postopka vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco (2. podpoglavje).

Predlagana pravila postopkov zasledujejo *cilje prenove registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji* v skladu z *izhodišči za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji*, s katerimi se je Vlada Republike Slovenije seznanila 17. 7. 2014, in *spremembami izhodišč za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji*, s katerimi se je Vlada Republike Slovenije seznanila 4. 7. 2019:

- a. *poenostaviti in poenotiti postopke registracije poslovnih subjektov*, zlasti tistih, ki se najprej vpišejo v primarni register, potem pa še v poslovni register,
- b. *določiti vodenje podatkov o poslovnih subjektih na enem mestu*, to je v poslovnem registru,
- c. *zagotoviti mehanizme za vodenje ažurnih podatkov* o vseh poslovnih subjektih in
- d. *zagotoviti večjo pravno varnost in varnost pravnega prometa*.

S predlaganimi pravili postopkov se prizadeva k čimbolj enostavnemu, hitremu, enotnemu in preglednemu izvajanju postopkov vpisa subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register. V skladu z načelom »samo enkrat« bodo subjekti vpisa prijavo za vpis vložili enkrat za več namenov hkrati. Prijavo za vpis bodo lahko glede na vrsto postopka vložili na eni od točk za podporo poslovnim subjektom ali pri notarju, AJPES ali drugem pristojnem ali registrskem organu. V primeru, da bodo izpolnjeni tehnični pogoji, bodo lahko subjekti vpisa vložili prijavo za vpis tudi neposredno prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki ga upravlja ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave.

Predlagana pravila postopkov vpisa subjektov vpisa in njihovih delov se naslanjajo na funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki ga bo treba nadgraditi, da bo lahko zagotavljal v predlogu zakona določene (dodatne) funkcionalnosti oziroma poslovne procese. Informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) že dlje časa ne omogoča več samo priprave in oddaje elektronskih vlog in prijav v postopku vpisa gospodarskih družb, podjetnikov in drugih poslovnih subjektov v poslovni in sodni register, ampak tudi pripravo in oddajo elektronskih vlog in prijav poslovnih subjektov v drugih postopkih¹¹³.

S predlaganimi pravili postopkov vpisa se želi izboljšati uporabo informacijske tehnologije in infrastrukture v javni upravi in povečati uporabo digitalnih javnih storitev.

K 24. in 25. členu:

Sedmo poglavje predloga zakona naslavlja pravila postopka vpisa subjektov vpisa v sodni register, ki so sicer urejena v ZSReg. ZSReg poleg navedenega ureja tudi sodni register in določa podatke, ki se vpišejo v sodni register, pravila postopka, v katerem registrska sodišča odločajo o vpisu v sodni register, in pravila, po katerih AJPES upravlja sodni register.¹¹⁴

Kot izhaja iz 24. in 25. člena predloga zakona predlog zakona ne posega niti nima namena posegati v pravila postopka vpisa subjektov vpisa v sodni register, pravila postopka izbrisa subjektov vpisa ali pravila vpisa sprememb podatkov o subjektih vpisa v sodni register.

Na podlagi odločitve registrskega sodišča o vpisu ustanovitve subjekta vpisa v sodni register AJPES subjektu vpisa v skladu s prvim odstavkom 35.a člena ZSReg določi šifro glavne dejavnosti po 4. členu

¹¹³ Seznam elektronskih postopkov in storitev na portalu SPOT je dostopen na spletni strani: <https://spot.gov.si/si/e-postopki-in-storitve/seznam-e-postopkov-in-storitev-na-portal-spot/>.

¹¹⁴ Prim. prvi odstavek 1. člena ZSReg.

ZPRS-1 (12. člen predloga zakona), šifro institucionalnega sektorja po 5. členu ZPRS-1 (14. člen predloga zakona), matično številko po 6. členu ZPRS-1 (8. člen predloga zakona) in enotni identifikator po 7.a členu ZPRS-1 (11. člen predloga zakona).

Na podlagi pravne domneve iz drugega odstavka 35.a člena ZSReg se šteje, da je na podlagi ustrezne odločitve registrskega sodišča o vpisu:

- vpis ustanovitve subjekta v sodni register opravljen z vpisom tega subjekta v poslovni register,
- vpis spremembe podatkov pri subjektu vpisa v sodnem registru opravljen z vpisom spremembe teh podatkov v poslovni register in
- vpis izbrisa subjekta iz sodnega registra opravljen z izbrisom tega subjekta iz poslovnega registra.

S sklepom o vpisu ustanovitve subjekta v sodni register se subjektu vpisa v skladu s tretjim odstavkom 35.a člena ZSReg pošlje tudi:

1. obvestilo AJPes o določitvi obeh šifer in matične številke, in
2. obvestilo o davčni številki, ki je bila subjektu vpisa dodeljena ob vpisu v davčni register v skladu z zakonom, ki ureja davčno službo¹¹⁵.

V skladu z navedenim je v 24. členu in prvem odstavku 25. člena predloga zakona določena obveznost AJPes, da v postopku vpisa subjekta vpisa v sodni register ali vpisa sprememb podatkov o subjektu vpisa v sodni register izda ustrezno obvestilo. Za vpis spremembe podatkov, ki se vodijo samo v poslovnem registru, ter za vpis, spremembo podatkov in izbris delov subjekta vpisa, ki jih subjekt vpisa v sodni register vpiše samo v poslovni register, se smiselno uporabljajo pravila postopka za vpis spremembe podatkov ter vpis, spremembo podatkov in izbris delov subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register vpiše v drug primarni register ali uradno evidenco (drugi do četrti odstavek 37. člena predloga zakona). Prijavo za vpis spremembe podatkov subjekt vpisa posreduje AJPes najpozneje v 15 dneh od nastanka spremembe. Za spremembo podatkov se šteje tudi vpis, sprememba podatkov in izbris dela subjekta vpisa iz poslovnega registra. V primeru nepopolne prijave AJPes pozove subjekt vpisa, da prijavo dopolni. Če prijava ni dopolnjena v roku, AJPes ne izvede vpisa spremembe podatkov v poslovni register in o tem izda obvestilo.

K 26., 27., 28., 29., 30. in 31. členu:

Osmo poglavje predloga zakona ureja pravila postopka vpisa subjektov vpisa, za katere je AJPes pristojni in registrski organ. AJPes je v skladu z opredelitvijo izraza »pristojni organ« v 3. členu predloga zakona pooblaščen za odločanje o izpolnjevanju pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma za registracijo subjekta vpisa. Poleg tega je tudi registrski organ za vodenje in upravljanje poslovnega registra v skladu s pomenom izraza »registrski organ« v 3. členu predloga zakona.

Določbe se uporabljajo za vpis, spremembo podatkov in izbris iz poslovnega registra v primeru subjektov vpisa, kot so npr. podjetniki na podlagi ZGD-1, ki se vpišejo samo v poslovni register in ne potrebujejo akta drugega pristojnega organa. Uporabljajo se tudi za vpis, spremembo podatkov in izbris delov subjektov vpisa, ki se prav tako vpišejo samo v poslovni register.

Določbe se smiselno uporabljajo tudi za vpis, spremembo podatkov in izbris iz poslovnega registra v primeru subjektov vpisa, ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v noben drug primarni register ali uradno evidenco. V teh postopkih je izključena subsidiarna uporaba ZUP. AJPes o vpisu, spremembi podatkov in izbrisu navedenega subjekta vpisa iz poslovnega registra ne izda odločbe kot pri vpisu, spremembi podatkov in izbrisu podjetnika, ampak obvestilo. Izjema od splošnih pravil je utemeljena. Gre za subjekte vpisa, ki so ustanovljeni neposredno z zakonom. Z zakonom so določene

¹¹⁵ oziroma finančno upravo. Prim. prvi odstavek 21. člena predloga zakona.

tudi dejavnosti subjekta vpisa. AJPES, kot pristojni organ, v postopku vpisa ne odloča o izpolnjevanju pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma za registracijo subjekta vpisa.

Subjekti vpisa predložijo zahtevane podatke, ki so potrebni za vpis v poslovni register, spremembo podatkov v poslovnem registru ali izbris iz poslovnega registra, na prijavi, ki jo vložijo na točki za podporo poslovnim subjektom. Za vpis dela subjekta vpisa, vpis spremembe podatkov ali izbris dela subjekta vpisa je treba predložiti prijavo za vpis spremembe podatkov subjekta vpisa. Točke za podporo poslovnim subjektom, ki so pristojne za posamezno pravnoorganizacijsko obliko subjektov vpisa, določi Vlada Republike Slovenije z uredbo.¹¹⁶ Točka za podporo poslovnim subjektom podatke s prijave v elektronski obliki skupaj s priloženimi elektronskimi (skeniranimi) kopijami dokumentov posreduje AJPES prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

Prijavo lahko v imenu subjekta vpisa, ki je fizična oseba, ki želi opravljati dejavnost, vloži bodisi oseba sama ali njen pooblaščenec, ki se mora izkazati z ustreznim pooblastilom.¹¹⁷ V primeru subjekta vpisa, ki je pravna oseba, državni organ ali samoupravna lokalna skupnost, lahko prijavo vloži njegov zakoniti zastopnik ali njegov pooblaščenec, ki se mora izkazati z ustreznim overjenim pooblastilom.

Kadar bodo izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji, bodo lahko subjekti vpisa vložili prijavo tudi neposredno prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT). V tem primeru se oseba, ki pripravi in vloži prijavo, identificira z uporabo sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti ali na podlagi uporabe drugih načinov identifikacije za dostop do elektronskih storitev najmanj srednje ravni zanesljivosti¹¹⁸.

AJPES prevzame podatke s prijave v elektronski obliki skupaj s priloženimi elektronskimi kopijami ali prepisi dokumentov prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

Vloženo prijavo za vpis subjekta vpisa ali spremembe podatkov v poslovni register je dovoljeno spremeniti ali umakniti najpozneje en delovni dan pred predlaganim datumom vpisa, navedenim v prijavi. Namen predlagane določbe ostaja enak, kot pri sprejemu določbe četrtega odstavka 12. člena ZPRS-1.

V skladu s četrnim odstavkom 12. člena ZPRS-1 lahko enota poslovnega registra spremeni ali dopolni podatke v vloženi prijavi oziroma prijavo umakne najpozneje do dneva pred predlaganim datumom vpisa, navedenim v prijavi. Določba je bila sprejeta z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 19/15). Namen sprejema določbe je bil omogočiti večjo preglednost pri vlaganju prijav za vpis v poslovni register. V skladu z veljavno ureditvijo subjekt vpisa ne more vložiti nove prijave za vpis v poslovni register, dokler niso vpisani podatki iz predhodne prijave, lahko pa najpozneje do dneva pred predlaganim datumom vpisa v poslovni register, navedenim v prijavi, spremeni podatke v vloženi prijavi ali prijavo umakne. Določba je skrajšala rok za umik prijave za vpis v poslovni register glede na ureditev v ZUP, saj se vpis v poslovni register izvede takoj po odločitvi AJPES. Z vpisom stranka pridobi določene pravice (lahko začne opravljati dejavnost), hkrati pa nastanejo določene obveznosti (davčne obveznosti, obveznost plačila prispevkov idr.). Ker ima stranka v postopku vpisa možnost pritožbe na sklep o vpisu v poslovni register ali pa pri AJPES predlagati izbris iz registra, se upoštevanje določb glede umika prijave za vpis po ZUP v praksi ni zdelo ustrezno. Ni bilo namreč sprejemljivo, da je lahko stranka prijavo za vpis umaknila po že opravljenem vpisu v register, ko se o vpisu naredi zaznamba v vseh evidencah pri organih, ki so povezani s sistemom za podporo poslovnim subjektom (SPOT) in poslovnim registrom.

Predlagana določba je ožja od veljavne ureditve, saj možnosti spremembe ali umika prijave ne dopušča v primeru prijave izbrisa iz poslovnega registra.

¹¹⁶ Prim. drugi odstavek 12. člena ZPRS-1 in enajsti odstavek 23. člena predloga zakona.

¹¹⁷ Prim. tretji odstavek 12. člena ZPRS-1.

¹¹⁸ Prim. prvi odstavek 12. člena ZPRS-1 in četrti odstavek 21. člena predloga zakona.

Sprememba veljavne ureditve se predlaga kot rezultat izvajanja ureditve v praksi. Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, se je v upravnih postopkih na drugi stopnji srečalo s primeri, ko podjetniki vložijo prijavo za izbris iz poslovnega registra, v času pritožbenega postopka pa ugotovijo, da jim izbris iz poslovnega registra škoduje (npr. ker bi imeli v primeru neprekinjenega nadaljevanja dejavnosti višjo pokojnino ali bi lahko dobili subvencijo). Zaradi posebnega roka v četrtem odstavku 12. člena ZPRS-1 ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, navedenih razlogov ni moglo obravnavati kot umik od zahteve po 134. in 135. členu ZUP¹¹⁹, saj ZPRS-1 določa, da je prijavo za izbris iz poslovnega registra mogoče umakniti samo pred predlaganim izbrisom.

Za subjekte vpisa, ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v noben drug primarni register ali uradno evidenco, je določen 15 dnevni rok od ustanovitve za posredovanje prijave AJPES.¹²⁰

Postopek vpisa subjekta vpisa v poslovni register, vpisa spremembe podatkov v poslovni register in izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra izvede AJPES na podlagi popolne prijave, v primeru izbrisa iz poslovnega registra pa tudi po uradni dolžnosti, če je tako določeno z zakonom, npr. v drugem odstavku 75. člena ZGD-1 ali petem odstavku 31. člena predloga zakona.

AJPES izda o vpisu subjekta vpisa v poslovni register, vpisu spremembe podatkov v poslovni register ali izbrisu iz poslovnega registra odločbo, ki jo posreduje subjektu vpisa na naslov varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek. Izrek odločbe objavi na spletnem portalu na način, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper odločbo se lahko subjekt vpisa pritoži s pravočasno vložitvijo pritožbe AJPES. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Odločba se v primerjavi z veljavno ureditvijo vroči v skladu z ZUP. Na podlagi četrtega odstavka 14. člena ZPRS-1 in petega odstavka 15. člena ZPRS-1 se namreč šteje, da je vročitev opravljena na dan objave sklepa. Navedena ureditev je bila sprejeta leta 2017 z ZPRS-1B kot začasna rešitev v izogib vročanju odločitev v fizični obliki. Vročanje v skladu z ZUP se je v primeru pozitivne odločitve AJPES o vpisu v poslovni register nadomestilo z vročanjem z navadno pošto pošiljko z dostavo v predalčnik na naslov, ki ga določi enota poslovnega registra v prijavi, ali osebno v prostorih upravljavca registra. Določena je bila fikcija vročitve, in sicer na dan objave sklepa. Naslovnik se s sklepom seznani že ob njegovi izvršitvi. Kasneje ga v fizični obliki tudi prejme.

Odločba namesto dosedanjega sklepa o vpisu subjekta vpisa v poslovni register, vpisu spremembe podatkov v poslovni register ali izbrisu iz poslovnega registra je v skladu z 210. členom ZUP, ki določa, da mora biti vsaka odločba označena kot taka ter da se le izjemoma lahko z zakonom ali odlokom samoupravne lokalne skupnosti določi, da je odločba tudi drugače poimenovana, pri čemer pa to ni sklep, ker se izraz uporablja za odločitve o formalnih in procesnih vprašanjih.

Če je vložena prijava nepopolna, se subjekt vpisa pozove, da prijavo dopolni. Če prijava ni dopolnjena v roku, jo AJPES s sklepom zavrže. Zoper sklep se lahko subjekt vpisa pritoži s pravočasno vložitvijo pritožbe AJPES. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Predlog zakona naslavlja tudi primere, ko niso izpolnjeni pogoji za vpis subjekta vpisa v poslovni register ali vpis spremembe podatkov v poslovni register. V tem primeru izda AJPES odločbo o zavrnitvi vpisa. Zoper odločbo se lahko subjekt vpisa pritoži s pravočasno vložitvijo pritožbe AJPES. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

V predlogu zakona je dodana pravna podlaga, ki AJPES omogoča, da podatke, ki jih sam določa, ali podatke, ki jih pridobiva iz uradnih registrov in evidenc, ki jih vodijo drugi organi, v poslovnem registru

¹¹⁹ Na podlagi prvega odstavka 134. člena ZUP lahko stranka delno ali v celoti umakne svojo zahtevo vsak čas med postopkom na prvi stopnji do vročitve odločbe, v času, ko teče pritožbeni rok, in med postopkom na drugi stopnji do vročitve odločbe.

¹²⁰ Prim. drugi odstavek 10. člena ZPRS-1.

spremeni po uradni dolžnosti in brez izdaje odločbe. Druge podatke v poslovnem registru pa lahko po uradni dolžnosti spremeni samo v primerih, ki jih določajo drugi predpisi.¹²¹

Dodana je tudi pravna podlaga za izbris subjekt vpisa, ki je ustanovljen neposredno z zakonom in ni vpisan v noben drug primarni register ali uradno evidenco, po uradni dolžnosti. AJPES po uradni dolžnosti izda obvestilo o izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra. AJPES izda obvestilo, če na podlagi zakona ali javne listine ugotovi, da je subjekt vpisa prenehal ali so nastopili drugi pogoji za izbris iz poslovnega registra.

Z izbrisom subjekta vpisa iz poslovnega registra se iz poslovnega registra izbrišejo tudi vsi njegovi deli. Dele izbrisanih subjektov vpisa bi bilo pravno nevzdržno ohraniti vpisane v poslovnem registru, saj deli subjektov vpisa nimajo pravne subjektivitete in ne morejo samostojno nastopati v pravnem prometu.

K 32., 33., 34. in 35. členu:

V 1. podpoglavju devetega poglavja predloga zakona so določena pravila postopka vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco.

Ta postopek se razlikuje od predhodnega postopka vpisa subjektov vpisa, za katere je AJPES hkrati pristojni in registrski organ. V novem postopku je AJPES registrski ne pa tudi pristojni organ. Odloča o vpisu subjektov vpisa v poslovni register, medtem ko o izpolnjevanju pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma za registracijo subjekta vpisa odločajo (drugi) pristojni organi.

Postopek predstavlja novost glede na veljavno ureditev in je skladen s *konceptom in cilji prenove registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji* v skladu z *izhodišči za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji*, s katerimi se je Vlada Republike Slovenije seznanila 17. 7. 2014, in *spremembami izhodišč za prenovo registrske zakonodaje v Republiki Sloveniji*, s katerimi se je Vlada Republike Slovenije seznanila 4. 7. 2019.

Pravila so namenjena subjektom vpisa, ki se po veljavni ureditvi vpišejo v dva registra ali evidenci: v primarni register ali uradno evidenco nato pa še v poslovni register. Skupno gre za 22 skupin subjektov vpisa, ki se vpisujejo v enega od 22 registrov, evidenc, imenikov in razvidov, tem vpisom pa sledi še vpis v poslovni register. Registre, evidence, imenike in razvide vodi 14 pristojnih organov.¹²² Vpis teh subjektov vpisa v primarni register ali uradno evidenco ureja področna sektorska (registrska) zakonodaja, vpis v poslovni register pa ZPRS-1. Za uporabo novih pravil postopka vpisa bo treba uskladiti tudi področno sektorsko zakonodajo.

Končni cilj novih pravil postopka vpisa po predlogu zakona in sprememb področne sektorske zakonodaje je zagotoviti enotno vodenje registrskih postopkov za 22 skupin subjektov vpisa, večjo preglednost postopkov ter vodenje in upravljanje podatkov o subjektih vpisa na enem mestu, v poslovnem registru. Z novo ureditvijo bo odpravljena obveznost vpisa subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco ter vodenje in upravljanje podatkov o subjektih v več registrih ali evidencah.

Prehod na nov postopek vpisa v skladu z 32. do 35. členom predloga zakona ne bo (nujno) sočasen za vse skupine subjektov vpisa, ampak bo dinamika prehoda odvisna od odločitve registrskih organov o pristopu in posledičnih sprememb področne sektorske zakonodaje. Registrski organi, ki se zaradi vsebinskih in drugih razlogov ne bodo odločili za prehod na nov postopek vpisa, bodo registrske postopke izvajali v skladu z veljavno področno sektorsko zakonodajo, medtem ko se bodo za vpis subjektov vpisa v poslovni register uporabljala pravila postopka iz 2. podpoglavja devetega poglavja predloga zakona, ki so prenovljena glede na veljavna pravila 18., 19. in 20. člena ZPRS-1. Ne glede na

¹²¹ Prim. četrti odstavek 15. člena ZPRS-1.

¹²² [Povezave med AJPES kot upravljalcem poslovnega registra ter primarnimi registrskimi organi v Republiki Sloveniji](#)

navedeno bodo predlagana pravila tem registrskim organom omogočala prehod na nov postopek vpisa kadarkoli v prihodnosti.

V skladu s konceptom prenove registrske zakonodaje bo vpis subjektov vpisa v poslovni register potekal na naslednji način:

- subjekt vpisa odda prijavo za ustanovitev oziroma registracijo samo enkrat. Na podlagi te prijave je odločeno o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti in o vpisu v poslovni register. Samo enkrat odda tudi prijavo za morebitne spremembe podatkov ali prenehanje opravljanja dejavnosti in izbris iz poslovnega registra;
- subjekt vpisa prijavo za ustanovitev oziroma registracijo vloži pri pristojnem organu v skladu s področno sektorsko zakonodajo;
- pristojni organ v informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) vpiše podatke za namen postopka ugotavljanja pogojev za opravljanje dejavnosti kot tudi za namen postopka vpisa v poslovni register. Po pozitivni odločitvi pristojni organ v informacijski sistem za podporo poslovnim subjektom (SPOT) priloži akt o izpolnjevanju pogojev in prijavo za vpis v poslovni register prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) posreduje v reševanje AJ PES;
- na podlagi prejetih podatkov in izdanega akta pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti AJ PES izvede vpis poslovnega subjekta v poslovni register in izda akt o vpisu v poslovni register;
- ob vpisu v poslovni register se subjektu vpisa določita matična in davčna številka, s čimer je subjekt vpisa vpisan tudi v davčni register;
- subjekt vpisa se vpiše samo v en register, to je v poslovni register, pod pogojem, da tudi področna sektorska (registrska) zakonodaja določa vpis subjekta vpisa (samo) v poslovni register;
- podatki (razen osebnih podatkov) subjekta vpisa in javne listine, ki nastanejo v postopku vpisa v poslovni register, se z vpisom podatkov v poslovni register objavijo na spletnih straneh AJ PES.

Predlagana pravila postopka vpisa subjektov vpisa se naslanjajo na funkcionalnosti informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT).

Pristojnosti pristojnih organov za izdajo akta o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti se ne spreminjajo.

V skladu z navedenim 32. člen predloga zakona ureja vpis subjekta vpisa v poslovni register, 33. člen določa pravila vpisa spremembe podatkov v poslovni register, 34. člen predloga zakona pa pravila izbisa subjekta vpisa iz poslovnega registra.

Pristojni organ posreduje prijavo za vpis subjekta vpisa v poslovni register AJ PES prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) v roku 3 delovnih dni od izvršljivosti akta pristojnega organa. Prijava vsebuje podatke o subjektu vpisa. Akt pristojnega organa se ne posreduje AJ PES, ampak se v roku 3 delovnih dni v elektronski obliki shrani v CEH.

Sledi postopek pri AJ PES. AJ PES z vpogledom v akt pristojnega organa preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi, subjektu vpisa določi podatke iz svoje pristojnosti in ga vpiše v poslovni register.

V primeru nepopolne prijave sledi poziv k dopolnitvi. AJ PES posreduje poziv k dopolnitvi prijave pristojnemu organu ali subjektu vpisa glede na to, ali je prijava nepopolna glede podatkov, ki bi jih moral zagotoviti pristojni organ ali pa subjekt vpisa. Prijava, ki ni dopolnjena v roku, se s sklepom AJ PES zavrže. Zoper takšen sklep je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJ PES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Če subjekt vpisa ne izpolnjuje pogojev za vpis v poslovni register, se ga ne more vpisati v poslovni register. AJ PES v tem primeru izda odločbo o zavrnitvi vpisa. Zoper takšno odločbo je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJ PES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Subjekt vpisa se vpiše v poslovni register, če je prijava popolna in subjekt vpisa izpolnjuje pogoje za vpis v poslovni register. Subjektu vpisa se izda odločba o vpisu v poslovni register in vroči v skladu z ZUP. Odločba se posreduje subjektu vpisa na naslov varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek. Izrek odločbe se objavi na spletnem portalu AJPES na način, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper takšno odločbo je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJPES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

V primeru vpisa spremembe podatkov o subjektu vpisa je treba ločiti med spremembo podatkov, o katerih odloča pristojni organ, in spremembo drugih podatkov o subjektu vpisa. V prvem primeru se od pristojnega organa zahteva, da posreduje popolno prijavo AJPES, izvršljivi akt pa v elektronski obliki shrani v CEH.

Spremembo drugih podatkov sporočajo subjekti vpisa sami. Med spremembo drugih podatkov sodi tudi vpis, sprememba podatkov in izbris dela subjekta vpisa iz poslovnega registra.

Sledi postopek pri AJPES. AJPES preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi.

V primeru nepopolne prijave sledi poziv k dopolnitvi. AJPES posreduje poziv k dopolnitvi prijave pristojnemu organu ali subjektu vpisa glede na to, ali je prijava nepopolna glede podatkov, ki bi jih moral zagotoviti pristojni organ ali pa subjekt vpisa. Prijava, ki ni dopolnjena v roku, se s sklepom AJPES zavrže. Zoper takšen sklep je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJPES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Če niso izpolnjeni pogoji za vpis spremembe podatkov v poslovni register, sprememba podatkov ne more biti predmet vpisa v poslovni register. AJPES v tem primeru izda odločbo o zavrnitvi vpisa spremembe podatkov. Zoper takšno odločbo je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJPES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Predlagana sprememba podatkov se vpiše v poslovni register, če je prijava popolna in so izpolnjeni pogoji za vpis spremembe podatkov v poslovni register. Subjektu vpisa se izda odločba o vpisu spremembe podatkov v poslovni register in vroči v skladu z ZUP. Odločba se posreduje subjektu vpisa na naslov varnega elektronskega predala za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek. Izrek odločbe se objavi na spletnem portalu AJPES na način, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper takšno odločbo je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJPES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra poteka po postopku iz 34. člena predloga zakona. Postopek izbrisa izvede AJPES na podlagi prijave, ki jo posreduje pristojni organ prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom v roku treh dni delovnih dni od pravnomočnosti akta pristojnega organa, s katerim pristojni organ ugotovi, da subjekt vpisa ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dejavnosti. Pristojni organ shrani pravnomočni akt v elektronski obliki v CEH.

Sledi postopek pri AJPES. AJPES preveri popolnost in pravilnost podatkov v prijavi.

V primeru nepopolne prijave sledi poziv k dopolnitvi. AJPES posreduje poziv k dopolnitvi prijave pristojnemu organu ali subjektu vpisa glede na to, ali je prijava nepopolna glede podatkov, ki bi jih moral zagotoviti pristojni organ ali pa subjekt vpisa. Prijava, ki ni dopolnjena v roku, se s sklepom AJPES zavrže. Zoper takšen sklep je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJPES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

Subjekt vpisa se izbrši iz poslovnega registra na podlagi odločbe AJPES o izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra, ki se jo subjektu vpisa vroči na naslov varnega elektronskega predala za namen

vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek. Izrek odločbe se objavi na spletnem portalu AJPES na način, da se prekrijejo osebni podatki. Zoper takšno odločbo je dopustna pritožba, ki se vloži pri AJPES. O njej pa odloča ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

35. člen predloga zakona naslavlja primere, ko je akt pristojnega organa, na katerem temelji vpis subjekta vpisa v poslovni register, vpis spremembe podatkov v poslovni register ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra, spremenjen, razveljavljen ali odpravljen. V teh primerih AJPES po prejemu ustreznega akta pristojnega organa na aktu temelječ vpis subjekta vpisa v poslovni register, vpis spremembe podatkov v poslovni register ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra spremeni, razveljavi ali odpravi.

AJPES o spremembi, razveljavitvi ali odpravi vpisa, spremembe podatkov ali izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra izda po uradni dolžnosti ustrezno odločbo. Če stranka ne bi bila obveščena, bi razpolagala zgolj z odločbo, da je bil vpis izveden, ne pa tudi, da je bil spremenjen, ker se je spremenil, razveljavil ali odpravil akt pristojnega organa.

K 36., 37. in 38. členu:

Registrski organi, ki se zaradi vsebinskih in drugih razlogov ne bodo odločili za prehod na nov postopek vpisa v skladu s 1. podpoglavjem devetega poglavja predloga zakona, bodo registrske postopke izvajali v skladu z veljavno področno sektorsko zakonodajo, medtem ko se bodo za vpis subjektov vpisa v poslovni register uporabljala pravila postopka iz 2. podpoglavja devetega poglavja predloga zakona, ki so prenovljena glede na veljavna pravila 10., 11., 18., 19. in 20. člena ZPRS-1.

V skladu z veljavno ureditvijo registrski organ po prejemu predpisanih listin za vpis v primarni register ali uradno evidenco pozove AJPES, da poslovnemu subjektu dodeli matično številko. Registrski organ vpiše matično številko na prijavo. Poslovni subjekt mora posredovati prijavo in akt o vpisu v primarni register ali uradno evidenco AJPES najpozneje v 15 dneh od registracije.¹²³

AJPES izvede postopek vpisa enote poslovnega registra na podlagi popolne prijave in akta o vpisu v primarni register ali uradno evidenco. V primeru nepopolne prijave AJPES pozove enoto poslovnega registra, da prijavo dopolni najpozneje v osmih dneh. O vpisu v poslovni register izda obvestilo, ki ga posreduje enoti poslovnega registra.¹²⁴

Postopek vpisa spremembe podatkov se prav tako izvede na podlagi popolne prijave, ki jo mora enota poslovnega registra posredovati v 15 dneh po nastanku spremembe. Če je prijava nepopolna, jo mora enota poslovnega registra v osmih dneh dopolniti. AJPES lahko podatke, ki jih sam določa ali pridobi od registrskega organa, spremeni po uradni dolžnosti. AJPES izda obvestilo o vpisu sprememb podatkov in ga posreduje enoti poslovnega registra.¹²⁵

Izbris enote poslovnega registra iz poslovnega registra se izvede podobno kot vpis enote poslovnega registra v poslovni register ali vpis spremembe podatkov o enoti poslovnega registra v poslovni register. Postopek izbrisa enote poslovnega registra se začne na podlagi prejete prijave in listin o izbrisu iz primarnega registra ali uradne evidence. AJPES lahko na podlagi podatkov registrskega organa opravi izbris enote poslovnega registra iz poslovnega registra tudi po uradni dolžnosti. AJPES izda obvestilo o izbrisu enote poslovnega registra iz poslovnega registra in ga posreduje enoti poslovnega registra.¹²⁶

Registrski organi morajo AJPES pošiljati podatke, ki jih vodijo in so hkrati predmet vpisa v poslovni register. Ti podatki se pošiljajo brezplačno, z neposredno računalniško povezavo, najpozneje v 15 dneh

¹²³ Prim. tretji odstavek 10. člena ZPRS-1.

¹²⁴ Prim. 18. člen ZPRS-1.

¹²⁵ Prim. 19. člen ZPRS-1.

¹²⁶ Prim. 20. člen ZPRS-1.

po vpisu enote poslovnega registra v primarni register ali uradno evidenco, vpisu spremembe podatkov o enoti poslovnega registra v primarni register ali uradno evidenco ali izbrisu enote poslovnega registra iz primarnega registra ali uradne evidence. Če se podatki ne vodijo na elektronski način, jih lahko registrski organi pošljejo tudi na papirju. Podatke in spremembe podatkov, ki se ne vodijo pri registrskih organih in so predmet vpisa v poslovni register, AJPES sporočajo enote poslovnega registra najkasneje v 15 dneh po ustanovitvi ali nastanku spremembe.¹²⁷

V skladu s prenovljenimi pravili postopka vpisa subjekta vpisa je posredovanje prijave za vpis subjekta vpisa v poslovni register, vpis spremembe podatkov, ki se vpišejo v primarni register ali uradno evidenco in v poslovni register, ter izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra *obveznost registrskega organa in ne subjekta vpisa*, kar je v skladu z načelom, da se prijava pošlje enkrat za več namenov hkrati. Prijava se posreduje prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) najpozneje v osmih dneh od vpisa subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco ali vpisa spremembe podatkov v primarni register ali uradno evidenco ali pravnomočnosti akta registrskega organa o izbrisu subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence. *Izvršljiv akt*, ki je podlaga za vpis subjekta vpisa v primarni register ali uradno evidenco ali vpis spremembe podatkov v primarni register ali uradno evidenco, in pravnomočni akt o izbrisu subjekta vpisa iz primarnega registra ali uradne evidence, registrski organ shrani v elektronski obliki v CEH.

V primeru nepopolne prijave AJPES pozove registrski organ ali subjekt vpisa, da prijavo dopolni v roku osmih dni. Če prijava ni dopolnjena v roku, AJPES ne izvede vpisa subjekta vpisa v poslovni register, vpisa spremembe podatkov v poslovni register ali izbriše subjekta vpisa iz poslovnega registra. O tem izda obvestilo in ga posreduje subjektu vpisa.

O vpisu subjekta vpisa v poslovni register, vpisu spremembe podatkov v poslovni register ali izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra izda AJPES obvestilo in ga posreduje subjektu vpisa.

V primeru spremembe drugih podatkov, ki se vodijo samo v poslovnem registru in se ne vpišejo v primarni register ali uradno evidenco, mora ustrezno prijavo poslati subjekt vpisa. Za spremembo drugih podatkov se šteje tudi vpis, sprememba podatkov in izbris dela subjekta vpisa iz poslovnega registra. Subjekt vpisa lahko spremeni ali umakne prijavo za vpis spremembe podatkov v poslovni register najpozneje dan pred predlaganim datumom, navedenim v prijavi. Podatke, ki jih AJPES določa sam, in podatke, ki jih pridobi iz uradnih registrov in evidenc, ki jih vodijo drugi organi, AJPES spremeni po uradni dolžnosti brez izdaje obvestila.

K 39. členu:

39. člen predloga zakona, enako kot 35. člena predloga zakona, naslavlja primere, ko je akt registrskega organa, na katerih temelji vpis subjekta vpisa v poslovni register, vpis spremembe podatkov v poslovni register ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra, spremenjen, razveljavljen ali odpravljen. V teh primerih AJPES po prejemu ustreznega akta registrskega organa na aktu temelječ vpis subjekta vpisa v poslovni register, vpis spremembe podatkov v poslovni register ali izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra spremeni, razveljavi ali odpravi.

AJPES o spremembi, razveljavitvi ali odpravi vpisa, spremembe podatkov ali izbrisu subjekta vpisa iz poslovnega registra izda po uradni dolžnosti ustrezno obvestilo, ki ga posreduje subjektu vpisa. Če stranka ne bi bila obveščena, bi razpolagala zgolj s prvim obvestilom, da je bil vpis izveden, ne pa tudi, da je bil spremenjen, ker se je spremenil, razveljavil ali odpravil akt registrskega organa.

K 40. členu:

¹²⁷ Prim. prvi in drugi odstavek 11. člena ZPRS-1.

40. člen predloga zakona napotuje na subsidiarno uporabo določb ZUP v postopkih vpisa subjektov vpisa iz osmega poglavja z izjemo postopkov vpisa, spremembe podatkov in izbrisa subjektov vpisa, ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v noben drug primarni register ali uradno evidenco, in 1. podpoglavja devetega poglavja predloga zakona. V primeru postopkov iz osmega poglavja gre za postopke vpisa subjektov vpisa, za katere je AJPES pristojni in registrski organ, v primeru postopkov iz 1. podpoglavja devetega poglavja pa za postopke vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco.

Glede na veljavno ureditev je v drugem odstavku 40. člena predloga zakona dodana določba, ki ureja vprašanje pritožbe zoper sklep, s katerim se popravljajo oziroma odpravljajo pomote v osnovnem sklepu AJPES. Zoper sklep o popravilu sklepa je pritožba dovoljena, vendar pa ne zadrži njegove izvršitve.

Predlagatelj je pri oblikovanju besedila 40. člena predloga zakona sledil veljavnemu 17. členu ZPRS-1, ki je umeščen v poglavje o postopkih vpisa enot poslovnega registra v poslovni register, za katere je upravitelj registra (AJPES) registrski organ.

Pravila postopkov vpisa v predlogu zakona sledijo veljavni ureditvi, ki se je glede na prakso izvajanja postopkov spreminjala in dopolnjevala s spremembami leta 2015 in 2017.

Odstopanje od ureditve v ZUP je utemeljeno glede na naravo postopkov vpisa in temelji na načelu izmenjave podatkov v elektronski obliki, hitrosti postopka, verodostojnosti in zaupanja v poslovni register

V postopkih vpisa subjektov vpisa, za katere je AJPES pristojni in registrski organ, iz osmega poglavja predloga zakona se subsidiarno uporabljajo pravila ZUP. AJPES je pristojni in registrski organ npr. za podjetnike in sobodajalce, ki opravljajo dejavnost le občasno (drugi odstavek 14. člena in 14.a člen Zakona o gostinstvu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16)). Pravila ZUP se po predlogu zakona subsidiarno uporabljajo tudi v postopkih vpisa subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco iz 1. podpoglavja devetega poglavja. Pravila so namenjena subjektom vpisa, ki se po veljavni ureditvi vpišejo v dva registra ali evidenci: v primarni register ali uradno evidenco nato pa še v poslovni register, pod pogojem, da bo v ta namen usklajena področna sektorska zakonodaja.

Postopki vpisa v poslovni register so registrski postopki. Postopek vpisa se (v večini primerov) začne na predlog poslovnega subjekta. Z vpisom v poslovni register poslovni subjekt pridobi matično številko, s katero nastopa v pravnem prometu, in začne opravljati dejavnost.

Postopki vpisa vsebinsko niso zahtevni upravni postopki. Do vpisa v poslovni register pogosto pride že naslednji dan ali nekaj dni¹²⁸ po oddaji prijave za vpis v poslovni register.

Od ureditve v ZUP se odstopa pri fikciji vročitve. Šteje se, da je vročitev opravljena na dan objave izreka odločbe (npr. četrti odstavek 29. člena, peti odstavek 30. člena, peti odstavek 32. člena, šesti odstavek 33. člena predloga zakona). Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe, kar je v skladu s 3. točko drugega odstavka 224. člena ZUP, ki določa, da postane odločba prve stopnje izvršljiva, ko se vroči stranki, če pritožba ne zadrži izvršitve. Ureditev se predlaga le v zvezi z odločbami o vpisu in spremembi podatkov, s katerimi se stranki ugotovi in kjer obstaja neznatna verjetnost, da bi se stranka pritožila, medtem ko se

¹²⁸ Na podlagi javno dostopnih podatkov na spletnih straneh AJPES kot primer navajamo družbo Primer 1, d.o.o., ki je bila na podlagi Akta o ustanovitvi z dne 13. 1. 2025 vpisana 16. 1. 2025, družbo Primer 2, d.o.o., ki je bila na podlagi Akta o ustanovitvi z dne 9. 1. 2025 vpisana 14. 1. 2025, samostojnega podjetnika posameznika Primer 3, s.p., ki je bil na podlagi prijave z dne 10. 1. 2025 vpisan 16. 1. 2025, Primer 4, s.p., ki je bil na podlagi prijave z dne 15. 1. 2025 vpisan 16. 1. 2025, Primer 5, s.p., ki je bil na podlagi prijave z dne 14. 1. 2025 vpisan 15. 1. 2025.

bodo druge odločbe (npr. odločba o izbrisu) vročali v skladu ZUP. Opisana fikcija vročitve zanje ne bo veljala.

V primeru podjetnikov so sklepi (odločbe po predlogu zakona) AJPES v vpisu in spremembah podatkov izdani na podlagi njihovih prijav in pomenijo ugodilne odločbe v skladu z njihovimi interesi, zato so pritožbe nanje le izjemne. Zamik vpisa podjetnika v poslovni register po datumu izdaje sklepa (odločbe po predlogu zakona) ali dnevu, ki ga je podjetnik predlagal v prijavi, če AJPES pravočasno prejme popolno prijavo, bi zanj imel negativne posledice. Podjetnik namreč ne more uresničevati svojih pravic v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot podjetnik, če ni vpisan v poslovni register.

Pravila ZUP se ne uporabljajo v postopkih iz drugega odstavka 26. člena predloga zakona v primeru subjektov vpisa, ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco. Izjema od splošnih pravil je utemeljena. Gre namreč za subjekte vpisa, ki so ustanovljeni neposredno z zakonom. Z zakonom so določene tudi dejavnosti subjekta vpisa. AJPES, kot pristojni organ, v postopku vpisa ne odloča o izpolnjevanju pogojev za opravljanje ali prenehanje opravljanja dejavnosti oziroma za registracijo subjekta vpisa.

Postopki iz 2. podpoglavja devetega poglavja predloga zakona se uporabljajo v primeru subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco. Veljali bodo za registrske organe, ki se zaradi vsebinskih in drugih razlogov ne bodo odločili za prehod na nov postopek vpisa v skladu s 1. podpoglavjem devetega poglavja predloga zakona.

Pravila postopka iz 2. podpoglavja devetega poglavja predloga zakona so glede na veljavna pravila iz 18. do 20. člena ZPRS-1 sicer prenovljena, kljub temu pa subsidiarna uporaba pravil ZUP ni predvidena. V postopkih iz navedenega podpoglavja AJPES ne odloča o pravici ali obveznosti subjekta vpisa. Subjekt vpisa pridobi lastnost pravne osebe že z ugotovitvijo registrskega organa, da so izpolnjeni pogoji za vpis v primarni register ali uradno evidenco oziroma z vpisom v primarni register ali uradno evidenco pri registrskem organu. AJPES subjektu vpisa dodeli zgolj matično številko in druge podatke iz njegove pristojnosti. Vpis subjekta vpisa v poslovni register nima konstitutivnega ampak deklaratorni značaj.

K 41. členu:

V predlogu zakona se ureja pravna podlaga za vzpostavitev obveščanja pristojnih in registrskih organov o oddanih vlogah za vpis reguliranih dejavnostih (pravilneje podatkov o reguliranih dejavnostih) subjektov vpisa ali njihovih delov v poslovni register.

Z obveščanjem se želi omejiti prakso poslovnih subjektov, ki dosežejo vpis glavne ali druge dejavnosti, ki je regulirana, v poslovni register, po vpisu oziroma pred začetkom opravljanja dejavnosti pa ne izpolnijo posebnih pogojev za opravljanje dejavnosti. Dejavnost je regulirana, če je treba za njeno opravljanje izpolniti posebne pogoje v skladu s področno sektorsko zakonodajo. Področna sektorska zakonodaja lahko določi, da je treba pred začetkom opravljanja dejavnosti izpolniti določene pogoje, pridobiti ustrezna dovoljenja, se vpisati v primarni register ali uradno evidenco ipd. Opravljanje dejavnosti je lahko pogojeno tudi s poklicem. Dejavnost lahko opravljajo osebe, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje poklica, ki se izkazujejo z dokazili o formalnih kvalifikacijah, potrdili o usposobljenosti ali dokazili o poklicnih izkušnjah.

Z namenom, da se izboljša nadzor poslovnih subjektov, ki opravljajo regulirano dejavnost v pravnem prometu, da se prepreči, da bi regulirano dejavnost opravljali poslovni subjekti, ki ne izpolnjujejo pogojev, in da se v pravnem prometu zagotovijo enakovredni konkurenčni pogoji poslovanja za vse poslovne subjekte, ki opravljajo določeno regulirano dejavnost, se določi obveščanje pristojnih in registrskih organov o oddanih vlogah za vpis reguliranih dejavnosti subjektov vpisa in njihovih delov v poslovni register. Pristojni in registrski organ bo obveščen o oddani vlogi za vpis regulirane dejavnosti subjekta vpisa in njegovega dela prek sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), ki v skladu z

21. členom predloga zakona omogoča oddajo prijav, predlogov ali drugih vlog v postopkih vpisa, spremembe podatkov ali izbrisa subjektov vpisa in njihovih delov iz poslovnega registra.

V obvestilu bodo navedeni osnovni podatki o poslovnem subjektu, regulirani dejavnosti in prijavi.

V primeru, da postopku vpisa glavne ali druge regulirane dejavnosti ne bo sledil postopek pridobitve dovoljenja za opravljanje regulirane dejavnosti, bo pristojni ali registrski organ lahko sprožil prekrškovni postopek ali drug postopek nadzora v skladu s področno sektorsko zakonodajo.

Način obveščanja, naslovniki, ki bodo upravičeni do obvestil, in regulirane dejavnosti, ki bodo predmet obveščanja, bodo določene s podzakonskim aktom.

K 42. členu:

42. člen predloga zakona ureja pravila uporabe podatkov poslovnega registra.

Pravila uporabe podatkov poslovnega registra se glede na veljavno ureditev¹²⁹ bistveno ne spreminjajo.

V skladu s prvim odstavkom 42. člena predloga zakona lahko podatke poslovnega registra uporabljajo državni organi in upravljavci javnih zbirk podatkov, ki se povezujejo s poslovnim registrom in prevzemajo podatke za namene vodenja in upravljanja svojih zbirk podatkov. Pogoj za uporabo podatkov poslovnega registra je ustrezna zakonska podlaga, v kateri so opredeljeni obseg, vrsta in namen uporabe podatkov.

Statistični urad Republike Slovenije in pooblaščen izvajalci programa statističnih raziskovanj, določeni v vsakoletnem programu statističnih raziskovanj¹³⁰, so na podlagi drugega odstavka 42. člena predloga zakona upravičeni do brezplačnega dostopa in uporabe podatkov poslovnega registra.

V tretjem odstavku 42. člena predloga zakona se določi pravna podlaga za prevzemanje podatkov o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov organov nadzora in zastopnikov v gospodarskih družbah iz poslovnega registra. V skladu s prvim odstavkom 42. člena predloga zakona morajo biti obseg, vrsta in namen uporabe podatkov poslovnega registra določeni z zakonom. Podatke o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov organov nadzora in zastopnikov v gospodarskih družbah bosta lahko prevzemala ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, in Zagovornik enakih možnosti za izvajanje svojih pristojnosti.

Dostop in uporaba podatka o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov organov nadzora in zastopnikov v gospodarskih družbah bo omogočilo spremljanje napredka in spodbujanje žensk v podjetništvu (t.i. žensko podjetništvo) in pri doseganju uravnotežene zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji v gospodarskih družbah.

Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, lahko podatke prevzema za izvajanje svojih pristojnosti na podlagi tretjega odstavka 254.e člena ZGD-1, ki določa obveznost¹³¹ ministrstva, da na svoji spletni strani objavi seznam gospodarskih družb zavezank in dosežene deleže glede zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji. Za pripravo in objavo seznama ministrstvo

¹²⁹ Prim. 21. člen ZPRS-1.

¹³⁰ Letni program statističnih raziskovanj za 2025 (velja od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025) (Uradni list RS, št. 98/24) je dostopen na spletni strani https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=AKT_1443 (21. 1. 2025).

¹³¹ Navedena obveznost izhaja iz prvega odstavka 7. člena Direktive 2022/2381/EU, kjer je določeno, da morajo države članice zagotoviti, da so seznam družb zavezank in njihovi predloženi podatki v zvezi z doseženimi deleži glede uravnotežene zastopanosti spolov med člani organov vodenja in nadzora ter izvršnimi direktorji na lahko dostopen in centraliziran način objavljeni in redno posodobljeni.

potrebuje podatke o gospodarskih družbah zavezankah in spolu članov organov vodenja in nadzora ter izvršnih direktorjev v teh družbah. S pomočjo podatkov o spolu članov organov vodenja in nadzora ter izvršnih direktorjev lahko ministrstvo izračuna deleže glede zastopanosti spolov.

Zagovornik enakih možnosti pa potrebuje podatke o spolu v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji, da bo lahko v skladu s prvim odstavkom 254.f člena ZGD-1 učinkovito spremljal, spodbujal, analiziral in zagotavljal podporo pri spodbujanju uravnotežene zastopanosti spolov v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji, v skladu z drugim odstavkom navedenega člena pa presojal ustreznost postopkov izbora kandidatov v organih vodenja ali nadzora ali izvršnega direktorja. Z ZGD-1M je Zagovornik enakih možnosti dobil tudi pristojnosti nadzora, ki so predvidene za primere, če družba ne določi ciljnih deležev v politiki raznolikosti glede zastopanosti manj zastopanega spola med člani organov vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji (254.c člen ZGD-1), če ne upošteva določb glede izbirnega postopka za imenovanje kandidatov za člane vodenja in nadzora ter za izvršne direktorje v primeru nedoseganja zastavljenih deležev (254.č člen ZGD-1) ter če družba ne objavi zahtevanih podatkov o deležu zastopanosti spolov (254.e člen ZGD-1) v organih vodenja in nadzora ter med izvršnimi direktorji.

Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, lahko prevzema podatke o spolu za učinkovito načrtovanje in izvajanje ukrepov za spodbujanje podjetništva na podlagi ZPOP-1. Med temeljnimi cilji ZPOP-1 je vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja za potencialne podjetnike in podjetnice ter delujoča podjetja v vseh fazah njihovega razvoja, dostop do celovitih podpornih storitev, vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja na lokalni, pokrajinski in nacionalni ravni ter pospešitev izkoriščanja podjetniških in inovacijskih potencialov (2. člen ZPOP).

Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, izvaja več ukrepov, npr. za spodbujanje ženskega podjetništva na podlagi Zakona o enakih možnostih žensk in moških (Uradni list RS, št. 59/02, 61/07 – ZUNEO-A, 33/16 – ZVarD in 59/19; v nadaljnjem besedilu: ZEMŽM) in Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023–2030 (Uradni list RS, št. 105/23).

V skladu z drugim odstavkom 11. člena ZEMŽM morajo ministrstva pri pripravi predpisov in drugih ukrepov, ki posegajo na področja, pomembna za ustvarjanje enakih možnosti, upoštevati vidik enakosti spolov in pri tem sodelovati z ministrstvom, pristojnim za enake možnosti, ter upoštevati njegove predloge in mnenja. Ministrstva morajo pridobiti mnenje in predloge ministrstva, pristojnega za enake možnosti, o predlogih zakonov in drugih aktov, ki posegajo na področja, pomembna za ustvarjanje enakih možnosti, še preden jih pošljejo vladi v odločitev.

Vidiki enakosti spolov morajo biti upoštevani tudi pri načrtovanju, izvedbi in spremljanju ukrepov Programa Evropske kohezijske politike 2021–2027, v okviru katerega se enake možnosti in boj proti diskriminaciji glede na različne osebne okoliščine (npr. spol, starost, invalidnost, rasna, etnična, narodna in verska pripadnost, spolna usmerjenost) zagotavljajo horizontalno in vertikalno. Vidiki se upoštevajo tudi v okviru sistema upravljanja in nadzora. V skladu s tem je treba načrtovati in za vsak ukrep, ki se izvaja, poročati, ali se ukrep osredotoča na enakost spolov, ali vključuje enakost spolov ali pa zagotavlja spolno nevtralnost.

Nadalje mora Republika Slovenija na podlagi 18. člena Konvencije Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk¹³² periodično poročati Odboru za odpravo diskriminacije žensk o uresničevanju določil konvencije. Poročati je treba o številu ženskih podjetnic v državi, imetnicah zagonskih podjetij in ženskah, ki so upravičene do sistemov pomoči za ustanovitev podjetij, vključno z mikrokrediti in ustrezno tehnologijo za ustanovitev ter razvoj malih in srednje velikih podjetij, podatki pa bi morali biti ločeni po mestnih in podeželskih območjih, starosti, invalidnosti, po migrantkah, begunkah in ženskah s statusom iskalk azila. V preteklosti je bilo ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, že

¹³² Dostopna na spletni strani: [Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk](#) (27. 3. 2025).

zaprošeno, da zagotovi informacije, vendar teh podatkov ni imelo oziroma jih ni bilo mogoče pridobiti v določenem roku.

K 43. členu:

43. člen predloga zakona je del 12. poglavja, ki ureja javnost podatkov poslovnega registra. V navedenem členu se na enem mestu določajo pravila vpogleda, iskanja in izpisa podatkov iz poslovnega registra, ki so v ZPRS-1 urejena v 2. in 22. členu.

V prvem odstavku 43. člena predloga zakona je konkretizirano načelo javnosti poslovnega registra kot javnega registra oziroma baze podatkov, v skladu s katerim so javni podatki, ki so o subjektih vpisa in njihovih delih vpisani v poslovnem registru. Načelo javnosti se načeloma oziroma praviloma razteza na večino v poslovnem registru vpisanih podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih.¹³³

Izjema velja za nekatere podatke, ki so varovani v skladu s pravili varstva osebnih podatkov. Na podlagi četrtega odstavka 43. člena predloga zakona gre za podatke o fizičnih osebah, ki nastopajo kot ustanovitelji, družbeniki, delničarji, člani ali nosilci dejavnosti, člani organov nadzora ali zastopniki v subjektih vpisa ali njihovih delih. EMŠO, datum rojstva, davčna številka ter naslov stalnega in začasnega prebivališča, stalni naslov v tujini navedenih fizičnih oseb, niso javni podatki, ampak so varovani osebni podatki.

Za štiri osebne podatke je v drugem in tretjem odstavku 43. člena predloga zakona določen poseben režim. Po drugem odstavku 43. člena predloga zakona gre za davčno številko, naslov stalnega in začasnega prebivališča ter račun fizične osebe, ki so hkrati davčna številka, sedež in poslovni naslov ter račun subjekta vpisa. Navedeni podatki z vpisom subjekta vpisa v poslovni register postanejo javni podatki¹³⁴ in ostanejo javni do izbrisa subjekta vpisa iz poslovnega registra.

Podatek o spolu ustanoviteljev, družbenikov, delničarjev, članov ali nosilcev dejavnosti, članov organov nadzora in zastopnikov subjektov vpisa in njihovih delov je javni podatek, dokler oseba, na katero se podatek o spolu nanaša, pri AJPes ne zahteva, da podatek ni več javni podatek in uporabnikom javnih podatkov, ki lahko do javnih podatkov dostopajo na enega izmed načinov iz 43. člena predloga zakona, vanj ni več omogočeno oziroma dovoljeno vpogledati. Ureditev bo veljala za vse subjekte vpisa in njihove dele, tudi za subjekte vpisa v sodni register. AJPes bo po prejemu zahteve ustanovitelja, družbenika, delničarja, člana ali nosilca dejavnosti, člana organa nadzora ali zastopnika s tehničnimi sredstvi preprečil oziroma onemogočil dostop do podatka o spolu te osebe uporabnikom javnih podatkov. Ustanovitelj, družbenik, delničar, član ali nosilec dejavnosti, član organa nadzora ali zastopnik bo lahko že ob vpisu podatka o spolu v poslovni register zahteval, da se podatek o spolu ne objavi. Ne glede na navedeno pa bodo lahko do podatka o spolu te osebe dostopali uporabniki podatkov iz 42. člena predloga zakona.

Za objavo podatkov o osebah, udeleženi v subjektih vpisa v sodni register, velja posebna ureditev, ki je določena z ZSReg. O navedenih osebah je javnih več osebnih podatkov. Objava podatkov o subjektih vpisa na spletnih straneh AJPes v skladu z 48.c člena ZSReg ne sme vsebovati EMŠO in davčne številke družbenikov, zastopnikov in članov organa nadzora subjekta vpisa, od podatkov o njihovem datumu rojstva pa lahko vsebuje podatek o letnici rojstva. Izpis iz sodnega registra, ki se izda po 48. členu ZSReg, ne sme vsebovati EMŠO in davčne številke družbenikov, zastopnikov in članov organa nadzora subjekta vpisa. Posebna ureditev, določena z ZSReg, se v predlogu zakona izrazi v četrtem odstavku 43. člena predloga zakona. Podatki o fizičnih osebah iz četrtega odstavka 43. člena predloga zakona, ki v subjektih vpisa in njihovih delih nastopajo v različnih vlogah, niso javni podatki,

¹³³ Prim. dvanajsto alinejo 2. člena ZPRS-1.

¹³⁴ Ravno tam.

razen če zakon, ki ureja sodni register, za objavo podatkov o subjektih vpisa v sodni register določa drugače.

Poleg vpogleda v javne podatke o posameznem subjektu vpisa in njegovih delih, ki ga AJPES zagotavlja neposredno ali z dostopom prek svojega spletnega portala, omogoča AJPES tudi iskanje in vpogled v javne podatke, v katerem subjektu vpisa je določena oseba ustanovitelj, družbenik, član, član organa nadzora ali zastopnik. Iskanje se pri fizičnih osebah omogoči z uporabo kombinacije osebnega imena ter EMŠO ali kombinacije osebnega imena ter davčne številke ali kombinacije osebnega imena ter naslova prebivališča, vpisanega v poslovni register, pri pravnih osebah pa z uporabo firme, imena, matične ali davčne številke. Iskanje in vpogled v navedene podatke se uporabljata za subjekte vpisa, ki se vpisujejo v sodni register na podlagi ZSReg, za podjetnike in za druge fizične osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost. Pri subjektih vpisa, ki se vpisujejo v sodni register na podlagi ZSReg, se vpogled v javne podatke omogoči tudi s povezavo v skladu s šestim odstavkom 7. člena ZSReg.

AJPES zagotavlja vpogled v javne podatke o subjektih vpisa in njihovih delih neposredno, z dostopom prek svojega spletnega portala in prek sistema povezovanja poslovnih registrov. Iskanje in vpogled v javne podatke sta brezplačna. Na podlagi vloge uporabnika javnih podatkov pa lahko AJPES zagotovi tudi uradni izpis javnih podatkov in izbor javnih podatkov iz poslovnega registra. Uradni izpis javnih podatkov zagotavlja za subjekte vpisa, za katere je AJPES registrski organ, njihove dele in tuje pravne osebe iz 10. člena predloga zakona.

Za objavo podatkov subjektov vpisa v sodni register na spletnem portalu AJPES se uporablja posebna ureditev, ki je določena z ZSReg. V skladu z drugim odstavkom 7. člena ZSReg se javnost podatkov, vpisanih v glavno knjigo sodnega registra, zagotavlja tako, da je vsakomur prek spletnih strani AJPES omogočen brezplačen vpogled v:

1. podatke, ki so o posameznem subjektu vpisani v sodni register,
2. podatke, ali je določena oseba ustanovitelj ali družbenik v subjektu vpisa in v katerem subjektu vpisa je ustanovitelj ali družbenik, in
3. podatke, ali je določena oseba zastopnik ali član organa nadzora v subjektu vpisa in v katerem subjektu vpisa je zastopnik ali član organa nadzora.

Na podlagi 48. člena ZSReg se javnost (glavne knjige) sodnega registra zagotavlja tudi z izstavitvijo rednega, sestavljenega in zgodovinskega izpisa iz sodnega registra. V prvem primeru gre za izpis vpisanih podatkov, ki se nanašajo na posamezen subjekt vpisa. Sestavljeni izpis je izpis vpisanih podatkov, ali je določena oseba ustanovitelj ali družbenik v subjektu vpisa in v katerem subjektu vpisa je ustanovitelj ali družbenik, ter z izpisom vpisanih podatkov, ali je določena oseba zastopnik ali član organa nadzora v subjektu vpisa in v katerem subjektu vpisa opravlja to funkcijo. Z zgodovinskim izpisom pa se zagotavlja javnost prej vpisanih podatkov, ki se nanašajo na subjekt vpisa. Redni, sestavljeni in zgodovinski izpis iz sodnega registra glede podatkov, ki so bili vpisani po 1. 1. 1997, mora izdati vsako registrsko sodišče, medtem ko lahko izpise glede podatkov, ki so bili vpisani po 1. 2. 2008, brezplačno pridobi vsakdo prek spletnega portala AJPES.

Javnost vsebine listin, na katerih temeljijo vpisi v sodni register, ali ki so bile zaradi javne objave predložene sodnemu registru, se zagotavlja:

- tako, da je na spletnem portalu AJPES omogočen brezplačen dostop do:
1. statuta delniške družbe, komanditne delniške družbe, evropske delniške družbe ali družbene pogodbe družbe z omejeno odgovornostjo, vključno s čistopisom spremenjenega statuta oziroma družbene pogodbe z notarjevim potrdilom,
 2. akta o ustanovitvi, na podlagi katerega je bil ustanovljen subjekt vpisa, ki ni družba iz prejšnje alineje, vključno s spremembami ali čistopisi sprememb,
 3. pravnomočne sodne odločbe o ugotovitvi ničnosti kapitalske družbe,
 4. zapisnikov skupščine delniške družbe, ki so bili v zadnjem letu predloženi sodnemu registru zaradi objave,

5. listin, ki so bile v zadnjem letu pred objavo vpisa priložene predlogu za vpis združitve ali delitve v sodni register, če je sodišče na podlagi tega predloga dovolilo vpis združitve ali delitve v sodni register,
6. načrta čezmejne združitve, čezmejne delitve in čezmejnega preoblikovanja, skupaj s priloženimi listinami, predloženega sodnemu registru zaradi javne objave,
7. potrdila sodišča, da so za čezmejno združitve, čezmejno delitev ali čezmejno preoblikovanje izpolnjeni vsi pogoji in da so bila pravilno opravljena vsa pravna opravila, ki jih je bilo treba opraviti,
 - z izstavitvijo izpisa listine in
 - z dostopom do listin v sistemu povezovanja poslovnih registrov.

Na drugi strani listine, na podlagi katerih je bil opravljen vpis podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih v poslovni register, načeloma niso javne, razen če je v predlogu zakona ali drugih predpisih določeno drugače. Prek spletnega portala AJPES so javni npr. izreki odločb, objavljeni na podlagi 29. do 31. člena predloga zakona.¹³⁵ Gre za objave odločb v postopku vpisa subjektov vpisa, npr. podjetnikov, v primeru katerih je AJPES pristojni in registrski organ. Javne so tudi listine na podlagi sedmega odstavka 43. člena predloga zakona.

Prek spletnega portala AJPES bodo po predlogu zakona javni tudi izreki odločb v postopku vpisa subjektov vpisa iz 32. do 34. člena predloga zakona, ki se pred vpisom v poslovni register ne bodo vpisali v drug primarni register ali uradno evidenco in v primeru katerih bo AJPES registrski ne pa tudi pristojni organ. Izreki sklepov so brezplačno javno dostopni eno leto po dnevu njihove objave, razen če je subjekt vpisa izbrisan pred iztekom enoletnega obdobja. V tem primeru so izreki sklepov brezplačno javno dostopni do datuma izbrisa.

V enajstem odstavku 43. člena predloga zakona se na novo določa tudi pravna podlaga za vpogled v nekatere javne podatke o izbranih subjektih vpisa ali njihovih delih. O posameznem subjektu vpisa in njegovih delih se zagotavljajo podatki o matični številki, davčni številki, pod pogojem, da ni hkrati davčna številka fizične osebe, firmi ali imenu, skrajšani firmi ali imenu, prevodu firme ali imena in skrajšane firme ali imena, sedežu, poslovnem naslovu, če ni hkrati tudi naslov stalnega ali začasnega prebivališča fizične osebe, datumu vpisa ter datumu in vrsti izbrisa. Za objavo podatkov o izbranih subjektih vpisa v sodni register na spletnem portalu AJPES, se uporablja posebna ureditev, ki je določena z ZSReg.

K 44.členu:

V 44. členu predloga zakona se urejajo pravila glede hrambe dokumentacije. Pravila se glede na veljavno ureditev bistveno ne spreminjajo.

Dokumentacija poslovnega registra vsebuje prijave, odločbe, sklepe, obvestila in druge listine, ki so pomembne za vodenje in upravljanje poslovnega registra.

Na novo se ureja hramba dokumentacije v postopku dodelitve matične številke in vpisa tujih pravnih oseb v poslovni register, ki matično številko potrebujejo za namen vpisa njene pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo in vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških. Dokumentacija iz teh postopkov se hrani deset let (razen odločb, sklepov in obvestil o vpisih, ki se hranijo trajno) od izbrisa tuje pravne osebe iz poslovnega registra, dokumentacija v papirni obliki pa dve leti.

Notarji hranijo dokumentacijo v skladu s posebnimi pravili, na katera zaradi večje pravne jasnosti odkazuje nova določba tretjega stavka drugega odstavka 44. člena predloga zakona.

K 45. členu:

¹³⁵ Prim. šesti odstavek 22. člena ZPRS-1.

Nadzor nad izvajanjem določb predloga zakona bo tako kot po veljavnem ZPRS-1 izvajalo ministrstvo, pristojno za gospodarstvo.

K 46., 47. in 48. členu:

Predlagana ureditev kazenskih določb v 46. členu predloga zakona je v skladu s 17. členom ZP-1 in ustaljeno nomotehniko določanja prekrškov.

V skladu s prvim odstavkom 46. člena predloga zakona se kaznuje pravna oseba.

Fizična oseba je v ZP-1 za potrebe prekrškovnega prava razdeljena na več kategorij in sicer na posameznika, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Predlagani drugi odstavek 46. člena predloga zakona kot storilca prekrška določa samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Slednji v pomenu iz 10. točke 3. člena predloga zakona predstavlja (drugo) fizično osebo, ki opravlja dejavnost.

Za prekršek bo v skladu s 1. točko prvega odstavka 46. člena predloga zakona kaznovana pravna oseba, ki bo imela vpisano glavno dejavnost v nasprotju s prvim, drugim ali petim odstavkom 12. člena predloga zakona. Glavna dejavnost pravne osebe po prvem odstavku 12. člena predloga zakona je lahko samo ena od v poslovnem registru vpisanih dejavnosti pravne osebe, ali dejavnost, določena z zakonom ali drugim predpisom, na podlagi katerega je pravna oseba ustanovljena, ali ena od dejavnosti pravne osebe, vpisana v aktu o ustanovitvi. Po drugem odstavku 12. člena predloga zakona je za glavno dejavnost pravne osebe lahko določena dejavnost, s katero pravna oseba ustvarja največji delež dodane vrednosti. Če podatka o dodani vrednosti ni ali ga ni mogoče določiti, se namesto tega upošteva dejavnost, ki ustvarja največji prihodek ali zaposluje največje število oseb. Navedeno od pravnih oseb zahteva, da določijo glavno dejavnost ob upoštevanju podatkov o preteklem poslovanju in na podlagi petega odstavka 12. člena predloga zakona prijavijo spremembo glavne dejavnosti v 15 dneh po roku za predložitev letnega poročila upravljavcu registra. Pravne osebe po prvem odstavku 46. člena predloga zakona, podjetnike in druge fizične osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost, iz drugega odstavka 46. člena predloga zakona ter njihove odgovorne osebe se želi spodbuditi, da odgovorno in pravočasno sporočijo spremembo podatkov o glavni dejavnosti, ta pa naj temelji na dejanskih podatkih na podlagi podatkov o poslovanju iz preteklega poslovnega leta.

Oseba, ki ni dolžna predložiti letnega poročila upravljavcu registra (npr. davčni zavezanec, ki v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, ugotavlja davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov), spremembo glavne dejavnosti prijavi v 15 dneh po roku za predložitev davčnega obračuna.

Na podlagi 2. točke prvega odstavka 46. člena predloga zakona bo kaznovana tudi pravna oseba, ki bo imela v poslovnem registru registriran del subjekta vpisa, ta pa bo imel glavno dejavnost v poslovnem registru vpisano v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom 12. člena predloga zakona.

Za prekršek bo v skladu s 3. točko prvega odstavka 46. člena predloga zakona kaznovana pravna oseba, ki bo ustanovljena neposredno z zakonom in ne bo vpisana v drug primarni register ali uradno evidenco, če AJPes ne bo pravočasno posredovala izpolnjene prijave za vpis v poslovni register. Obveznost je določena v drugem odstavku 27. člena predloga zakona.

V 4. do 6. točki prvega odstavka 46. člena predloga zakona bo za prekršek kaznovana pravna oseba, ki AJPes ne bo pravočasno posredovala prijave za vpis sprememb podatkov. Za prekršek se bo štela tudi nepravočasna posredovana prijava za vpis dela subjekta vpisa v poslovni register, prijava za vpis spremembe podatkov o delu subjekta vpisa v poslovni register ali prijava za izbris dela subjekta vpisa

iz poslovnega registra, kot izhaja iz določbe drugega odstavka 30. člena, tretjega odstavka 33. člena in tretjega odstavka 37. člena predloga zakona. S sklicem na uporabo tretjega odstavka 37. člena predloga zakona v drugem odstavku 25. člena predloga zakona bo lahko za prekršek na podlagi 6. točke prvega odstavka 46. člena predloga zakona kaznovana tudi pravna oseba, ki je subjekt vpisa v sodni register.

V 47. členu predloga zakona je določena globa za prekršek, s katerim se kaznuje tuja pravna oseba iz 10. člena predloga zakona in odgovorna oseba tuje pravne osebe, če uporablja matično številko v nasprotju z namenom iz prvega odstavka 10. člena predloga zakona. Namen kazenske določbe je preprečiti primere uporabe matične številke v pravnem prometu. Matična številka po 10. členu predloga zakona je tujim pravnim osebam dodeljena izključno za namen vpisa njene pravice na nepremičnini v zemljiško knjigo in vpisa v kazensko evidenco ali evidenco pravnomočnih sodb ali sklepov o prekrških.

V 48. členu predloga zakona, ki se glede na veljavno ureditev¹³⁶ ne spreminja, se v hitrem prekrškovnem postopku določi pooblastilo iz tretjega odstavka 52. člena ZP-1, ki prekrškovnemu organu omogoča izrekanje globe tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom za posamezen prekršek. V tem primeru bo prekrškovni organ moral o prekršku odločiti s pisno odločbo (56. člen ZP-1) in v njej v skladu s splošnimi pravili za odmero sankcije (26. člen ZP-1) za obravnavani prekršek obrazložiti obteževalne okoliščine za izrek globe, ki je višja od najnižje predpisane.

K 49. členu:

Določi se devetmesečni rok za izdajo podzakonskih aktov.

K 50. členu:

Določi se, da dovoljenja, izdana organizacijskim enotam gospodarske, obrtne ali druge zbornice iz 3. točke prvega odstavka 11.c člena ZPRS-1, ostanejo v veljavi.

Dovoljenja, izdana na podlagi 11.c člena ZPRS-1, veljajo neomejeno. S 3. točko prvega odstavka 23. člena predloga zakona se spreminja 3. točka prvega odstavka 11.c ZPRS-1 na način, da položaj točke za podporo poslovnim subjektom lahko pridobi zgolj reprezentativna gospodarska zbornica ali Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in njune regionalne oziroma območne zbornice (in ne več vsaka zbornica). Posledično določene točke za podporo poslovnim subjektom, ki so pridobile položaj na podlagi 3. točke prvega odstavka 11.c člena ZPRS-1, ne bodo več izpolnjevale pogoja iz prvega odstavka 23. člena predloga zakona. Glede na navedeno se določi, da dovoljenja, izdana organizacijskim enotam gospodarske, obrtne ali druge zbornice iz 3. točke prvega odstavka 11.c člena ZPRS-1, ostanejo v veljavi.

V osmem odstavku 23. člena predloga zakona se viša prag za odvzem dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom iz 20 na 200 opravljenih postopkov za podporo poslovnim subjektom. Za ohranitev položaja točke za podporo poslovnim subjektom morajo točke v koledarskem letu opraviti minimalno 200 postopkov za podporo poslovnim subjektom. Obstoječim točkam za podporo poslovnim subjektom je treba omogočiti ustrezno dolgo obdobje, da prilagodijo poslovanje zahtevnejšemu pogoju za ohranitev položaja točke za podporo poslovnim subjektom, in zagotoviti, da nobeni točki za podporo poslovnim subjektom ne bo odvzet položaj točke za podporo poslovnim subjektom neposredno po začetku uporabe (predloga) zakona. V skladu z navedenim se določi, da se doseganje praga za odvzem dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, ki se nanaša na minimalno število opravljenih postopkov za podporo poslovnim subjektom, prvič ugotavlja leta 2027 za koledarsko leto 2026.

K 51. členu:

¹³⁶ Prim. 25.a člen ZPRS-1.

Doda se uskladitvena določba v zvezi s postopki vpisa in izbrisa na podlagi ZPRS-1.

Prijava za vpis ali izbris iz poslovnega registra, ki je vložena pred začetkom uporabe predloga zakona, se obravnava po določbah ZPRS-1.

K 52. členu:

Doda se uskladitvena določba v zvezi s postopki nadzora na podlagi 25. člena ZPRS-1.

Postopki nadzora, začeti na podlagi 25. člena ZPRS-1, se dokončajo po določbah, ki se bodo uporabljale do začetka uporabe predloga zakona.

K 53. členu:

Določi se obveznost uskladitve podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih v poslovnem registru in rok za uskladitev podatkov. Kršitev obveznosti se bo štela za prekršek, ki bo sankcionirana z globo.

Uskladitev podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih v skladu s podatki iz prvega odstavka 15. člena, prvega odstavka 16. člena in prvega odstavka 17. člena predloga zakona je potrebna za zagotovitev kakovosti podatkov o subjektih vpisa in njihovih delih v poslovnem registru ter posledično izpolnjevanje načel, na katerih temelji poslovni register kot javni register.

K 54. členu:

V skladu s spremembami in dopolnitvami ZUP (EVA: 2024-3130-0043) se obstoječim subjektom vpisa v poslovni register določi varni elektronski predal za namen vročanja po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek. Ministrstvo, pristojno za zagotavljanje varnih predalov, zagotovi državnim organom, organom samoupravnih lokalnih skupnosti, pravnim osebam, podjetnikom in posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost, notarjem, odvetnikom in odvetniškim pisarnam, ki so vpisani v poslovni register, brezplačni varni elektronski predal v informacijskem sistemu za sprejem vlog, vročanje in obveščanje v roku enega leta od uveljavitve sprememb in dopolnitev ZUP (EVA: 2024-3130-0043).

S predlogom zakona pa se določi obveznost AJPES, da naslove varnih elektronskih predalov na podlagi podatkov ministrstva, pristojnega za zagotavljanje varnih predalov, vpiše v poslovni register. Za posredovanje naslovov varnih elektronskih predalov AJPES in vpis v poslovni register je določen skrajni enoletni rok od uveljavitve predloga zakona do začetka uporabe predloga zakona. Naslovi varnih elektronskih predalov v poslovni register se lahko vpišejo pred iztekom skrajnega enoletnega roka oziroma pred začetkom uporabe predloga zakona, če bodo izpolnjeni tehnični pogoji.

Elektronsko vročanje v varne elektronske predale v informacijski sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje se v skladu s spremembami in dopolnitvami ZUP (EVA: 2024-3130-0043) začne izvajati na dan, ki bo določen z odredbo ministrov, pristojnih za upravo in zagotavljanje varnih predalov. Ministrstvi, pristojni za upravo in zagotavljanje varnih predalov, morata najmanj en mesec pred uveljavitvijo odredbe prek sredstev javnega obveščanja obvestiti obstoječe subjekte vpisa v poslovni register o vzpostavitvi varnih elektronskih predalov in načinu njihove uporabe.

K 55. členu:

Določi se, da z dnem uveljavitve predloga zakona prenehajo veljati:

- Uredba o evidenci digitalnih potrdil (Uradni list RS, št. 128/06),
- Uredba o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 30/19) in
- Pravilnik o točkah za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18),
- Tarifa nadomestil za ponovno uporabo informacij javnega značaja Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 68/09) in

- Navodilo o vrstah in obsegu podatkov za posamezno pravnoorganizacijsko obliko enote Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 79/07), ki pa se bodo uporabljali do uveljavitve predpisov iz 49. člena tega zakona, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

K 56. členu:

Določi se prenehanje veljavnosti ZPRS-1 in Pravilnika o oddaji vlog v sistem za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18, 82/18, 82/19, 195/20, 135/21 in 128/22).

K 57. členu:

Določi se začetek veljavnosti in uporabe predloga zakona ter prehodni režim, ko se bodo določbe ZPRS-1 še vedno uporabljale.

Določeno je enoletno prehodno obdobje za sprejem podzakonskih aktov (devet mesečni rok), določitev tehničnih pravil oziroma specifikacij za izvajanje postopkov vpisa v poslovni register v skladu s predlogom zakona, nadgradnjo informacijskega sistema Poslovnega registra Slovenije in informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT), testiranje delovanja informacijskih sistemov, vzpostavitev povezav informacijskega sistema Poslovnega registra Slovenije in informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT) z drugimi z uradnimi registri in evidencami za pridobivanje podatkov, izobraževanje in usposabljanje uporabnikov informacijskih sistemov ter obveščanje subjektov vpisa, njihovih delov in javnosti.

Prehodno obdobje do 1. februarja 2028 se predlaga za pripravo tehničnih pravil oziroma specifikacije in vzpostavitev modela oziroma logaritma za določitev podatka o velikosti po merilih Priporočila Komisije 2003/361/ES, vzpostavitev povezav z viri podatkov, potrebnimi za določitev podatka in testiranje.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona (minimalni standardi so v prilogi 4 Navodila za izvajanje Poslovnika Vlade Republike Slovenije št. 10),

1. UREDBA O VODENJU, UPRAVLJANJU IN VZDRŽEVANJU POSLOVNEGA REGISTRA SLOVENIJE

Na podlagi tretjega odstavka 11. člena, enajstega odstavka 23. člena in tretjega odstavka 41. člena ter za izvrševanje 8. do 10., 12. do 14. in 26. do 43. člena Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. --/25) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO o vodenju, upravljanju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije

1. člen (uvodna določba)

Ta uredba določa vsebino prijave in način vložitve prijave za vpis v Poslovni register Slovenije (v nadaljnjem besedilu: poslovni register), način določitve matične številke in enotnega identifikatorja subjektom vpisa in njihovim delom, način določitve šifre glavne dejavnosti in šifre institucionalnega sektorja subjektom vpisa in njihovim delom, način obveščanja o prijavah za vpis reguliranih dejavnosti ter način in pogoje uporabe ter posredovanja podatkov iz poslovnega registra.

2. člen (vodenje, upravljanje in vzdrževanje podatkov)

3. člen (opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom na točkah za podporo poslovnim subjektom)

4. člen (prijava)

(1) Za vpis subjekta vpisa v poslovni register, vpis sprememb podatkov o subjektu vpisa v poslovni register in izbris subjekta vpisa iz poslovnega registra poslovni subjekt vloži prijavo. Prejšnji stavek se ne uporablja za subjekte vpisa v sodni register, ki se v poslovni register vpišejo v skladu z zakonom, ki ureja sodni register.

(2) Prijava vsebuje podatke, ki se vodijo in vzdržujejo v poslovnem registru, in druge podatke, ki so potrebni za vodenje in vzdrževanje poslovnega registra. Prijavi so priložene listine, ki jih določa zakon ali drug predpis in ta uredba.

(3) V prijavi se označi namen vložitve prijave (vpis v poslovni register, vpis sprememb podatkov v poslovni register ali izbris iz poslovnega registra).

(4) V prijavi za vpis sprememb podatkov v poslovni register se poleg matične številke, firme ali imena in sedeža ter datuma vložitve prijave navedejo tudi podatki, ki se spreminjajo.

(5) V prijavi za izbris iz poslovnega registra se navede matična številka, firma ali ime, sedež in datum vložitve prijave.

(6) Poslovni subjekt vloži prijavo v papirni ali elektronski obliki. Prijava mora biti podpisana z lastnoročnim ali elektronskim podpisom zastopnika poslovnega subjekta. Prijava v elektronski obliki se vloži z uporabo kvalificiranega potrdila za elektronski podpis, izdanega tudi za namen avtentikacije. Če so izpolnjeni ustrezni tehnični pogoji, se lahko prijava v elektronski obliki vloži tudi neposredno prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

(7) Vzorci obrazcev za prijavo so objavljeni na spletni strani upravitelja registra.

4. člen **(prijava samostojnega podjetnika posameznika)**

(1) Za vpis samostojnega podjetnika posameznika (v nadaljnjem besedilu: podjetnik) in dela podjetnika v poslovni register, vpis sprememb podatkov v poslovni register in izbris iz poslovnega registra podjetnik vloži prijavo neposredno prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom ali na točki za podporo poslovnim subjektom ali pošlje prijavo točki za podporo poslovnim subjektom po pošti.

(2) Če podjetnik pošlje prijavo po pošti, mora biti njegov podpis na prijavi overjen.

(3) V prijavi za vpis v poslovni register podjetnik navede podatke iz drugega odstavka 74. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-10, 75/23 in 102/24).

(4) V prijavi za vpis sprememb podatkov v poslovni register podjetnik navede podatke iz četrtega odstavka prejšnjega člena in predlagani datum vpisa sprememb podatkov, ki je enak ali poznejši od datuma vložitve prijave in ni daljši od enega meseca od dne vložitve prijave. Sprememba podatkov je tudi vpis novega dela podjetnika v poslovni register, vpis sprememb podatkov o delu podjetnika v poslovni register in izbris delov podjetnika iz poslovnega registra.

(5) V prijavi za izbris iz poslovnega registra podjetnik navede podatke iz petega odstavka prejšnjega člena in predlagani datum izbrisa. Prijavo lahko vloži največ en mesec in najmanj tri dni pred predlaganim datumom izbrisa.

5. člen **(prijava subjektov vpisa, ki se ustanovijo neposredno z zakonom in se ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco)**

6. člen **(prijava drugih subjektov vpisa, za katere je upravitelj registra registrski organ)**

(1) Drugi subjekti vpisa, za katere je upravitelj registra registrski organ, vložijo prijavo za vpis v poslovni register, vpis sprememb podatkov v poslovni register in izbris iz poslovnega registra v skladu s 4. členom te uredbe, če ni s predpisi, ki določajo njihov vpis v poslovni register, določeno drugače.

(2) Sprememba podatkov je tudi vpis novega dela subjekta vpisa v poslovni register, vpis sprememb podatkov o delu subjekta vpisa v poslovni register in izbris delov subjekta vpisa iz poslovnega registra.

7. člen

(prijava subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register ne vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco)

8. člen

(prijava subjektov vpisa, ki se pred vpisom v poslovni register vpišejo v drug primarni register ali uradno evidenco)

9. člen

(sestava matične številke)

(1) Matična številka je sestavljena iz desetih črkovno-številčnih znakov, pri čemer zadnja tri mesta določajo del poslovnega subjekta.

(2) Sestava matične številke je naslednja:

- za poslovne subjekte je sestavljena iz šestmestne zaporedne številke, na sedmem mestu je kontrolna številka, na zadnjih treh mestih so ničle;
- za dele poslovnih subjektov je sestavljena iz sedemmestne številke poslovnega subjekta iz prejšnje alineje in trimestne zaporedne številke dela poslovnega subjekta; če je delov poslovnega subjekta več kot 999, se trimestna zaporedna številka določi s črko na osmem mestu in zaporedno številko na zadnjih dveh mestih;
- za glavno podružnico tujega poslovnega subjekta ima enako sestavo kot za poslovni subjekt; za druge podružnice istega tujega poslovnega subjekta ima enako sestavo kot za dele poslovnih subjektov. Izraz »glavna podružnica tujega poslovnega subjekta« iz prejšnjega stavka ima enak pomen kot v zakonu, ki ureja gospodarske družbe.

10. člen

(izračun kontrolne številke matične številke)

(1) Kontrolna številka matične številke poslovnih subjektov se izračuna po modulu 11.

(2) Postopek za izračun kontrolne številke je naslednji:

- posamezna številka osnovne številke se pomnoži s konstantnimi ponderji 7, 6, 5, 4, 3, 2 v smeri od leve proti desni;
- zmnožki se seštejejo;
- seštevek se deli z 11;
- ostanek deljenja se odšteje od številke 11, razlika odštevanja je kontrolna številka.

(3) Če je ostanek deljenja 1 (ena), je kontrolna številka 0 (nič). Če je ostanek deljenja 0 (nič), se ta številka izloči iz niza zaporednih števil za določanje matične številke.

11. člen

(sestava in uporaba enotnega identifikatorja)

(1) Enotni identifikator za prejemanje in posredovanje podatkov in listin ter objavo javnih podatkov in listin prek sistema povezovanja poslovnih registrov sestavljajo predpona SIPRS, pika in matična številka (SIPRS.nnnnnnnnnn).

(2) Enotni identifikator se uporablja le za prejemanje in posredovanje podatkov in listin ter objavo javnih podatkov in listin prek sistema povezovanja poslovnih registrov.

12. člen

(glavna dejavnost)

(1) Upravitelj registra razvršča vse subjekte vpisa in njihove dele v najnižjo možno raven v skladu s predpisano klasifikacijo dejavnosti.

(2) Pri določitvi glavne dejavnosti se ne preverjajo pogoji za opravljanje dejavnosti, določeni s predpisi.

13. člen **(določitev šifre glavne dejavnosti)**

Upravljavec registra ob prvem vpisu subjektu vpisa ali njegovemu delu določi šifro glavne dejavnosti na podlagi predloga, navedenega v prijavi. Subjekt vpisa oblikuje predlog za določitev glavne dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela v skladu z 12. in 13. členom ZPRS-2.

14. člen **(sprememba šifre glavne dejavnosti)**

(1) Če nastane sprememba, ki vpliva na glavno dejavnost subjekta vpisa ali njegovega dela, subjekt vpisa upravljavcu registra predlaga spremembo glavne dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela. Upravljavec registra na podlagi novih podatkov subjektu vpisa ali njegovemu delu določi šifro glavne dejavnosti v skladu s prejšnjim členom.

(2) Če upravljavec registra ugotovi, da podatek o glavni dejavnosti subjekta vpisa ali njegovega dela ne ustreza dejanskemu stanju, subjekt vpisa pozove, da uskladi podatke v poslovnem registru z dejanskim stanjem.

15. člen **(določitev šifre institucionalnega sektorja)**

(1) Upravljavec registra na podlagi podatkov iz prijave subjektu vpisa ali njegovemu delu določi šifro institucionalnega sektorja (v nadaljnjem besedilu: SKIS).

(2) Če se subjekt vpisa ne strinja s SKIS, ki jo določi upravljavec registra, lahko upravljavcu registra predlaga drugačno razvrstitev.

(3) Upravljavec registra na podlagi utemeljenega predloga iz prejšnjega odstavka subjektu vpisa ali njegovemu delu znova določi SKIS. Če upravljavec registra oceni, da predlog ni utemeljen, ga pošlje Komisiji za reševanje spornih primerov razvrščanja enot poslovnega registra po SKIS (v nadaljnjem besedilu: komisija za SKIS) pri Statističnem uradu Republike Slovenije. Na podlagi mnenja komisije za SKIS lahko Statistični urad Republike Slovenije upravljavcu registra pošlje zahtevo za spremembo SKIS.

(4) Če Statistični urad Republike Slovenije ugotovi, da določitev SKIS subjektu vpisa ali njegovemu delu ni bila pravilna ali ne ustreza dejanskemu stanju, lahko od upravljavca registra zahteva, da znova opravi razvrstitev.

16. člen **(obveščanje o prijavah za vpis reguliranih dejavnostih)**

17. člen **(pogoji in način uporabe in posredovanja podatkov iz poslovnega registra)**

(1) Z državnimi organi in upravljavci javnih zbirk podatkov, ki se v skladu s prvim odstavkom 42. člena ZPRS-2 povezujejo s poslovnim registrom zaradi vodenja svojih zbirk podatkov, sklene upravljavec registra pisne dogovore o načinu prevzemanja podatkov iz 15. do 17. člena ZPRS-2 o subjektih vpisa in njegovih delih.

(2) Uradni izpis javnih podatkov iz sedmega odstavka 43. člena ZPRS-2 je brezplačen.

(3) Upravljavca registra omogoča izbor javnih podatkov o subjektih vpisa in njegovih delih v skladu z osmim odstavkom 43. člena ZPRS-2 v ožji ali širši strukturi z dnevnimi, tedenskimi ali mesečnimi spremembami podatkov. Javne podatke zagotavlja na podlagi vloge uporabnika in v vlogi navedenih kriterijih.

PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

18. člen (končanje postopkov)

Prijava za vpis v poslovni register, ki je vložena pred začetkom uporabe te uredbe, se obravnava po določbah Uredbe o vodenju in vzdrževanju Poslovnega registra Slovenije (Uradni list RS, št. 30/19).

19. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne _____ 2026.

2. UREDBA O EVIDENCI KVALIFICIRANIH POTRDIL ZA ELEKTRONSKI PODPIS

Na podlagi šestega odstavka 19. člena Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. --/25) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO O EVIDENCI KVALIFICIRANIH POTRDIL ZA ELEKTRONSKI PODPIS

1. člen (vsebina uredbe)

Ta uredba določa način vodenja in sprotnega dopolnjevanja ter tehnične zahteve za vzpostavitev evidence kvalificiranih potrdil za elektronski podpis (v nadaljnjem besedilu: kvalificirano potrdilo) zakonitih zastopnikov subjektov vpisa in delov subjektov vpisa v Poslovni register Slovenije (v nadaljnjem besedilu: poslovni register).

2. člen (vsebina evidence)

(1) Evidenca kvalificiranih potrdil zastopnikov subjektov vpisa in njihovih delov vsebuje za vsakega zakonitega zastopnika in prokurista subjekta vpisa, samostojnega podjetnika posameznika in drugo fizično osebo, ki opravlja v poslovnem registru vpisano dejavnost, ali s predpisom ali z aktom o ustanovitvi določene dejavnosti, ter zastopnika dela subjekta vpisa (v nadaljnjem besedilu: zastopnik) vsa kvalificirana potrdila, ki jih je zastopnik pridobil v skladu s predpisi, ki urejajo elektronski podpis. Kvalificirano potrdilo je v evidenci kvalificiranih potrdil opredeljeno s temi podatki:

- matično in davčno številko subjekta vpisa ali njegovega dela, ki ga zastopa zastopnik, ki je imetnik kvalificiranega potrdila;
- oznako overitelja in serijsko številko kvalificiranega potrdila;
- davčno številko zastopnika, ki je imetnik kvalificiranega potrdila.

(2) Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: agencija) lahko v evidenci kvalificiranih potrdil za posamezno potrdilo vodi tudi druge podatke ali

celotno vsebino potrdila, če overitelj pridobi soglasje imetnika kvalificiranega potrdila za javno objavo podatkov in če overitelj omogoči agenciji elektronsko izmenjavo teh podatkov.

3. člen **(pošiljanje in zbiranje podatkov za evidenco)**

(1) Overitelji, registrirani v Republiki Sloveniji, v skladu s predpisi, ki urejajo elektronski podpis, agenciji omogočijo vsakodnevno elektronsko izmenjavo podatkov o izdanih kvalificiranih potrdilih, ki jih je treba uvrstiti v evidenco kvalificiranih potrdil.

(2) Agencija v dogovoru z overitelji določi način in pogoje izmenjave podatkov v skladu s prejšnjim odstavkom.

(3) Overitelji, ki niso registrirani v Republiki Sloveniji, a izdajajo v Republiki Sloveniji priznana kvalificirana potrdila, lahko pošiljajo agenciji podatke na enak način kot overitelji iz prvega odstavka tega člena, če obstajajo za to tehnološke možnosti in je to smiselno glede na število kvalificiranih potrdil, o katerih je treba izmenjati podatke z agencijo. Če overitelji podatkov ne pošljejo na tak način, lahko zastopnik sam zahteva vpis svojega kvalificiranega potrdila v evidenco kvalificiranih potrdil z vlogo, ki jo vloži na obrazcu, določenem v prilogi, ki je sestavni del te uredbe. Zastopnik mora v tem primeru na enak način agencijo obveščati tudi o vseh spremembah podatkov o veljavnosti svojega kvalificiranega potrdila.

(4) Agencija zbira podatke o veljavnosti kvalificiranih potrdil, ki so uvrščena v evidenco kvalificiranih potrdil, tudi neposredno iz javno dostopnih registrov preklicanih potrdil in drugih imenikov ali seznamov pri overiteljih izdanih kvalificiranih potrdil.

4. člen **(dostopnost podatkov v evidenci)**

(1) Javni podatki iz evidence kvalificiranih potrdil so javno in brezplačno dostopni na portalu agencije v obliki, primerni za običajno pregledovanje, in kot spletna storitev za uporabo informacijskih rešitev uporabnikov.

(2) Poizvedovanje o posameznem vpisu v evidenci kvalificiranih potrdil mora biti mogoče najmanj na podlagi matične ali davčne številke subjekta vpisa in njegovega dela in hkrati oznake overitelja ter serijske številke kvalificiranega potrdila.

(3) Ob podatkih o vpisih v evidenci kvalificiranih potrdil, poslanih na podlagi poizvedovanja iz prejšnjega odstavka, se iz poslovnega registra pošljejo še osnovni podatki o subjektu vpisa in njegovem delu, javno spletno dostopni podatki o zastopniku, morebitnih omejitvah zastopanja in podatki o opravljenem preverjanju veljavnosti kvalificiranega potrdila.

(4) Vsaka objava podatkov iz evidence kvalificiranih potrdil mora biti dostopna tudi v varno elektronsko podpisani obliki ali v drugi primerni obliki, ki je zavarovana pred poneverbami.

5. člen **(prijavne storitve)**

(1) Za overitelje, ki so v skladu s predpisi, ki urejajo elektronski podpis, registrirani v Republiki Sloveniji, agencija na njihovo zahtevo opravlja prijavne storitve. Agencija in overitelj poravnata pri tem vsak svoje stroške, vendar mora overitelj za svoje stroške zagotoviti tudi vse dodatno potrebne tehnološke rešitve, da agencija lahko opravi prijavne storitve.

(2) Agencija in overitelj uredita vsa vprašanja, povezana z opravljanjem prijavnih storitev, s posebno pogodbo.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBI

6. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne _____ 2026.

3. PRAVILNIK O TOČKAH ZA PODPORO POSLOVNIM SUBJEKTOM

Na podlagi dvanajstega odstavka 23. člena Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. --/25) izdaja minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave

PRAVILNIK o točkah za podporo poslovnim subjektom

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje, ki jih izpolnjujejo točke za podporo poslovnim subjektom (Slovenske poslovne točke registracija, v nadaljnjem besedilu: SPOT registracija) za pridobitev dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom, pravila obveščanja javnosti pri oglaševanju storitev v zvezi s postopki za podporo poslovnim subjektom in pri zasnovi spletnega portala SPOT registracija ter obrazec za vložitev zahteve za izdajo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom in dokumentacijo, ki jo je treba priložiti zahtevi.

2. člen (SPOT Slovenska poslovna točka)

Nivoje SPOT Slovenske poslovne točke sestavljajo:

- portal SPOT, ki predstavlja javni spletni portal za podporo poslovnim subjektom (v nadaljevanju: portal SPOT) v skladu z zakonom, ki ureja postopke v sistemu za podporo poslovnim subjektom,
- SPOT registracija, ki predstavlja fizične registracijske točke za podporo poslovnim subjektom,
- SPOT svetovanje, ki predstavlja pravne osebe javnega in zasebnega prava, ki zagotavljajo podporne storitve za podjetniško okolje v skladu z zakonom, ki ureja podporno okolje za podjetništvo in
- SPOT global, ki predstavlja javno agencijo za področje tujih investicij, tehnološkega razvoja, podjetništva in internacionalizacije, ki izvaja naloge skladno s zakonom, ki ureja aktivnosti za spodbujanje investicij in internacionalizacije gospodarskih družb in z zakonom, ki ureja podporno okolje za podjetništvo.

3. člen (uporaba znaka »SPOT Slovenska poslovna točka«)

Znak »SPOT Slovenska poslovna točka« se uporablja le v obliki, določeni s tem pravilnikom. Elementi in pravila za oblikovanje znaka so določeni v Priročniku celostne grafične podobe SPOT iz Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

4. člen **(kadrovski pogoji)**

(1) SPOT registracija ima vsaj dva referenta za podporo poslovnim subjektom (v nadaljnjem besedilu: referent), ki sta usposobljena za opravljanje poslovnih procesov v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom.

(2) Referentu, ki izpolnjuje predpisane pogoje določene s tem pravilnikom, administrator SPOT registracije omogoči uporabo informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

(3) SPOT registracija ima vsaj enega administratorja SPOT registracije, ki izvaja vzdrževanje pravic, pooblastil in obveznosti za referente SPOT registracije, kar obsega:

- omogočanje uporabe informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom posameznemu referentu glede na izpolnjevanje pogojev in
- seznanitev referentov z ustreznimi zakonskimi določbami, ki urejajo ravnanje z osebnimi podatki.

(4) Administrator SPOT registracije iz prejšnjega odstavka pridobi pooblastilo za omogočanje uporabe informacijskega sistema referentom na SPOT registraciji, če podpiše izjavo o skrbnem in odgovornem omogočanju uporabe informacijskega sistema. Informativni obrazec izjave se objavi na portalu SPOT. Pooblastilo podeli minister, pristojen za gospodarstvo, ki o podeljenem pooblastilu obvesti glavnega administratorja sistema za podporo poslovnim subjektom.

(5) Glavni administrator sistema za podporo poslovnim subjektom je javni uslužbenec, zaposlen na ministrstvu, pristojnem za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, ki ga imenuje minister pristojen za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave. Glavni administrator je odgovoren za tehnično izvedbo dodelitve pravic administratorjem SPOT registracije v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom, na podlagi predhodnega obvestila ministrstva, pristojnega za gospodarstvo.

5. člen **(referenti)**

(1) Referent ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(2) Referent pred začetkom dela podpiše izjavo o varovanju osebnih podatkov.

(3) Referent se udeleži prvega razpoložljivega obveznega usposabljanja, ki ga za delo na SPOT registraciji brezplačno organizira ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave ali drug državni organ ali pravna oseba, ki sodeluje pri izvajanju sistema za podporo poslovnim subjektom, po programu, ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, v zvezi z uporabo informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

6. člen **(odvzem pravic referentu in administratorju SPOT)**

(1) Če referent na SPOT registraciji preneha opravljati naloge referenta, predstojnik SPOT registracije o tem nemudoma obvesti administratorja SPOT registracije, ki referentu onemogoči uporabo informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom.

(2) Če administrator SPOT registracije preneha opravljati svoje naloge, predstojnik SPOT registracije o tem nemudoma obvesti ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, ki odvzame pooblastilo administratorju SPOT registracije in o tem obvesti glavnega administratorja.

7. člen **(tehnični pogoji)**

SPOT registracija za vsakega referenta zagotovi primerno strojno in programsko opremo, s katero se lahko opravlja postopke za podporo poslovnim subjektom, in sredstvo elektronske identifikacije, ki je izdano v skladu s predpisi, ki urejajo elektronsko identifikacijo.

8. člen **(organizacijski pogoji)**

(1) SPOT registracija iz 1. in 2. točke prvega odstavka 23. člena Zakona o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. --/25, v nadaljnjem besedilu ZPRS-2) zagotavlja poslovanje najmanj v času uradnih ur organa v okviru katerega posluje.

(2) SPOT registracija iz 3. in 4. točke prvega odstavka 23. člena ZPRS-2 zagotavlja poslovanje vsaj štiri dni v tednu, šest ur dnevno.

(3) Uradne ure iz prvega in drugega odstavka tega člena so objavljene v prostorih, kjer se opravlja dejavnost in na portalu SPOT.

(4) V prostorih SPOT registracije so zagotovljene možnosti za diskretno obravnavo strank tako, da ostale stranke, ki so v prostoru, ne morejo spremljati pogovora med obravnavano stranko in referentom ter imeti na vpogled dokumentov, ki so potrebni zaradi izvedbe postopka ali nastajajo v postopku za podporo poslovnim subjektom.

9. člen **(vsebina vloge za izdajo dovoljenja)**

(1) Vloga za izdajo dovoljenja za opravljanje postopkov za podporo poslovnim subjektom mora vsebovati:

- podatke o SPOT registraciji (naziv, naslov, telefon, elektronski naslov, uradne ure),
- podatek, da ima SPOT registracija vzpostavljen sistem naročanja strank, prostor za diskretno obravnavo strank, urejen prostor za informativna gradiva, prostor označen z označevalnimi elementi in na vidnem mestu objavljen seznam brezplačnih postopkov SPOT registracija,
- podatek o upravne enoti, na območju katere deluje SPOT registracija,
- podatke o administratorju SPOT registracije (osebno ime in davčna številka),
- izjavo administratorja SPOT registracije o skrbnem dodeljevanju in odvzemanju pravic,
- podatke o referentu (osebno ime, davčna številka, stopnja izobrazbe),
- izjavo referenta o varovanju osebnih podatkov,
- podatek, da je administratorju SPOT registracije in referentu zagotovljeno sredstvo elektronske identifikacije, ki je izdano v skladu s predpisi, ki urejajo elektronsko identifikacijo,
- podatek, da ima referent opravljeno usposabljanje skladno s tretjim odstavkom 5. člena tega pravilnika,
- podatek, da je referentu zagotovljena strojna in programska oprema.

(2) Informativni obrazec vloge se objavi na portalu SPOT.

(3) SPOT registracija obvesti ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, in ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, o vseh spremembah podatkov iz prvega odstavka tega člena.

10. člen **(vizualna podoba SPOT registracije)**

(1) SPOT registracija je označena z označevalno tablo.

(2) SPOT registracija pri komuniciranju upošteva elemente in pravila vizualnega neverbalnega komuniciranja znamke SPOT Slovenska poslovna točka, določene v Prilogi 1 tega pravilnika.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, organi državne uprave v vlogi SPOT registracija, pri uradni komunikaciji uporabljajo predpis, ki ureja celostno grafično podobo organov državne uprave. Logotip SPOT se lahko doda na način, ki je določen v predpisu o celostni grafični podobi organov državne uprave.

(4) Predstojnik SPOT registracije si prizadeva za njeno prepoznavnost (z usmerjevalnimi tablam ali panoji, prosto dostopnim gradivom ipd.). SPOT registracija na vidnem mestu objavi seznam storitev, ki jih nudi brezplačno, in cenik ostalih storitev. Vsem strankam mora na enak način zagotoviti dostop do gradiv.

(5) SPOT registracija pri lastnem oglaševanju storitev za podporo poslovnim subjektom navaja logotip SPOT Slovenska poslovna točka, logotip Evropskega regionalnega sklada in logotip Republike Slovenije.

11. člen **(sistem naročanja strank)**

Zaradi večjega obsega poslovanja, ki ima za posledico dolgotrajnejše čakanje strank, lahko predstojnik SPOT registracije uvede sistem naročanja strank. O uvedbi sistema naročanja strank in o možnostih naročanja (npr. po telefonu) predstojnik SPOT registracije obvesti ministrstvo, pristojno za zagotavljanje elektronskih storitev javne uprave, ki ta podatek objavi na portalu za podporo poslovnim subjektom. SPOT registracija objavi obvestilo o uvedbi sistema naročanja strank in o možnostih naročanja v prostorih, kjer opravlja dejavnost. Če stranka ni naročena, je referent ne sme zavrniti, ampak ji v dogovoru z njo, omogoči čimprejšnji termin za obravnavo.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

12. člen

Za referente, ki imajo omogočeno uporabo informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom na podlagi prvega in tretjega do šestega odstavka 4. člena Pravilnika o točkah za podporo poslovnim subjektom (Uradni list RS, št. 40/18), se šteje, da imajo omogočeno uporabo informacijskega sistema po 4. členu tega pravilnika.

13. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne _____ 2026.

- MSP-test (za celovito presojo posledic na gospodarstvo, predvsem za mala in srednje velika podjetja, je pri pripravi vseh predlogov zakonov, z izjemo zakonov iz petega odstavka 8.b člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije, obvezna uporaba MSP-testa),
- analize, študije,
- vprašalniki,
- ankete,
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona,
- drugo.